Най-продаваният автор на *New York Times*

ТЕРИ ПРАТЧЕТ

превод на български de Cyrvool

"Жизнерадостен и неустоим" - *The Washington Post*

ДРЕБНИО ВОЛЕН НАРОД

ДРЕБНИО ВОЛЕН НАРОД

Глава 1

Добре свършено дрънчене

Някои неща започват преди други.

Валеше летен дъждец, ама май дъждецът не знаеше това, понеже валеше като зимна буря.

Мис Проницателина Тик беше седнала под жалкия заслон на занемарения плет и изследваше вселената. Тя не забелязваше дъжда. Вещиците съхнат бързо.

Вселената беше изследвана посредством две вейки, вързани с канап, камък с дупка, яйце, един от чорапите на мис Тик (и той с дупка), карфица, със хартия и малко парче молив. За разлика от вълшебниците, вещиците са се научили да се оправят с малко.

Нещата бяха вързани и оплетени помежду си и образуваха ... устройство. То се движеше по чудат начин, щом тя го ръчнеше. Една от

пръчките, да речем, изглежда минаваше право през яйцето и си излизаше от другата страна без да остави следа.

- Да, - рече си тя тихичко, докато дъждът преливаше през ръба на шапката й – Ето го. Несъмнено притрепване по стените на света. Много обезпокоително. Вероятно чужд свят се опитва да установи контакт. Това никога не е на добро. Трябва да ида да видя. Обаче... според левия ми лакът[1] там вече си имат вещица.

- Че тогава тя да се оправя – обади се един засега тайнствен гласец откъм краката й.

- Не, това не може да е вярно. С тая ми ти варовита земя – заразсъждава мис Тик – Добра вещица на варовик не вирее. Та това нещо е само малко по-твърдо от глина! Трябва ти добра яка скала за да се пръкне вещица, повярвай ми. – Мис Тик поклати глава и от шапката й се разхвърчаха капки – Но като цяло лактите ми са много достоверен източник.

- Ами стига толкова приказки. Да идем и да видим – каза гласът – Тук не ни е особено добре, нали?

Вярно, че не беше добре. Низините не бяха място за вещици. Мис Тик изкарваше по някой грош със знахарство и черно-гледане[2] и най-често нощуваше по плевни. На два пъти я бяха хвърляли във вирове.

- Не може да се натрапвам. – каза тя – Не и в територията на друга вещица. Това никога, ама никога не свършва добре. Но пък... – замисли се тя – вещиците не се пръкват ей така от нищото. Я да видим...

Тя измъкна от джоба си напукана купа и изля в нея водата насъбрала се в шапката й. После извади от друг джоб шишенце мастило и сипа точно колкото водата да почернее. После събра ръце над купата за да я пази от дъжда и се вслуша в очите си.

Тифани Болежкова лежеше по корем край реката и пръстите и шареха за пъстърва. Така пъстървата я беше гъдел, а на Тифани и харесваше как тя се смее. Смехът й излизаше на мехурчета.

Малко по-нататък по брега, на един каменист плаж брат й Уентуърт бърникаше нещо с пръчка и почти със сигурност ставаше лепкав.

Всичко можеше да направи Уентуърт лепкав. Остави го измит и сухичък по средата на чиста стая и след пет минути Уентуърт ще е вече лепкав. Комай то изобщо не идеше от никъде. Той просто си ставаше лепкав. Но пък беше лесно за гледане дете, стига да гледаш да не яде жаби.

Частица от ума на Тифани беше малко несигурна за нещо относно името Тифани. Тя беше на девет години и усещаше, че ще е мъчно да се

---

[1] Хората казват неща от рода на "вслушай се в сърцето си", но вещиците са се научили да се вслушват и в други части от тялото си. Бъбреците да речем може да ти кажат изумителни неща. – бел.авт.

[2] Обикновените гледачки ти казват каквото ти се иска да ти се случи, а вещиците ти казват какво ще ти се случи независимо дали го искаш. Странното е, че вещиците обикновено са по-точни, но по-непопулярни. – бел.авт

живее така, че да й отива да е Тифани. Освен това тъкмо преди една седмица тя беше решила, че като порасне ще стане вещица, а беше сигурно, че тук “Тифани” просто няма да върши работа. Ами че хората ще се смеят.

Друга, по-голяма част от ума на Тифани мислеше за думата “шептание”. Малцина са мислили достатъчно за тази дума. Докато пръстите й шареха по гушката на пъстървата тя обръщаще и обръщаше тази дума в главата си.

Шептание... според речника на баба й това значеше “тих мек звук като при шепнене, шушукане”. Харесваше й вкусът на тази дума. Караше я да мисли за тайнствени хора в дълги плащове, които си шепнат важни и секретни неща зад някоя врата: *шушу-шушу-шушу-шушу*...

Тя беше прочела речника от начало до край. Никой не й беше казвал, че речници не се четат така.

Както си мислеше това, тя забеляза, че веселата пъстърва е отплувала. Но пък във водата имаше нещо друго, само на недна две педи от лицето й.

То беше кръгла кошница, не по-голяма от половин кокосов орех, увита с нещо, което да запушва дупките и да й дава да плува. В нея се беше изправило малко човече, високо само петнадесетина сантиметра. То имаше мърлява рижа коса с вплетени в нея няколко пера, мъниста и парцали. Имаше рижа брада, която хич не изглеждаше по-добре от косата. Останалата част от него, която не беше покрита със сини татуировки, беше

покрита с малка препаска. Та този човек размахваше юмрук към нея и крещеше:

- Кривънци! Бегай ма, тъпо дребно лапе! Па'и се от зелената *чутура*![1]

Като каза това, той задърпа някакъв конец, провесен от лодката му и на повърхността изплува още едно рижо човече, жадно гълтащо въздух.

- Оно не е време за риба! – каза първото човече, докато вмъкваше второто в лодката – Зелената чутура иде!

- Кривънци! – викна плувецът, докато водата се стичаше от него – Бегай да бегаме!

И веднага хвана едно много малко гребло и с чевръсти движения засили кошницата надалеч.

- Извинявайте! – извика Тифани – Вие елфчета ли сте?

Нямаше отговор. Малката кръгла лодка изчезна в тръстиките.

Вероятно не са, реши Тифани.

Тогава, за нейна мрачна радост, дойде шептанието. Нямаше вятър, но листата на елшите покрай речния бряг затрептяха и зашумоляха. Тръстиките също. Те не се накланяха, само някак се размътиха. *Всичко* се размъти, като че нещо беше взело целия свят и го бълникаше. Въздухът бучеше. Хора шепнеха зад затворени врати...

Водата забълбука, право от подмола. Тук не беше много дълбоко, ако Тифани беше наджапала в реката, щеше да й стигне само до коленете, но изведнъж водата потъмня и позеленя и някак-си много се задълбочи...

Тя отстъпи няколко крачки назад, тъкмо преди дълги мършави ръце да изригнат от водата и да задращят диво по брега, тъкмо където беше застанала тя до преди малко. За миг тя зърна тясно лице с дълги остри зъби, *грамадни* кръгли очи и мокра зелена коса като водорасло и нещото се гмурна обратно в дълбините[2].

Когато водата се затвори над него, Тифани вече бягаше покрай брега към плажчето, където Уентуърт мяташе жабки. Тя грабна детето, точно когато мехурчетата взеха завоя на реката и стигнаха до плажа. Тогава водата пак завря, зеленокосата твар изскочи и дългите ръце задрапаха по калта. То изкряска и пак потъна във водата.

- *Искам* да-ъ *пиш-кам*! – викна Уентуърт.

Тифани не му обърна внимание. Тя се беше загледала замислено в реката.

Изобщо не съм изплашена, помисли си тя. Странно. Трябваше да съм изплашена, а съм само ядосана. Е, все пак *усещам* уплахата като нажежено кълбо, но ядът не й дава да излезе...

- Искам искам искам *искам* да-ъ *пиш-кам*! – зарева Уентуърт.

- Давай де! – каза разсеяно Тифани. Вълните още се разбиваха в брега.

Нямаше как да каже за това на когото и да е. Всеки щеше само да каже “Брей че въображение има това дете” ако се случеше в добро настроение, или “Я не ми разправяй врели-некипели!” ако не се случеше.

Все още беше много ядосана. Как смееше някакво си чудовище да се шляе из реката? Особено чудовище, което е толкова... толкова... смехотворно? За кого се мислеше то?

Ето я Тифани, връщаща се вкъщи. Да започнем от ботушите. Те бяха големи и тежки ботуши, много пъти поправяни от баща й и принадлежали на множество сестри преди нея. Тя носеше по няколко чифта чорапи за да не й изпадат ботушите. Бяха *големи*. Понякога Тифани чувстваше, че тя самата не е нищо повече от средство за придвижване на ботушите.

По-нататък – роклята. Преди нея тя беше била на много нейни сестри и беше толкова много пъти подгъвана и отпускана от майка й, че всъщност си беше време да бъде изхвърлена. Но Тифани си я обичаше. Тя стигаше до глезените й и, какъвто и цвят да е била някога, сега беше млечно синя, което по случайност беше тъкмо цветът на пеперудите, пърхащи покрай пътеката.

По-нататък – лицето на Тифани. Светло розово, с кафяви очи и кафява коса. Нищо особено. Главата й би могла да направи впечатление на някого, вгледал се, примерно, в купа пълна с черна вода, че е мъ-ничко по-големичка в сравнение с останалата част от тялото, но може би това ще се оправи, когато тя порасне.

Сега пък да се отдалечим още и още докато пътеката не стане панделка, а Тифани и брат й - две малки точици, и ето я тяхната страна...

Наричат я Варовитище[3]. Зелени морави се стелят под парещото лятно слънце. Погледнато от тук стадата овце бавно плуват по торфищата като облаци по зелено небе. Тук там овчарски кучета се втурват през торфа като комети.

И, като се отдалечи още погледът, ще види дълъг зелен рид, полегнал като кит насред света...

...посред мастилената дъждовна вода в купата.

Мис Тик вдигна поглед.

- Ама че онзи дребосък в лодката беше Нак Мак Фийгъл! Най-страховитата от всички елфически раси! Дори троловете бягат от Дребния волен народ! А един от тях да вземе да я *предупреди*!

- Значи тя е вещицата, нали? – попита гласът.

- На тази възраст? Невъзможно! – отсече мис Тик – Няма кой да я е учил! По Варовитище няма вещици! То е твърде *меко*. И все пак... тя не се изплаши...

Дъждът беше спрял. Мис Тик се загледа във Варовитище, показващо се изпод ниските кълбести облаци. То беше само на пет мили оттук.

- Това дете трябва да бъде наглеждано – рече тя – Но варовитата земя е твърде мека, за да се пръкне на нея вещица...

Само планните се извисяваха над Варовитище. Те се издигаха назъбени, синьо-сиви, нашарени с дълги ивици сняг по върховете си дори през лятото. “Невести на небето” – ги беше нарекла веднъж Баба Болежкова, а тя толкова рядко продумваше, особено ако не ставаше дума за овце, че Тифани го запомни. Освен това то си беше точно така. Планините си изглеждаха така през зимата, когато бяха целите бели и виелиците по върховете им бяха като була.

Баба използваше старовремски думи и казваше чудати стари поговорки. Тя не казваше на бърдото Варовитище, а му казваше “кърището”. Из кърището ни открито студено е и ветровито, си мислеше Тифани, та думата остана в главата й.

Тя се прибра в чифлика.

Хората все някак оставяха Тифани сама. В това нямаше нищо жестоко или неприятно, но чифликът беше голям и всеки си имаше работа за вършене, тя пък вършеше нейната работа много добре, така че стана в известен смисъл невидима. Тя работеше в мандрата и беше добра в това. Правеше по-добро масло от майка си и хората разправяха колко я бива със сиренето. То си беше дарба. Понякога, когато странстващите учители минаваха през селото, тя отиваше да получи по малко образование. Но най-често работеше в мандрата, където беше тъмно и студено. Харесваше й. Защото правеше нещо за чифлика.

Всъщност чифликът си *се казваше* Дома. Баща й го вземаше на аренда от Барона, чиято собственост беше земята, но Болежкови я обработваха от векове, та баща й казваше (тихо и само понякога след някоя бира привечер), че ако питаха *земята*, тя беше собственост на Болежкови. Майката на Тифани все му казваше да не говори така, макар че откакто Баба се помина преди две години, Баронът винаги се бе отнасял с уважение към господин Болежков и го наричаше най-добрия овчар по хълмовете, а като цяло хората в селото казваха, че в последно време той не бил чак толкова лош. Да показваш уважение си се изплащало, казваше майката на Тифани, а и горкият човек си имал своите си грижи.

Но понякога баща и настояваше, че Болежкови били споменати в древни документи за областта от много векове насам. Тия хълмове са им в костите, казваше той, и те винаги са били овчари.

Тифани много се гордееше с това, макар че всъщност изобщо не би било зле да се гордееш и че предците ти също така са ходели някъде или понякога са опитвали нови неща. Но все с *нещо* трябва да се гордееш. И откакто се помнеше, тя чуваше баща си, иначе тих и не обичащ да припира

човек, отново и отново да казва Шегата, която трябва да е била предавана от поколение на поколение, от Болежков на Болежков през вековете.

Да речем, той ще каже "Още един ден работа, а Болежката си е същата" или пък "Легна си и Болежка, стана и пак Болежка" или дори "Все е тъй при мен – Болежка та Болежка". Примерно след третия път вече не беше особено смешно, но щеше да й липсва, ако той не казваше такива неща поне по веднъж седмично. Нямаше нужда да бъде смешно, това си бяха *татковите* шеги. Във всеки случай, те винаги са били оставащи на мястото си Болежкови, никога не са били Бежкови.

Тифани не завари никого в кухнята. Майка й сигурно беше отишла да занесе обяд на мъжете, които тая седмица стрижеха. Сестрите й Хана и Финеса също ще да са там, да събират вълна и да се заглеждат по младите момци. Те двете винаги имаха голям мерак да работят по време на Стрижене.

Край голямата черна печка имаше лавица, която майка й още наричаше Библиотеката на Баба Болежкова, понеже на майка й и харесваше мисълта, че си имат библиотека. Всички останали я наричаха Бабината лавица.

Лавицата беше мъничка и книгите се гушеха между буркан кристализирал джинджифил и порцелановата пастирка, която Тифани спечели на панаира, когато беше на шест години.

Имаше само пет книги ако не се брои големият дневник на чифлика, който според Тифани не можеше да се брои за истинска книга, понеже сам трябва да си го пишеш. Първата книга беше Речникът. До него беше Алманахът, който се сменяше всяка година. До него беше "*Болести по овцете*", подута от белязките, наслагани в нея от баба й.

Баба Болежкова беше експерт по овцете, макар да казваше, че те са "само чували кокали, очни ябълки и зъби, търсещи си само нови начини да умират". Другите овчари изминаваха мили да докарат стоката си да ги излекува Баба от разни недъзи. *Те* казваха, че тя имала Усет, макар че тя само казваше, че най-добрият цяр и за овце и за хора е малко терпентин и добро проклетисване и някой ритник. Късове хартия със собствените рецепти на Баба за овчи цярове се подаваха от цялата книга. Повечето включваха терпентин, а някои включваха проклетисване.

До книгата за овцете имаше малко томче, озаглавено "*Цветята на Варовитище*". Торфищата бяха пълни със ситни деликатни цветя като иглики и тинтяви и още по-малки цветчета, които някак си успяваха да преживеят пашата. На Варовитище цветята трябваше да са яки и хитри за да оцелеят след овцете и зимните виелици.

Някой преди много време бе изрисувал цветни картинки на цветята. На предния лист на книгата беше изписано със стегнат почерк "*Сара Дърташка*", което беше моминското име на Баба. Вероятно тя си е мислила, че Болежкова поне ще да е по-добре от Дърташка.

И последната книга беше "**Книжица С Вълшебни Приказки За Доброто Детенце**".

Тифани стъпи на един стол и я смъкна. Запрелиства страниците, докато не намери каквото търсеше и известно време го гледаше съсредоточено. После върна книгата на полицата, прибра стола на мястото му и отвори шкафа с приборите за маса. Намери супена чиния, отиде до чекмеджето, взе шивашкия метър на майка си и измери чинията.

- Ха – каза си тя – Двадесет сантиметра. Защо просто не си *кажат* така?

Тя свали от пирона най-големия тиган, в който можеше да се изпържи закуска за шест-седем души наведнъж, после взе малко бонбони от буркана на дрешника и ги сложи в стара книжна кесия. Тогава, за изумление на Уентуърт, тя го хвана за лепкавата ръка и го поведе обратно към реката.

Там нещата изглеждаха съвсем нормално, но тя не се остави *това* да я измами. Всичките пъстърви бяха избягали и птиците не пееха.

Тя намери място на брега на реката с храст с нужния размер. После заби един клон в земята толкова здраво колкото можеше, току до водата, и завърза на него кесията със бонбоните.

- Хайде на бонбонките, Уентуърт! – извика тя.

Тогава тя хвана тигана и тихичко се скри зад храста.

Уентуърт дотопурка до бонбонките и се опита да вземе кесията. Но тя не помръдваше.

- Искам да-ъ *пиш-кам*! – извика той, защото тази заплаха обикновено сработваше. Дебелите му пръстчета чоплеха възлите.

Тифани внимателно наблюдаваше водата. Дали не стана по-тъмна? Дали не стана по-зелена? Дали това долу не бяха само водорасли? Дали тези мехурчета не бяха смехът на някоя пъстърва?

Не.

Тя изскочи от скривалището си замахвайки с тигана като с тояга. Ревящото чудовище изхвръкна от водата и се срещна с тигана с дрънчене.

Добро дрънчене беше това, с мощното *дрррръуъуъуъуъуъуъннннннн*, което е белег на добре свършеното дрънчене.

За момент тварта увисна над водата, докато няколко зъба и парчета зелени водорасли пльокнаха във водата, после бавно се свлече и потъна, пускайки купища мехурчета.

Водата се избистри и отново си беше същата стара река, плитка и ледено студена, с дъно цялото в ситни камъчета.

- Искам искам *бонбонки*! - извреща Уентуърт, който никога не забелязваше нищо друго, когато наблизо имаше бонбонки.

Тифани развърза възела и му даде. Той ги залапа твърде бързо, както винаги правеше със бонбонките. Тя изчака докато му стане лошо и после си тръгна замислено към вкъщи.

Долу в тръстиките, ама съвсем долу, някакви гласчета зашепнаха:

- Кривънци! Дребен Боби, виде ли туй ма?

- Епа да. Бегай да бегаме па да кажеме на Големио човек, дека сме намерили бабаягата.

Мис Тик бягаше по прашния път. Вещиците не обичат да ги виждат да бягат, това изглежда непрофесионално. Също така не беше редно да ги виждат да мъкнат разни неща, а тя си носеше палатката на гърба. Освен това оставяше след себе си облаци пара. Вещиците съхнат изотвътре.

- Ама то имаше всичките ония зъби! – обади се тайнственият глас, този път откъм шапката й.

- Знам! – отсече мис Тик.

- А тя само да замахне и да го удари!

- Да. Знам.

- Просто ей така!

- Да. Много впечатляващо, – каза мис Тик. Задъхваше се. Освен това вече беше стигнала ниските склонове в долината, а тя не беше добра на варовика. Една бродеща вещица обича да има твърда почва под краката, а не толкова мек камък, че да можеш да го режеш с нож.

- Впечатляващо ли? – не мирясваше гласът – Та тя използва *брат си* за *стръв*!

- Изумително, нали? – отвърна мис Тик – Толкова бързо да съобразява... о, не...

Тя спря и се облегна на една крайпътна ограда, докато отмине световъртежът.

- Какво стана? Какво стана? – извика гласът от шапката й – Замалко да падна!

- Това е от проклетия варовик! Вече почти го усещам! Мога да правя магии на прилична почва, да не говорим за добра яка скала, а и на глина се оправям дори... но варовикът на нищо не прилича! Аз, знаеш ли, съм много *чувствителна* към геологията.

- Какво се опитваш да ми кажеш? – попита гласът.

- Варовикът е ... жадна земя. Аз нямам чак толкова сила на варовик.

Скритият собственик на гласа попита:

- И какво сега, ще се сринеш ли?

- Не, не! Само дето магията не ми излиза...

Мис Тик не приличаше на вещица. Повечето вещици не приличаха на вещици, особено тези които скитат от място на място. Да приличаш на вещица може и да е опасно, когато се движиш сред необразованите. Поради тази причина тя не носеше окултна бижутерия, нямаше си светещ магически кинжал, нито сребърен потир с гравирани черепи, нито мятаща искри метла – тъй като това са все фини намеци, че наблизо може да има

вещица. В джобовете й не ще намериш нищо по-магично от някое друго клонче, може би парче канап, една-две монети и, разбира се, муска за късмет. Всички по селата носеха муски за късмет и мис Тик бе установила, че ако си нямаш муска, може да те заподозрат че *си* вещица.

Мис Тик *имаше* островърха шапка, но тази шапка беше скришом островърха, а ставаше явно островърха, само когато мис Тик изрично го пожелаеше.

Единственото нещо в торбата й, което може би би могло да предизвика у някого подозрения, беше една малка оръфана книжка озаглавена "Въведение в Ескейпологията" от Великия Уилямсън[4]. Ако един от рисковете на професията е да бъдеш метната с вързани ръце в някой вир, то нито умението да проплуваш тридесет ярда под вода и то напълно облечена, нито умението да се спотайваш под водораслите дишайки през куха тръстика не ще струват нищо, освен ако същевременно не си *изключително* добра с възлите.

- Значи не можеш да правиш магии тук? – попита гласът.

- Не мога - каза мис Тик.

Тогава тя чу звънци. Странна процесия идеше по белия път. Магарета теглеха каручки с ярко боядисани чергила. До каручките вървяха хора целите в прах. Повечето бяха мъже облечени в ярки роби, или най-малкото роби, които са били ярки преди да бъдат мъкнати години наред през кал и прахоляк. Всеки от тях имаше чудновата черна квадратна шапка.

Мис Тик се усмихна.

Те изглеждаха като калайджии, но нито един от тях не ще може да калайдиса котле. Това, което правеха те, бе да продават невидими неща. Като ги продадяха, те продължаваха да си ги имат. Те продаваха нещо, от което всеки има нужда, но рядко го иска. Те продаваха ключа от вселената на хора, които изобщо не подозираха, че вселената била заключена.

- Не мога да го направя – каза мис Тик и се изправи – Но *мога* да уча другите![5]

До пладне Тифани работи в мандрата. Сиренето си искаше работа. На обяд имаше хляб и мармалад. Майка й й каза:

- Днес в селото идват учителите. Можеш да идеш ако си си свършила работата.

Тифани се съгласи, че да, наистина, имало едно-две неща, за които тя искала да научи нещо повече.

- Тогава вземи половин дузина моркови и едно яйце. Няма какво да се говори, яйцето ще им дойде добре, на горкичките.

След обяда Тифани ги взе и отиде да получи образование за стойността на едно яйце.

Повечето момчета от селото като пораснеха се заемаха с поминъка на бащите си, или в краен случай с друг поминък някъде из селото, където нечий друг баща можеше да ги учи. От едно момиче се очакваше като порастне да стане нечия жена. От момичетата се очакваше също да могат да четат и пишат, което се считаше за лека домашна работа твърде лабава за момчета. Обаче всички усещаха, че има неща, които дори и момчетата е добре да знаят, за да не си губят времето да се чудят за подробности като "Какво има оттатък планините?" или "Защо ли дъждът пада от небето?".

Всяко семейство в селото си купуваше Алманаха всяка година и това даваше един вид образование. Той беше голям и дебел и отпечатан някъде много далече и даваше куп подробности за неща като фазите на луната и точното време за сеене на боб. Той съдържаше също по някое друго пророчество за идещата година и споменаваше чужбински места с имена като Клач и Хершеба. Тифани беше видяла в Алманаха рисунка на Клач. Тя изобразяваше камила посред пустиня. Тя не би разбрала, че тези двете неща са точно това, ако майка й не й беше казала. Та Клач беше тъкмо това – камила в пустиня. Тя се чудеше дали няма и още нещо, но изглежда никой не знаеше друго освен че "Клач = камила + пустиня".

И точно там беше белята. Ако не намериш начин да го спреш, хората ще продължат да задават въпроси.

Точно за това бяха учителите. Катуните им бродеха из планините наред с калайджиите, бродещите налбанти, хората продаващи чудодейни лекарства, амбулантните търговци, гледачките и всякакви други странници продаващи неща, които на хората не им трябват всеки ден, но от време на време се оказват от полза.

Те пътуваха от село на село и даваха уроци по много различни предмети. Не се мешаха с другите странници и бяха много тайнствени с опърпаните си роби и странните си квадратни капи. Използваха дълги думи като "гофрирана ламарина". Водеха нелек живот, изхранвайки се само от уроци, давани на всекиго който би пожелал да слуша. Ако никой не искаше да слуша, те оставаха на печен таралеж. Спяха под звездите, които учителите по математика можеха да броят, учителите по астрономия да измерват, а учителите по литература да именуват. Учителите по география се губеха в горите и падаха в трапове за мечки.

Хората обикновено се радваха да ги видят. Те обучаваха децата, колкото беше нужно да ги накарат да млъкнат, което в крайна сметка си беше най-важното. Важно беше и да не забравиш да ги изпъдиш от селото като падне нощта, та да не крадат пилци.

Днес ярките малки навеси и шатри бяха опънати на поляната край селото. Зад навесите малки квадратчета бяха оградени от високи платнища и зорко надзиравани от учителските чираци никой да не подслуша Образованието без да си плати. Най-близката палатка си имаше табела на която пишеше:

Гюграфийъ!
Гюграфийъ!
Гюграфийъ!
Само днес: сички усновни кунтиненти и укияни
ПРОМОЦИЙЪ сичко дето трябва дъ се знае зъ ледниците!
Приемъ едно пени или Сички Усновни Зелинчуци!

Тифани беше чела достатъчно да знае, че на този конкретен учител, дори да беше факир по усновните кунтиненти, не би му повредила помощта на човека от съседната палатка:

Чудесата на Пунктуацията и Правописа
1 – Абсолютно Сигурно Знание за Запетаята
2 – Окончателно Уредете Въпроса за О и У
3 – Разбулете Тайната на Апострофа
4 – Вижте Знака за Процент (за незначително допълнително възнаграждение)
5 – Забавления с Кавичките
Приемали зеленчуци, яйца и чисти носени дрехи

Следващата сергия беше украсена със сцени от историята, най-вече крале отсичащи главите на други крале и подобни подбрани моменти. Учителят пред нея беше облечен в опърпана червена роба украсена със заешка кожа, на шапкана си беше набол знаменца и имаше малък мегафон, който насочи към Тифани:

- Смъртта на кралете през вековете? Много образователно, с купища кръв!

- Не е за мен – каза Тифани

- О, трябва да познаваш корените си, госпожице – каза учителят – Иначе как ще разбереш накъде отиваш?

- Корените ми са много поколения Болежкови – каза Тифани – И мисля, че отивам в друга палатка.

Тя намери каквото търсеше в навес отрупан с картинки на животни, включително, за нейно задоволство, една камила.

На табелата пишеше:

Полезни Същества. Днес: Нашият Приятел Таралежът

Тя не беше сигурна в полезността на съществото от реката, но това изглежда беше единственото място да разбере. Няколко деца вече чакаха на пейките под навеса започването на урока, но учителят още стоеше навън в надеждата си да запълни останалите свободни места.

- Здравей, малко момиченце – поздрави той и това беше само първата от грешките, които допусна – Сигурен съм че ти искаш да знаеш всичко за таралежите, нали?

- Този урок го минах миналото лято – каза Тифани.

Човекът се вгледа по-внимателно и усмивката му посърна.

- О, да – въздъхна той – Спомням си. Ти зададе всички онези ... въпросчета.

- Днес бих искала да ми отговорите на един въпрос – заяви Тифани.

- Стига това да не е въпросът откъде идват малките таралежчета – подсигури се човекът.

- Не – каза търпеливо Тифани – Въпросът ми е по зоология.

- Зоология, а? Голяма дума, нали?

- Всъщност не е, – рече Тифани – Голяма дума е "*покровителствено*". Зоология е доста кратка дума.

Очите на учителя се присвиха още повече. Деца като Тифани бяха лоша новина.

- Виждам, че си умно момиченце. – промълви той – Но аз не знам тъдява да има учители по зоология. По ветъринарство има, ама по зоология няма. Някакво конкретно животно ли те интересува?

- Зеленозъбата Джейни. Сладководно чудовище с големи зъби и нокти и очи като супени чинии. – каза Тифани.

- Супени чинии какъв размер? Големи супени чинии ли имаш предвид, дето са пълна порция, може би с някоя бисквита или дори с комат хляб, или пък онези малки чинии, които ти дават, като си поръчаш само супа и салата?

- Размерът чинии, които са двадесет сантиметра в диаметър. Аз проверих. – отвърна Тифани, на която никога не й се беше случвало да си поръчва само супа и салата.

- Хъм, това си е загадка – рече учителят – Не мисля че знам такова. Със сигурност не е полезно същество. Прилича ми на измислено.

- Да, и *аз* си помислих това – каза Тифани – Но все пак искам да знам повече за него.

- Добре, тогава опитай при нея. Тя е нова тук.

Учителят посочи с пръст към малка палатка в края на редицата. Тя беше черна и доста похабена. Нямаше афиши и абсолютно никакви възклицателни знаци.

- На какво учи тя? – попита Тифани.

- Не мога да ти кажа – отвърна учителят – Тя *твърди*, че било мислене, но не знам как можеш да учиш на *това*. Един морков, моля.

Като приближи, Тифани видя малка бележка, забодена с карфица за чергилото. На нея бе изписано с букви, които по-скоро шепнеха, а не крещяха:

МОГА ДА ТЕ НАУЧА НА НЕЩО, КОЕТО НЕ ЩЕ ЗАБРАВИШ ТОКУ ТЪЙ

Глава 2

Мис Тик

Тифани прочете табелата и се усмихна.

- Аха, - каза си тя. Понеже нямаше на какво да почука, тя каза на глас – Чук-чук.[6]

Женски глас от палатката попита:

- Кой е?

- Тифани.

- Тифани коя?

- Тифани, на която не й е до шеги.

- Я! Това изглежда обнадеждаващо. Влез.

Тифани дръпна платнището. В палатката беше тъмно, а също така горещо и задушно. Кльощава жена беше седнала зад малка масичка. Тя имаше много остър и костелив нос и носеше огромна черна сламена шапка накичена с хартиени цветя. Шапката никак не отиваше на лицето й.

- Вие вещица ли сте? – попита Тифани – Нямам нищо против да сте.

- Що за странен въпрос изтърси?! – каза жената, леко шокирана – Вашият барон обявява вещиците извън закона, ти знаеш това, а както си влизаш направо - “Ти вещица ли си?” Защо да съм вещица?

- Облечена сте в черно.

- Добре, но всеки може да носи черно. Това нищо не означава, – отбеляза жената.

- И носите сламена шапка с хартиени цветчета, – продължи Тифани.

- Аха! Ето ти го доказателството, – заяде се жената – Вещиците, детенцето ми, носят високи островърхи шапки. Всеки го знае.

- Да, но вещиците освен това са много хитри, – рече кротко Тифани. Някакво проблясване в очите на жената я окуражи да продължи – Те се промъкват навсякъде. Нищо чудно да не приличат винаги на вещици. А вещица която идва насам, ще знае за Барона, така че ще носи шапка, за която всеки да каже, че вещиците не носят.

Жената я зяпна.

- Невероятна проява на разсъдителност, – рече тя най-накрая – От теб ще излезе добър ловец на вещици. Те, нали знаеш, като подхванат някоя вещица, нещата много се разгорещяват. Значи, каквато и шапка да нося, казваш ти, това доказва, че съм вещица, а?

- Е, краставата жаба, която седи на шапката ви също е някаква улика, - отвърна Тифани.

- Всъщност аз съм водна жаба, тоест воден жабок, – обади се съществото, вглеждащо се в Тифани иззад хартиените цветя.

- Твърде си пъпчив за водна жаба.

- Не съм добре със здравето, – възрази жабокът.

- И говориш, – добави Тифани.

- Разполагаш само моите думи по въпроса, – заяви жабокът и се скри сред хартиените цветя – Нищо не можеш да докажеш!

- Нали не носиш кибрит? – попита жената.

- Не.

- Отлично, отлично. Само проверявах.

И отново настана дълга пауза, докато жената се вглеждаше в Тифани, като че претегляйки нещо.

- Казвам се мис Тик, – каза тя най-сетне – И *съм* вещица. Много подходящо име за вещица естествено.

- Имате предвид налудничавите нервни движения? – попита Тифани, набръчквайки чело.

- Мо-оля? – рече мис Тик, доста хладно.

- Тикове, - поясни Тифани – Случват се на хора и овце преживели страхотии. Но ако се вземе малко терпентин и...

- *Аз* имах предвид, че това *звучи* като “мистик”, – обясни мис Тик.

- О, имате предвид кал-ламбур, или игра на думи, – сети се Тифани[1] – В този случай нямаше ли да е по-добре да сте мис *Тера*, което е старовремска дума за земята, понеже то звучи като “мистерия”, макар че от друга страна това звучи и като “истерия”, което значи...

- Като гледам, май сме се захванали с учене, та пушек се дига – отново я прекъсна мис Тик – Може да има и пострадали.

- Ама вие *наистина* ли сте вещица?

- О, моля ти се, – каза мис Тик – Да, да, вещица съм. Имам говорещо животно и склонността да поправям произношението на другите хора,

[1] Тифани беше изчела в речника множество думи, които никога не беше чувала, така че трябваше сама да се сеща как да ги произнася. - бел.авт.

между другото не се казва кал-ламбур, а *каламбур*, обожавам да си пъхам носа в работите на другите хора и, ах да, имам и *островърха шапка*.

- Сега може ли да задействам пружината? – оживи се жабокът.

- Да, – каза мис Тик, все така не откъсвайки очи от Тифани – Можеш да задействаш пружината.

- Обичам да задействам пружини, – каза жабокът, пропълзявайки към задната страна на шапката.

Чу се изщракване и едно тихичко *цък-цък-цък*, и средата на шапката се издигна бавно и на тласъци изсред цветята, които изпопадаха.

- Ъ... – каза Тифани.

- Въпрос ли имаш? – поинтересува се мис Тик.

Шапката издаде едно последно *цък* и образува съвършено остър връх.

- Откъде знаете, че няма да изтичам направо при Барона и да ви издам? – попита Тифани.

- Защото нямаш ни най-малкото желание да постъпиш така, – отвърна мис Тик – Ти си напълно очарована. Ти искаш да *бъдеш* вещица, нали? Може би искаш да летиш на метла, а?

- О, да! – Тя често си беше мечтала да полети.

Ала следващите думи на мис Тик я върнаха на земята:

- Така ли? Значи искаш да носиш дебели, ама наистина много дебели гащи? Повярвай ми, като летя аз нося два чифта вълнени гащи, и още едни от зебло отгоре и, да ти кажа, те изобщо не изглеждат женствено, независимо колко дантела нашиеш по тях. Горе може да стане *студено*. Хората често забравят това. И освен това изтръпването. Изобщо не ме питай за изтръпването. Нищо няма да ти кажа за изтръпването.

- Но не бихте ли могли да използвате затопляща магия? – попита Тифани.

- Бих могла. Но вещиците не правят така. Почнеш ли веднъж да използваш магия за да се сгрееш и ще почнеш да я използваш и за други неща.

- Но нали това е каквото една вещица... – започна Тифани.

- Когато изучиш магията, ама когато наистина я *научиш*, като научиш всичко за нея, все още тепърва ще трябва да научиш най-важния урок. – каза мис Тик.

- И той е?

- Да не я използваш. Вещиците не използват магия, освен когато наистина е необходимо. Мъчна работа е това и е трудно да се контролира. Ние правим други неща. Вещицата обръща внимание на всичко. Вещицата използва главата си. Вещицата е уверена в себе си. Вещицата винаги има в себе си парче канап...

- Аз винаги си *нося* парче канап! – вметна Тифани – Винаги ще свърши работа.

- Хубаво. Но вещерството е нещо повече от канап. Вещицата намира удоволствие в дребните подробности. Вещицата вижда отвъд нещата и покрай нещата. Вещицата вижда повече от останалите. Вещицата знае къде и *кога* е тя. Вещицата би видяла Зеленозъбата Джейни, – добави тя – Какво се случи?

- Как разбрахте, че съм видяла Зеленозъбата Джейни?

- Аз съм вещица. Познай сама.

- *Аз* мисля...

- Да? – подкани я вещицата.

- Мисля, че сте ме чули да говоря с учителя.

- Правилно. Просто използвах ушите си, – каза мис Тик, без да спомене нищо за паници с мастило. – Разкажи ми сега за чудовището с очи големи като онзи размер чинии, които са двадесет сантиметра в диаметър. Какво общо имат супените чинии?

- Чудовището е споменато в една книга с приказки, която имам, – обясни Тифани – Там се казва, че Зеленозъбата Джейни има очи големи като супени чинии. Имаше и картинка, но тя не беше добра. Така че аз измерих една супена чиния, за да бъда точна.

Мис Тик подпря брадичка с ръце и се усмихна странно.

- Това беше правилно нали? – попита Тифани.

- Какво? О, да. Вярно. Ъ... да. Много ... точно. Давай нататък.

Тифани й разказа за борбата си с Джейни, макар че не спомена Уентуърт, в случай че мис Тик си помисли нещо. Мис Тик слушаше внимателно.

- Защо тиган? – запита по едно време тя – Би могла да намериш някое дърво.

- Тиганът ми се стори някак по-добре.

- Ха! *Така* си е. Джейни щеше да те схруска, ако беше използвала тояга. Тиганът е от желязо. Същества от този тертип не понасят желязо.

- Но това беше чудовище от книга с приказки! – каза Тифани – Какво търси тя в нашата рекичка?

Известно време мис Тик се взираше в Тифани, а после попита:

- Защо искаш да бъдеш вещица, Тифани?

Всичко започна от «Книжица С Вълшебни Приказки За Доброто Детенце». Всъщност може би то започна и от много други неща, но най-вече от приказките.

Майка й й ги беше чела, когато тя беше малка, а после тя си ги четеше сама. И във всяка приказка имаше все някаква вещица. *Злата стара вещица*.

И Тифани се питаше: къде е *доказателството*?

Приказките никога не казваха *защо* тя да е зла. Достатъчно беше да е стара жена, сам-самичка, чудата на вид, да няма зъби. Достатъчно беше да я *нарекат* вещица.

Като стана дума, книгата никога не даваше *доказателства* за каквото и да е. Книгата може да разправя за "прекрасния принц", ... но дали той наистина е бил прекрасен или хората само са казвали така, защото той е принц? Колкото до "момичето, толкова хубаво, колкото денят е ясен" ... добре де, ама кой ден? Та посред зима понякога почти нямаше светлина! Приказките не искаха от теб да мислиш, а само да вярваш на каквото ти се казва...

А там се казваше, че старата вещица живее сам-самичка в странна колиба от курабийки или пък в къщичка която се разкарва натам насам на кокоши крака, казваше се че вещицата може да говори с животните и да прави магии.

Тифани знаеше само една стара жена, живееща сам-сама в странна колиба...

Добре де, това не беше съвсем вярно. Но тя знаеше само една стара жена, живееща в странна колиба, която *си се движеше сама*, и това беше Баба Болежкова. И тя можеше да прави магии – магии за овце, и тя говореше с животните и в нея нямаше нищо зло. Което *доказваше*, че на приказките не може да се вярва.

А имаше и *друга* старица, за която *всички* казваха, че била вещица. И след онова, което й се случи, Тифани си имаше едно... тоест много наум.

Във всеки случай тя предпочиташе вещиците пред нафуканите хубави принцове и особено пред глупаво ухилените принцеси, които нямаха акъл дори колкото буболечка. Те също имаха чудни златни коси, а Тифани нямаше. Нейната коса беше кафява, най-обикновено кафяво. Майка й казваше, че косата й била кестенява, но Тифани си знаеше, че тя е кафява, кафява, кафява, също както и очите й. Кафяви като земята. А имаше ли в книгите някакви приключения за хора с кафява коса и кафяви очи? Не, не и не... русите и синеоки и червенокосите и зеленооки обираха всички истории. Имаш ли кафява коса, може да си само слуга или дървар или нещо такова. Или работничка в мандра. Е, това нямаше да го бъде, макар че тя си е добра със сиренето. Не можеше да бъде принц и никога нямаше да бъде принцеса, не искаше да бъде дървар, така че й оставаше да бъде вещица и да *разбира* нещата, също като Баба Болежкова...

- Коя е Баба Болежкова? – попита един глас.

Коя беше Баба Болежкова? Хората тепърва ще започнат да се питат. А отговорът беше, че Баба Болежкова беше, че я имаше. Винаги я беше имало. Животът на всички Болежкови като че се въртеше все около Баба Болежкова. Долу в селото се вземаха решения, вършеха се неща,

животът течеше все с едно наум – че Баба Болежкова беше в овчарската си къщичка на колела из хълмовете и бдеше.

Тя беше мълчанието на хълмовете. Може би затова харесваше Тифани по своя си странен въздържан начин. Големите й сестри бяха бъбриви, а Баба не обичаше шума. Тифани не шумеше когато беше горе на колибата. Просто й харесваше да е там. Тя гледаше как ястребите летят и слушаше шума на тишината.

Там горе си имаше шум. Звуци, гласове, животински крясъци се носеха из пустошта, някакси правейки тишината по-дълбока и многообразна. А Баба Болежкова се увиваше в тази тишина и оставяше място и за Тифани. Долу в чифлика винаги имаше твърде много хора и твърде много шетня. Там не оставаше време за тишина. Не оставаше време за вслушване. Но Баба през цялото време мълчеше и слушаше.

- Какво? – сепна се Тифани.

- Току що каза “Баба Болежкова през цялото време ме слушаше”, – каза мис Тик.

Тифани преглътна.

- Мисля, че баба ми беше малко нещо вещица, - каза тя с оттенък на гордост.

- Така ли? Откъде знаеш?

- Е, вещиците могат да кълнат хората, нали? – каза Тифани.

- Така казват, – отвърна дипломатично мис Тик.

- Е, татко казва, че небето се е посинило от проклетисването на Баба Болежкова.

Мис Тик въздъхна.

- Да, но проклетисването, ами, проклетисването то не е като истинското *проклинане*. Проклетисването е, нали разбираш, нещо като "пусто да опустее" или "да му се не види". Докато проклинането е по-скоро нещо като “Носът ти да гръмне и ушите ти да изхвърчат, дано”.

- Мисля, че попържането на Баба беше нещо повече, – отсече Тифани – А и тя говореше с кучетата си.

- И какви неща им е казвала? – попита мис Тик.

- О, неща като тук и чиба и а така, – каза Тифани – И те винаги правеха, каквото тя им кажеше.

- Та това са просто овчарски команди, – каза снизходително мис Тик – Вещерството не е точно това.

- Да, ама това все пак ги прави нейни спътници, нали? - отвърна Тифани, почвайки да се нервира – Вещиците си имат животни, с които говорят и които се наричат спътници. Като твоя жабок тук.

- Аз не съм спътник, – обади се глас изсред хартиените цветя – Аз само временно я съпровождам.

- И тя разбираше от всички видове билки – настояваше Тифани. Баба Болежкова трябваше да излезе вещица, дори да се наложеше Тифани да се кара за това цял ден. – Тя можеше да изцери всичко. Баща ми казваше, че тя може да накара и курбан да стане и да заблее, – Тифани сниши глас – Тя можеше *да възкресява агнета...*

През пролетта и лятото Баба Болежкова не можеше да бъде видяна вкъщи. Повечето време тя нощуваше в старата къщичка на колела, която можеше да се мести след стадата. Но Тифани за пръв път я беше видяла в чифлика да коленичи пред огъня и да слага мъртво агне в голямата черна пещ.

Тифани не спря да пищи. А баба я взе нежно макар и малко неловко в скута си я нарече "моята малка джигит" докато отдолу от пода двете й овчарски кучета Гръм и Мълния я зяпаха с кучешко изумление. Баба не беше много в свои води с деца, защото децата не блееха.

Когато Тифани престана да пищи, просто защото й беше свършил въздухът, Баба я остави на черджето и отвори печката и Тифани видя как агнето излезе оттам живо.

Когато Тифани попорасна малко, тя разбра, че "джигит" значи двадесет на Ян Тан Тетера[7] - старинния броячен език на овчарите от Варовитище. Старите хора още го използваха като брояха неща, които смятаха за по-специални. Тифани беше двадесетата внучка на Баба Болежкова.

Като порасна още малко, тя научи и всичко за сгряващата пещ, която никога не загряваше повече, отколкото трябва за сгряване. Майка й оставяше тестото да втасва в нея, а котаракът Плъхарко понякога спеше в нея, ако може върху тестото. Това беше просто място за съживяване на слабо агне, родено направо върху снега и полумъртво от студ. Такава беше цаката. Никаква магия нямаше. Но по онова време то си беше магия. И не преставаше да бъде магия, само като научиш как става.

- Добре, но това не е *точно* магия. - отново разруши магията мис Тик - Всъщност не е нужно да имаш вещици сред предците си, макар че и това помага, заради наследствеността.

- Като с талантите ли? - повдигна вежда Тифани.

- В известен смисъл. Само че аз имах предвид, да речем, островърхите шапки. Ако може да наследиш островърха шапка от баба си, това спестява много разходи. Много трудно се намират, особено достатъчно здрави да издържат пряко попадение на селска къща[8]. Госпожа Болежкова имала ли е нещо такова?

- Не мисля. - отговори Тифани. - Тя изобщо не носеше шапки, освен когато беше много студено. Тя имаше качулка от стар чувал за зърно. Това ...ъ... брои ли се?

За пръв път лицето на мис Тик поомекна:

- Вероятно, вероятно. Имаш ли братя и сестри, Тифани?

- Имам шест сестри. Аз съм най-малката. Повечето вече не живеят с нас.

- Докато не престана да бъдеш най-малката, когато се появи малкото ти сладко братче, - поде мис Тик - Единственото момче. Хубава изненада трябва да е било.

Внезапно леката усмивка на мис Тик се стори леко досадна за Тифани.

- Откъде знаеш за брат ми?

Усмивката на мис Тик се стопи. Много *будно* дете.

- Само предполагах, - промълви тя. Никой не обича да си признава, че е шпионирал.

- Пъсихология ли използваш върху мен? - разпали се Тифани.

- Мисля, че имаш предвид психология, - поправи я мис Тик.

- Както и да се нарича. Мислиш, че не го харесвам, защото родителите ми вдигат много шум за него и го глезят ли?

- Е, мина ми през ума, - каза мис Тик и престана да се безпокои за шпионирането - Това което ме накара да се замисля беше, че ти го използва за стръв за чудовища.

- Той е жива досада, - викна Тифани - Отнема ми цялото време и все трябва да бдя над него и постоянно хленчи за бонбонки. Впрочем, - продължи тя - трябваше да мисля бързо.

- Така си е, - съгласи се мис Тик.

- Баба Болежкова щеше да направи нещо относно чудовищата в нашата река, - продължи Тифани, пренебрегвайки последните думи - Дори ако са от приказка.

И също така тя щеше да направи нещо за каквото стана с госпожа Снапърли - добави тя наум. Тя щеше да се застъпи и хората щяха да слушат... Те винаги слушаха, когато Баба заговореше. *Говори заради тези, които нямат глас* - така казваше тя.

- Добре, - каза мис Тик - Тя щеше. Вещиците се оправят с нещата. Ти каза, че там, където Джейни изскочи от реката е много плитко. И всичко стана замъглено и трептящо, нали? Имаше ли шептание?

Тифани грейна в усмивка.

- Да, определено имаше!

- Ох, лошо.

- Аз мога ли да го спра?

- А това ме впечатли, - каза мис Тик - Ти каза: "Аз мога ли да го спра?", а не "Може ли някой да го спре?" нито даже "Можем ли да го

спрем?" Това е добре. Ти поемаш отговорност. Добро начало. И хладнокръвието го запазваш. Обаче, не, ти не можеш да го спреш.

- Ама аз напердаших Зеленозъбата Джейни!

- Извади късмет, - рече мис Тик - Повярвай ми, и по-лоши неща от нея може да ,има, както е тръгнало. Смятам че тук предстои масирано нашествие и, колкото и да сме умни, мойто момиче, нямаш повече шансове от агне в снежна нощ. Но не се безпокой. Ще се опитам да намеря помощ.

- Каква, от Барона ли?

- Хубава работа, не. Каква полза от него?

- Но той ни защитава - каза Тифани - Майка ми казва така.

- Така ли? - усъмни се мис Тик - И от кой ли? Исках да кажа от кого?

- Е, от ... ами от нападения сигурно. От други барони, както казва баща ми.

- Той голяма войска ли има?

- Ами ... ъ ... той има сержант Робъртс и Кевин и Невил и Тревър, - каза Тифани - Всичките ги познаваме. Те най-вече пазят замъка.

- Някой от тях да има магични сили? - попита мис Тик.

- Веднъж видях Невил да прави фокуси с карти.

- Чудесно за купон, но може би няма да е от голяма полза дори срещу нещо като Джейни, - отбеляза мис Тик - Няма ли др... Няма ли тук някаква вещица?

Тифани се поколеба.

- Старата госпожа Снапърли, - каза тя най-накрая. О, да. Тя живееше сам сама в странна колиба, точно така...

- Хубаво име, - каза мис Тик - Обаче не мога да кажа, че съм го чувала досега. Къде е тя?

- Тя умря в снега тая зима, - промълви бавно Тифани.

- А сега ми кажи това, което не ми казваш, - рече мис Тик, остро като с нож.

- Тя... ъ ... казват, тя просела, но никой не й отварял и ъ... нощта беше студена и... тя умря.

- И тя беше вещица, така ли?

- Всички *казваха*, че е вещица, - каза Тифани. Наистина не й се говореше за това. На никого в селото не му се говореше за това. Нито пък някой минаваше покрай развалините от колибата й в гората.

- Ти обаче не мислиш така, нали?

- Ами... - Тифани заусуква ръце - Знаете ли... Баронът имаше син. Казваше се Роланд. Беше само на дванайсет години, струва ми се. Та той отишъл да язди в гората миналото лято и кучетата му се върнаха без него.

- Госпожа Снапърли в тази гора ли живееше? - попита мис Тик.

- Да.

- И хората мислят, че тя го е убила? - каза мис Тик и въздъхна - Сигурно си мислят, че го е опекла в печката си или нещо такова.

- Никой не е *казал* нищо такова, - отговори Тифани - Но да, мисля, че хората са си го мислили.

- А конят му намери ли се? - попита мис Тик.

- Не. Което е странно, защото ако се мернеше където и да е по хълмовете, хората щяха да забележат...

Мис Тик сви ръце, изсумтя и се усмихна с усмивка лишена от каквото и да е хумор:

- Не е трудно да се обясни. Госпожа Снапърли ще да е имала наистина *голяма* пещ, а?

- Не, печката беше наистина съвсем малка, - отвърна Тифани - само двадесет и пет сантиметра в дълбочина.

- Обзалагам се, че госпожа Снапърли не е имала зъби и си е говорила сама, нали? - продължи мис Тик.

- Да. И котка имаше. И беше кривогледа, - каза Тифани и после всичко се изля наведнъж – И след като той изчезна, те отидоха до колибата и гледаха в печката и ровиха в градината й и мятаха камъни по старата й котка, докато котката не умря и я изкараха от къщата и струпаха всичките й стари книги по средата на стаята и изгориха всичко до основи и всички казваха, че тя е стара вещица.

- Изгорили са книгите, – каза мис Тик с равен глас.

- Защото те казаха, че в тях имало старинни писмена и картини на звезди, – каза Тифани.

- А когато ти отиде да погледнеш, имаше ли? – попита мис Тик.

Тифани внезапно изтръпна.

- Откъде знаеш?

- Бива ме да слушам. Та имаше ли?

Тифани въздъхна.

- Да, следващия ден аз отидох до колибата и някои страници, нали знаете, бяха изхвърчали заради горещината и аз намерих парче от една от тях и там имаше старинни букви и златни и сини кантове. И аз погребах котката й.

- Погребала си котката?

- Да! Все някой трябваше да го направи! – извика разпалено Тифани.

- И си измерила печката, – продължи мис Тик – Знам, защото току що ми каза размера й.

И, добави наум мис Тик, ти измери супените чинии. На какво ли съм попаднала?

- Да де. Измерих я. Мислих си... та тя беше мъничка! И ако тя е могла да омагьоса момче и цял кон, то защо не е омагьосала хората, които дойдоха за нея? Това е съвсем безсмислено ... !

Мис Тик и даде знак да замълчи и попита:

- И какво стана после?

- После Баронът каза никой да си няма работа с нея. Той каза, че *всяка* вещица намерена тъдява ще бъде вързана и хвърлена във вира. Ъ, ти май си в опасност, – добави тя колебливо.

- Аз мога да отвързвам възли със зъби и имам Златна грамота по Плуване от Куирмския Пансион за благородни девици, – успокои я мис Тик – Струваха си всички онези упражнения по гмуркане в басейна с дрехи.

После тя се наведе напред и продължи:

- Дай да позная какво се е случило с госпожа Снапърли. Тя е изкарала някак лятото, докато не заваля сняг, нали? Крала е храна от плевните и може би някои жени са й оставяли храна на задния вход, когато мъжете им не са били наблизо, нали? Предполагам, че по-големите момчета са мятали разни неща по нея.

- Откъде *знаете* всичко това? – попита Тифани.

- Не е нужно голямо въображение, повярвай ми. И тя не беше вещица, нали?

- Мисля, че беше просто болна стара жена и че не беше нужна на никого и че малко миришеше и изглеждаше странно, понеже нямаше зъби, – отговори Тифани – Тя изглеждаше точно като вещица от приказките. Всеки с половин акъл можеше да види това.

- Да. Но понякога е толкова трудно да се намери половин акъл, точно когато ти трябва, – въздъхна мис Тик.

- Не можеш ли да ме научиш на каквото трябва, за да бъда вещица? – попита Тифани.

- Кажи ми, защо *все още* искаш да станеш вещица, като имаш предвид това, което се случи с госпожа Снапърли?

- За да не се случват и друг път такива неща, – отговори Тифани.

Тя дори е погребала котката на старата вещица, помисли си мис Тик. Що за дете е това?

- Добър отговор. Някога от теб може да излезе сериозна вещица, – каза тя – Само че аз не уча хората да *бъдат* вещици. Аз уча хората *за* вещиците. Вещиците се учат в специално училище. Аз само им посочвам пътя, ако те стават за нещо. Всяка вещица си има особени интереси, а аз обичам децата.

- Защо?

- Защото те по-лесно се събират в печката.

Но Тифани не се изплаши, а само се раздразни.

- Никак не беше мило да се каже това, – отбеляза тя.

- Хубаво, но вещиците не е нужно да са *мили,* – отвърна мис Тик и измъкна изпод масата голяма черна торба. – Радвам се да видя, че внимаваш.

- Наистина ли има училище за вещици? – попита Тифани.

- В известен смисъл, да, – отговори мис Тик.

- Къде?
- Съвсем наблизо.
- Вълшебно ли е?
- Много вълшебно.
- Приказно място ли е?
- Няма друго като него.
- Мога ли да отида там с магия? Ще се яви ли, да речем, еднорог да ме откара там?
- Защо пък еднорог? Еднорогът не е нищо повече от голям кон с нещо на края. Няма какво да му се прехласваш, – каза мис Тик и добави – Досега ми дължиш едно яйце, моля.
- Къде точно мога да намеря това училище? – попита Тифани, давайки й яйце.
- А. Това май е въпрос за кореноплод. Два моркова, моля.
Тифани й ги даде.
- Благодаря. Готова ли си? За да намериш училището за вещици иди на близките височините, качи се на върха, отвори очи и ... – мис Тик се поколеба.
- Да?
- ... и пак отвори очи.
- Но... – започна Тифани.
- Имаш ли още яйца?
- Не, но...
- Значи дотук с образованието. Обаче аз имам да те питам един въпрос.
- Имаш ли яйца? – попита изведнъж Тифани.
- Ха! Да си видяла нещо *друго* на реката, Тифани?
Тишината внезапно изпълни палатката. Звукът от неправилно произношение и хаотична география се просмукваше отвън докато Тифани и мис Тик се гледаха право в очите.
- Не, - излъга Тифани.
- Сигурна ли си? – попита мис Тик.
- Да.
Те продължиха състезанието по взиране. Но Тифани можеше да победи и котка в тази дисциплина.
- О, *ясно*, – каза мис Тик и отмести поглед – Много добре. В такъв случай, моля те, кажи ми... като спря пред моята палатка преди малко ти каза “Аха” по един, както ми се струва, самодоволен начин. Та дали си си мислела: «Това е странна малка черна палатка с тайнствена малка табела на вратата, така че влизането в нея може да е начало на приключение», или пък си си мислела: «Това може да е палатката на някоя зла стара вещица, каквато хората са си мислили, че е госпожа Снапърли, та тя ще ми направи

някаква ужасна магия щом вляза?» Всичко е наред, вече може да спреш да се взираш. Очите ти са се насълзили.

- Мислих си и двете неща, – примигна Тифани.

- Но все пак влезе. Защо?

- За да разбера.

- Добър отговор. Вещиците са любопитни по природа, – мис Тик се изправи – Е, трябва да вървя. Надявам се, че ще се видим отново. Ще ти дам обаче един безплатен съвет.

- Ще ми струва ли нещо?

- Какво? Току що ти казах, че е безплатен!

- Да, но баща ми казва, че безплатният съвет често се оказва скъп, – възрази Тифани.

Мис Тик изсумтя:

- Да кажем, че този съвет е безценен. Слушаш ли?

- Да.

- Добре. Значи... ако вярваш в себе си...

- Да?

- ... и ако държиш на мечтите си...

- Да?

- ... и ако следваш звездата си...

- Да?

- ... пак ще те надвият хора, използвали *тяхното* време да работят здраво и да учат и които не са били толкова мързеливи. Довиждане.

Палатката стана като че по-тъмна. Беше време за напускане. Тифани се озова обратно на мегданя, където другите учители си прибираха сергиите.

Тя не се огледа. Знаеше достатъчно, че да не се оглежда. Или щеше да завари палатката пак там, което щеше да е разочароващо, или тя щеше да е тайнствено изчезнала, което пък щеше да е обезпокоително.

Насочи се към вкъщи и се зачуди, дали не е трябвало да спомене малкото червенокосо човече. Не го беше споменала поради куп причини. Сега тя не беше съвсем сигурна, че ги е видяла; имаше чувството, че те всъщност не биха искали тя да ги види. И не беше зле мис Тик да не знае нещо. Да. Това беше най-добрата част. Мис Тик беше нещо твърде умна, поне според Тифани.

По пътя към вкъщи тя се изкачи на Арканския хълм, който беше току до селото. Той не беше много голям, беше по-малък дори от баирите край чифлика, да не говорим за планините.

Хълмът беше по-... по-обитаем. На върха имаше равно място, където не растеше нищо и Тифани знаеше едно предание за герой, който веднъж се е бил тук с дракон[9] и кръвта на дракона попарила земята. Имаше и друго предание, че под хълма имало съкровище, *пазено* от дракон, а пък според

друго предание там бил погребан крал в броня от чисто злато. Много предания имаше за този хълм; чудно как самият хълм не бе потънал под тежестта им.

Тифани стоеше на голата почва и се оглеждаше. Можеше да види селото и реката и чифлика Дома и замъка на Барона, а оттатък полята, които познаваше се виждаха сиви гори и пущинаци.

Тя затвори очи и пак ги отвори. И примигна и *отново* ги отвори.

Нямаше вълшебна врата, нито се разкри скрита сграда, нито каквито и да е странни знаци.

Само дето за миг въздухът забуча и замириса на сняг.

Като се прибра вкъщи тя погледна в речника за "масиран". Значеше "засилен, с повишена активност, който е съсредоточен на едно място, като масирана атака".

Масирано нашествие, беше казала мис Тик.

Малки невидими очи сега се взираха в Тифани от полицата...

Глава 3

На лов за бабаяга

Мис Тик си свали шапката, бръкна в нея и дръпна един канап. С малко щракане и цъкане шапката прие формата на доста стара сламена шапка. Тя събра хартиените цветчета от пода и внимателно накичи с тях шапката.

Накрая каза:

- Пфу!

- Не можеш просто да оставиш детето ей така, – обади се жабокът от масата.

- Как така?

- Тя определено има Първо Зрение *и* Втори Акъл. Това е много силна комбинация.

- Тя си пада малко всезнайка, – отбеляза мис Тик.

- Точно така. Също като теб. Тя те впечатли, нали? Знам, че те впечатли, защото беше доста гадна с нея, а ти винаги се такава с тези, които са те впечатлили.

- Искаш ли да те превърна в крастава жаба?

- Я да видим... – подметна саркастично жабокът – По-яка кожа, по-голям ръст, възможността да ме целуне принцеса се увеличава на сто процента... добре, защо не. Веднага като сте готова, мадам.

- Има и по-лоши неща от това да си жаба, – забеляза мрачно мис Тик.

- Опитай някой път, – не се впечатли жабокът – Както и да е, аз определено я харесах.

- Както и аз, – каза рязко мис Тик – Чува значи тя, че стара жена е умряла, защото тия идиоти са я мислели за вещица и решава *тя* да стане вещица, за да не правят така друг път. Чудовище се втурва към нея от реката, а тя го налага с тиган! Чувал ли си някога поговорката че "всяка страна си намира вещицата"? Тук, обзалагам се, се случва точно това. Но пък вещица на *варовик*? Вещиците виреят на гранит и базалт, плътна яка скала! Знаеш ли какво *е* варовикът?

- Ти ще ми кажеш.

- Това са черупките на милиарди и милиарди малки безпомощни морски твари, умрели преди милиони години, – просветли го мис Тик – Това са .... крехки кости. Меки. Калпави. Трошливи. Дори пясъчникът е по-добър. Обаче... *тя* е израсла на варовик и е яка, а е и ръбата. Тя е родена вещица. На тоя ... *тебешир*! Което е *невъзможно*!

- Тя напердаши Джейни! – отбеляза жабокът – Момичето си има талант!

- Може би, но и трябва и нещо повече. Джейни не е много умна. Тя е само Забранително чудовище от първа степен. И тя сигурно се е чувствала доста объркано в поток, когато обичайното й местообитание са застоялите води. Има много, ама много по-лоши неща от нея.

- Какво имаш предвид под "Забранително чудовище първа степен"? Никога не съм чувал да я наричат така, – поинтересува се жабокът.

- Освен че съм вещица, аз *съм* и учителка, – обясни мис Тик, докато си нагласяше шапката – Следователно съставям списъци. Правя класификации. Записвам нещата в пригледни таблици с два цвята мастило. Джейни е едно от многото същества, изобретени от възрастните, за да не смеят децата да ходят на опасни места, – тя въздъхна – Ех, ако хората вземеха да *помислят* преди да измислят чудовища.

- Длъжна си да останеш и да й помогнеш, – каза жабокът.

- Тук аз практически нямам сила, – отвърна мис Тик – Казах ти вече. От варовика е. И си спомни червенокосия човек. Нак Мак Фийгъл да я *заговори*! Да я *предупреди*! Аз през живота си не съм видяла нито един от тях! С *тях* на нейна страна, кой знае какво ще съумее тя?

Тя взе жабока в ръце и продължи:

- Сещаш ли се какво ще стане сега? Всичките неща, заключени в старите приказки. Всичките онези причини да не се отклоняваш от пътеката, да не отваряш забранената врата, да не казваш неправилната дума или да не разсипваш сол. Всичките измишльотини, от които децата имат кошмари. Всичките чудовища изпод най-голямото легло в света. Има място, където всички измишльотини са истински и сънищата са реални. И ако никой не ги спре, те ще станат истински тук. Ако не бяха Нак Мак Фийгъл, щях да съм наистина обезпокоена. При това положение ще се

опитам да докарам някаква помощ. Без метла това ще ми коства най-малкото два дни!

- Не е честно да я оставяш сама с тях, – настоя жабокът.

- Тя няма да е сама. Ще има теб.

- Оу, – рече жабокът.

Тифани спеше в една стая с Финеса и Хана. Събуди се, когато ги чу да идват и полежа със затворени очи, докато дишането им не стана равномерно, което ще рече, че са засънували сънища за млади стригачи на овце, свалили ризите си. Навън лятна мълния забляска по хълмовете и затътна гръм...

Гръм и Мълния. Преди да разбере, че това са звукът и светлината на бурята, тя ги знаеше като кучета. Овчарските кучета на Баба винаги бяха с нея, под открито небе и под покрив. Видиш ги като бели резки в далечината по торфа, а в следващия момент изведнъж се озоват задъхани тук, с очи, неоткъсващи се от Бабиното лице. Половината кучета по баирите бяха кутрета на Мълния, обучени от Баба Болежкова.

Тифани беше ходила със семейството си на големите Кучешки прегледи. Всички овчари от Варовитище се събираха на тях и най-добрите излизаха да покажат колко ги бива да работят с кучетата си. Кучетата скупчваха овцете, разделяха ги, вкарваха ги в кошарите... а понякога се втурваха и се счепкваха с други кучета, понеже и най-доброто куче си има лоши дни. Но Баба никога не излизаше с Гръм и Мълния. Тя все се облягаше на оградата с кучетата легнали пред краката и, гледаше съсредоточено представянето и пуфкаше с калпавата си лула. И бащата на Тифани каза, че след като всеки овчар покажеше как се оправят кучетата му, съдиите ще погледнат нервно към Баба Болежкова за да видят какво мисли тя.

Всъщност всички овчари гледаха нея. Баба никога не излизаше на състезанията, защото самата тя беше състезанията. Ако Баба решеше, че си добър овчар, ако кимнеше като излизаш на арената, ако пуфнеше с лула и кажеше “а така”, то ти си героят на деня и цялото Варовитище е твое...

Когато Тифани беше малка и беше на Кърлщето с Баба, Гръм и Мълния й бяха бавачки. Те лежаха и бдяха на няколко крачки от където тя си играеше. И тя беше толкова горда, когато баба й разреши да ги използва да събере едно стадо. Тя търчеше възбудено натам насам крещейки “Тук!”, “Натам!” и “Давай!” и, о чудо, кучетата се справиха отлично.

Сега тя знаеше, че те щяха да се справят отлично, каквото и да викаше тя. Баба само си седеше там пушейки лулата си и кучетата като че четяха мислите й. Те се оставяха само на Баба Болежкова да ги командва...

След малко бурята утихна и зашумоля лек дъжд. По някое време котаракът Плъхарко отвори вратата и скочи в леглото. Плъхарко беше голям, толкова едър, че чак се разтичаше. Той беше толкова тлъст, че на всяка що годе равна повърхност само се разплуваше като голяма локва от козина. Той мразеше Тифани, но никога не позволяваше на личните си чувства да застанат на пътя му към едно топло местенце за спане.

Тя трябва да беше заспала, защото се събуди, когато чу гласовете. Те изглеждаха много наблизо, но някак си бледи.

- Кривънци! Нема лошо да ка'еш "намери бабаягата", ма оно ка'и ми де да гледаме. Че они големанците, да ти ка'ем, са си лика прилика!

- Епа Не-съвсем-дребен Джорди дето беше за риба вика, дека она била големо големо моме!

- Нема файда, я да ти речем! Че они сите са големи големи момета!

- Брей цървул с цървул! Секи знае, че бабаягите са съде с остри капи!

- Па она, като спи, не е ли бабаяга тогаз?

- Ей? – прошепна Тифани.

Настана тишина, изпълнена с дишането на сестрите й. Но някак си, тя не можеше да обясни как, това беше тишина от някой много внимаващ да не вдигне шум.

Тя се наведе и погледна под леглото. Там нямаше нищо освен нощното гърне.

Но малкия човек на реката говореше точно така.

Тя легна отново и се заслуша докато ушите й не я заболяха.

После се зачуди, какво ли ще да е това училище за вещици и защо досега не го е видяла.

Тя познаваше всяка педя в околността на две мили околовръст. Най й харесваше реката и вировете, където щуките се печаха на слънце над водораслите и бреговете, където гнездяха рибарчета. Към миля нагоре по реката имаше гнезда на чапли и тя обичаше да се промъква към птиците, когато идваха да ловят риба, защото няма нищо по смешно от чапла опитваща се да литне, когато я стреснеш...

Тя се обърна и се накани наново да заспи, мислейки си за земите край чифлика. Тя ги знаеше всичките. Нямаше тайни места, които тя да не знае.

Но може би то имаше вълшебна порта. Тя самата щеше да направи така ако си имаше вълшебно училище. Щеше да има тайни врати навсякъде, дори и на стотици мили от училището. Като погледнеш нужната скала да речем по пълнолуние и хоп ето ти я портата.

Да, обаче училището си е училище. Все ще да има уроци по летене с метла и как да си остриш шапката и вълшебни трапези и много нови приятели.

- Заспа ли момето ма?

- Епа не я чувам да мърдоли.

Тифани отвори очи в тъмнината. Гласовете изпод леглото леко кънтяха. Какъв късмет, че гърнето беше празно и чисто.

- Верно бе. Че да излазуеме от туй гърне тогаз.

Гласовете се движеха през стаята. Ушите на Тифани се опитваха да се извият, за да ги следват.

- Глей ма, къще! Глей оно си има столове и таквоз!

Намерили са кукленската къщичка, помисли си Тифани.

Тя беше голяма къщичка, направил я беше господин Блок, дърводелецът на чифлика, когато най-голямата сестра на Тифани, която сега вече си имаше две свои бебета, беше още малко момиченце. Не беше особено изящна. Господин Блок не си падаше по фината работа. Но през годините момичетата я бяха украсили с късове плат и проста мебелировка.

Съдейки по гласовете, човечетата я смятаха за палат.

- Е бре, е бре, богато си е тука, нема лабаво! Она одаята си има креват! С възглавки!

- Кротко ма, нечеме да събудиме некоя от тех, я!

- Кривънци, епа я съм тих като ситен поганец! Леле! Тука има джандари!

- Що ми думаш за джандари ма?

- В одаята има униформени бе!

Намерили са дървените войничета, помисли си Тифани, стараейки се да не диша шумно.

Строго погледнато, не им беше мястото в кукленската къщичка, но Уентуърт още не беше пораснал за тях, така че служеха за мирни гости в дните, когато Тифани събираше куклите си на чай. Добре де, това което минаваше за кукли. Играчките в чифлика трябваше да са бая здрави за да оцелеят през поколенията, а не всички играчки бяха толкова здрави. Последния път, когато Тифани опита да събере парти, гостите бяха парцалена кукла без глава, две дървени войничета и три четвърти плюшено мече.

Трясъци и топурдия се разнесоха откъм кукленската къщичка.

- Фанах единио! Ей ма чиляк, мо’е ли майчето ти да кърпи а? Кърпи туй ма! Олеле! Он има чутура като дръво ма!

- Кривънци! Тука има некой ич без глава!

- Нема чудно, оти тука има мечка! Ручай ми ботушо бе!

На Тифани й се струваше, че макар собствениците на трите гласа да се биеха с неща, които не можеха да отвърнат, в това число с еднокрако плюшено мече, в боя все пак имаше повече от една страна.

- На ти! На ти! На ти! Че ти требе ново чене бе чумо дребна бе!

- Некой ми апе крако! Некой ми апе крако!

- Глейте ма! Сами си се тепате бе дребни идьоти бе! Ей сега че ви научим я!

Тифани усети как Плъхарко се размърда. Колкото и да беше дебел и мързелив, той ставаше светкавично бърз, когато станеше дума за нахвърляне върху мънички същества. Тя не можеше да го остави да хване …. каквото и да са те, колкото и зле да звучаха.

Тя се разкашля шумно.

- Виде ли бе? – викна един от гласовете от кукленската къщичка – Събудихте ги! Ха да бегаме!

Отново настана тишина и този път Тифани реши, че това е тишината когато няма никой, а не тишината когато някой е невероятно тих. Плъхарко пак заспа, помръдвайки уши, докато обезкостяваше някого в тлъстите си котешки сънища.

Тифани изчака още малко, после стана и се промъкна към вратата на спалнята, гледайки да не настъпи някоя от двете скърцащи дъски. Слезе в тъмното по стълбите, примъкна един стол, измъкна книгата с Приказките от Бабината лавица, вдигна резето на задната врата и излезе навън в топлата лятна нощ.

Беше мъгливо, но отгоре се виждаха няколко звезди и на небето имаше непълна луна. Тифани знаеше, че луната е непълна, защото беше прочела в Алманаха, че “непълна” значи, че луната е само малко по-пълна от полумесец, така че тя започна да внимава когато му дойдеше времето, за да може да си каже: “Я, колко е непълна луната тази нощ...”

Може би това ви казва за Тифани повече, отколкото тя би искала да знаете.

На светлината на изгряващата луна баирите бяха като черна стена, запълнила половината небе. За миг тя а да потърси светлинката от лампата на Баба Болежкова...

Баба не беше загубила нито едно агне. Едно от първите неща, които си спомняше Тифани беше как майка и я държи на прозореца през една мразовита нощ рано напролет, с милиони бляскави звезди искрящи над планините, а в тъмнината на баирите единствената жълта звезда на съзвездието Баба Болежкова лъкатушеше през нощта. Тя не би си легнала докато не намери агнето, независимо колко лошо е времето...

Имаше едно място, където в голямо семейство човек можеше да удовлетвори нуждата си от уединение и това беше нужникът. Там отиваше който искаше да остане за малко насаме. Там имаше свещ, а на един канап висеше миналогодишният Алманах. Печатарите познаваха нуждите на читателите си и печатаха Алманаха на тънка мека хартия.

Тифани запали свещта, настани се удобно и отвори книгата с Приказките. Луната светеше непълно през отвора на вратата изрязан като полумесец.

Тя никога не беше харесвала тази книга. Изглеждаше й, че книгата се опитва да и казва какво да прави и какво да мисли. Не се отклонявай от пътя, не отваряй вратата, но мрази злата вещица, защото е *зла*. О да, и вярвай че размерът на обувката е добър начин да си избереш жена.

Много от приказките бяха твърде подозрителни, ако питаха нея. Като тази, където накрая двете добри деца набутваха лошата вещица в собствената и пещ. Тифани това не и даваше мира след всичко случило се с госпожа Снапърли. Тя беше сигурна, че от приказки като тази хората преставаха да мислят читаво. Като четеше тази приказка, тя си мислеше: Да прощавате, ама *никой* няма толкова голяма пещ, че да побере цял човек, а, като стана дума, какво са си мислели тези деца, че могат както си се разхождат да ядат къщите на хората, а? И откъде накъде някакво си момче, толкова глупаво, че да не знае, че една крава струва много повече от пет бобени зърна, да има *правото* на убийство на великана и на кражбата на цялото му злато? Да не споменаваме извършения от него екологически вандализъм! А момиченце, което не може да направи разлика между вълк и собствената си баба трябва или да е тъпа та вдлъбната или да произхожда от изключително грозно семейство. Приказките *не бяха истински*. Но госпожа Снапърли беше умряла заради приказки.

Тя обръщаше страница след страница, търсейки нужните картинки. Защото макар приказките да я ядосваха, картинките обаче, тези картинки бяха, ах, по-хубави от всичко което беше виждала.

Тя обърна още една страница и ето я.

Повечето картинки на феи не бяха особено впечатляващи. Честно казано те приличаха на момиченца от балетно училище току що минали право през трънака. Тази обаче беше ... различна. Цветовете бяха странни и нямаше сенки. Грамадни треви и маргаритки растяха навсякъде, така че феите уж трябваше да са малки, но те *изглеждаха* големи. Те приличаха на доста странни хора. Със сигурност не приличаха на феи. Надали си имаха крилца. Фактически някои приличаха на чудовища. Момиченцата с балетни полички нямаха никакъв шанс срещу тях.

И чудна работа, от всички картинки в книгата само *тази* изглеждаше като нарисувана от художник, изобразявал каквото е имало пред очите му. Другите картинки – балеринките и бебенцата с ританки, изглеждаха нагласени и сладникави. Тази не. Това ще рече, че художникът е бил там...

... или поне за него си е било така, помисли си Тифани.

Тя се вгледа в долния ляв ъгъл и ето го. Беше го виждала и преди, но трябваше да знаеш къде да гледаш. Това определено беше малко червенокосо човече, облечено само по препаска, мръщещо се от картината. Изглеждаше много гневен. И... Тифани приближи свещта за да види по-ясно... да, той *определено* правеше жест с ръка.

Каквото и да значеше този жест, беше неприличен, това си се виждаше от пръв поглед.

Тя чу гласове. Открехна вратата с крак, за да чува по-добре, защото вещиците винаги слушат какво си говорят другите хора.

Звукът идеше оттатък плета, където не би трябвало да има нищо друго освен овце чакащи да ги карат на пазар. Овцете обикновено не си говореха. Тя внимателно се промъкна в мъгливата зора и намери малка пролука в плета, изровена от зайците, откъдето можеше да се види достатъчно.

Един овен си пасеше кротко край плета и гласовете идеха откъм него, по-точно откъм избуялата трева под него. Говореха поне четирима души, всичките комай в лошо настроение.

- Кривънци! Сакаме говедо, не ягнища!

- Оти бе, се си е харно! Айде момци, грабайте по крак!

- Епа да, сите крави са у оборо, земаме к'вото мо'еме!

- Тихо ма, тихо, чуете ли що ви казуем!

- Епа кой че чуе? Аре момци – ян... тан... тет-ра!

Овенът леко се дигна във въздуха и тревожно заблея като потегли заднишком през полето. На Тифани й се стори, че зърна червени коси в тревата край краката му, но те се изгубиха когато овенът беше изнесен в мъглата.

Тя се промуши през плета без да обръща внимание на драскащия я клонак. Баба Болежкова не би оставила на никого да му се размине да краде овце, та ако ще да *е* невидим. Но мъглата беше гъста и този път Тифани чу шум в кокошарника.

Отмъкнатата със задника напред овца можеше да почака. Сега от нея имаха нужда *кокошките*. През последните две седмици на два пъти там беше влизала лисица и които кокошки не беше отмъкнала, почти престанаха да снасят.

Тифани хукна през градината с нощница хващаща се по прангите на боба и клоните на касиса, и се втурна в кокошарника.

Там нямаше хвърчаща перушина, нямаше я паниката каквато би причинила лисицата. Но пилците се бяха разкудкудякали, а петелът Гиздан крачеше нервно напред-назад. Една от кокошките изглеждаше стресната. Тифани бързо я вдигна. Отдолу имаше две малки сини червенокоси човечета. Всяко беше сграбчило по яйце в ръцете си. Гледаха към Тифани много гузно.

- Е, не! – каза единият – Момето! *Она е* бабаягата...

- Вие крадете нашите яйца, – скара им се Тифани – Как смеете! И *не* съм ви баба яга!

Човечетата се спогледаха, после погледнаха яйцата.

- К'ви яйца? – попита едното.

- Яйцата, които държите, – натърти Тифани.

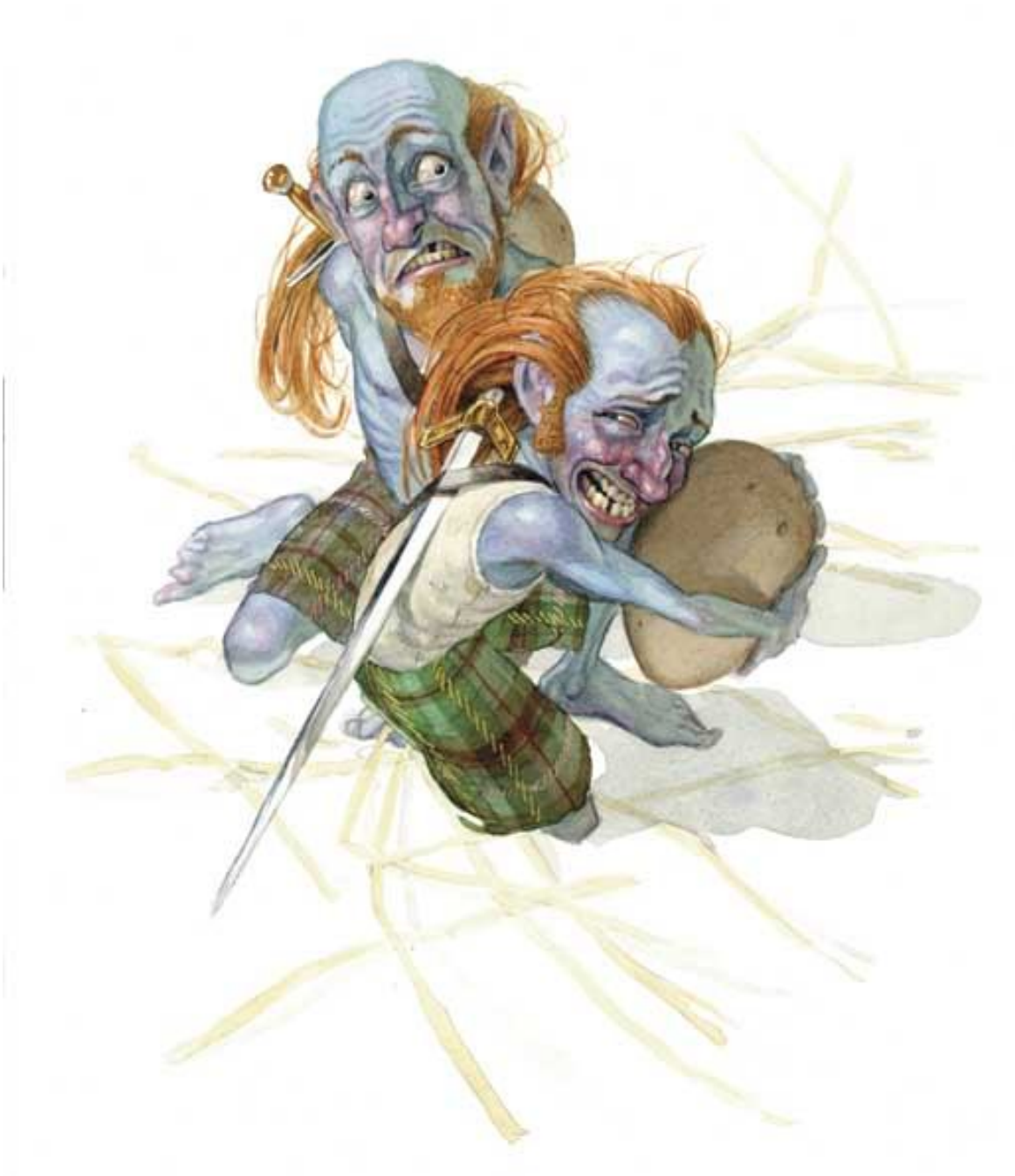

- Що? Тея ли? Оно било значи *яйца*? – рече този, който беше заговорил пръв гледайки яйцата все едно ги вижда за пръв път – А ние си мислехме че са, ъъъ, камичета.

- Камичета, – подтвърди нервно другият.

- Сгушиеме се ние под твоя пилец за мънечко топлинка, – продължи първият – И к'во да видиме – сите тея неща, дето си мислехме че са камичета, и че зарад тех горкото пиле се спира да кудкудяка.

- Кудкудяка, – повтори другият, кимайки най-усърдно.

- ... па като ни стана жал за горката душица, па...

- *Вър-нете* яй-ца-та на *мяс-то-то* им, – каза бавно Тифани.

Този, който беше говорил по-малко сръга другия:

- Ха да сториме както она ни дума. Оти работата на зле оди. Не мо'е да са излее на глава с Болежкови, а туй моме е бабаяга. Она дрънна Джейни, а *тая* работа никой не я е правил досега.

- Епа да, не бех помислил за това.

Човечетата оставиха яйцата много внимателно. Едното даже дъхна по черупката на своето и я избърса с края на дрипавата си препаска.

- Нема лошо, гос'жа, – каза той.

После се спогледа с другия. И двамата изчезнаха. Но във въздуха като че ли се мярна нещо рижо, а няколко сламки край вратата на кокошарника литнаха.

- И съм госпожица! – извика след тях Тифани, върна квачката върху яйцата и тръгна към вратата – И не съм ви *никаква* баба яга! Вие да не сте някакъв вид феи? И имаме да си говорим още за нашия воен..., сиреч за нашия овен.

Нямаше отговор освен дрънченето на кофите край къщата, което значеше, че другите вече стават.

Тя прибра Приказките от нужника, духна свещта и влезе в къщата. Майка и палеше огъня и я попита къде е ходила, а тя каза, че била чула шумотевица в кокошарника и отишла да види дали пак не е влязла лисица. Не че беше лъжа. Всъщност си беше съвсем вярно, макар да не беше съвършено точно.

Като цяло Тифани беше доста правдива, но и се струваше, че понякога не е толкова удачно да се разделят нещата на "истина" и "лъжа", а по-скоро на "неща, които хората трябва да знаят точно в този момент" и " неща, които не е нужно да знаят точно в този момент".

Освен това тя не беше сигурна какво точно *тя* знае в този момент.

На закуска имаше каша. Тя ядеше бързо, нямайки търпение да отиде до кошарите и да види тази работа с онзи овен. Може пък да има следи в тревата или нещо такова...

Без да знае защо тя погледна нагоре.

Плъхарко беше легнал да спи пред пещта. Сега беше застанал нащрек. Тифани се опита да види какво гледа котаракът.

На шкафа имаше ред синьо-бели вази, които не ставаха за нищо полезно. Някаква възрастна леля ги беше оставила на майка и, която се гордееше с тях, понеже изглеждаха хубави, но бяха съвсем безполезни. В чифлика нямаше много място за добре изглеждащи безполезни неща, така че те бяха много ценени.

Плъхарко се беше вгледал в капака на една от тях. Капакът се понадигна много бавно и отдолу се мярна червена коса и зяпнаха две малки очички.

Когато Тифани се вгледа в тях, капакът отново се спусна. Следващия момент тя дочу приглушено топуркане и съдината се заклатушка, а над шкафа се издигна малко облаче прах. Плъхарко изумено се оглеждаше.

Те със сигурност бяха *много* бързи.

Тя хукна към кошарите и се огледа. Мъглата се беше разсеяла и чучулиги се издигаха над ридовете.

- Ако онзи овен не се върне *на мига,* – викна тя към хоризонта – ще има *равносметка*.

Гласът й отекна от хълмовете. И тогава тя дочу, много тихичко, но и съвсем наблизо, гласчета:

- Що вика бабаягата? – попита първият глас

- Вика, дека щело да има равносметка!

- Олеле-малеле, вай-вай-вай! Загази'ме я!

Тифани се огледа с лице, почервеняло от гняв.

- Ние имаме *дълг,* – обърна се тя към небето и към тревата.

Баба Болежкова беше казала това веднъж, когато Тифани плачеше за едно агне. Тя говореше малко по старовремски и рече така: "Като богове сме ний за зверовете в полето, джигитчето ми. Ний определяме, кое е време да се родят и кое е време да умрат, а от туй време до онуй време ний имаме дълг".

- Ние имаме дълг, – повтори Тифани, малко по-меко и огледа полето - Знам че ме чувате, където и да сте. Ако този овен не се върне, някой ще ... я загази.

Чучулигите пееха над пасищата и правеха тишината още по-дълбока.

Тифани имаше да свърши туй-онуй по чифлика преди да намери още време за себе си. Това включваше хранене на кокошките и събиране на яйцата и усещане на известна гордост от факта, че те са с две повече отколкото щяха да бъдат иначе. Включваше също донасяне на шест кофи вода от кладенеца и зареждане с цепеници на кутията до печката, но тя остави тези работи за по-късно, защото не и харесваше чак толкова да ги прави. Но пък много и харесваше да бие масло. Това й даваше време да мисли.

Когато стана вещица с островърха шапка и метла, си мислеше тя, докато въртеше ръчката, само ще замахна с ръка и маслото ще излезе направо *ей така*. И ако някое от онея рижи дяволчета само *си помисли* да взема от нашите животни, ще...

Нещо зад нея плъсна, там където бяха наредени шестте кофи, с които тя трябваше да ходи до кладенеца. Една от тях сега беше пълна с вода и точно тя още се кандилкаше.

Тя продължи да си бие като че нищо не се беше случило, но след малко спря и отиде до сандъка с брашно. Взе една шепа и го разсипа над прага, след което се върна да бие маслото.

След някое време зад нея се чу ново плискане. Когато тя се обърна, зад нея, да точно така, имаше още една пълна кофа. А по брашното на прага имаше само два реда малки стъпки – едни излизащи от мандрата, други влизащи.

Когато някоя от тежките дървени кофи беше пълна, Тифани едва можеше да ги повдигне. Значи, помисли си тя, освен че са невероятно бързи, те са и извънредно силни. Аз наистина съм твърде спокойна, като се има предвид всичко това.

Тя погледна нагоре към големите греди под покрива и от там падна малко прах, като че нещо се беше бързо-бързо отдръпнало.

Мисля, че трябва веднага да сложа край на това, помисли си тя. От друга страна нищо няма да стане, ако изчака, докато се напълнят всичките кофи.

- А после трябва да се напълни с цепеници кутията в миялнята, – каза тя на глас.

Е, струваше си да опита.

Продължи да бие масло, без да си дава труда да се обръща, когато чу още четири плискания зад себе си. Нито пък когато чу приглушено шепнене и тропота от цепеници хвърляни в кутията. Обърна се чак когато шумовете спряха.

Кутията за дърва беше пълна чак до върха и всичките кофи бяха пълни. Брашното беше цялото в стъпки.

Тя спря да бие маслото. Усещаше очи взряли се в нея, *множество* очи.

- Ъ... благодаря ви, – каза тя. Не, това не беше правилно. Звучеше някак си нервно. Тя остави ръчката и се изправи, стараейки се да изглежда колкото се може по-свирепа.

- А какво стана с нашия овен? – попита тя – Няма да ви повярвам, че наистина съжалявате, докато не видя овена върнат!

Откъм кошарите се чу блеене. Тя отърча до края на градината и надзърна през плета.

Овенът *се връщаше*, заднишком и с голяма скорост. Рязко спря до самия плет и рухна на земята когато човечетата го оставиха. За момент едно от червенокосите човечета се появи на главата му. Дъхна върху рога му, избърса го с края на препаската си и изчезна като вихър.

Тифани замислено се върна в мандрата. О да, някой беше довършил и биенето на маслото. И освен това беше направено на дузина тлъсти златисти бруса подредени на мраморната плоча, където тя обикновено ги правеше. Имаше даже по отпечатано магданозово листо на всяко парче.

Дали пък не са домашни духчета? Съгласно Приказките, домашните духчета в замяна на купа мляко вършеха всякаква къщна работа. Само че на картинката те бяха весели мили дребосъчета с дълги островърхи

качулки. А пък рижите човечета изглеждаха сякаш никога през живота си не са кусвали мляко, но може би си струваше да се опита.

- Добре, – каза тя на глас – Това е друго нещо. Благодаря ви. Радвам се, че съжалявате за това, което направихте.

Тя взе една от купичките на котката от купчината до мивката, добре я изми, напълни я с надоено днес мляко, остави я на пода и се отдръпна.

- Вие домашни духчета ли сте? – попита тя.

Въздухът се завихри. Млякото се разля по пода, докато купата бясно се завъртя.

- Това, струва ми се, значеше “не”, – реши Тифани – Какво сте тогава?

Имаше колкото си щеш от съвсем никакъв отговор.

Тя легна по корем и провери под мивката, после погледна и зад рафтовете за сирене. Вгледа се в тъмните, затлачени с паяжини ъгли на стаята. Всичко изглеждаше празно.

Тогава тя си помисли: Имам спешна нужда от образование колкото за едно яйце...

Тифани беше минавала стотици пъти по стръмния път от чифлика до селото. Нямаше и половин миля и през вековете колите го бяха изровили така, че приличаше повече на дере във варовика, а в дъждовно време по него течеше цяла млечно-бяла река.

Беше го изминала до половината, когато започна шептание. Плетищата зашумоляха без да има вятър. Чучулигите спряха да пеят, и, макар тя да не беше забелязала песента им, тишината и дойде като шок. Няма нищо по-оглушително от края на песен, която винаги си е била тук.

Да погледнеш небето сега беше като да гледаш през диамант. То цялото искреше, а въздухът застудя толкова бързо, както когато влизаш в леден вир. Тогава под краката и се появи сняг, който затрупа и плетището. И се чу екот от копита.

Те бяха отстрани, в полето. Кон препускаше през снега оттатък плета, който внезапно беше станал на бяла стена.

Тропотът на копита замря. За миг настана тишина и после конят скочи на пътя, подхлъзвайки се по снега. Изправи се и конникът се обърна с лице към Тифани.

Всъщност конникът не можеше да се обърне с лице към нея. Той си нямаше лице. Нямаше глава на която да има лице.

Тя побягна. Ботушите й се хлъзгаха по снега, но внезапно умът й стана студен като лед. Тя имаше два крака хлъзгащи се по леда. Конят имаше два пъти повече крака за хлъзгане. Беше виждала коне опитващи се да преодолеят тази стръмнина по поледица. Тя имаше шанс.

Тя чу зад себе си задъхан свистящ звук и стоновете на коня. Рискува да се обърне. Конят я следваше, но бавно, наполовина ходом наполовина хлъзгайки се. От него се дигаше пара.

На половината път надолу коловозът влизаше в тунел от клони, сега под тежестта на снега приличащи на сблъскали се облаци. А оттатък, Тифани знаеше, че пътят продължава по равно. На равното безглавият ще я настигне. Тя не знаеше, какво би могло да се случи след това, но беше сигурна, че ще е неприятно кратко. Снежни парцали се посипаха по нея когато тя навлезе под дърветата и тя реши да се впусне в бяг. Би могла и да стигне селото. Биваше я в бягането.

Но да речем, че стигне селото, после какво? Не би могла да стигне навреме до врата. А и хората ще търчат наоколо с викове. Мрачният конник не изглеждаше като някой, който би се впечатлил от това. Не, тя трябва да *се оправи* с него.

Ех, само да си беше взела тигана.

- Мари дребна бабаяго! Запри ма, не се помайвай!

Тя зяпна нягоре. Малко синьо човече се беше показало от снега на върха на плета.

- Гони ме конник без глава! – викна тя.

- Нема да му стане работата. Ти са запри! Глей го у зъркелите!

- Ама той няма очи!

- Кривънци! Ти бабаяга ли си или що? Глей го у зъркелите дето си ги нема!

И синият човек изчезна в снега.

Тифани се обърна. Конят беше навлязъл под дърветата, и стъпката му стана по-сигурна на по-равното. Конникът беше извадил меч и я *гледаше* с очите, които нямаше. Отново се чу тежкото дишане, нещо което не беше за всяко ухо.

Малките човечета ме гледат, помисли си тя. Не мога да бягам. Баба Болежкова не би избягала от някаква си твар без глава на раменете.

Тя скръсти ръце и го погледна.

Конникът поспря, като че учуден, но пак пришпори коня напред.

Синьо-червена фигура, по-голяма от останалите човечета скочи от дърветата. Право върху муцуната на коня, между очите му и хвана по едно от ушите му с всяка ръка.

- На ти цела глава пърхот, бе смрад, – чу вика му Тифани – От Голем Йън за скъп спомен![10]

И човечето удари коня по главата *със собствената си глава*. За нейна изненада конят се люшна настрани.

- Оти си ми толкоз яко ма? – викна малкият боец – На ти още йеднъж, ма *от сърце*!

Този път конят отчаяно задрапа назад, но задните му крака се изметнаха и той рухна в снега. Малки сини човечета изригнаха от плета.

Конникът се опита да се изправи, но беше залят от синьо-червен ураган от вряскащи същества ...

И изчезна. Снегът изчезна. Конят изчезна.

Сините човечета за момент се озоваха на купчина на горещия прашен път. Един от тях се оплака:

- Ау, кривънци! Ритнах се у моята си чутура!

После и те изчезнаха, но за миг Тифани зърна по някой друг синьо-червен вихър да профучава към плета.

И чучулигите отново запяха. Плетищата пак бяха зелени и нашарени с цветя. Нито едно клонче не беше прекършено, нито едно цветче потревожено. Небето си беше синьо, без диамантени искрици.

Тифани погледна надолу. Снегът се топеше на върховете на ботушите й. Чудна работа, това й хареса. Това значеше, че каквото и да бе станало току-що, беше вълшебство, а не лудост. Защото ако затвореше очи, тя все още можеше да дочуе свистящото дишане на безглавия човек.

Това, което и трябваше сега, бяха хора, и да се случат обикновени неща. Но повече от всичко друго тя искаше отговори.

Всъщност, това, което и се искаше повече от всичко друго, беше да не чува свистящото дишане щом затвори очи...

Палатките ги нямаше. Освен няколко парчета счупен тебешир, огризки от ябълки, тук-таме изпотъпкана трева и, уви, няколко кокоши перца, нямаше нищо от което да личи, че учителите изобщо са били тук.

- Псът! – чу се приглушен гласец.

Тя погледна надолу. Жабокът се измъкна изпод едно лападово листо.

- Мис Тик каза, че ще се върнеш, – каза той – Изглежда ти се иска да разбереш някои неща, нали?

- *Всичко!* – започна Тифани – Наводнихме се от малки човечета! И половината им приказки не разбирам! Те все ме наричат баба яга!

- А, да, – кимна разбиращо жабокът – Значи Нак Мак Фийгъл!

- Заваля сняг, а после го няма! Гонеше ме конник *без глава!* А един от... Какви казваш, че са те?

- Нак Мак Фийгъл, – повтори жабокът – Известни също като пиктсита. *Те* наричат себе си Дребнио Волен Народ.

- Добре де, един от тях удари с глава коня! И конят падна! А пък беше грамаден кон!

- Колко типично за Фийгъл, – отбеляза жабокът.

- Дадох им мляко, а те го разсипаха!

- Дала си на Нак Мак Фийгъл *мляко?*

- Нали каза, че са пиксита!

- Не пиксита, а *пиктсита*[11]. Те определено не пият мляко!

- Те да не са от същото място като Джейни? – поиска да знае Тифани.

- Не. Те са бунтовници, – отговори жабокът.

- Бунтовници ли? Против кого?

- Против всекиго. Против всичко, – обясни жабокът – Сега ме вдигни.

- Защо?

- Защото на кладенеца има жена, която те е зяпнала с един такъв поглед. Пъхни ме в джоба на престилката си, в името на всичко свято.

Тифани прибра жабока и се усмихна на жената:

- Правя си колекция от препарирани жаби.

- Хубаво, миличката ми, – отвърна жената и се забърза по своите си работи.

- Това не беше особено мило, – възмути се жабокът от престилката и.

- Хората и без това не слушат, – рече спокойно Тифани.

Седна под едно дърво и извади жабока от джоба си.

- Фийгълите се опитаха да откраднат някои от нашите яйца и една от овците ни, – разказа му тя – Но аз си ги върнах.

- Върнала си си нещо от Нак Мак Фийгъл? – не повярва жабокът – Те да не бяха нещо болни?

- Не. Бяха малко ... е, всъщност бяха сладки. Дори свършиха малко къщна работа заради мен.

- *Фийгълите* са вършили *къщна работа!* – изуми се жабокът – Те *никога* не вършат къщна работа! И никак не си падат по притичването на помощ!

- И после дойде конникът без глава! – продължи Тифани – Той нямаше *глава!*

- Е да, това е съществена част от длъжностната му характеристика, – забеляза жабокът.

- Какво става, жабок? – попита Тифани – Фийгълите ли са нашествениците?

Очите на жабока зашариха, когато и каза:

- Мис Тик всъщност не очакваше ти да се оправяш с това. Тя ще се върне с подкрепления...

- Навреме ли ще се върне? – попита Тифани.

- Не знам. Вероятно. Но ти не бива...

- Искам да знам какво става!

- Тя отиде да доведе други вещици. Ъ... тя не мисли, че ти трябва...

- Най-добре ми кажи, каквото знаеш, жабок, – настоя Тифани – Мис Тик не е тук. *Аз* обаче съм.

- Друг свят се сблъсква с нашия, – изплю камъчето той – Тук. Е, доволна ли си? Това е което си мисли мис Тик. Но то става по-бързо, отколкото тя е очаквала. Всички чудовища ще се завърнат.

- Защо?

- Защото няма кой да ги спре.

За момент настана тишина.

- Аз съм тук, – рече Тифани.

Глава 4

Дребнио волен народ

Нищо не се случи, докато се връщаха към чифлика. Небето си беше синьо, нито една от овцете по ливадите не изглеждаше да фучи нанякъде заднишком, всичко беше налегнато от жега и пустота. Плъхарко беше на пътеката към задната врата и в лапите му имаше нещо. Като зърна Тифани, той си го взе и бързо сви зад ъгъла с високоскоростната дебнеща походка характерна за гузните котки. Тифани я биваше в мятане на буци земя. Е, за щастие онова нещо в устата му не беше синьо-червено.

- Виж го само – рече тя – Голям страхлив дангалак! Срамота, как ми се иска да го отуча да лови новородени пиленца!

- Нямаш ли си шапка, та да си я носиш? – обади се жабокът от джоба на престилката си – Мразя да не мога да виждам.

Те влязоха в мандрата, където рядко ходеше друг освен Тифани.

В храсталака до вратата се дочу приглушен разговор. Нещо от сорта на:

- Що ми вика дребната бабаяга?

- Она вика, дека сака мачароко повече да не гепи горките мънечки пилци.

- Епа туй ли ми било? Кривънци! Нема проблема!

Тифани остави жабока на масата колкото се може по-грижливо.

- Какво ядеш? – попита тя. Знаеше, че е учтиво да почерпи гостите.

- Най-вече плужеци и червеи, такива неща. Хич не ми е лесно. Не се тревожи ако нямаш от тях. Не мисля да си очаквала да ти се натресе някоя жаба на гости.

- Какво ще кажеш за малко мляко?

- Много си мила.

Тифани сипа мляко в една чинийка.

- Ти да не си бил прекрасен принц? – попита го тя когато той се намъкна в чинийката.

- Ами комай да.

- И защо те е омагьосала мис Тик?

- Тя ли? А не, това не е лъжица за нейната уста – рече жабокът – Сериозна магия е това, да превърнеш някого в жаба, ама така, че той пак да си мисли че е човек. Не, онова беше фея кръстница. Никога не препречвай пътя на жена със звезда на клечка, млада госпожице. Те са склонни да гаднеят.

- Защо и е било да прави това?

Жабокът я изгледа смутено.

- Не знам – призна той накрая – Всичко ми е ... като в мъгла. Само дето *знам*, че съм бил човек. Или поне си мисля че знам. Тръпки ме побиват. Понякога се събуждам нощем и се питам, а дали *наистина* съм бил човек? Или пък съм бил просто жаба, която я е ядосала и тя ме е направила да *си мисля*, че някога съм бил човек? Как ти се струва такова изтезание? Като си помислиш, че няма образ, който да си възвърна? – Жабокът изви тревожните си жълти очи към нея и продължи: - В крайна сметка не може да е чак толкова трудно да объркаш ума на една жаба, нали? Няма ли това да е по-просто отколкото да обърнеш, ами един седемдесет-осемдесет килограмов човек на няма и четвърт-килограмов жабок? Че къде ще отиде тогава остатъкът от тази маса, питам се аз? Фира ли е отишла? Много обезпокоително. Виждаш ли, имам някой друг спомен, че съм бил човек, разбира се, но какво са спомените? Нищо повече от мисъл в ума ти. Не можеш да си сигурен дали са *истински*. Честно казано, като изям развален плужек, се събуждам нощем с писък, само дето излиза само крякане. Благодаря ти за млякото, беше много мило.

Някое време Тифани гледаше жабока без да продума.

- Знаеш ли, - каза накрая тя – магията е много по-сложна отколкото си мислих.

- *Шляп-шляп! Писук-писук! Ох я горкичкото, чик-чирик!*

Тифани се втурна към прозореца. На пътеката имаше един Фийгъл. Беше си направил от някакъв парцал грубо подобие на криле и клюнеста капа от слама и куцукаше в кръг като наранена птичка.

- Ох, чик-чирик, чик-чирик! – викаше той – Фъра-фъра-пляс-пляс! Ама право си викам, я горкичкото, дано да нема да оди тъдява некое писеееенцеее!

А нататък по-пътя, присвит на земята, към него се прокрадваше Плъхарко, най-лют враг на всички малки пиленца. Докато Тифани си отвори устата да изкрещи, котаракът скочи с всичките си четири лапи право върху човечето.

Или най-малкото, там където беше човечето до преди малко, преди да направи салто, да се озове точно пред лицето на Плъхарко и да го хване за двете уши.

- Леле, писанчо ниеден, глей са що стана! – провикна се той – На ти армаган от мънечките пилци, бе куфелник!

И силно удари с глава котарака по носа. Плъхарко се преметна във въздуха и падна по гръб с разфокусирани очи, в които пролича див ужас, когато човечето се наведе над него и му кресна:

- ЧИК-ЧИРИК!

Тогава котаракът хвръкна, както могат само котките и се превърна в рижава ивица, профуча по пътеката през отворената врата, шмугна се покрай Тифани и се скри под мивката.

Фийгълът погледна нагоре ухилен и видя Тифани.

- Моля те не изчез... – започна тя забързано, но той изфиряса като вихър.

Майката на Тифани се беше забързала насам по пътеката. Тифани едва успя да вземе жабока и да го прибере в джоба на престилката.

- Къде е Уентуърт? Тук ли е? – попита настоятелно майка и – Върна ли се? Отговори ми!

- Той не отиде ли с вас на стрижене, мамо? – изведнъж се разтревожи и Тифани. Усещаше как паниката се надига от майка й като пушек.

- Не можем да го намерим! – в погледа на майка й се мярна нещо диво – Само за минутка да му обърна гръб! *Сигурна* ли си, че не си го видяла?

- Но той не може да мине самичък целия път до тук...

- Иди виж в къщата! Айде живо!

Госпожа Болежкова забърза навън. Тифани остави припряно жабока на пода и го натири под мивката. Чу го да квака и Плъхарко, пощурял от страх и изненади, изхвърча изпод мивката като вихър от лапи и профуча през вратата.

Тя се изправи. Първата и срамна мисъл беше: Ама той нали искаше да види стриженето. Как може да се е изгубил? Нали отиде с мама и с Хана и с Финеса!

А колко щяха да бдят над него Хана и Финеса с всички онези момци наоколо?

Опита да се престори, че не си е помислила това, но тя беше безсрамно добра в това да забелязва кога лъже. Това е проблемът с мозъка – понякога той мисли повече, отколкото би ти се искало.

Но на Уентуърт никога не му се е приисквало да се отдели от хората! От кошарите за стригане до тук е половин миля, а той не може да ходи толкова бързо! След няколко крачки той се пльосва на земята и почва да врънка за бонбонки!

Но ако той се е изгубил, ще стане малко по-спокойно...

И отново се яви тази гадна срамна мисъл. Тя се опита да я задуши чрез шетане. Но първо взе малко бонбонки за стръв от буркана и докато търчеше от стая в стая шумолеше с торбичката.

От двора се чу тропот на ботуши. Някои от мъжете бяха дошли от стриженето. Но тя продължи да тършува под легла и по шкафове, дори в някои толкова високи, че бебето никога не би могло да ги стигне, и после *отново* гледаше под легла, които вече беше претършувала, защото това беше от оня вид търсения. От оня вид търсения, когато отиваш да погледнеш и на тавана, макар че вратата към него винаги е заключена.

След няколко минути отвън се разнесоха няколко гласа викащи Уентуърт и тя чу баща и да казва:

- Вижте долу на реката!

... което значеше, че и той е загубил ума и дума, понеже Уентуърт никога не би отишъл толкова далече без подкуп. Той не беше дете, което да се остави ей така да бъде отдалечено от бонбонките.

Ти си виновна.

Тази мисъл падна в ума и като парче лед.

Вината е *твоя*, защото не си го обичала достатъчно. Той се появи и ти вече не беше най-малката и трябваше да го търпиш да се мъкне подире ти, докато ти се прииска, така беше нали, той да си иде.

- Не е вярно! – прошепна си Тифани – Аз ... доста го харесвах...

Не чак толкова, ако трябва да сме честни. Не и през цялото време. Той не умееше да си играе кротко и никога не правеше каквото му кажеш. *Ти* си мислеше, че ще е по-добре той *да* се изгуби.

Както и да е, добави тя наум, не можеш през цялото време да обичаш някого, на когото постоянно му текат сополи. И *както и да е...* чудя се, дали...

- Иска ми се някакси да намеря брат си – каза тя на глас.

Това изглежда не подейства. Но пък къщата гъмжеше от хора, отварящи и затварящи врати и викащи и пречкащи се един другиму и... е,

Фийгълите си бяха срамежливи, въпреки че лицата на повечето от тях бяха като юмруци с очи.

Недей да *искаш* разни неща, беше и казала мис Тик. *Прави* ги.

Тя слезе по стълбите. Бяха надошли и някои от жените събирали вълна на стригането. Бяха се скупчили около майка и, която седеше на масата и плачеше. Никой не обърна внимание на Тифани. Често ставаше така.

Тя се вмъкна в мандрата, внимателно затвори вратата след себе си и се наведе да погледне под мивката.

Вратата още веднъж се отвори с трясък и баща и нахлу вътре. Той се спря, а Тифани го погледна гузно.

- Той не може да е там долу, момиче! – каза и той.

- Добре, ама, ъъъ... – замънка Тифани.

- Погледна ли горе?

- Даже на тавана, татко...

- Добре ... – баща и изглеждаше едновременно паникьосан и нетърпелив – иди и ... направи нещо!

- Да, татко.

Когато вратата се затвори, Тифани отново погледна под мивката.

- Жабок, там ли си?

- Голяма мизерия е тук долу – оплака се жабокът – Много чистиш. Дори и паяк не се намира.

- Слушай, *спешно* е! – отсече Тифани – Малкото ми братче се е изгубило. Посред бял ден! На рида, където всичко се вижда на мили околовръст!

- *Квак му квак*.

- Моля?

- Ъ, това беше, ъ, ами псувах на жабешки – заоправдава се жабокът – Извинявай много, но...

- Има ли всичко това нещо общо с магията? – прекъсна го Тифани – Има, нали?

- Надявам се, че няма, – каза жабокът – Но мисля, че има.

- Онези човечета ли откраднаха Уентуърт?

- Кой, Фийгълите ли? *Те* не крадат деца!

Имаше нещо особено в начина, по който жабокът каза това «*Те* не крадат...»

- Тогава знаеш ли *кой* е задигнал Уентуърт? – настоя Тифани.

- Не. Но... може би *те* знаят. Виж, мис Тик ми каза, че не се предполага ти да...

- Брат ми е *откраднат,* – рече остро Тифани – Да не би да ми казваш да си кротувам?

- Не, но...

- Добре! Къде са Фийгълите сега?

- Снишават се, предполагам. Нали виждаш, пълно е с хора тършуващи наоколо, но...

- Как може да ги върна тук? *Нужни* са ми!

- Хъм, мис Тик каза...

- *Как да ги върна тук?*

- Ъ... искаш те да се върнат, така ли? – жабокът изглеждаше много омърлушен.

- Да!

- Е, това не е нещо, което повечето хора биха си поискали – заувърта го жабокът – Те не са като домашните духчета. Дойдат ли ти Нак Мак Фийгъл у дома, обикновено е време да се изнасяш, – накрая той въздъхна – Кажи ми, баща ти пие ли?

- По някоя бира от време на време. Какво общо има това?

- Само бира ли?

- Добре де, не би трябвало да знам за онова, което баща ми нарича Извънредното Средство за Овчи Натривки, – каза Тифани – Баба Болежкова го правеше в стария краварник.

- Скоросмъртница, а?

- Разяжда лъжиците, – подтвърди Тифани – За специални случаи е. Баща ми казва, че не е за жени, защото от него ти никнат косми на гърдите.

- Тогава, ако искаш да си *сигурна*, че ще намериш Нак Мак Фийгъл, вземи от него. Повярвай ми, ще подейства.

След пет минути Тифани беше готова. Малко неща остават скрити от тихичко дете с добро зрение, и тя знаеше къде се държат шишетата и взе едно. Тапата беше набита през парцал, но пък беше стара и тя успя да я изчегърта с върха на ножа. Очите и се насълзиха от изпаренията. Понечи да сипе малко от златисто-кафявата течност в паничката...

- Недей! – извика жабокът – Ще ни стъпчат до смърт. Само я остави за малко отворена.

Изпаренията се надигнаха от бутилката като мараня.

Тогава тя го долови – усещането за приковано, даже занитено за бутилката внимание в тъмната хладна стая.

Тя седна на доилното столче и каза:

- Добре, може да излезете.

Те бяха *стотици*. Надигаха се иззад кофите. Спускаха се по конци от гредите на тавана. Изникваха на сурии иззад рафтовете за сирене. Изпълзяваха изпод мивката. Пръкваха се от места, където никога не ще си помислиш че може да се скрие някой с коса като грумнал портокал.

Всичките бяха високи по около педя и почти целите бяха сини, макар че беше трудно да се каже, дали е синя кожата им, или това е от татуировките, които покриваха цялата им кожа, която не беше покрита с червена коса. Носеха препаски, а някои бяха облечени и в по още нещо

като тънки елечета. Неколцина носеха на главите си заешки или плъхски черепи като някакви шлемове. И всички до един носеха заметнати на гърбовете си мечове, големи почти колкото самите тях.

Обаче, това, което тя забеляза преди всичко, беше че те се боят от нея. Гледаха най-вече в краката си, което не беше гледка за слабосърдечни, защото краката им бяха големи, мръсни и криво-ляво увити в животински кожи, заместващи каквито и да е обувки. Нито един от тях не смееше да я погледне в очите.

- Вие ли бяхте, които напълниха кофите? – попита тя.

Последва много пристъпване от крак на крак и покашляне и хор от "Епа да"

- А сандъка за дърва?

Чуха се още няколко "Епа да".

Тифани ги погледна пронзително:

- Ами овенът?

Този път всички сведоха поглед.

- Защо откраднахте овена?

Малките мъже замънкаха и се заспоглеждаха, а един от тях си свали шлема от заешки череп и го завърти нервно в ръце.

- Ми бехме прегладнели, бе гос'жа – замънка той – Ма па като зацепи'име дека е твойо, юрна'аме са па го върна'аме добичето.

Изглеждаха толкова унили, че на Тифани и стана жал.

- Сигурна съм, че не бихте го откраднали, ако не бяхте толкова гладни, – рече да ги поуспокои тя.

Няколкостотин потресени погледа се надигнаха към нея.

- А, бихме, гос'жа, бихме, – възрази шлемовъртачът.

- Бихте, значи?

Тифани изглеждаше толкова изненадана, че шлемовъртачът се спогледа с колегите си за подкрепа. Всички кимнаха.

- Епа да, гос'жа. Оно си е по нашенски. Наште ора са се прочули с краднене. А, момци? Оти ни е ръгнала славата?

- Оти краднеме! – извикаха малките сини мъже.

- И още оти, момци?

- Оти се тепаме!

- И още оти?

- Оти пиеме!

- И още?

Тук те малко се позамислиха, но накрая всички стигнаха до едно и също заключение:

- Оти пиеме *и* се биеме!

- И още нещо требеше да има комай, – все още не беше доволен шлемовъртачът – Да бе. Ха кажете на бабаягата, момци!

- Краднеме и пиеме и са биеме! – завикаха в захлас сините хора.

- Ха кажете на бабаягата, що сме ние, момци! – продължи шлемовъртачът.

И се чу звънтенето на множество малки мечове изтеглени от ножниците и вдигнати гордо във въздуха.

- Нак Мак Фийгъл! Дребнио Волен Народ! Нема кралье! Нема кралица! Нема болярье! Нема господарье! Никой *нема пак да ни излаже!*

Тифани ги зяпна. Всички те я гледаха и я чакаха, какво ще стори по-нататък, и колкото по-дълго тя не продумваше, толкова по-обезпокоени ставаха те. Те свалиха мечовете си изглеждайки сконфузено.

- Ама никогиж нема да са бъзикъме с могъща бабаяга, освен мо'еби за люта пиячка, – рече накрая шлемовъртачът, бясно премятайки черепа от ръка в ръка и не отделяйки поглед от бутилката Извънредно Средство – Нема ли да ни услужиш мънечко?

- Аз ли на вас да услужа? – ядоса се Тифани – Искам *вие на мен* да ми услужите! Някой е откраднал брат ми посред бял ден.

- Вай, вай, вай! – завайка се шлемовъртачът – Она ми доде. Доде ми да гепи. Забави'име са! Оно е не'ено 'личество!

- Какво неизвестно количество? Едно братче си имах и... – възрази Тифани.

Жабокът обаче и обясни:

- Те имат предвид Нейно Величество, кралицата на ...

- Запри си плювалнико! – кресна му шлемовъртачът, но гласът му потъна във вайкането и воя на Нак Мак Фийгълите. Те си скубеха косите и тропаха с крака и крещяха "Тежконижално!" и "Вай, вай, вай!" и жабокът се караше с шлемовъртача и всеки повишаваше все повече глас, за да бъде чут...

Тифани се изправи и викна:

- Я всички да млъкнат!

Настана тишина, освен някое друго подсмърчане и приглушено "вай, вай, вай" от задните редици.

- Епа сакахме само да се повърнеме по ориста, бе гос'жа – оправда се шлемовъртачът целият присвит от страх.

- Не тук! – отсече Тифани цялата трепереща от възмущение – Това е *мандра!* Тук се държи чисто!

- Ъ... да "се повърнеш по ориста" значи "да се обърнеш с лице към съдбата си", – поясни жабокът.

- Оти кат' е тук кралицата, нашта келда бърже че зачезнуе, – продължи шлемовъртачът – И че си немаме кой да ни нагледуе.

Нямало да има кой да ги наглежда ли, помисли си Тифани. Стотици яки дребосъци, всеки от които може да спечели състезание по най-гадно строшен нос, и те да имат нужда някой да ги наглежда?

Тя си пое дъх и каза:

- Майка ми плаче вкъщи и ... – “аз не знам как да я утеша” добави тя наум. Не ме *бива* в тези неща, никога не знам какво трябва да се каже. На глас каза само:

- И си го иска. Ъ. Много си го иска, – добави тя стараейки се да не каже направо “Той й беше любимецът”.

Посочи с пръст шлемовъртача, който заотстъпва.

- Първо на първо, - продължи тя – омръзна ми да си мисля за теб като за шлемовъртач, та как ти е името?

Нак Мак Фийгълите изпъшкаха и Тифани дочу един от тях да си мърмори: “Епа да, она си е бабаяга. Бабоягски въпросец беше туй!”

Шлемовъртачът се огледа като че търсейки подкрепа.

- Нечеме си издава имената, – промънка той, но един друг Фийгъл, някъде от безопасността на задните редове му изшътка:

- Немой се репчи на бабаяга!

Малкият човек вдигна към нея изтерзан поглед и каза:

- Я, гос’жа, съм Големио човек на клано. А мойто име, оно е … - той преглътна – Роб Секигоопрай Фийгъл[12], гос’жа. Ма много те молим, нема да го ползуеш против мене!

Жабокът беше готов да поясни:

- Те си мислят, че в имената има магия. Не ги казват на никого, за да не вземе някой да ги запише.

- Епа да, и да ги тури у засукани докюменти, – обади се един Фийгъл.

- Като призовки и таквоз, – вметна друг.

- Или онея ми ти афишища, дето пише “Издирва се”, – добави още един.

- И актове и показания.

- Мале даже заповеди за държанье!

Фийгълите панически се озъртаха при самата ужасяваща мисъл за писани неща.

- Мислят си, че писмото е даже още по-могъщо, – прошепна жабокът - Мислят си, че всяко писмо е магия. Думите ги безпокоят. Виждаш ли им мечовете? Те светят в синьо, когато наблизо има адвокати.

- Добре де, – склони Тифани – Най-после стигнахме донякъде. Обещавам никъде да не му пиша името. А сега ми разкажете за тази кралица, която взе Уентуърт. Кралица на какво?

- Не мо’ем го издумам на глас, гос’жа, – отвърна Роб Секигоопрай – Она че чуе името си, дето и да се продума и че ми доде и че ми окне.

- Действително, така си е, – подтвърди и жабокът – Хич не ти трябва да я срещаш, ама наистина.

- Много ли е лоша?

- По-лоша. Наричай я просто Кралицата.

- Да, Кралицата, – продума Роб Секигоопрай и я погледна с ясните си тревожни очи – Ма ти не найш ли за Кралицата? Мигар не си унука на

Баба Болежкова дето тея бърда са й у костите, па да не найш? Не найш ли за работите? Она не ти ли е светнала за работите? Ма ти бабаяга ли си или що? Епа мо'е ли туй да го бъде ма? Ти ми джасна Зеленозъбата Джейни и са дзвери на Коннико без Чутура право у зъркелите дето си ги нема, па туй ли викаш са, че не найш?

Тифани му се усмихна сковано и прошепна на жабока:

- Какво ми говорят за "наше" нещо си? И какъв е този юнак на Баба Болежкова?

- Доколкото мога да съдя, – преведе жабокът – те са втрещени, че не знаеш нищо за кралицата и за... ъ... магичните работи, което не им се връзва с това, че си внучка на Баба Болежкова и че си устискала на онези чудовища. "Найш" значи "знаеш".

- Ами юнакът?

- Забрави за юнака. Те си мислят, че Баба Болежкова те е учила на магия. Ще бъдеш ли така добра да ме вдигнеш до ухото си?

Когато Тифани го дигна, той и прошепна:

- Най-добре да не ги разочароваме, а?

Тя преглътна.

- Но тя никога не ме е учила за никаква магия ... – започна тя. И спря. Вярно си беше. Баба Болежкова не я беше учила на никаква магия. Но за сметка на това всеки ден показваше магия на хората.

...Това се случи когато най-добрата хрътка на Барона я спипали да дави овце. Нали беше ловджийско куче, та като било на баирите, видяло овците да бягат и се впуснало след тях и...

Баронът знаеше, какво е наказанието за давене на овце. На Варовитище си имаше закони, толкова стари, че никой не си спомняше, кой ги е установил. И всеки знаеше, че на кучета убили овца им се полага смърт.

Това куче обаче струваше цели петстотин златни долара, така че, както разправят, Баронът пратил един слуга на рида до Бабината колибка на колела. Тя седяла на прага, пушила си лулата и гледала към стадата.

Човекът дошъл при нея на кон и изобщо не си направил труда да слезе. Хич не беше добре да правиш така, ако искаш Баба Болежкова да ти е приятел. Подкованите копита нараняват торфа. На нея това хич не и харесваше.

Той казал:

- Баронът ти заповядва да намериш начин да се спаси неговото куче, госпожо Болежкова. В отплата, той ще ти даде сто сребърни долара.

Баба се усмихнала накъм хоризонта, попуфкала с лулата си и отвърнала:

- Дигне ли човек ръка на лорда си, тоя човек се обесва. Открадне ли гладуващ човек овца на лорда си, тоя човек се обесва. Убие ли куче овца, това куче се убива. Това са законите на тези хълмове и тези хълмове са в моите кости. Що е един барон, че за него да се наруши законът?

И тя продължила да гледа овцете.

- Това място е на Барона, – казал слугата – Негов е и законът.

От това как го изгледала тогава Баба косите на човека побелели. Така разправят поне. Но във всички истории за Баба Болежкова все има по нещо приказно.

- Ако, както думаш, е негов законът, тогаз да го наруши той и да види какво ще има да бъде, – казала тя.

След няколко часа Баронът изпратил своя управител, който бил много по-важен човек от предишния, но познавал Баба Болежкова по-добре. Той казал:

- Госпожо Болежкова, Баронът Ви моли да използвате Вашето влияние за спасяването на кучето му. Той с удоволствие би отделил петдесет златни долара за да помогне за решаването на тази сложна ситуация. Сигурен съм, че виждате, как това ще облагодетелства всички заинтересувани страни.

Баба попуфкала с лулата си, погледнала към новите агнета и рекла:

- За господаря си говориш ти, твоят господар говори за кучето си. Но кой говори за хълмовете? Де е Баронът, че зарад него да се наруши законът?

Разправят, че като казали това на Барона, той съвсем се смълчал. Но макар да е бил надут, и често твърдоглав, а и твърде надменен, той не бил глупав. Вечерта той отишъл до колибата и седнал на торфа наблизо. След малко Баба му казала:

- С какво да ти помогна, господарю?

- Бабо Болежкова, моля за пощада за кучето ми, – рекъл Баронът.

- Носиш ли жълтици? Носиш ли сребърници? – попитала го тя.

- Нито злато, нито сребро.

- Добре. Че закон, който се изменя с жълтици и сребърници, не е читав закон. С какво идеш, господарю?

- Аз те моля, Бабо Болежкова.

- Зарад твоята дума ли искаш да се наруши законът?

- Точно така, Бабо Болежкова.

Тогава, тъй разказват, Баба погледала някое време залеза и накрая продумала:

- Иди тогаз призори долу край старата каменна плевня и ще се види, може ли старо куче нови неща да научи.

Почти всички от селото се насъбраха следващата сутрин край старата каменна плевня. Баба пристигна с един от по-малките фургони

на чифлика, с който докара една овца с новороденото и агне и ги вкара в плевнята.

Докараха и кучето. То беше нервно и раздразнително след цяла нощ прекарана на верига и все се опитваше да ухапе мъжете, държащи го на два кожени каиша. Беше цялото космато и имаше едни ми ти зъби.

Баронът пристигна с управителя си, и двамата на коне. Баба Болежкова им кимна и отвори вратата на плевнята.

- Да не би да вкараш кучето в плевнята при овцата, госпожо Болежкова? – подметна управителят – Да не искаш агнето да му приседне?

Никой не се засмя. Никой не харесваше особено управителя.

- Ще видим туй, – рече Баба.

Мъжете завлякоха кучето до вратата, хвърлиха го в плевнята и бързо затръшнаха вратата. Хората се завтекоха към малките прозорчета.

Агнето заблея, кучето заръмжа и се разнесе едно беее от майката на агнето. Но то не беше нормалното овчо беее. В него имаше стоманена нишка.

Нещо удари вратата и тя подскочи на пантите си. Отвътре кучето изскимтя.

Баба вдигна Тифани до едно от прозорчетата.

Поразеното куче се опитваше да се изправи на крака, но нямаше шанс, защото овцата пак се беше понесла към него и двадесет и пет кила разярена овца го премазаха като таран.

Баба върна Тифани на земята и си запали лулата. И си запуфка най-кротко, докато плевнята зад нея се тресеше, а кучето виеше и скимтеше.

След някоя друга минута тя кимна към мъжете и те отвориха вратата.

Кучето излезе куцайки на три лапи, но едва измина няколко крачки, когато овцата изскочи след него и го цапардоса толкова силно, че то се претърколи. И остана да си лежи. Може би беше разбрало какво го чака, ако пак се опита да се изправи.

Баба Болежкова пак кимна на мъжете и те хванаха овцата и я завлякоха в плевнята.

Баронът гледаше с отворена уста.

- Миналата година той уби глиган! – най-накрая продума той – Какво си му направила?

- Ще се оправи той, – рече Баба, старателно отбягвайки въпроса – Туй що пострада е гордостта му. Но не ще погледне той вече овца, туй ще ти река аз, – и тя си наплюнчи десния палец и го изпъна.

След кратко колебание Баронът наплюнчи неговия палец, наведе се и го притисна в нейния. На Варовитище договор скрепен с наплюнчени палци не се разваля.

- За теб, по твойта дума, законът бе нарушен, – каза Баба Болежкова – Ще имаш ли това на ум, ти който отсъждаш на съд? Ще помниш ли този ден? И ние ще да имаме тъжба.

Баронът й кимна.

- Така бива, – рече Баба Болежкова и палците им се разделиха.

На следващия ден Баронът все пак в известен смисъл й даде злато, но това беше само златистият станиол на една унция от "Веселия моряк" (Баба се съгласяваше да пуши единствено този евтин и противен тютюн за лула). Тя винаги се вкисваше, когато бродещите търговци закъсняваха и запасът и свършеше. Не можеш да подкупиш Баба Болежкова и за цялото злато на света, но със сигурност може да и привлечеш вниманието с унция от Веселия моряк.

След тази случка нещата станаха много по-леки, управителят не беше чак толкова неприятен, когато изполничарите закъсняваха с арендата, Баронът стана малко по-учтив към хората, а бащата на Тифани каза една нощ след две бири, че на Барона му било показано, какво става, когато овцете се надигнат и че някой ден нещата можели да се променят, но майка и му зашътка да не говорел така, защото никога не можело да се знае кой ще чуе.

А един ден Тифани го чу да казва тихичко на майка и:

- Ами че то беше стар овчарски номер, нищо повече. Стара млечна овца винаги ще се бие като лъв за агнето си, всички го знаят.

Това е било чалъмът. Никаква магия нямаше в него. Но по онова време то си беше магия. И не преставаше да е магия, само защото си научила трика...

Нак Мак Фийгъл внимателно наблюдаваха Тифани поглеждайки от време на време с въжделение бутилката със Специално Средство за Овчи Натривки. А дори не съм намерила училището за вещици, помисли си тя. Не знам и едничко заклинание. Нямам си дори островърха шапка. Дарбите ми са в правенето на сирене и да не се щурам в паника когато нещата се оплескат. О да, имам си и жаба. И не разбирам и половината от това, което говорят тези дребни мъже. Обаче те знаят кой е взел брат ми. Някак си си мисля, че Баронът ще си няма на представа, как да се оправи с това. Е, аз също, но аз може да си нямам на представа по по-разумен начин.

- Аз ... си спомням много неща за Баба Болежкова, – каза на глас тя – Вие какво искате от мен?

- Епа келдата ни прати, – отговори Роб Секигоопрай – Усетила е она дека нено 'личество че доде. 'Нае она дека беля иде. Та вика она дека лошо

че става, та да одиме да намериме новата бабаяга дето е рода на Баба Болежкова и она че най' що да пра'и.

Тифани срещна стотици изпълнени с очакване погледи. Някои от Фийгълите имаха пера в косите си и огърлици от кълтичи зъби. Не можеш просто да вземеш да кажеш, че не си вещица на някой, боядисал половината си лице тъмно-синьо и носещ меч голям колкото него си. Не можеш просто да разочароваш такъв човек.

- А вие ще ми помогнете ли да върна брат си? – попита тя.

Израженията на Фийгълите изобщо не се промениха. Тя опита отново:

- Можете ли да ми помогнете да отмъкна брат си от кралицата?

Стотици мънички грознички личица забележимо грейнаха.

- Ихаа, ей *сега* веч си приказваме *по нашенски,* – каза Роб Секигоопрай.

- Не... съвсем. Ще ме изчакате ли само за миг? Само да си взема някои неща, – каза тя, стараейки се да звучи все едно знае какво прави. Върна тапата на бутилката Специално Средство за Овчи Натривки. Фийгълите въздъхнаха.

Тя отскочи до кухнята, намери торба, взе малко превръзки и балсам от кутията за лекарства, добави шишето Специално Средство за Овчи Натривки, защото баща и казваше, че *на него* винаги му се отразявало добре и по някое време се усети, че е взела и книгата «*Болести по овцете»* и тигана. Можеше пък да потрябват.

Човечетата не се виждаха никакви, когато тя се върна в мандрата.

Тя знаеше, че трябва да каже на родителите си, какво става. Но нищо нямаше да се получи. Щеше да излезе "врели некипели". Впрочем с малко късмет тя би могла да прибере Уентуърт преди изобщо да усетят, че я няма. Но все пак, за всеки случай...

Тя си водеше дневник в мандрата. Сиренето си изискваше наблюдение и тя винаги си записваше подробности като колко масло е направила и колко точно мляко е употребила.

Тя го обърна на нова страница, взе молива и почна да пише, подавайки езика си от крайчеца на устата си.

Постепенно се появиха и Нак Мак Фийгълите. Не беше просто да излязат иззад разни неща и със сигурност не изникваха по вълшебство от нищото. Появиха се, както се виждат образи в облаците или огъня – изглежда се показваха само когато се вгледаш внимателно и поискаш да ги видиш.

Те гледаха със страхопочитание движението на молива и тя ги дочу да си говорят:

- Глейте пишещата клечка как са врътка. Е това е бабоягска работа.

- Леле, ма она писуваньето го отбира, нема хън-мън.

- Ма нема да ни записуеш имената, нал'тъй бе гос'жа?

- Епа да, они мо’е да окошарят чиляко, има ли писмени свидетелства, нема лабаво.

Тифани свърши да пише и прочете бележката:

"*Скъпи мамо и татко,*

Отидох да търся Уентуърт. Всичко ще мине ~~напълно~~ вероятно много добре, защото съм с някои ~~приятели~~ ~~познати~~ хора които знаят Баба, пп сиренята от трети рафт ще трябва да се обърнат утре ако аз не се върна.

С обич, Тифани "

Тифани вдигна поглед и срещу нея изникна Роб Секигоопрай, който се беше изкатерил по крака на стола и внимателно наблюдаваше молива да не би да запише нещо опасно.

- Можехте просто да дойдете и да ме попитате от самото начало, – каза му тя.

- Мале, не мо’ехме да ми те припознаем, бе гос’жа. Цела сурия дългурести женоря одят по чифлико. Не моехме да найм че си ти, додека не фана Прост Уили.

Не може да бъде, помисли си Тифани.

- Да, обаче нямаше защо да крадете овена и яйцата, – продължи тя строго.

- Ма те не беха заковани, бе гос’жа, – отвърна Роб Секогоопрай все едно това си беше законно оправдание.

- Не може да се коват яйца! – отсече Тифани.

- Мале, найш ги ти сите премъдрости, гос’жа, – отвърна Роб Секигоопрай – Я викам като си свършила с писуваньето, най-убаво да одиме. Немаш ли метла?

- Ъ... не, – каза Тифани – Най-важното в магията – додаде тя високомерно – е да знаеш, кога да не я използваш.

- Убаво, – каза простичко Роб Секигоопрай и се спусна пързаляйки се по крака на масата – Ха ми ела, Прост Уили[13].

Един Фийгъл, подозрително приличащ на сутрешния крадец на яйца, пристъпи до Роб Секигоопрай и двамата леко се наведоха.

- Ха рипни върху ни, ако обичаш, гос’жа, – покани я Роб Секигоопрай.

Още преди Тифани да може да си отвори устата, жабокът и прошепна с края на устата си, който край, понеже той беше жабок, си беше доста обширен:

- Един единствен Фийгъл може да вдигне едър човек. Ти не би могла да ги стъпчеш дори да опиташ.

- Хич *не искам* да опитвам!

Тифани много внимателно вдигна единия си голям ботуш. Прост Уили се намъкна под него и подпря ботуша. Все едно беше стъпила на тухла.

- Оп са другото чепиче, – подкани я Роб Секигоопрай.

- Ще падна!

- Нема ма, нас си *ни бива*.

И ето че Тифани се изправи върху две пиктсита. Усещаше ги да мърдат под нея натам-насам, за да я държат в равновесие. Обаче се чувстваше много сигурно. Беше досущ като да си с наистина *дебели* подметки.

- Ха да одиме, – изкомандва Роб Секигоопрай из-под нея – И нема ми се плашиш че твоят писанчо че ги тепа ситните пилещари. Неколко момци че остаят тука да нагледуят!

Плъхарко се примъкваше нагоре по клона. Не беше особено добър в минаването на друг акъл. Но пък беше добър в намирането на гнезда. Беше чул цвърченето чак от другия край на градината и дори от подножието на дървото можеше да види три малки жълти човчици в гнездото. Той напредна още малко готвейки се за скок. Още малко и...

Три Нак Мак Фийгъла захвърлиха сламените си човки и весело му се ухилиха.

- А мараба, гос'ин Писанчо, – рече единият – Нечем да се учим, а? ЧИК-ЧИРИК!

Глава 5

Зеленото море

Тифани летеше на около педя от земята, без самата тя да помръдва. Вятърът я брулеше докато Фийгълите набираха скорост излизайки от горната порта на чифлика към торфищата по бърдото...

Ето го момичето, в полет. В момента на главата и има жабок, държащ се за косата и. Преминем ли на по-едър план, ще видим дългия зелен кит на рида. Сега тя е бледа светло-синя точица посред безкрайната трева, не по-висока от космите на килим поради постоянното изпасване от овцете. Но зеленото море не е непрекъснато. Ту тук ту там се вижда че някога по него е имало хора.

Миналата година Тифани бе похарчила три моркова и една ябълка за един час геология, макар че учителят и върна един морков задето тя му

обясни, че “Геология” на фирмата му не бивало да се пише “Голоогия”. Та той каза, че варовикът се е образувал преди милиони години под водата от малки мидени черупки.

Според Тифани това обяснение вършеше работа. Понякога във варовика се намираха малки вкаменелости. Учителят обаче не знаеше кой знае колко за кремъка. Във варовика, най-мекия камък, можеше да се намери кремък, по-твърд и от стомана. Понякога овчарите дялкаха кремъка с друг кремък и правеха ножове. Дори и най-добрите стоманени ножове нямаха толкова остри ръбове като кремъчните.

По времето, което на Варовитище беше известно като “време оно”, хората го копаели от ями, които все още си бяха тук – дълбоки дупки, запълнени с трънак.

По селските градини също се намираше по някой голям ръбат кремък. Някои бяха по-големи от човешка глава. И често си приличаха на глави. Бяха толкова грапави и възлести и очукани, че можеха да приличат на каквото и да е – на лице, чудат звяр или морско чудовище. Понякога най-интересните бяха поставяни по градинските огради да ги гледат хората. Старите хора ги наричаха ‘варовчета’, сиреч “деца на варовика”. На Тифани те винаги и се струваха ... странни, като че ли камъкът се мъчеше да оживее. Някои кремъци приличаха на мръвки, кокали или още нещо захвърлено от касапина. Като че ли в тъмнината под морето варовикът се опитваше да наподоби формите на живи твари.

Не бяха само ямите за кремък. Хора е имало по цялото Варовитище. Имаше кръгове от камъни, половината от които изпопадали, имаше надгробни могили като зелени пъпки по бърдото, където, както разправяха, вождовете от старо време били погребвани със съкровищата им. На никого не му щукваше да копае в тях и да провери.

Имаше и издълбани във варовика фигури, които овчарите понякога затревяваха, когато бяха на бърдото със стадата и нямаха друга работа. Варовикът беше само на няколко пръста под торфа. Дори отпечатъците от копита можеха да изтраят по няколко сезона, а фигурите бяха тук от хиляди години. Имаше рисунки на коне и великани, но чудното беше, че те не се виждаха както трябва от земята. Като че ли бяха направени да се гледат от небето.

Имаше и шантави места, като Ковачницата на Дъртия, което беше само четири големи плоски камъка, разположени все едно очертаваха полу-заровена колиба на склона на една могила[14]. Падината между тях беше дълбока само няколко стъпки. На изглед нямаше нищо особено, но ако си извикаш името в него, ехото ще се върне едва след няколко секунди.

Знаците за човешко присъствие бяха навсякъде. Някога Варовитище е било *важно* място.

Тифани отмина стригачните кошари. Никой не я видя. Остриганите овце изобщо не ги засягаше, че някакво момиче минава без краката и да докосват земята.

Долината остана далеч зад нея. Сега тя беше баш на бърдото. Само по някое случайно изблейване или крясък на ястреб нарушаваха тишината, изпълнена с жужене на пчели и свистенето на вятъра и се чуваше как всяка минута израства по един тон трева.

От двете страни на Тифани Нак Мак Фийгълите търчаха в нестройни разгърнати редици, взрели се свирепо напред.

Минаха без да спират покрай няколко могили и прекосиха без да се забавят няколко плитки дерета. И тогава Тифани съзря нещо по-специално.

Там имаше едно малко стадо овце. Съвсем малко току-що остригани овце, но сега тук винаги имаше по шепа овце. Откъснали се от стадото си овце идваха тук и агнетата си намираха пътя дотук, когато изгубеха майките си.

Мястото беше вълшебно.

Сега нямаше какво чак толкова да се види освен наполовина потънали в торфа железни колела и тумбестата печка и късия й комин...

Когато Баба Болежкова умря, мъжете махнаха чимовете торф около колибата и грижливо ги струпаха настрани. После изкопаха шест стъпки дълбока дупка, вадейки варовика на големи буци.

Гръм и Мълния ги гледаха най-внимателно. Нито виеха нито лаеха. Изглеждаха не толкова опечалени, колкото заинтересувани.

Увиха Баба Болежкова във вълнено платнище и закачиха за него кичур сурова вълна. Това нещо беше специално за овчари. Щеше да каже на всички богове, които биха могли да бъдат замесени, че покойникът е бил овчар и че е прекарал много време по хълмовете и че, понеже покрай агненето и покрай това онова не е имал как да отдели достатъчно време за религия, и понеже горе на бърдото няма църкви и храмове, то като цяло можеше да се надява, че боговете ще разберат и че ще погледнат благосклонно. Трябва да се каже, че никой не е виждал Баба Болежкова през живота си да се е молила на когото и да е за каквото и да е, и всички бяха съгласни, че дори и сега тя не би отделила време за никой бог, който не би разбрал, че агненето първо, всичко останало после.

Варовикът беше върнат обратно върху Баба, която винаги беше казвала, че хълмовете са й в кокалите, а сега кокалите й бяха в хълмовете.

Тогава изгориха колибата. Това не беше обичайно, но баща й каза, че никъде по Варовитище нямало овчар, който би я използвал сега.

Гръм и Мълния не дойдоха, когато той ги повика, но баща й не им се разсърди и те останаха да си клечат кротко край догарящите главни от колибата.

Следващия ден, когато пепелта изстина и вятърът я завъртя по голия варовик, всички отново дойдоха горе на бърдото и грижливо върнаха чимовете върху гроба, така че от него не се виждаше нищо освен железните колела с осите им и тумбестата печка.

Точно тогава, както казваха всички, двете овчарски кучета погледнали нагоре, наострили уши и отпрашили нанякъде през торфището и никой повече не ги видя.

Пиктситата, които я носеха, полека забавиха и Тифани заразмахва ръце, когато те я хвърлиха в тревата. Овцете бавно се отместиха, после спряха и се обърнаха да я изгледат.

- Защо спираме? Защо спираме *тук?* Трябва да я настигнем!

- Требе да почекаме Хамиш, гос'жа, – отговори Роб Секигоопрай.

- Защо? Кой е Хамиш?

- Он мо'е да 'най дека ойде нено 'личество с твойто лапе, – зауспокоява я Роб Секигоопрай – Не мо'ем, видиш ли, ей тъй да се сурнем.

Един едър брадат Фийгъл вдигна ръка и каза:

- Уточнявка, Голем Човек. *Мо'ем* си ние ей тъй да се сурнем. Епа ние *секи път* си се сурваме ей тъй.

- Епа да, Голем Йън, убава ти е уточнявката. Ма требе да найш *дека* че го пра'иш сурваньето. Оти не е на сгледа, веднага пак обратно да се изсурнем.

Всичките Фийгъли се бяха загледали в небето и не обръщаха никакво внимание на Тифани. Озадачена и ядосана, тя седна на едно от ръждясалите колела и също погледна към небето. Беше по-добре отколкото да зяпаш наоколо. Някъде тук трябваше да е гробът на Баба, макар че сега не можеше да се намери, не и с точност. Торфът се беше възстановил.

Над нея имаше две-три малки облачета и нищо друго, освен кръжащите надалеч точки на ястребите.

Над Варовитище винаги имаше ястреби. Овчарите започнаха да ги наричат "пиленцата на Баба Болежкова", а някои пък казваха на облаци като тези сега "агънцата на Баба". И Тифани *знаеше*, че дори баща и казва на гръмотевиците "попържните на Баба Болежкова".

И казваха, че някои от овчарите, ако вълците се развилнееха през зимата или се загубеше най-добрата им племенна овца, отивали до останките от старата колиба и оставяли по унция тютюн "Веселия моряк", така, за всеки случай...

Тифани се поколеба. И затвори очи. Искам да е истина, прошепна си тя. А и искам да знам, че другите си мислят, че тя не си е заминала напълно.

Тя погледна под широкия ръждясал край на колелото и потръпна. Там имаше малък ярко оцветен пакет.

Тя го вдигна. Изглеждаше съвсем пресен, сигурно е бил тук само от два-три дни. На него беше изтипосан Веселият моряк – широко ухилен, с голяма жълта непромокаема шапка и с голяма брада, а зад него се пенеха големи сини вълни.

Тифани знаеше за морето от опаковките от Веселия моряк. Чувала беше, че то било голямо и че шумяло. В морето имаше кула – това беше фарът, който през нощта светеше ярко-ярко, за да не се трошат лодките в скалите. На картинката лъчът на фара беше сияйно бял. Тя знаеше това толкова добре, че го сънуваше и веднъж се събуди с шума на морето в ушите си.

Беше чула един от чичовците и да казва, че ако погледнеш опаковката наопаки, то част от шапката, ухото на моряка и част от яката му правели фигура на жена без дрехи, но Тифани никога не беше успяла да я зърне, пък и не виждаше какъв е смисълът от всичко това.

Тя внимателно разви опаковката и помириса тютюна. Миришеше на Баба. Усети очите и да се пълнят със сълзи. Никога преди не беше плакала за Баба, ама никога. Плакала беше заради умрели агнета и заради порязани пръсти и защото не ставаше нейната, но никога за Баба. Не изглеждаше редно.

И сега не плача, помисли си тя, докато внимателно прибираше опаковката в джоба на престилката. Не и защото Баба е умряла...

Беше заради миризмата. Баба Болежкова миришеше на овце, на терпентин и на "Веселия моряк". Трите миризми се съчетаваха и ставаха на едно, което за Тифани беше мирисът на Варовитище. Този мирис следваше Баба като облак и означаваше топлина и тишина и място, около което се върти целият свят...

Сянка премина над главата и. Един ястреб се беше спуснал от небето право към Нак Мак Фийгълите.

Тя скочи и заразмахва ръце:

- Бягайте! Крийте се! Ще ви изпотрепе!

Те се обърнаха и я погледнаха все едно е полудяла.

- Нема да се щураш, бе гос'жа, – рече и Роб Секигоопрай.

Внезапно птицата прекъсна пикирането си и пак се издигна и в този миг една точка се откъсна от нея. Докато падаше на точката като че и пораснаха две крила и тя се завъртя като ясенова хвърчилка, от което падането се позабави.

Беше пиктси, което тупна на торфа наблизо продължавайки бясно да се върти. Надигна се псувайки гръмогласно и пак се катурна. Продължи с псуването.

- Убаво кацанье, бе Хамиш, - похвали го Роб Секигоопрай – Въртенето без майтап те забавя. Тоя път ич не се нахака пра'о у земята.

Този път Хамиш се изправи по-полека и успя да се задържи на крака. На очите си имаше защитни очила.

- Ич не мислим дека пак че ги турим тия, – каза той докато се мъчеше да отвърже от ръцете си две дъсчици – Мале, с тех съм като некоя фея.

- Как оцеля след това падане? – попита го Тифани.

Съвсем малкият пилот се опита да я погледне отгоре-отгоре, но успя да я погледне само отдолу-отдолу.

- Леле, коя е тая дребна големанка, дето май много отбира от авиация? – зарепчи се той.

Роб Секигоопрай се закашля:

- Она е бабаягата, бе Хамиш. На Баба Болежкова издънка.

Изражението на Хамиш премина в див ужас.

- Ама ич не саках да зяем дето не ми е работата, гос'жа, – заоправдава се той отстъпвайки – Оно се знае, бабаягата от сичко отбира. Ма това ич не е толкоз лошо, колкото ти се чини. Я, гос'жа, гледам винаги на чутурата да си падам.

- Епа да, - подтвърди Роб Секигоопрай – Нашенци у чутурната сфера са много стабилни.

- Видя ли жена с малко момченце? - попита го настоятелно Тифани. Това за "издънката" изобщо не и беше харесало.

Хамиш хвърли паникьосан поглед към Роб Секигоопрай и Роб кимна.

- Епа видех, – каза Хамиш – На църен кон. Препускаше по върлото секаш пъкло й гореше у...

- Лош език пред бабаягата да се не чуе! – ревна Роб Секигоопрай.

- Прощавай де, гос'жа. Она препускаше секаш й гореше дирнико, – Хамиш изглеждаше кротък като агънце, даже по-кротък от агънцата – Ма се сети она, дека я следим и мъгла ми привика. Ойде она на другата страна, ама не 'наем дека.

- Злокобно место е туй, другата страна, – каза бавно-бавно Роб Секигоопрай – Зли са тамошните ... неща. Мразовито е местото. Ич не е место да земеш ситен бебешор.

На бърдото беше горещо, но Тифани я полазиха ледени тръпки. Колкото и да е лошо, ще трябва да се отиде. Нямам друг избор.

- Каква е тази *друга* страна? – попита тя.

- Епа вълшебнио свет, – отговори Роб Секигоопрай – Там има ... зли неща.

- Чудовища ли?

- Толкоз лоши, колкото мо'еш да си помислиш, – подтвърди Роб Секигоопрай – Ама *точно* толкоз лоши, колкото мо'еш да си помислиш.

Тифани преглътна и затвори очи:

- По-лоши от Джейни ли? По-лоши от конника без глава?

- Епа да. Они са като ситни писенца пред чапкъните оттатък. Леле, злочеста земя е оназ, гос'жа. У тая ми ти земя сънуваньето става наяве. Оно е на не'но 'личество страната.

- Ами че това не изглежда чак толкова... – започна Тифани и в този момент си спомни някои от сънищата, онези, когато се радваш, че се будиш...

- Не говорим за приятни сънища, нали? – поиска да се увери тя.

Роб Секигоопрай бавно поклати глава:

- Не, гос'жа. От другио тертип са.

И какво ще правя аз там с моя тиган и «Болести по овцете», помисли си Тифани. Но в ума и се мярна картина как Уентуърт е обкръжен от ужасни чудовища. Те сигурно нямаха никакви бонбонки. Тя въздъхна:

- Е, добре, как да стигна до там?

- Ма ти пътьо не го ли найш? – изуми се Роб Секигоопрай.

Не беше каквото очакваше. Това, което беше очаквала, беше нещо като: "Леле, не мойш го напра'и, мънечко моме като тебе, божичко немой!" Всъщност не толкова очакваше колкото се надяваше на такова нещо. Но те, напротив, взеха че го възприеха като съвсем нормална идея.

- Не! – извика тя – Изобщо го не найм пътьо! Никога досега не съм го правила! Моля ви се, помогнете ми!

- Верно бе, Роб – рече един Фийгъл – Нова е она у бабоягуваньето. Оти я не земем при келдата[15]?

- И Баба Болежкова даже не е одила да зяпа келдата у нейната си пещера! – отсече Роб Секигоопрай – Оно не е...

- Тихо, – зашътка Тифани – Не чувате ли?

Фийгълите се заоглеждаха.

- Какво да чуем? – попита Хамиш.

- Шептанието е!

Торфът като че затрептя. Небето изглеждаше сякаш Тифани е във вътрешността на диамант. И се долавяше мирис на сняг.

Хамиш измъкна от елека си свирка и я наду. Тифани не чу нищо, но от висините се разнесе крясък.

- Я че ви ка'ем що става! – извика пиктсито и затърча през торфа.

Както си бягаше, беше вдигнал двете си ръце нагоре. Вече беше развил голяма скорост, но ястребът изпикира още по-бързо и го сграбчи. Когато размаха криле за да се издигне отново, Тифани видя Хамиш да се катери по перата му.

Другите Фийгъли се построиха в кръг около Тифани и този път си наизвадиха мечовете.

- 'Къв е плано, бе Роб? – попита един от тях.

- Убаво момци, глейте са що че пра'им. Видим ли нещо, фърляме му се. Ясно?

Последва възторжено одобрение.

- Леле че убав план, – промълви Прост Уили.

По земята се натрупа сняг. Не беше навалял, той ... правеше обратното на топенето, надигаше се бързо, така че вече скоро стигна до пояс на Нак Мак Фийгълите, после и до шиите им. Някои от по-дребните съвсем ги покри и из-под снега се дочуха приглушени ругатни.

И тогава изникнаха кучетата и най-злонамерено се впуснаха към нея. Бяха големи, черни и яки, с оранжеви вежди и чак оттук можеше да чуе ръмженето им.

Тя бръкна в джоба на престилката и извади жабока. Той замига от ярката светлина:

- К'во?

Тифани го обърна с лице към тварите и попита:

- *Тези* какво са?

- О, квак! Псета на Мрака![16] Лошо! Очи от огън и зъби от бръсначи!

- Какво да правя с тях?

- Да те няма тук, може би?

- Благодаря ти! Много ми помогна! – и тя го хвърли обратно в джоба си и измъкна тигана от торбата.

Не отиваше на добре, знаеше си тя, че хич не отива на добре. Черните кучета бяха големи и очите им *бяха* огнени и като си отваряха устите да ръмжат, можеше да се види проблясъкът на стомана. Досега тя не се беше страхувала от кучета, но пък досегашните кучета не бяха излезли от кошмар.

Бяха три, но кръжаха така, че както и да се обръщаше тя, можеше да види само по две от тях наведнъж. Тя знаеше, че първо ще и скочи онова зад нея.

- Кажи ми повече за тях! – настоя тя въртейки се в кръг, за да ги държи под око и трите.

- Казват, че се явявали по гробища, – чу се глас от престилката и.

- Защо има сняг?

- Тук е станало земя на Кралицата. Там е винаги зима! Когато силата и нарастне, тя я довежда и тук!

Тифани обаче можеше да види и зеленина малко оттатък снежния кръг. Мисли бързо, мисли...

Това е страната на Кралицата. Вълшебно място, където наистина имаше чудовища. Всякакви неща, които можеше да се сънуват в кошмар. В това число кучета с очи от пламък и зъби от бръсначи. Такова нещо в истинския свят не можеше да има, нямаше да върши работа...

Кучетата бяха изплезили червени езици и от устите им капеха лиги, докато се наслаждаваха на страха и. А част от Тифани си помисли: Чудно, как не им ръждясват зъбите...

... и тя си плю на петите. Шмугна се между две от кучетата и побягна към зеленината. Зад нея се чу тържествуващ лай и скърцащи в снега лапи.

Зеленината изглежда изобщо не се приближаваше. Чу виковете на пиктситата и ръмжене преминало в скимтене, но нещо все още идеше след нея, когато тя изскочи от снега и се търкули в мекия торф.

Псето на Мрака скочи след нея. Тя се претърколи настрани, когато то щракна със зъби, но то вече я беше загазило.

Очи от огън ли, зъби от бръсначи ли? Не и тук, не и в *истинския* свят, на родния и торф. Тук то беше сляпо, с обгорели очни кухини, а от устата му капеше кръв. Хич не е разумно да скачаш натам насам с уста пълна с бръсначи...

На Тифани насмалко да и стане жал като го гледаше как скимти от болка, но снегът настъпваше към нея и тя халоса кучето с тигана. То се срути тежко и повече не помръдна.

Зад нея в снега се вихреше битка. Самият сняг се вихреше като мъгла, но тя можеше да различи две тъмни фигури в средата, въртящи се около себе си и опитващи се да хапят. Тя дрънна по тигана и викна и едно от Псетата на Мрака изскочи от вихрещия се сняг и се изправи точно срещу нея, с по един Фийгъл висящ от двете му уши.

Снегът плъзна към Тифани. Тя заотстъпва наблюдавайки настъпващото ръмжащо куче. Замахна с тигана като с тояга.

- Ела тук, - прошепна му тя – Скачай!

Огнените му очи лумнаха срещу нея, после кучето погледна към снега.

И изчезна. Снегът потъна вдън земя. Светлината се промени.

Тифани и Дребният волен народ бяха сами на бърдото. Фийгълите изникваха навсякъде околовръст.

- Наред ли си, гос'жа? – попита Роб Секигоопрай.

- Да! – викна Тифани – Лесно е! Изкараш ли ги от снега, те са само кучета!

- По-убаво да се не помайваме. Загубихме некои от момците.

Въодушевлението й мигом се изпари.

- Имаш предвид, че са мъртви ли? – прошепна тя.

Слънцето пак засия, чучулигите пак запяха ... и някои хора бяха мъртви.

- Епа не, – каза Роб – Ние сме тея дека са умрели. Туй не го ли найш?

Глава 6

Пастирката

- Вие *мъртви* ли сте? – не разбра Тифани и се огледа. Фийгълите се изправяха и сумтяха, но нито един не беше закрещял “Вай вай вай”. И тя изобщо не можеше да разбере Роб Секигоопрай.

- Добре де, щом като вие сте мъртви, те тогава какво са? – продължи тя, сочейки няколкото малки неподвижни телца.

- Епа они си ойдоха у земята на живите, – отвърна бодро Роб Секигоопрай – Она не е толкоз убава като тая, ма они че я карат без лабаво и скоро пак че си додат. Нема що да се кахъриме.

Болежкови не бяха особено религиозни, но Тифани си мислеше, че знае как би трябвало да стоят нещата, и първо на първо човек трябваше да е жив преди да умре.

- Но вие сте живи! – настоя тя.

- Не бе, гос’жа, – упорстваше Роб, докато помагаше на друго пиктси да се изправи – Некогиж *бехме* живи. И там у земята на живите бехме добри момци, затуй като умрехме ни родиха на туй место.

- Имате предвид значи ... мислите че ... че сте нещо като умряли някъде другаде и след това сте дошли тук, така ли? – попита Тифани – Да не би тук за вас да е нещо като ... *рай?*

- Епа да! Не лъгаха рекламите! – подтвърди Роб – Слънчице грее, и авджилъка го бива, убави китни цветенца и ситни пилещари ми чуруликат.

- Епа да, и тепанье си има, – рече друг Фийгъл и скоро всички се занадпреварваха:

- Ма и гепенье!

- Ма и пиенье и биенье!

- Ма и кървавица! – обади се накрая и Прост Уили.

- Но тук има и лоши неща! – възрази Тифани – Има чудовища!

- Епа да, – грейна от радост Роб – Върховно, а? Сичко ти е осигурено, има и кого да тепаме.

- Но ние живеем тук! – продължи да упорства Тифани.

- Епа убаво, мо’е па вие човеците също да сте били добри у Последната Земя, – щедро се съгласи Роб Секигоопрай – Сега гос’жа, я само че преброим момците.

Когато Роб се отдалечи, Тифани бръкна в престилката и извади жабока.

- Ох. Оцеляхме, – въздъхна той – Изумително. Между другото имаме много сериозни основания да предприемем правни действия срещу собственика на тези кучета.

- Какво? – потръпна Тифани – Ти пък за какво *говориш?*

- Аз... ъ ... не знам, – смути се жабокът – Тази мисъл просто ей така ми изникна в главата. Може да съм знаел нещо за кучета, когато съм бил човек, а?

- Слушай, Фийгълите си мислят, че са в рая! Мислят си че са умрели и са дошли тук!

- Е, и?

- Добре де, това не може да е вярно! Би трябвало да сме живи тук, а после да умрем и да отидем в някой отвъден свят някъде другаде!

- Е, това е същото нещо казано по друг начин, нали? Както и да е, много войнствени племена вярват, че като умрат отиват в някаква благодатна земя. Където, нали знаеш, може вечно да пият и да се бият и да пируват. Може пък тяхната да е тук?

- Но тук е истинско място!

- И какво от това? Те си вярват така. Освен това те нали са малък народ. Може пък вселената да е доста нагъчкана и да няма къде да се събере още един рай? Имай предвид, че понеже съм жаба, тук го карам предимно на догадки. Може би те просто грешат. Може пък ти просто да грешиш. Може би *аз* просто греша.

Малък крак срита Тифани по ботуша.

- Нема да е зле да одиме, гос'жа, – каза и Роб Секигоопрай. Носеше на рамото си мъртъв Фийгъл. Още неколцина носиха мъртви тела.

- Ъ... да не би да ги погребвате? – попита Тифани.

- Епа да, на тех вече нема да им требват тея вехти тела и нема да е спретнато да ги оста'име да се въргалят околовръст. Па и ако големанците земат да намерят тъдява ситни черепи и кокаляци, че ми се зачудят за туй онуй, а нечеме да ни тършуват тука разни дългурести. Твоя милост се не брои, гос'жа, – добави той бързо.

- Много ... ъ... практично мислене, – предаде се Тифани.

Фийгълът и посочи една далечна могила гъсто обрасла с трънливи дървета. По много от могилите имаше такива гъсталаци. Там имаше достатъчно дълбока почва за дървета. И казваха, че не било на късмет да ги сечеш.

- Оп-оп и че стигнеме у дома, – рече той.

- Ама вие в могилите ли живеете? – учуди се Тифани – Аз си мислех, че те са, нали знаете, гробове на древни вождове.[17]

- Епа да, у одаята до нас има едно дърто умрело кралче, ма зор от него нема, – отвърна Роб – Ма нема да се плашиш, у нашио дел нема шкелетища и подобно. Нашироко сме си прострели чергата ние.

Тифани огледа безпределното синьо небе над безпределния зелен рид. Пак беше толкова мирно и тихо, на цял свят разстояние от конници без глави и от грамадни свирепи кучета.

Ами ако не бях завела Уентуърт на реката? – помисли си тя. Какво щях да правя сега? Сирене, предполагам...

Нищичко досега не знаех за всичко това. Не знаех, че съм живяла в рая, ако ще това да е рай само за един клан малки сини човечета. Не знаех за хора яздещи ястреби.

Никога досега не бях убивала чудовища.

- Откъде ли идват те? – рече тя на глас – Как ли ще да се казва място, откъдето *идват* чудовищата?

- Епа ти сигур го найш местото, – отговори Роб Секигоопрай.

Като наближиха могилата на Тифани и се стори, че долавя мирис на пушек.

- Знам ли го? – попита тя.

- Епа да. Ма не е име дето че го окнем посред кърo. Оно е име дето требе да се шепне на сигурно место. Нема да го кажем под туй небе.

Дупката беше твърде голяма за заешка, а язовци тук не се въдеха, но входът в могилата беше така скътан сред корените на трънките, че никой не би си помислил, че е нещо друго освен леговище на някакво животно.

Тифани беше слаба, но все пак трябваше да си свали престилката и да пропълзи по корем под трънаците за да я стигне. И се наложи няколко Фийгъли да я избутат през отвора за да мине.

Поне не миришеше лошо и минеш ли веднъж през дупката, доста се разширяваше. Всъщност входът беше такъв само за прикритие. Тук отдолу беше просторно като в доста голяма стая, посредата празна, но стените от пода до тавана бяха изпълнени с галерии по Фийгълски размер и гъмжащи от всякакъв размер пиктсита, които се перяха, караха се, кърпеха се и, тук таме се биеха, и правеха всичко това колкото се може по-шумно. Някои имаха бяло в косите и брадите си. Други, много по-млади и само по няколко пръста високи, търчаха наоколо без дрехи и врещяха колкото им позволяваха мъничките дробове. След няколко години гледане на Уентуърт, Тифани отлично знаеше *за какво*.

Обаче нямаше момичета. Никакви волни фийгълки.

Всъщност не... имаше една.

Дърлещите се тълпи се разделиха за да я пропуснат. Тя дойде до лакътя на Тифани. Беше по-хубава от мъжките Фийгъли, макар че светът е тъпкан с неща по-хубави от, да речем, Прост Уили. Но и тя като тях имаше червена коса и решително изражение. Тя направи реверанс и рече:

- Ти ли си ми големанската бабаяга, ма гос’жа?

Тифани се озърна. Никой освен нея в пещерата не беше по-висок от две педи.

- Ъ, да, – отговори тя – Ъ ... донякъде. Да.

- Я съм Фиона. Келдата вика да ти кажем, че дребното момче още нема да пострадуе.

- Тя намери ли го? Къде е той? – попита припряно Тифани.

- Не бе, не, ма келдата й ‘най на неено ‘личество иширетите. Нече она да му се зориш.

- Но тя го открадна!

- Епа да. Оно не е просто. А си почини мънечко. Па че те приеме келдата. У нея ... веч нема много сила.

Фиона се обърна във вихър от поли и закрачи по варовиковия под все едно беше някаква кралица, след което се скри зад един кръгъл камък до отсрещната стена.

Без да поглежда надолу Тифани внимателно извади жабока от джоба и го приближи до устните си.

- Аз зоря ли се? – прошепна тя.

- Всъщност не, – отговори жабокът.

- Нали щеше да ми кажеш, ако се зорех? – настоя Тифани – Би било ужасно, ако всеки виждаше, че се зоря, а аз да не знам.

- Нямаш си представа, какво значи това, нали...? – попита жабокът.

- Всъщност не.

- Тя не иска да се тревожиш, това е *всичко*.

- Е да, и *аз* си мислех, че вероятно ще значи нещо такова, – излъга Тифани – Можеш ли да седнеш на рамото ми? *Аз* мисля, че може да имам нужда от малко помощ тук.

Тълпите Фийгъли я наблюдаваха с интерес, но засега изглеждаше, че тя няма какво друго за правене освен нетърпеливо да чака. Тя внимателно седна тропайки с пръсти по коленете си.

- К'во че кайш за нашто къще, а? Гиздаво, нали? – чу се един глас отдолу.

Тя погледна натам. Роб Секигоопрай Фийгъл и още неколцина от пиктситата, които тя вече беше виждала се шляеха там поглеждайки я нервно.

- Много е ... уютно, – каза тя, защото беше по-добре отколкото да каже "Ах, колко е задимено" или "Какъв прекрасен шум си имате тук". После тя добави:

- За всички вас ли готвите на това малко огнище?

По средата на стаята имаше мъничко огнище, димът от което излизаше през дупка в тавана и се губеше из храсталака, в замяна пък пропускаше малко светлина.

- Епа да, гос'жа, – отговори Роб Секигоопрай.

- Ситните работи ги готвиме тук, зайчета и таквоз, – обади се Прост Уили – Едрото па го печем у ями у мпх-мпх-мпх...

- Моля? – заинтересува се Тифани.

- Какво има? – попита невинно Роб Секигоопрай, докато ръката му запушваше устата на дърпащия се Уили.

- Какво щеше да каже Уили за печенето на "едрото"? – настоя Тифани – "Едрото" го печете в ями във варовика, нали? Това едро да не е от онзи вид дето казва "беее"? Защото не ще намерите друго едро по тези хълмове!

Тя клекна на мръсния под и доближи лицето си на няколко пръста от това на Роб Секигоопрай, който се хилеше лудо и се потеше.

- *Така ли е?*

- Епа... ами... найш ли... мо'е и тъй да се ка'е.

- *Така ли е?*

- Ма не от твойте, гос'жа! – изкрещя Роб Секигоопрай – Никогиж не сме зели Болежковска овца без Баба да даде!

- Баба Болежкова ли ви е давала да си вземате овце?

- Да, дава ни она, дава ни, ма дава ни! За отп-плата!

- За отплата ли? За какво?

- Никогиж Болежковска овца не я гепи вук! – запелтечи Роб Секигоопрай – Лисугер не е краднал Болежковско ягне, нал тъй? И нема ягне дето гарга да му клъвне зъркело, не и кога Хамиш е горе у небето!

Тифани изви очи към жабока.

- Гарвани, – каза той – Понякога те изкълвават очите на....

- Да, да, знам какво правят, – сопна се Тифани, но се постара да се поуспокои – Добре, виждам, вие сте държали вълците и лисиците и гарваните настрани заради Баба, нали?

- Епа да, гос'жа! Ма не само ги държахме настрани, оти у вуко има яка кльопачка, – отговори Роб Секигоопрай с оттенък на триумф.

- Епа да, само да видиш кебап от вук що е, ма не е тъй убав като от овца, дет... ммхф ммхф... – пак се намеси Уили, преди отново да му запушат устата.

- От бабаяга земаш само що она си ти даде, – поясни Роб държейки здраво своя извиващ се брат – Ма га си ойде она, ние ... земаме по некоя дърта овца, дето и тъй би умрела, ма никогиж не сме гепили овца с Болежковска дамга, имаш ми думата.

- Думата на пиян заклет крадец ли?

Роб Секигоопрай просия:

- Епа да! Ми престижо си требе да пазим я! Туй си е истината, бе гос'жа. Наглеждаме овците по баиря, в памет на Баба Болежкова, а земаме квото нищичко не струва.

- Па и тютюнецо, оно се 'най, ммхф ммхф... – отново започна да се бори за глътка въздух Прост Уили.

Тифани пое дълбоко въздух, нещо което изобщо не беше за препоръчване във фийгълско жилище. Нервната усмивка на Роб Секигоопрай го правеше да прилича на печена тиква изправена пред гледката на наближаваща голяма лъжица.

- Взимате тютюна, значи? – изсъска тя – Тютюна, който овчарите оставят за ... моята баба!

- Мале, забравих го туй, – изврещя Роб Секигоопрай – Ма ние винаги чекаме неколко дни да видиме нема ли она да доде да си го прибере. Никогиж не 'найш бабаяга що че стори. И ги чуваме овците, гос'жа. А она

нема да ни се люти, гос'жа! Она много нощи до нейното къще на колища си делваше по некоя лула с келдата! Она не би оставила добър тютюнец да иде зян на дъждо! Молим те, гос'жа!

Тифани се ядосваше все повече и повече и, което беше най-лошото, ядосваше се на себе си.

- Намериме ли изгубени ягнища и таквоз, караме ги тука, дето овчарьете одят да ги тражат, – добави отчаяно Роб Секигоопрай.

А аз какво си мислех, че става? – помисли си Тифани. Да не съм си помислила, че тя сама се връща за пакетче Веселия Моряк? Да не съм си помислила, че тя все някак-си още обикаля хълмовете, чувайки овцете? Да не съм си помислила, че тя ... е все още тук, издирвайки изгубени агънца?

Да! Искаше ми се да е истина. Не искам да си мисля, че тя просто си е ... отишла. Някой като Баба Болежкова ... ами не може просто да го няма повече. А толкова ми се иска да се върне, защото тя не знаеше, как да си приказва с мен, а аз твърде много се плашех да говоря с нея, така че ние никога не си говорехме, а си споделяхме тишината.

Нищичко не знам за нея. Само няколко книги и някои истории, които тя се опита да ми разкаже, и неща, които не разбирах, и си спомням големите и меки червени ръце и онази миризма. Но никога не разбрах, коя е тя наистина. В смисъл, някога и тя трябва да е била на девет години. Казвала се е Сара Дърташка. Оженила се е и родила деца, две от тях в овчарската колиба. Ще да е правила какви ли не неща, за които си нямам представа.

И, както ставаше всеки път рано или късно, в ума на Тифани изплува фигурката на синьо-бялата порцеланова пастирка, обвита в червените мъгли на срама...

Веднъж малко преди седмия рожден ден на Тифани баща и я взе на панаира в град Йелп, където той имаше да продаде няколко овце. Дотам имаше десет мили път, тя никога не беше ходила толкова далече. Беше извън Варовитище. Всичко изглеждаше различно. Имаше много повече оградени поля и множество крави и сградите имаха керемидени, а не сламени покриви. За нея това си беше пътуване до чужбина.

Докато пътуваха баща и каза, че Баба Болежкова никога не е била там. Тя казвала, че градът я сащисвал.

Беше забележителен ден. Тифани преяде от захарен памук, една старица и гледа и и каза, че много много мъже щели да искат да се оженят за нея, и пак тогава тя спечели пастирката, която беше направена от порцелан в бяло и синьо.

Тя беше голямата награда в играта по хвърляне на обръчи, но бащата на Тифани каза, че собственикът на сергията мамел, защото основата на статуетката била твърде широка, така че шансът да се закачи обръчът на нея бил едно на милион.

Е, тя метна обръча за всеки случай, пък случаят взе че излезе един на милион. Собственикът на сергията май не се зарадва, че беше уцелена пастирката, а не някоя от евтините джунджурийки, съставляващи остатъка от избора. Но той все пак и я връчи, след като баща и му поговори по-рязко, и Тифани си я гушкаше по целия път до вкъщи, докато звездите изгряваха по небето.

На следващия ден тя гордо я поднесе на Баба Болежкова. Старата жена я взе много внимателно в набръчканите си ръце и за някое време се втренчи в нея.

Сега вече Тифани знаеше, че това беше жестока постъпка.

Баба Болежкова може и да не беше чувала за "пастирки". На Варовитище, хората които гледаха овце им викаха овчари и толкова. И едва ли можеше да се намери нещо което да прилича по-малко на Баба Болежкова от това прекрасно създание.

Порцелановата пастирка имаше дълга старомодна рокля с пищни надиплени неща, които я правеха да изглежда все едно си е напъхала дисаги в гащите. Цялата рокля беше натруфена със сини панделки, както и доста претенциозната й сламена шапка и дори толкова засуканата й гега, че Тифани никога не беше виждала такава.

Сини панделки имаше даже по изящното краче, което се подаваше изпод рюшовете по края на роклята.

Това не беше овчарка, която някога да е обувала големи стари ботуши с вълнена подплънка и да е газила с тях по хълмовете докато суграшицата я бие като с игли. С тази рокля тя никога не ще се е опитвала да измъкне овен заплел рогата си в трънака. Това не беше овчарка, която да издържи седем часа наравно срещу шампиона по стригане, овца след овца, докато въздухът не побелее от вълна и не посинее от попържни и докато шампионът не се предаде, защото не можеше да попържа овцете като Баба Болежкова. Никое самоуважаващо се куче не би стояло "там" или вървяло "редом" заради някакво ухилено момиченце с дисаги напъхани в гащите. Беше много красива, но да я наречеш пастирка си беше чисто издевателство и който я беше направил вероятно никога не беше виждал овца отблизо.

Какво ли си е мислела за нея Баба Болежкова? Тифани си нямаше на представа. Баба изглеждаше щастлива, защото на бабите им беше

работа да изглеждат щастливи, когато внучетата им подаряват разни неща. Тя постави статуетката на Полицата и взе Тифани в скута си и я нарече "моята малка джигит", малко насилено както когато се опитваше да прилича на баба.

В редките случаи, когато Баба слизаше до чифлика, Тифани и се случваше да я види да взема статуетката и да се загледа в нея. Но видеше ли, че Тифани я гледа, тя ще я върне бързо на мястото й и ще се престори, че е посегнала към книгата за овце.

Може би, мислеше си с горчивина Тифани, старицата го е възприемала като своего рода обида. Може би си е помислила, че така и се посочва, как би трябвало да изглежда една овчарка. Че тя не би трябвало да е старица с кална рокля и големи ботуши, с вехт чувал около раменете да я пази от дъжда. Че пастирката трябвало да сияе като звездна нощ. Тифани нямаше предвид това, всъщност изобщо нищо нямаше предвид, но може би подаръкът казваше на Баба, че нещо у нея ... не е наред.

А после, няколко месеца след като Баба умря, в следващите години всичко тръгна на зле. Уентуърт се роди и синът на Барона изчезна и после дойде онази страшна зима, когато госпожа Снапърли умря в снега.

Статуетката все така не даваше мира на Тифани. Тя не можеше да говори за това с никого, защото всички бяха заети или пък не ги интересуваше. Всички бяха на ръба. Щяха да кажат, че да се тревожиш за някаква си глупава статуетка е ... ами глупаво.

На няколко пъти тя замисляше дали да не строши пастирката, но не стори това, защото хората щяха да забележат.

Сега, разбира се, тя не би дала нещо толкова неправилно на Баба Болежкова. Сега тя беше порастнала.

Спомняше си, че понякога, като поглеждаше статуетката, старицата се усмихваше някак си странно. Ех, само да беше казала нещо. Но Баба обичаше мълчанието.

А сега излизаше, че тя се била сприятелила с купища малки сини човечета, които ходеха по ридовете и наглеждаха овцете, защото и те я харесваха. Тифани примигна.

В тая работа все пак имаше някакъв смисъл. Мъжете оставяха тютюна в памет на Баба Болежкова. И пак в памет на Баба Болежкова Нак Мак Фийгълите наглеждаха овцете. Всичко работеше, макар че нямаше магия. Само дето Баба я нямаше.

- Прост Уили? – попита тя взирайки се строго в борещото се за глътка въздух пиктси и опитвайки се да не заплаче.

- Ммхф?

- Вярно ли е това, което ми каза Роб Секигоопрай?

- Ммхф! – веждите на Прост Уили бясно заподскачаха.

- Господин Фийгъл, бихте ли отдръпнали, ако обичате, ръката си от устата му, – каза тогава Тифани.

Прост Уили беше освободен. Роб Секигоопрай изглеждаше разтревожен, но Прост Уили беше направо изпаднал в ням ужас. Той си свали капата и я държеше пред себе си като някакъв щит.

- Е, Прост Уили, вярно ли е? – пак попита Тифани.

- Олеле, вай вай ...

- Отговори ми с да или... с епа да или епа не, ако обичаш.

- Епа да! Верно си е! Олеле, вай вай вай... – занарежда Прост Уили.

- Добре, благодаря ти, – въздъхна Тифани докато се опитваше с мигане да спре сълзите си – Всичко си е както трябва. Разбирам.

Фийгълите я поглеждаха предпазливо.

- И нема ли да гаднееш зарад тая работа? – поинтересува се накрая Роб Сеикгоопрай.

- Не. Всичко... си работи.

И в пещерата отекна ехото от стотици въздишки на облекчение.

- Брей, она ме не обърна на бръбиняк! – ухили се щастливо Прост Уили на останалите пиктсита – Леле, момци, я говорих с бабаягата и она ме не погледна накриво! Она ми *се усмихна* бре! – той грейна към Тифани и продължи – Ма найш ли, гос'жа, дека обърнеш ли наопаки картинката на тютюнецо, на моряко капата и ухото му че станат на мома ич без ммхф ммхф…

- Мале, ма как стана, че я пак без да искам насмалко да те удушим бе? – намеси се Роб Секигоопрай още веднъж запушвайки устата на Уили.

Тифани тъкмо да си отвори нейната уста, но спря, когато ушите и изтръпнаха. На тавана на пещерата няколко прилепа се сепнаха и панически изхвърчаха през димния отвор.

Няколко Фийгъла се суетяха край далечния край на залата. Нещо, което на Тифани и изглеждаше като странен кръгъл камък, беше изтъркаляно настрани и се видя голяма дупка.

Сега ушите и направо зазвънтяха и се почувства като че нещо изтича от тях. Фийгълите се построиха в две редици оставяйки коридор към дупката.

Тифани леко побутна жабока и прошепна:

- Ще искам ли да знам, какво е бръбиняк?

- Това е мравка.

- О? Това е ... малко изненадващо. А този пищящ звук?

- Аз съм жаба. Не сме много по чуването. Но звукът вероятно е от него.

Един Фийгъл излизаше от дупката, от която, сега когато очите на Тифани привикнаха към полумрака, се виждаше слабо златисто сияние. Косата на новия Фийгъл не беше червена, а бяла и той беше висок за

пиктси и кльощав като вейка. Носеше някаква дебела кожена торба отрупана с тръби.

- Ето това е гледка, която надали са преживели мнозина човеци, – обади се жабокът – Та той свири на миша гайда!

- Ушите ми пропищяха от нея! – Тифани се опитваше да не забелязва двете малки ушички на самата гайда.

- От високата честота е, – обясни жабокът – Фийгълското ухо, разбира се, чува различно от човешкото. А той очевидно е техният боен поет.

- Имаш предвид, че съчинява героични балади за прочути битки ли?

- Не, не. Той рецитира стихове, които да плашат врага. Помниш ли, колко са важни за Нак Мак Фийгъл думите? Та значи, като зарецитира нещо един добре обучен гонагъл, ушите на враговете се пръсват. О, изглежда те са готови да те приемат...

И действително Роб Секигоопрай учтиво чукаше по ботуша на Тифани.

- Келдата ни сака да те види, гос'жа – обяви той.

Гайдарят беше спрял да свири и застана почтително до дупката. Тифани усещаше втренчените в нея стотили малки очи.

- Специалното Средство за Овчи Натривки, – прошепна и жабокът.

- Моля?

- Вземи го, – настоя жабокът – Отличен дар ще излезе от него!

Пиктситата внимателно я наблюдаваха, докато тя отново легна по корем и пропълзя през дупката зад камъка, мъкнейки и жабока. Като приближи, забеляза, че това, което и се беше струвало камък, беше стар кръгъл щит, позеленял от вековете. Дупката беше достатъчно голяма за да мине тя, но все пак се наложи да остави краката си отвън, защото в помещението нямаше достатъчно място. Едната от причините беше леглото, колкото и малко да беше, в което лежеше келдата. Другата причина беше, че това, което най-вече запълваше стаята, натрупано покрай стените и въргалящо се по пода, беше злато.

Глава 7

Първото Зрение и Вторият Акъл

Блик, блещукане, блясък, лъсване...

Тифани често беше размишлявала за думите през дългите часове докато биеше маслото. "Ономатопоея", както тя беше разбрала от речника,

означаваше думи звучащи като звука издаван от нещото, като например думата “кукумявка”. Тя обаче си мислеше, че би трябвало да има и дума за “дума, звучаща като звука, който нещото би издало, ако нещото изобщо би издавало някакъв звук, доколкото то всъщност не издава никакви звуци, но ако ги беше издавало, щеше да звучи така”.

Например *блик*. Ако светлината беше издавала звук като се отрази от далечен прозорец, тя щеше да каже “блик!”. А светлината от пайетите, всичките звънтящи ведно малки бликове, ще казва нещо като “блещук-блещук”. “Бляс” ще е чистият ясен звук отразен от нещо, което ще си сияе цял ден. А “лъс” ще е мекият, почти мазен звук на нещо богато и пищно.

В малката пещера ги имаше всичките накуп. Имаше само една миришеща на овча лой свещ, но светлината бликаше, блещукаше, блестеше и лъскаше по златните купи навсякъде околовръст, така че единственото малко пламъче изпълваше въздуха със светлина, която дори *миришеше* на разкош.

Посред златото беше леглото на келдата, облегнала се на купчина възглавници. Тя беше много, ама много по-дебела от мъжките пиктсита. Изглеждаше сякаш е била направена от валма леко кашаво тесто с орехов цвят.

Докато Тифани се намъкваше в стаята, очите и бяха затворени, но в момента, в която тя се настани, те внезапно се отвориха. Бяха най-пронзителните очи, които Тифани беше виждала досега, по-пронзителни дори от тези на мис Тик.

- Та-ака, ‘начи ти си мънечкото момиче на Сара Болежкова, а? – попита келдата.

- Да. Имах предвид, епа да, – отговори Тифани. Не и беше много удобно да лежи по корем тук – А ти си келдата, а?

- Епа да. Имах предвид, да, – каза келдата и кръглото и лице цялото се набразди от усмивката и – Та как ти е името?

- Тифани, ъ... келда.

Фиона изникна от някаква друга част на пещерата и седна на едно столче до леглото гледайки втренчено и неодобрително Тифани.

- Убаво име. По нашенски че е Тир-фа-фаин, което че рече Земя Под Вълните. – рече келдата и повтори името малко по-бързичко – Тиффан.

- Не мисля, че *са смятали* да ме нарекат...

- Е, това дето ората сметат, и това дето сторват са си съвсем различни неща, – възрази келдата – Малкото ти братче е ... в безопасност, чедо. Мо’е да се каже, дека е по-в безопасност сега, отколкото е бил некога. Никоя болка нито даже смъртта може го стигне. Нено ‘личество нема да даде и косъм да падне от чутурата му. И тъкмо тук е белята. Ха ми помогни, момиче.

Фиона веднага скокна и помогна на келдата да се поизправи върху възглавниците.

- Доде бех стигнала? – продължи келдата – А, мънечкото лапе. Епа я викам, он си е добре дето си е. Ма чини ми се, дека майка плаче за него, а?

- И баща му също, – добави Тифани.

- А мънечкото му сестриче? – попита келдата.

Тифани усети как думите "Да, разбира се" автоматично се заредиха на езика и. Но тя знаеше също, че би било много глупаво да им позволи да продължат нататък. Тъмните очи на малката старица виждаха право в главата и.

- Верно си е, верно, родена бабаяга си ти, – каза келдата след някое време все така взирайки се в нея – Имаш си ти онуй ситно нещичко у тебе, дето си трае. Дето си трае па гледа осталалото у тебе. Туй са Първото Зрение и Вторио Акъл дето ги имаш и дето са голема дарба, ма също и голема беля за тебе. Видиш ти и чуеш дето другите не могат, ма си винаги като некой дето на празнико седи у ъгъло с мънечко пиячка и не мо'е да се весели с другите. Има си го у тебе мънечкото нещо дето никогиж нема да се отпусне и да се изметне. Верно си е, верно, дека си от корено на Сара Болежкова. Довели са ми момците когото си требе.

Тифани не знаеше какво да отвърне на това, затова си премълча. Келдата я гледаше все така и очите и блещукаха, докато на Тифани не и стана неудобно.

- Защо и е на Кралицата, да взима брат ми? – попита накрая тя – И защо се е обърнала срещу мен?

- Мислиш си дека она се е обърнала срещу тебе ли?

- Да де, така си е! Джейни, да речем, още можеше да е случаност, ами конникът? Ами псетата на мрака? Ами отвличането на Уентуърт?

- Теб дири она у мислите си, – подтвърди келдата – И га те подири, нещо от нейнио свет минава у тоя свет. Може па само да сака да те изпита.

- Да ме *изпита* ли?

- Да види она колко струваш. Ти си бабаягата сега, вещицата дето пази пределите и портите. Досущ както баба ти беше, макар она никогиж не би се тъй нарекла. И я бех досега, а ей са ти го давам мойто место. Она требе да мине покрай теб ако иска власт у тая земя. Имаш си ти Първо Зрение и Втори Акъл, досущ като баба ти. Редко се види туй у големанците.

- Да нямаш предвид второ зрение? – поиска да уточни Тифани – Като при хората, които могат да виждат духове и такива неща ли?

- Епа не. Големанците се такива че ти разпраят. *Първото зрение* е кога можеш види онуй дето си е наистина, а не онуй дето твойта чутура ти вика, че *требе* да го бъде. Второто зрение е бледо зрение, оно види само онуй дето и тъй си го чекаш. Повечето големанци се такова го имат. Чуй ме сега, оти я вече чезнем, а ти още много неща ги не найш. Да не мислиш дека има само един свет? Убава мисъл е туй за овце и за смъртни дето не сакат си отвори зъркелите. Оти истината е, дека нема толкоз звезди у

небето колкото светове. Вдеваш ли? Они са насекъде, големи и ситни, току до кожата ти. Ма са *насекъде*, викам ти. Некои можеш ги види, некои немойш, ма си има проходи, Тиффан. Мо'е да е на рид или на дърво или на камък или на завойо на некой път или па да е мисъл у чутурата ти, ма те са насекъде покрай нас. Требе да се научиш да ги видиш, щото си одиш през тех без да се усещаш. И некои от тех са ... отровни.

Келдата за момент се взря в Тифани и продължи:

- Пита ме ти, оти е зела кралицата твойто лапе? Ми обича неено 'личество лапета. Она си нема нейни си. Мило и драго че даде за тех она. И че му даде она на лапето сичко дето оно че сака. Ма *само* каквото он че сака.

- Но той иска само бонбонки! – каза Тифани.

- Тъй ли? А ти даваш ли му? – продължи келдата като че гледайки право в главата на Тифани – Он обаче има нужда от обич и грижа и учене и ората понекога да му викат "не" и тоя род неща. Он има нужда да порасне силен. Епа туй от кралицата он нема да го види. Она че му дава бонбонки. Вовеки.

Тифани би предпочела келдата да престане да я гледа така.

- Ма видим я, дека си има он сестра, дето без да се плаши от мъки че оди да си го върне, – каза малката стара жена отмествайки най-сетне погледа си от Тифани – Честито малко лапе е он, късметлия е. Ти нали найш как да си силна, а?

- Мисля, че да.

- Убаво. А найш ли как да си слаба? Мойш ли се снишиш пред бурята, мойш ли се огънеш по ветърро? – пак и се усмихна келдата – Не бе, нема що да ми отговаряш на туй. Мънечкио пилец секи път требе да рипне от гнездото та да се види мо'е ли да лети. Па и чини ми се, дека усещам у теб нещо от Сара Болежкова, а она га си наумеше нещо, немаше що да река дето да и обърне акъло. Ти още не си жена, ма нема лошо от това, оти там дето че одиш на децата им е по-леко отколкото на големите ора.

- В света на кралицата ли? – обади се Тифани, мъчейки се да не изостава от мисълта на келдата.

- Епа да. Я моем да го усетим и сега да надвисва като некоя мъгла, ма не по-далеч от другата страна на огледало. Я чезнем, Тиффан. Не мо'ем веч да пазим туй место. Та чуй що че ти предложим, дете. Че ти посочим я пътьо към кралицата, а ти в отплата че станеш келда наместо мене.

Това изненада Фиона не по-малко отколкото изненада самата Тифани. Фиона скокна и отвори уста, но келдата вдигна набръчканата си ръка и й каза:

- *Ти* щом станеш келда некъде, мойто момиче, че сакаш ората да правят квото ти им викаш. Тъй че я ми спести кавгата. А ти, Тиффан, чуеш ли го мойто предложение? По-добро нема да намериш.

- Ма она *не мо'е*… - започна Фиона.

- Как па да не мо'е? – отсече я келдата.

- Ма она не е *пиктси*, бре Мамо!

- Епа само дето е малко големка, – отговори келдата – Нема да се кахъриш, Тиффан. Нема да е за дълго. Само им фърляй по некое око за некое време. Па се грижи за земята както баба ти се е грижила и ми наглеждай момците. А га се върне твоя момък у дома, че отфърчи Хамиш до планините и че пусне приказката, че клано на Варовиковия Рид сака келда. Убаво ни е местенцето тук и момите че додат на тълпи. Ти що викаш?

- Она не 'най как що требе по нашенски! – не преставаше да протестира Фиона – Преуморила си се ма мале!

- Епа да, верно си е, – отговори и келдата – Ма не мо'е щерка да върти клано на майка си, и ти туй си го найш. Добро моме си ти, Фиона, ма ти е баш време да си земеш пазачи и да одиш да си дириш клан за тебе си. Ич не мо'е да остаеш тук.

После келдата пак се обърна към Тифани:

- Е, Тиффан? – и тя вдигна палец колкото глава на топлийка и зачака.

- Какво ще трябва да правя? – попита Тифани.

- Да му мислиш, – каза келдата все така държейки палеца си изпънат – Добри момци са мойте момци, нема по-юначни от тех. Ма они си мислят дека чутурата им е да млатят с нея противнико. Момци са си они и толкоз. Ние пиктситата, найш ли, не сме голем народ. Ти имаш ли много сестри? Фиона тука си нема ни една. Едничка щерка ми е она. За цел живот келдата може да е благословена само с една щерка, ако че да има стотици и стотици синове.

- Те *всичките* ли са ти синове? – ахна Тифани.

- Епа да, – усмихна и се келдата – Освен шепа мои братя, дето фанаха пътьо с мене, га ръгнах да ставам я келда. А не ми гледай толкоз сепнато. Много са ни ситни дечицата га се родят, като житени зрънца у клас са. Ма бърже порастват, – тя въздъхна – Но понекога си мислим дека целио акъл остае у щерката. Добри момци са, ма у мисленето ич ги не бива. Че требе да им помогнеш, та да ти помогнат те.

- Ма майко, она нема как да ги изпълни сите *задължения* на келдата! – намери още едно възражение Фиона.

- Не виждам защо не, ако ми се обясни, – не се съгласи Тифани.

- Не видиш ли, а? – сопна и се Фиона – Леле, оно че стане върло *интересно*.

- А *я* си спомням що ми викаше за теб Сара Болежкова, – намеси се келдата – Рече она дека си странно лапе, дето се гледа и слуша. Рече она дека ти е пълна чутурата с думи, дето на глас ги не казуеш. Чудеше се она що че излезе от теб. Комай е баш време дошло да научиш, а?

Съзнавайки, че Фиона я гледа и може би тъкмо *защото* Фиона я гледаше, Тифани наплюнчи палеца си и внимателно го опря в малкото палче на келдата.

- Е, свърши се, – рече келдата.

Изведнъж тя се отпусна по гръб на леглото и като че се спаружи. По лицето и се появиха нови бръчки.

- Никой че не каже дека съм си оста'ила момците без да има кой да ги гледа, – промълви тя – Е сега и я можем да се върнем у Последнио Свет. Тиффан е келда отсега, чуеш ли, Фиона. У нейната къща ти че правиш каквото она нареди.

Фиона погледна в краката си. Тифани я виждаше колко е ядосана.

Келдата клюмна. Махна с ръка на Тифани да се приближи и й каза с отпаднал глас:

- Е туй-то. Свърши се. А сега и мойта част от договора. Чуй са. Издири го... местото дека времето не пасва. Там го пътьо. Че ти блесне право у очи. Земи си го братчето та да олекне на майка ти на сърцето, па и за твойта глава...

Гласът и пресекна и Фиона се завтече към леглото.

Келдата изсумтя.

Отвори си едното око.

- Не още, – промълви тя на Фиона и продължи с по-силен глас – Подушвам ли я мънечката глътчица от Специалното Средство за Овчи Натривки, или да? А, Келда?

Тифани в първия момент не разбра, но после продума сепнато:

- О, мен ли питаш? О. Да. Ъ... ето...

Келдата отново се помъчи да се изправи.

- Най-убавото нещо правено от човеци, – каза тя – Я само че сръбнем мъ-ънечка глътка, бе Фиона.

- От него ти поникват косми на гърдите, – предупреди я Тифани.

- Убаво де, за глътка от Специалното Средство на Сара Болежкова че изтърпим я некой кичур, – настоя старата келда, взе от Фиона една чаша колкото напръстник и я вдигна приканващо.

- Ич не мислим дека че е добре за теб, бе мале, – възрази Фиона.

- Тоя път я че отсъдим, – не се съгласи келдата – Молим те за една глътчица преди да си идем, Келда Тиффан.

Тифани лекичко наведе шишето. Келдата ядосано разклати чашата и каза:

- Ма я имах наум по-големка мънечка глътчица, бе Келда. Оти келдата требе да има щедро сърце.

Тя отпи повече от глътчица, но не чак колкото юнашка глътка.

- Брей, бая време мина без да съм опитвала я тая попара, – каза тя – Ей, посръбвааме си ние с твойта баба по некоя глътка пред огиньо у мразовити нощи...

Тифани видя ясно в ума си как Баба Болежкова и тази мъничка дебела жена седят пред тумбестата печка в колибата на колела докато овцете преживят под звездите.

- А, ти мо'еш го види, – забеляза келдата – Я усещам погледо ти по мен. Оно е работа на Първото Зрение.

После тя остави чашата и каза:

- Фиона, ха иди доведи Роб Секигоопрай и Уилям гонагъла[18].

- Големанката е запречила отворо, – нацупи се Фиона.

- Чини ми се, дека се че намериш как да се промъкнеш, – каза и старата келда с такъв един спокоен глас, който намекваше, че ако хората не го послушат, ще последва гърмовен глас.

И Фиона се промъкна хвърляйки неприязнен поглед към Тифани.

- Найш ли некой да гледа пчели? – попита келдата. Когато Тифани кимна, старицата продължи:

- Тогаз че разбереш оти си немаме много щерки. Не мо'е да има две царици у един кошер, оти иначе че има голем тупаник. Фиона требе да си земе неколцина пазачи и да подири клан, дето си чека келда. Тъй е по нашенски. Она обаче си мисли, дека и иначе мо'е, както момите понекога си мислят. Внимавай с нея.

Тифани долови движение и Роб Секигоопрай и бардът влязоха в стаята. Дочу се още тропот и шъткане. Отвън се оформяше и неофициална публика.

Когато шумът донякъде се поуталожи старата келда каза:

- Не е на убаво за един клан дори за час да остане без келда да го нагледуе. Та дорде доде некоя нова келда, Тиффан че е вашта келда.

Около и зад Тифани се надигна мърморене. Старата келда се обърна към гонагъла Уилям:

- Права ли съм я, дека туй е било и по-рано?

- Епа да. Дор до два пъти, тъй викат песните, – отвърна Уилям. После се намръщи и добави: – Мо'е да се ка'е три пъти, броим ли и кога кралицата бе …

Гласът му бе пометен от крясъците из-зад Тифани:

- Нема кралица! Нема царье! Нема болярье! Нема господарье! Нема пак да ни излажат!

Старата келда вдигна ръка:

- Тиффан е издънка на Баба Болежкова. Сите я знаете.

- Епа да. Па и видехме дребната бабаяга как се дзвери на коннико без чутура у зъркелите дето си ги нема, – каза Роб Секигоопрай – Не секи го мо'е туй!

- Я па бех ваша келда дор до седемдесет години и мойта дума не мо'е да ойде нахалос, – каза старата келда – Тъй че изборо е направен. И още ви викам, дека че и помогнете да си открадне мънечкото братче. Тая орис на сите ви я налагам в памет на мен и на Сара Болежкова.

Тя отново легна и добави с по-тих глас:

- Ха сега оти гонагъло не ми засвири «Цвекето ми замириса» па дано имаме добра среща у Последнио Свят. На Тиффан па викам туй, внимавай, – келдата си пое дълбоко въздух – Има место дето приказките са наяве и песните излизат верни...

Старата келда замлъкна. Уилям гонагъла наду гайдата си. Ушите на Тифани закъкриха от толкова високи тонове, че не можеше да се чуят.

След някое време Фиона се наведе над майка си и заплака.

Роб Секигоопрай се обърна към Тифани и я погледна с насълзени очи:

- Мо'ем ли да те помолим да идеш у големата одая, келда? – помоли той тихо – Ний, найш ли, имаме да свършим некои работи...

Тифани кимна и, много внимателно, усещайки как пиктситата и правят път, се измъкна заднешком от отвора. Намери си място където не изглеждаше да се пречка на никого и седна облегната на стената.

Очакваше много "Вай вай вай", но изглежда смъртта на келдата беше твърде сериозно нещо за тая работа. Някои Фийгъли плачеха, други се бяха втренчили в нищото и, когато новината се разпространи, глъчката в залата беше заменена от скръбно подсмърчащо мълчание.

...хълмовете се бяха смълчали в деня когато умря Баба Болежкова.

Всеки ден някой донасяше пресен хляб, мляко и огризки за кучетата. Нямаше нужда да е толкова често, но Тифани веднъж чу родителите и да си говорят и баща и каза: "Сега трябва да наглеждаме Мама".

Този ден беше ред на Тифани, но тя никога не го възприемаше като задължение. Обичаше да ходи дотук.

Но забеляза тишината. Този път не беше онази тишината, съставена от множество малки шумове, а завеса от мълчание около цялата колиба.

Така че тя знаеше още преди да стигне до отворената врата и да види Баба Болежкова лежаща на тясното легло.

Усети как край нея се разнесе студенина, която дори имаше свой звук, като приглушен но остър музикален тон. Имаше си и свой глас. Казваше и: Твърде късно е, няма полза от сълзи, няма време да се казва каквото и да е, трябва да се свършат някои работи...

И... тогава тя нахрани кучетата, които търпеливо си чакаха закуската. Щеше и бъде по-добре, ако те направеха нещо жално, като да завият или да лижат лицето на Баба, но те просто си траеха. И Тифани все така чуваше гласа в главата си: Никакви сълзи. Не плачи за Баба Болежкова.

Сега, вътре от главата си, тя наблюдаваше една малко по-малка Тифани как шета около колибата като някаква кукла...

Тя разтреби в колибата. То вътре нямаше много неща освен печката и леглото. Имаше я торбата с дрехите и големия бидон за вода и сандъчето за храна и това беше всичко. О, беше пълно с неща за гледане на овце – гърненца и стъкленици и торбички и ножове и ножици – но нямаше нищо което да издава личността живяла тук ако не се броят стотиците жълто-сини опаковки от Веселия Моряк забодени по стените.

Тя взе една – и тя оттогава беше под дюшека и вкъщи – и си спомни Приказката.

За Баба Болежкова беше много необичайно да каже повече от някое изречение накуп. Тя използваше думите все едно струваха пари. Но един ден, когато тя донесе храна в колибата, Баба и разказа приказка. Е, нещо като приказка. Тя отвори пакета, погледна опаковката и после погледна Тифани с онова нейно леко озадачено изражение и каза: "Хиляди пъти съм гледала аз тези неща, но нито веднъж не бях виждала гем-ята му" Така тя казваше на гемията.

Тифани, то се знае, се втурна да погледне, но не можа да види никаква гемия, също както не можеше да види и голата жена.

"Това е щото гемята е там, дето не можеш я види" – каза и Баба – "Той има гемя за да гони голямата бяла риба кит в соленото море. Вечно я гони той, през целия свят. А рибата се казва Мойби. И тоя звяр е като грамадна варовикова канара, тъй дочух аз. В една книга.[19]"

"Защо я гони?" – попита Тифани.

"За да я хване, ето защо" – отвърна Баба – "Но нивга не ще я хване и ето защо – кръгъл е светът като голяма паница, и морето с него, та те се гонят един другиго и е все едно че той гони сам себе си. Хич не ти трябва да ходиш в морето, джигит. Лоши неща стават там. Тъй казват всички. Стой си ти тук, където ридовете са в костите ти."

И това беше всичко. Беше един от малкото случаи, когато Баба Болежкова изобщо беше казвала нещо на Тифани, което да не се отнася по един или друг начин за овце. Друг път тя изобщо не беше признавала, че има някакъв свят и отвъд Варовитище. Понякога Тифани сънуваше как Веселият моряк гони с гемията си кита. А понякога китът преследваше нея, но Веселият моряк винаги пристигаше навреме с великолепния си кораб и подхващаше своята гонитба.

Понякога тя бягаше към фара и се събуждаше тъкмо когато вратата се отваряше. Никога не беше виждала море, но един от съседите имаше стара картинка на много хора вкопчили се в един сал насред нещо като огромно езеро пълно с вълни. Там тя не можеше да види никакъв фар.

И тогава Тифани седна на тясното легло и се замисли за Баба Болежкова и за малкото момиче Сара Дърташка, което толкова

грижливо рисуваше цветята в книгата си и за това, как светът изгуби средоточието си.

Тишината и липсваше. Тя вече не беше като преди. Бабината тишина беше топла и те обгръщаше в себе си. И макар понякога Баба Болежкова да не успяваше да направи разлика между деца и агнета, нейната тишина винаги те приемаше и прикътваше. И всичко, което трябваше да донесеш в замяна, беше твоята си тишина.

На Тифани и се искаше да беше имала шанс да се извини заради пастирката.

После тя се върна вкъщи и каза на всички, че Баба е умряла. Беше на седем години и светът беше свършил.

Някой почука учтиво по ботуша и. Тя отвори очи и видя жабока. В устата си държеше камък. Изплю го и каза:

- Извинявай за това. Щях да използвам ръцете си, но нашият видът е много мекушав.

- И какво се очаква от мен да *предприема*? – попита тя.

- Е, ако си удариш главата в ниския таван, ще имаш основания да настояваш за обезщетение, – каза жабокът – Ъ... аз наистина ли казах това?

- Да и бих предпочела да не беше. Защо го каза?

- Не знам, не знам – изстена жабокът – Извинявай, за какво говорихме?

- Аз *имах предвид*, какво искат от мен пиктситата *да направя* сега?

- Не мисля, че това е правилен подход в случая, – възрази жабокът – Ти си келдата. *Ти* казваш какво да се прави.

- Защо Фиона да не може да е келда? Та тя е пиктси!

- Тук не мога да ти помогна, – каза жабокът.

- Я да рррeчем не можем ли да помогнем? – намеси се друг глас до ухото на Тифани.

Тя се обърна и видя гонагъла Уилям застанал на една от галериите опасващи пещерата.

Погледнат отблизо, той беше забележително различен от останалите Фийгъли. Косата му беше по-спретната и вързана на опашка. Нямаше толкова много татуировки. И говорът му беше различен – по-разбран и по-бавен от този на другите, и “р”-то му беше все едно биеше барабан[20].

- Ъ, да – рече Тифани – Защо Фиона не може да стане келда тук?

Уилям кимна и започна учтиво:

- Това е добъррр въпрррос. Но, найш ли, не мо’е келда да се жени за бррат си. Тррябва да иде в дрррруг клан и да се ожени за тамошен войн.

- Добре де, защо онзи войн да не дойде тук?

- Щото тукашните Фийгъли не ще го познават. Не ще получи той уважжжение тук.

В устата на Уилям “уважение” прозвуча като свлачище.

- О. Добре... а какво беше това за Кралицата? Тъкмо щеше да кажеш нещо и те те прекъснаха.

Уилям изглежда се смути:

- Не мислим, дека можем да ти кажем за...

- Е, аз *съм* временната келда, – каза твърдо Тифани.

- Епа да. Добррре... едно врررеме ние живехме у свето на Крррралицата и й служехме, прррреди она да стане толкова студена. Ама она ни измами и ние се рррразбунтувахме. Мрррачно врررеме беше оно. Не ни обича она. И дрррруго нема да ти кажем.

Тифани се загледа във Фийгълите влизащи и излизащи през входа към стаята на келдата. Там вътре ставаше нещо.

- Погрррребват я у другио край на могилата. С дрррругите келди на клано, – каза и Уилям без да го питат.

- Мислех си, че ще са по-... шумни, – рече Тифани.

- Она им бе майка, – обясни Уилям – Не им е до викане. Сърррцата им са твърде пълни за думи. Като му доде врررемето, че му ударим една панихида за връщане у земята на живите, и там ще има шум, бъди сигурна. Като им засвиря "Самио дявол с дружина адвокати" и като му тропнат един петстотин-и-дванадесеторен рррил[21] и като апнат и като пийнат мойте племенници, чини ми се, че си имат махмурррлук колкото да утепа овца, – старият Фийгъл се усмихна за малко – Ама засега секи Фийгъл си я спомня с мълчание. Жалейката ни не е като вашта. Жалееме тея дето остаят.

- Тя и твоя майка ли беше? – попита го тихо Тифани.

- Епа не. Сестра ми беше она. Ма не каза ли ти она, дека като тръгне келдата за нов клан, си зема она неколцина от братята си? Твърде много е за душа да понесе да си самичка сред чужди хора, – тук гонагълът въздъхна – Разбира се, га се ожени келдата, га мине време, клано се пълни се с нейни дечица и вече не и е толкоз самотно.

- Но на теб сигурно ти е, – промълви Тифани.

- Бърза си у акъло, признавам ти го, – каза Уилям – От тея дето дойдоха с нея я останах последен. Га се свърши с това, че поискам от новата келда да ме пусне при наште у планината. Уубава тлъста земя е тука и си имат племенниците ми уубав клан, ма я сакам да умрррем у урвите дето съм ррроден. Молим да ме извиниш, Келда.

И той се обърна и се изгуби в тъмнината на могилата.

На Тифани изведнъж и се прииска да се прибере у дома. Може би беше само заради тъгата на Уилям, но тя се чувстваше затворена в могилата.

- Трябва да се измъкна от тук, – промълви тя.

- Чудесна идея, – подкрепи я жабокът – Най-малкото трябва да намериш мястото, където времето е различно.

- Но как? – проплака Тифани – Времето не може да се види!

Тя си промуши ръцете през входната дупка и се издърпа на свеж въздух...

В чифлика имаше голям стар часовник и веднъж седмично му се сверяваше времето. Което ще рече, баща и като ходеше на пазара в Срекмеджийски Извор запомняше положението на стрелките на тамошния голям часовник и като се прибереше, нагласяше в същото положение стрелките на домашния часовник. Но и без това този часовник беше само за показ. Всички си мереха времето по слънцето, а то не може да греши.

Тифани се излегна сред стволовете на старите трънливи храсти, чиито листа не преставаха да шумолят на вятъра. Могилата беше като островче сред безкрайното торфище. Закъснели иглики и дори няколко раздърпани напръстника растяха под защитата на бодливия клонак. Престилката и лежеше наблизо, където я беше оставила.

- Тя можеше поне да ми каже къде да гледам, – оплака се тя след някое време.

- Но тя не знаеше, къде, – възрази жабокът – Тя знаеше само белезите, по които да го познаеш.

Тифани внимателно се претърколи и загледа небето през клонака. Щяло да и блесне, беше и казала келдата...

- Мисля, че трябва да си поговоря с Хамиш, – каза тя.

- Право думаш, гос'жа, – обади се едно гласче до ухото и.

Тя обърна глава и попита:

- Откога сте тук?

- Епа целото време, гос'жа, – отвърна невъзмутимо пиктсито.

Други подадоха глави иззад разни клони и изпод шумата. Поне двадесетина от тях бяха на могилата.

- Цялото време ли ме следяхте?

- Епа да, гос'жа. Оно си ни е туй работата да наглеждаме нашта келда. А па я съм си тук горе повечето време, оти се учим да ставам гонагъл, – младият Фийгъл и показа гайдата си – А они ми не дават да свирим долу, оти ми викат, свирнята ми мязала на паяк сакащ да си пръдне през ушите, гос'жа.

- Ами ако се случи да ми се поиска да... да ми наложи да отида до... Ами ако кажа, че не искам да ме пазите?

- Ми ако ми говориш за дребнио зов на природата, гос'жа, кенефо е ей там у ямата у варовико. Ти само ни окни и никой нема да наднича, тук имаш нашта дума.

Тифани стоеше и го гледаше изправен сред игликите, грейнал от гордост и усърдие да услужи. Беше по-млад от повечето пиктсита, без чак толкова белези и цицини. Дори носът му не беше счупен.

- Как се казваш, пиктси? – попита го тя.

- Не-толкоз-голем-като-средно-голем-Джок-но-по-голем-от-дребен-Джок-Джок, гос'жа. Нема чак толкоз Фийгълски имена, найш ли, тъй че требе да си ги делиме.

- Добре, Не-толкоз-голем-като-дребен-Джок... – започна Тифани.

- Не ма, Като-средно-голем-Джок, бе гос'жа – проправи я Не-толкоз-голем-като-средно-голем-Джок-но-по-голем-от-дребен-Джок-Джок.

- Добре де, Не-толкоз-голем-като-средно-голем-Джок-но-по-голем-от-дребен-Джок, аз...

- Не ма, гос'жа, не-толкоз-голем-като-средно-голем-Джок-но-по-голем-от-дребен-Джок-Джок. Изпусна ми едното джок, – постара се да и помогне Не-толкоз-голем-като-средно-голем-Джок-но-по-голем-от-дребен-Джок-Джок.

- Нямаше ли да ти е по-добре да си, да речем, Хенри? – рече безпомощно Тифани.

- Не ма, гос'жа, – намръщи се Не-толкоз-голем-като-средно-голем-Джок-но-по-голем-от-дребен-Джок-Джок – Нема песни за туй име, найш ли. Ма имало е некои видни юнаци на име Не-толкоз-голем-като-средно-голем-Джок-но-по-голем-от-дребен-Джок-Джок. Ми че оно е почти толкоз прочуто име като туй на самио Дребен Джок! И, оно се знай, ойде ли си самио Дребен Джок у свето на живите, я че земем името Дребен Джок, което, найш ли, ич не значи дето да не си харесуем името Не-толкоз-голем-като-средно-голем-Джок-но-по-голем-от-дребен-Джок-Джок. Много славни песни има за юначните дела на Не-толкоз-голем-като-средно-голем-Джок-но-по-голем-от-дребен-Джок-Джок – добави пиктсито и изглеждаше толкова въодушевен, че на Тифани не и даде сърце да отбележи, че това ще да са били много дълги песни. Вместо това тя каза:

- Добре, ъ, ако обичате, искам да говоря с Хамиш летеца.

- Нема проблема. Он е право горе, – каза Не-толкоз-голем-като-средно-голем-Джок-но-по-голем-от-дребен-Джок-Джок и изчезна.

Миг по-късно Тифани чу, или по-скоро усети с ушите си, как някой свирна по фийгълски.

Тифани извади от престилката си «Болести по овцете», която вече изглеждаше много оръфана. Отзад имаше празен лист. Тя го откъсна, чувствайки се заради това като престъпница, и взе молива си.

"Скъпи Мамо и Тате,

Как сте, аз съм добре. Уентуърт също е добре но трябва да ходя да го взема ~~от Кр~~ откъдето е той сега. Надявам се скоро да се върна.

Тифани

ПП Надявам се че със сиренето всичко е наред. "

Тъкмо обмисляше това, когато чу над главата си пърхащи криле. Нещо забуча, после замалко затихна и после един тънък, изтощен и доста приглушен глас каза:

- Ох, кривънци.

Тя погледна към торфа. Тялото на Хамиш стърчеше с краката нагоре на няколко крачки от нея. Ръцете му със закачените на тях клечки още бяха разперени.[1]

Мина известно време докато го извадят. Той като се приземял по глава въртейки се, обясниха й, трябвало да го отвъртат в обратната посока, иначе ушите му щели да паднат.

Когато той най-накрая се изправи залитайки, Тифани му каза:

- Можеш ли да увиеш в това писмо един камък и да го пуснеш пред къщата, където хората ще го видят?

- Епа да, гос'жа.

- И... ъ... боли ли като кацаш така на глава?

- Епа не, гос'жа, ма си е бая стрескащо.

- Тогава може да ти е от помощ един вид играчка, която правихме едно време, – каза му Тифани – Та значи правиш нещо като ... торба с въздух...

- Торба с въздух ли? – повтори неразбиращо летецът.

- Е, нали знаеш как чаршафи и други неща се издуват на простора като е ветровито? Та значи просто правиш една торба от някакво платно и връзваш за нея някой канап, а за канапа връзваш камък и като го хвърлиш, торбата се пълни с въздух и камъкът пада бавно.

Хамиш я зяпаше без да продума.

- Разбираш ли? – попита го по някое време Тифани.

- Епа да. Я само чеках да видим нема ли да ми речеш още нещо, – отвърна почтително Хамиш.

- Мислиш ли, че можеш да, ъ, да вземеш *назаем* малко фин плат?

- Епа не, гос'жа, ма баш се сещам дека можем да го краднем, – отвърна Хамиш.

Тифани реши да остави това без коментар. Вместо това го попита:

- Къде беше Кралицата, когато се спусна мъглата?

Хамиш и посочи:

- Накъм половин миля надолу оттук, гос'жа.

В далечината се виждаха още могили и няколко побити камъка от старо време.

Трилитони, така се наричаха те. Това значеше просто "три камъка" на старовремски. Единствените камъни, които си бяха от Варовитище, бяха кремъци, а те никога не биваха особено големи. Камъните от

[1] Няма думи можещи да опишат на какво прилича Фийгъл в препаска с главата надолу, така че няма и да се опитваме. - бел.авт.

трилитоните са били довлечени дотук от поне десет мили и бяха натрупани като детски кубчета. Тук таме големите камъни бяха подредени в кръгове. Понякога пък един единствен камък си стоеше сам. Всичко това трябва да е било отнело много време на много хора. Някои казваха, че някога там са се правели човешки жертвоприношения. Казваха, че те били от някаква древна религия. Други казваха, че те бележели стари гробове.

Други пък разправяха, че те били предупреждение – недей да ходиш там.

Тифани не беше послушала предупреждението. На няколко пъти беше ходила там със сестрите си, ей така напук, в случай че там се намереха черепи. Но могилите край камъните бяха на хиляди години. По тях можеше да се видят само заешки дупки.

- Че има ли още нещо, гос'жа? – попита я Хамиш – Нема ли? Ми я тогаз че одим...

Той вдигна ръце над главата си и хукна през торфището. Тифани подскочи когато ястребът пикира само на няколко стъпки от нея и го сграбчи.

- Как може една педя висок човек да дресира такава птица? – поинтересува се тя, загледана как ястребът се издига на кръгове към небето.

- Епа за туй требе само мънечко благо, гос'жа, – отговори и Не-толкоз-голем-като-средно-голем-Джок-но-по-голем-от-дребен-Джок-Джок.

- Наистина ли?

- Епа да. Мънечко благо и множко жестокост, - продължи Не-толкоз-голем-като-средно-голем-Джок-но-по-голем-от-дребен-Джок-Джок – Хамиш ги дресира като търчи със заешка кожа и чека пилецо да му скокне.

- Това изглежда ужасно!

- Ма не, он не гаднее много. Он само че го фрасне у чутурата и тогаз он си пра'и един мехлем дето му го навира у човката. И пилецо га се освести, си мисли дека му е майчица и пра'и сичко дето му се ка'е.

Ястребът вече се беше смалил до точица.

- Че той май почти не се отбива на земята! – възкликна Тифани.

- Епа да. Он спи у ястребовото гнездо, гос'жа. Он вика дека там намирал топлинка. И целото си време он е у въздухо. Не му е рахат не му ли духа свеж ветър под препаската[22].

- А птиците не възразяват ли?

- Епа не, гос'жа. Сите пилци и зверове тука знаят дека да си приятел с Нак Мак Фийгъл носи щастие.

- Така ли?

- Епа правичката да си кажем, гос'жа, они по-скоро знаят дека да не си приятел с Нак Мак Фийгъл носи нещастие.

Тифани погледна слънцето. До мръкнало оставаха още само няколко часа.

- Аз трябва да намеря входа, – заяви тя – Виж сега, Не-толкоз-дребен-като...

- Не-толкоз-голем-като-средно-голем-Джок-но-по-голем-от-дребен-Джок-Джок, гос'жа, – поправи я търпеливо пиктсито.

- Да, да, благодаря ти. Къде е Роб Секигоопрай? Всъщност къде са *всички*?

Младото пиктси я погледна малко смутено:

- Оно има мънечко обсъждане там долу, гос'жа.

- Хубава работа, ние трябва да намерим брат ми, нали? И аз *съм* келдата в близката околност, така ли е или да?

- Ма оно има мънечко у-слож-не-ни-я, гос'жа. Они обсъждат ... ъ... тебе...

- И какво точно *за мен*?

На Не-толкоз-голем-като-средно-голем-Джок-но-по-голем-от-дребен-Джок-Джок изглежда никак не му се искаше да е тук в този момент.

- Еми они обсъждат ... ъ ... они... – замънка той.

Тифани се прости с надеждата да разбере нещо от него. Пиктсито се червеше. А понеже беше поначало син, това даваше един неприятен лилав цвят.

- Връщам се в дупката, – обяви тя – Ще ми подбутнеш ли, ако обичаш, ботушите.

Тя се промуши през сухата земя и Фийгълите се пръснаха, когато тя тупна долу.

Когато очите и привикнаха с полумрака, тя видя, че галериите отново са тъпкани с пиктсита. Някои от тях се миеха, а мнозина по някаква причина си бяха пригладили рижите коси с лой. Всичките я зяпнаха все едно ги беше заварила да вършат нещо ужасно.

- Трябва да вървим, ако искаме да проследим Кралицата, – заяви тя и погледна надолу към Роб Секигоопрай, който си миеше лицето в леген от половин орехова черупка. Вода капеше от брадата му, заплетена на плитки. Дългата му коса също беше направена на три стегнати плитки. Ако се обърнеше рязко, сигурно можеше да убие с тях някого.

- Епа убаво, – рече той – Ма първо има една работа, дето требе да я уредим, келда, – той заусуква кърпата в ръцете си. Когато Роб Секигоопрай сучеше нещо в ръце, той беше много разтревожен.

- Е? – подкани го Тифани.

- Ъ... нема ли да сакаш чашка чай? – смени темата Роб и едно пиктси довлече с клатушкане голяма златна чаша, някога сигурно правена за някой крал.

Тифани я взе. Всъщност беше жадна. Откъм тълпата се чу въздишка на облекчение, когато тя отпи от чая, който се оказа всъщност доста добър.

- Гепихме си торба чай от един търговец, дето си нанкаше на пътьо, – обясни Роб Секигоопрай – Бива си го, нал' тъй? – И той приглади косата си с мокри ръце.

Чашата на Тифани спря на половината път до устата и. Може би пиктситата не осъзнаваха колко гръмко си шепнеха, защото разговорът се водеше току до ухото и.

- Леле, че си е големка она, без да кажем нищо против нея.

- Епа да, ма една келда требе да си е големка, оти нал' найш требе да има много дечица.

- Епа верно си е, убаво нещо е голема мома, ма ха земе момъко да я гушне, че требе да бележи с тебешир доде е стигнал предишнио ден.

- И е бая млада.

- Ми нема що да има бебета още отсега. Или мо'е да има по мънечко наведнъж, си викам я. Не повечко от десет на един път, а момци?

- Кривънци, момци, що ми думате бе? Она че си го избере Роб Секигоопрай, не друг. Оттука мо'еш ги чуй на големио човек горките мартенки как тракат!

Тифани беше израсла в чифлик. Всякакви приказки, че бебетата ги донасяли щъркели или ги намирали под храстите, не траеха дълго на село, особено ако кравата имаше някое мъчно отелване посред нощ. А тя помагаше и при агнене, където мънички ръчички бяха от голяма полза при трудни случаи. Знаеше и за какво се връзва червен тебешир на коремите на овните и защо овците с червено на гърба се знае че ще стават майки напролет. Учудващо е колко много може да научи едно тихо и наблюдателно дете, в това число неща, които хората си мислеха, че и било рано да знае.

В другия край на залата тя зърна Фиона, която се усмихваше по начин не предвещаващ нищо добро.

- Какво става тук, Роб Секигоопрай? – попита тя подбирайки внимателно думите.

- Епа оно е... правилата на клано, нал' найш, – замънка фийгълът – Ми ти си ни новата келда и, тъй де, значи че требе да те питаме, видиш ли, не че си мислиме нещо такова, ма, требе да те питаме мън мън мън.

И той заотстъпва припряно.

- Нещо не го схванах това, – каза Тифани.

- Ми найш ли, ми ние добре се лъснахме, – подхвана все тъй издалече Роб Секигоопрай – А некои момци направо си се изкъпаха у роснио гьол, нищо че още е само май месец, а пък Голем Йън си изми подмишниците за първи път у живото си, а Прост Уили ти е накъсал китка убави цветенца.

Прост Уили излезе напред, потейки се от гордост и смущение и протегна към нея споменатата китка. Някога това вероятно *са били* убави цветенца, но той беше схванал малко превратно идеята за късане на цветя.

Разнищени парчета от стъбла, листа и цветчета стърчаха от всички страни на юмрука му.

- Колко мило, – промълви Тифани, сръбвайки си още една глътка чай.

- Убаво, убаво, – продължи Роб Секигоопрай бършейки си лицето – Та ти не би ли ни услужила па да ни ка'еш мън мън мън…

- Они сакат да те питат, за кого от тех че се омъжиш, – намеси се с ясен глас Фиона – Туй са правилата. Ти требе да избираш или да се откажеш от келдуването. Ти требе да си избереш мъжо и ден да наречеш.

- Епа да, – подтвърди Роб Секигоопрай без да я поглежда.

Тифани беше хванала чашата съвършено неподвижно, но само защото в момента не можеше да помръдне нито един мускул. Мислите и бушуваха: *Олеле! Това не може да ми се случи на мен! Не мога... Той не би могъл... Ние не бихме могли... Та те дори не са... Това е просто смешно! Да бягам!*

Но тя осъзнаваше, че от сенките я гледат стотици разтревожени лица. Ще е много важно, как ще се оправиш с това - каза и Вторият Акъл. Всички те наблюдават. И Фиона много иска да те види как ще постъпиш. Наистина не би трябвало да изпитваш вражда към момиче четири лакътя по-ниско от теб, но ти изпитваш точно вражда.

- Е, това беше много неочаквано, – каза тя насилвайки се да се усмихне – Голяма чест, разбира се.

- Епа да, верно си е, – измърмори Роб Секигоопрай свел очи към пода.

- И сте толкова много, че няма да е лесно да избера, – продължи Тифани с усмивка.

А Втория Акъл и каза: И той също не е доволен от тая работа!

- Епа ич нема да е леко, – подтвърди Роб Секигоопрай.

- Иска ми се само да подишам малко свеж въздух докато мисля, – завърши Тифани и не позволи на усмивката си да увехне чак докато не излезе от могилата.

Приведе се и погледът и обходи листата на игликата.

- Жабок! – извика тя.

Той изпълзя дъвчейки нещо и каза:

- Мм?

- Те искат да *се оженят* за мен!

- Ммм фхм пшм мм?

- Какво ядеш?

Жабокът преглътна:

- Един доста недохранен плужек.

- Казах, че те искат да се оженят за мен!

- Е и?

- Как така "е и"? Ами че ... Само си *помисли!*

- Е, да де, тая работа с височината, – призна жабокът – Сега разликата може и да не изглежда голяма, обаче когато ти се източиш на метър и седемдесет, той ще си остане на не повече от петнайсет сантиметра и...

- Я не ми се присмивай! Аз съм келда!

- Но разбира се, там е цялата работа, нали, – възкликна жабокът – Що се отнася до тях, те си имат правила. Новата келда се омъжва за войн по неин избор и се заселва при клана и ражда купища Фийгъли. Би било страшно оскърбление да им откажеш...

- Няма да се омъжвам за фийгъл! Не мога да раждам стотици дечица! Кажи ми какво да правя!

- Аз ли? Да казвам на келдата какво да прави? Не, не бих посмял, – нацупи се жабокът – И не ми харесва да ми крещиш. Дори и жабите си имат, знаеш ли, своята гордост.

И той пак се скри в шумата.

Тифани си пое дълбоко въздух за да изкрещи и после си затвори устата.

Старата келда трябва да е знаела за всичко това, помисли си тя. Така че... тя трябва да е решила, че ще се справя. Цялата работа е в правилата и те сами не знаят как да се оправят с тях. Нито един от тях не иска да се жени за голямо момиче като нея, макар че никой от тях не би признал това. Всичко опираше до правилата.

Трябва да има начин да се заобиколят. Трябва да има. Но тя трябва да си избере съпруг и да назначи ден за сватбата. Тъй и бяха казали те.

За момент тя се загледа в трънака. И си помисли: Хъм.

После се вмъкна обратно в дупката.

Пиктситата я чакаха като на тръни, всички уплашени брадати лица до едно втренчени в нейното.

- Аз избирам *теб*, Роб Секигоопрай, – обяви тя.

Лицето на Роб се превърна в маска на ужаса. Чу го да промърмори с тънък глас: “Ох кривънци!”

- Но разбира се на булката и се пада да определи деня, нали? – продължи тя бодро – Всеки го знае.

- Епа да, – измънка Роб Секигоопрай – Верно си е, такъв си е обичайо.

- Тогава ей сега ще го определя, – Тифани си пое дълбоко дъх и започна – На края на света има голяма грамадна планина цялата от гранит, висока една миля. И веднъж годишно едно малко птиче кацва на канарата и чисти човката си в нея. Та когато от бършенето на човката на птичето планината се изтрие до песъчинка ... това ще е денят, когато аз ще се омъжа за теб, Роб Секигоопрай Фийгъл!

Ужасът на лицето на Роб Секигоопрай премина в неприкрита паника, но скоро той се замисли и после, много бавно, полека-лека, се захили.

- Епа да, убаво си е намислено, – рече той без да бърза – Нема що да го припираме.

- Именно, – подтвърди Тифани.

- Па и тъй че си имаме време да я уредим тая работа с поканите за гости, – подхвана пиктсито.

- Точно така.

- Па и оная работа с булчинската рокля и китките цветенца и таквоз, – продължи Роб развеселявайки се все повече с всяка секунда – Таквиз работи мо'е, найш ли, да отнемат цела вечност.

- О, да, – съгласи се Тифани.

- Ма она си каза право не! – избухна Фиона – На пилецо че му требват милиони години да...

- Она каза епа да! – изкрещя Роб Секигоопрай – Сите я чухте, бе момци! И ден ми нарече! Ей ти ги на правилата!

- Па и за планината нема проблема, – намеси се Прост Уили, все още държейки цветята – Ти само ни речи дека е она, па ми се чини дека ситното пиле че има да се чуди дека...

- Не ма, требе да си е ситното пиле! – извика отчаяно Роб Секигоопрай – Сфанахте ли ма? Ситното пиле! Секи дето не е сфанал, че ми сфане ботушо! А некои от нас требе да одят да гепят дребното лапе от неено 'Личество! – той изтегли меча си и го размаха над главата си – Кой че оди с мене?

Това изглежда подейства. Нак Мак Фийгъл обичаха ясно поставените цели. Стотици мечове и бойни брадви, а в случая с Прост Уили и един наръч изпокъсани цветя, се издигнаха във въздуха и бойният вик на Нак Мак Фийгъл отекна в пещерата. Времето нужно на едно пиктси за преминаване от нормално в бясно войнствено състояние е толкова малко, че може да се мери само с най-малкия часовник.

Само дето, понеже пиктситата са крайни индивидуалисти, всеки си имаше свой си боен вик и Тифани можа да различи само няколко в общата глъч:

- Могат да ни земат живото, ма не могат ни земат гащите!

- Фрас-прас и паричките си отидоха!

- Ти си фана високио път, па я ти фанах кесията!

- Накрая че остане само един клан!

- Наври си го у траканците!

... но постепенно виковете[23] се сляха в един общ рев, който разтърси стените:

- Нема царье! Нема кралици! Нема болярье! Нема господарье! Нема пак да ни излажат!

Това изглежда удовлетвори Фийгълите, от тавана падна облак прах, и настана тишина.

- Аре момци! – провикна се Роб Секигоопрай.

Всичките Фийгъли като един се спуснаха от галериите и се юрнаха през залата и нагоре по склона към дупката. След броени секунди в залата вече нямаше никого освен гонагъла и Фиона.

- Къде отидоха те? – попита Тифани.

- А, ми они просто ръгнаа, – сви рамене Фиона – Я па че стоим тук и че наглеждам огъньо. Се некой требе да се държи като истинска келда, – тя метна един поглед към Тифани.

- Надявам се, че скоро ще си намериш клан за тебе си, Фиона, – рече и сладко-сладко Тифани.

Пиктсито и се озъби.

- Они че търчат наоколо некое време, – намеси се Уилям – Мо'е би че зашеметят некой заек и неколко пъти че се катурнат. Подир туй че им светне, дека не знаят що още да сторят и че поспрат.

- Всеки път ли се юрват така? – попита Тифани.

- Епа тоя път Роб Секигоопрай ич ги нечеше тея приказки за женитба, – подхили се Уилям.

- Да, в това отношение определено имам нещо общо с него, – отбеляза Тифани.

После тя се измъкна от дупката и завари жабока да я чака.

- Чух всичко. Добра работа. Много умно. Много дипломатично, – похвали я той.

Тифани се огледа. Още оставаха няколко часа до залез, но сенките вече почваха да се издължават.

- По-добре да вървим, – каза тя докато си връзваше престилката – И ти идваш, жабок.

- Хубаво, но аз не разбирам много от вмъкване в... – започна той докато отстъпваше заднешком.

Но жабите не ги бива много-много в отстъпването заднешком и Тифани го хвана и го прибра в джоба на престилката.

Тя пое към могилите и камъните. Брат ми никога няма да порасне – мислеше си тя бързайки през торфището. Старицата и беше казала точно това. Как можеше да стане това? Що за място е това, където никой никога не пораства?

Могилите наближаваха. Уилям и Не-толкоз-голем-като-средно-голем-Джок-но-по-голем-от-дребен-Джок-Джок търчаха редом с нея, но нищо не подсказваше къде са останалите Нак Мак Фийгъли.

И ето я вече сред могилите. Сестрите й и бяха казали, че тук имало още мъртви крале, но това никога не я беше плашило. Нищо по ридовете никога не я беше плашило.

Тук обаче беше студено. Това тя досега не го беше забелязвала.

Трябваше да намери *място, където времето не пасва*. Е, могилите всъщност си бяха история. Както и древните камъни. Пасват ли те?

Всъщност, да, пасват, защото макар и да принадлежат на миналото, те все пак са тук от хиляди години. Остарели са тук. Част от това място са.

Слънцето се спускаше и сенките се издължаваха. По такова време Варовитище издаваше тайните си. На някои места, при подходяща светлина, можеше да се съзрат краищата на стари полета и коловози. Сенките показваха неща, които не можеше да се видят и по най-яркото пълнопладние.

Тифани си беше рекла, че като има "пълнолуние", защо пък да няма "пълнопладние".

Но сега не се виждаха даже следи от копита. Тя обиколи трилитоните, приличащи малко на големи каменни порти, но нищо не се случи дори когато тя минаваше през тях и на едната и на другата страна.

Това не беше по плана. Трябваше да има вълшебна врата. Тя беше сигурна, че трябва.

Ушите и изпищяха, което значеше, че някой е надул гайдата. Тя се огледа и зърна Уилям гонагъла изправил се на един срутил се камък. Бузите му се бяха издули, както и торбата на гайдата.

Тя му махна:

- Виждаш ли нещо?

Уилям извади тръбата от устата си и ушите и спряха да пищят.

- Епа да, – рече той.

- Пътя към страната на Кралицата ли?

- Епа да.

- Е, ще бъдеш ли толкова добър да ми *кажеш* къде е?

- Оти да го казвам на келдата, – отряза я Уилям – Она мо'е да си го види сама.

- Но ти *би могъл* да ми кажеш!

- Епа да, а па ти би могла да ми кажеш "моля", – отговори и Уилям – Я съм на деведесе и шест годин. Я да не съм ти кукла у кукленското ти къще. Твоята баба си беше жена на место, ма оти па да ми заповедва некое дребно-ситно моме-бърбунка.

Тифани зяпна за момент и после извади жабока от джоба на престилката.

- Бърбунка? – попита настоятелно тя

- Значи нещо много малко, – каза жабокът – Повярвай ми.

- *Той* ли ме нарича *мене* малка...!

- Ми я съм по-голем отвътррре! – възрази Уилям – И чини ми се, дека татко ти ич нема да се зарадва ако му доде некое дребно великанско моме да му заповедва *на него* налево надесно!

- Старата келда заповядваше на хората!

- Епа да! Она си го заслужи уважението! – гласът на гонагъла отекна от камъните.

- Моля те, не знам какво *да сторя!* – изхленчи Тифани.

Уилям я погледна и й рече с по-благ глас:

- Епа, дотук ич не я караш зле. Ми ти го отърва Роб Секигообрай от женитбата и не потъпка правилата и си оправно моме, признавам ти го. И че го намериш пътьо ако ще да мине некое време. Само не тропвай с крак и не чекай свето да ти уйдисва. Найш ли, ти само ревеш за бонбонки. Ползвай си ги очите. Ползвай си я чутурата.

И той пак взе гайдата, наду бузите си докато и тя не се изпълни и ушите и отново изпищяха.

- Ами ти, жабок? – попита с надежда Тифани, надничайки в джоба на престилката си.

- Опасявам се, че ще трябва да се оправяш сама, – отговори и той – Какъвто и да съм бил по-рано, със сигурност не разбирам от намиране на невидими врати. И, ако ми позволиш да отбележа, на мен също не ми харесва да ме притискат.

- Но... Аз не знам какво да правя! Някоя вълшебна дума ли има, която да трябва да кажа?

- Не знам, *дали няма* някоя вълшебна дума, която да трябва да кажеш, – каза жабокът и й обърна гръб.

Тифани осъзнаваше, че фийгълите вече бяха тук. Те имаха гадния навик да бъдат изключително тихи когато поискат.

О не, помисли си тя, та те си мислят, че аз знам какво да правя! Не е *честно!* Никой не ме е учил на това. Не съм ходила на училище за вещици! Даже не мога да *го* намеря! Проходът трябва да е някъде наоколо и със сигурност има белези, но аз не ги знам! Те ме наблюдават, за да видят дали бе бива. А мен ме бива със сиренето и толкова. *Но вещицата Се Оправя с Нещата...*

Тя върна жабока в джоба на престилката и усети тежестта на книгата «Болести по овцете».

Когато я извади, дочу надигащата се въздишка от насъбралите се пиктсита.

Те си мислят, че думите са вълшебни...

Тя отвори книгата наслуки и сбърчи чело:

- Задръстки, – зачете тя на глас.

Пиктситата край нея закимаха с глави и се заръчкаха с лакти, докато тя продължи да чете:

- Задръстките са гърчове при шилетата, които може да доведат до възпаление на долните проходи. Не се ли лекува овреме, може да доведе до много по-сериозно състояние като Зачервявка. Препоръчва се ежедневна доза терпентин докато не свърши или гърченето или терпентинът или овцата.

Тогава тя се престраши да се огледа. Фийгъли я зяпаха от всички камъни и могили наоколо. Изглеждаха впечатлени.

Обаче думите на «Болести по овцете» не придвижваха нещата с вълшебния проход.

- Пършивина, – продължи да чете Тифани и долови вълни от стаяване на дъх – Пършивината е състояние на люцене на кожата, особено около седалището. Терпентинът е полезно средство...

И тогава с крайчеца на окото си тя зърна мечето.

То беше съвсем мъничко и от тоя вид червено, който не може да се срещне в природата. Тифани знаеше какво е това. Уентуърт обожаваше желирани мечета. На вкус бяха като лепило смесено със захар и бяха направени от 100% Изкуствени Добавки.

- А, - каза тя на глас – брат ми със сигурност е минал от тук.

Тези думи предизвикаха осезаемо вълнение.

Тя тръгна напред четейки на глас за Хрипове в Ноздрите и Олюляваници, но без да пропуска да оглежда земята. И ето, намери още едно желирано мече, този път зелено, едва-едва виждащо се в торфа.

Тъй значи, помисли си Тифани.

Малко по-нататък имаше една арка от три камъка – два големи балвана и трети преметнат отгоре им. Тя вече беше минавала под него и нищо не се беше случило.

Но нищо не *би и трябвало* да се случи, помисли си тя. Никой не оставя входове към своя свят, през които да може да мине *всеки*, иначе хората ще си влизат и излизат по случайност. Трябва да си го знаеш къде е.

Може би само така се задейства.

Отлично. Тогава вярвам, че това е входът.

Тя мина под свода и видя изумителна гледка: зелена трева, синьо небе, започващо да порозовява поради залязващото слънце, няколко малки бели пухкави облачета и топъл наситено-меден оттенък на всичко околовръст. Изумително беше, как изобщо можеше да има такава гледка. И това, че Тифани я виждаше почти всеки ден откакто се помнеше, не я правеше по-малко фантастична. А като бонус даже нямаше нужда да я гледаш през каквато и да е каменна арка. Можеше да я видиш практически *от всякъде*.

Освен дето...

... нещо не беше наред. Тифани мина под арката няколко пъти и все още не беше сигурна. Тя разпери пръсти на ръка разстояние от лицето си опитвайки се да измери колко високо над хоризонта е слънцето.

И тогава видя една лястовица, подгонила муха, и един вираж я заведе зад камъните.

Ефектът беше ... странен и почти разстройващ. Птичката прелетя зад камъта и очите на Тифани тъкмо да проследят полета и ... но лястовицата я нямаше. Трябваше да се появи, а я нямаше. А после изникна хем вътре в отвора, хем и от другата страна едновременно.

Все едно някой ти беше извадил очите и разменил местата им.

Гледай за място дето времето не си пасва...

- Светът който се вижда през отвора закъснява поне с една секунда от този тук, – обяви Тифани, стараейки се да звучи колкото се може по-уверена – Мисл... *Сигурна съм*, че това е входът.

Нак Мак Фийгълите засвиркаха възторжено и запляскаха и се втурнаха към нея през торфището.

- Леле, ми то беше *велико* туй твойто четмо! – поздрави я Роб Секигоопрай – Я не сфанах нито дума!

- Епа да, оно требе да е могъща реч, щом не мо'ем да вденем за к'во по гяволите иде реч! – отбеляза друго едно пиктси.

- Ей, определено го имаш ти келдинлъко у тебе, гос'жа, – каза и Не-толкоз-голем-като-средно-голем-Джок-но-по-голем-от-дребен-Джок-Джок.

- Епа да! – обади се и Прост Уили – Направо ни утепа га ги зърна бонбонките, ма ич не се издаде! Ние си мислехме дека онуй зеленото нема да го видиш!

Останалите пиктсита спряха да ликуват и го изгледаха.

- Сега па що рекох? Рекох ли нещо? – сепна се той.

Тифани клюмна:

- Значи вие всички знаехте прохода, нали?

- Епа да, – призна Роб Секигоопрай – Ми ние тея работи си ги отбираме. Ми ние едно време, найш ли, живехме у земята на Кралицата, ма се разбунтувахме срещу злото й царуване и...

- И га сторихме туй и она ни изрита на основание оти целото време бехме фиркани и крадвахме и се тепахме, – допълни Прост Уили.

- Ма ич не беше тъй! – изрева Роб Секигоопрай.

- А вие искахте да видите, аз *мога ли* да го намеря пътя, а? – побърза да попита Тифани преди да е започнал бой.

- Епа да. И убаво се оправи, моме.

Тифани поклати глава:

- Не, не се оправих. Това не беше истинска магия. Не я мога аз нея. Аз само гледах кое как е и схванах как е цаката. Всъщност това беше измама.

Пиктситата се споглeдаха.

- Убава работа, – каза и Роб Секигоопрай – Че що е магия бре? Да махаш с клечка и да речеш неколко дребни вълшебни думи ли? Епа требе ли му акъл за туй? Ма да ги гледаш нещата, ма верно да ги *гледаш* и да му фанеш цаката, е на туй му викам аз *истинска* дарба.

- Епа верно си е, – присъедини се за изненада на Тифани и Уилям гонагъла – Ти си ги ползва очите и си я ползва чутурата. Е туй е дето я върши истинската бабаяга. А баенето оно е за парлама.

- О, – ободри се Тифани – Наистина ли? Е добре тогава... ето я нашата врата, хора!

- Право думаш, – рече Роб Секигоопрай – Епа сега ни води през нея.

Тифани се поколеба и после помисли: Усещам се как мисля. *Наблюдавам се* как мисля. И какво мисля? Ето какво мисля: Вече съм минавала под този свод и нищо не се получи.

Да, но тогава не гледах. Нито пък мислих. Не и както трябва.

Светът, който виждам през арката всъщност не е истински. Само изглежда като че ли е. Това е нещо като ... вълшебна картинка, поставена тук за да маскира входа. И ако не внимаваш ще си влезеш и излезеш без да се усетиш.

Аха...

Тя мина през арката. Нищо не се случи. Нак Мак Фийгълите чинно я гледаха.

Та-ка, помисли си тя. Пак се оставих на това нещо да ме излъже, а…?

Тя застана точно пред камъните, изпъна ръце настрани и затвори очи. Много бавно пристъпи напред...

Нещо изпращя под ботушите и, но тя не си отвори очите докато не престана да усеща камъните до себе си. Когато ги отвори...

... пред нея се разгърна черно-бял пейзаж.

Глава 8

Страната на зимата

- Епа да, има си го она Първото Зрение, което си е верно, верно си е, – чу се някъде зад гърба на Тифани гласът на Уилям, докато тя се оглеждаше в света на Кралицата – Виде она онуй дето си го има *наистина*.

Снегът се простираше околовръст под едно такова мръсно-бяло небе, все едно че Тифани беше влязла в топка за пинг-понг. Само пръснатите тук таме черни дънери с все едно набързо надраскани клони издаваха къде свършваше земята и започваше небето...

... и освен тях, разбира се, следите от копита. Те се нижеха към една гора от черни дървета отрупани със сняг.

От студа тя усещаше иглички по цялата си кожа.

Като погледна надолу видя Нак Мак Фийгълите да се изсипват през портала газейки до кръста в снега. Те се пръснаха без приказки. Някои си изтеглиха мечовете.

Сега нито се смееха нито се майтапеха. Бяха бдителни.

- Убаво свършена работа, – каза и Роб Секигоопрай – А сега ха ни почекай тука, па ние че ти го земеме мънечкото братче, нема проблема...

- Идвам с вас! – отсече Тифани.

- Не ма, не мо’е па келда да…

- Тая па мо’е! – заяви Тифани потръпвайки – Имах предвид може! Той ми е брат. А ние *къде* сме?

Роб Секигоопрай погледна нагоре към бледото небе. Нямаше никакво слънце.

- Епа като сме тука са, - рече той – мо’е би вече нема лошо и да ти ка'ем. Е на туй му се вика Страната на Феите.

- *Страната на Феите* ли? Не може да бъде! Виждала съм картинки. Страната на Феите е ... еми тя е цялата в дървета и цветя и слънце грее и всичко блещука! И бузести бебенца с ританки и рогца! И крилати хора! И ъ... чудновати хора! Виждала съм картинките!

- Оно не е винаги тъй, – каза кротко Роб Секигоопрай – И не мо’еш да додеш с нас оти си немаш оръжие, гос’жа.

- Къде ми е тиганът? – попита Тифани.

Нещо дрънна до петата и. Тя се обърна и видя Не-толкоз-голем-като-Средно-голем-Джок-но-по-голем-от-Дребен-Джок-Джок да вдига тържествено тигана.

- Убаво, тиган си имаш, – каза Роб Секигоопрай – ма тук ти требе баш меч от гърмовно железо. Оти оно се пада, найш ли, официално оръжие за нахлуванье у Страната на Феите.

- Знам как да използвам тигана, – възрази Тифани – И съм...

- Идаат! – провикна се Прост Уили.

В далечината Тифани видя ред черни точки и усети, как някой се покатери по гърба й и застана на главата и.

- Търните кучища са, – обяви Не-толкоз-голем-като-Средно-голем-Джок-но-по-голем-от-Дребен-Джок-Джок – С дузини, бе голем човек.

- Но ние не можем да надбягаме Псетата! – изкрещя Тифани и грабна тигана.

- Не ни и требе, – каза Риб Секигоопрай – Имаме си гонагъл с нас тоя път. Ма ти мо’е по-добре да си запушиш ушите с пръсти.

Уилям, вперил поглед в наближаващата глутница, отвиваше някои от тръбите на гайдата и ги прибираше в торба висяща на рамото му.

Псетата бяха вече много по-наблизо. Тифани можеше да види бръсначите в устите им и пламъка на очите им.

Уилям без изобщо да бърза извади няколко много по-къси тръби проблясващи в сребристо и ги нави на гайдата.

Тифани стисна дръжката на тигана си. Псетата не лаеха. Ако лаеха, нямаше да е чак толкова страшно.

Уилям взе гайдата под мишница и духна в нея докато тя се изду. После, когато Псетата вече бяха толкова близо, че Тифани можеше да види как им текат лигите, той обяви:

- Я че свирим “Крррaлю под Водите”.

Всички пиктсита като едно хвърлиха мечовете си и си запушиха ушите.

Уилям нагласи гайдата на устата си, тропна веднъж дваж с крак и когато Псетата се наканиха да скочат срещу Тифани, засвири.

Много неща се случиха общо взето едновременно. Всичките зъби на Тифани задрънчаха. Тиганът завибрира в ръцете й и падна в снега. Очите на кучето срещу нея се събраха и вместо да скочи, то залитна.

Псетата на Мрака не обръщаха внимание на пиктситата. Те виеха. Търкаляха се по земята. Мъчеха се да си захапят опашките. Препъваха се и се блъскаха едно в друго. Редицата от тежко дишаща смърт се пръсна на дузини отчаяни зверове, извиващи се и гърчещи се и мъчещи се да се измъкнат от кожите си.

Снегът се топеше в кръг около Уилям, чиито бузи бяха почервеняли от напрежение. Вдигаше се пара.

Тогава той спря да свири. Псетата на Мрака, надигнаха глави хлъзгайки се в кишата. И после като едно подвиха опашки между краката си и хукнаха като хрътки назад през снега.

- Епа са и они 'наят дека ние сме тук, – рече Роб Секигоопрай бършейки сълзи от очите си.

- Во тана? – попита Тифани докосвайки зъбите си с език за да провери всичките ли са на място.

- Он свири тоновете на болката, – обясни Роб Секигоопрай – Ние не мо'ем ги чу, оти са твърде високи, но палетата си ги чуят. Удря ги у чутурите им. А са я най викам да одим преди она да ни е пратила нещо друго.

- Кралицата ли ги изпрати? Та те приличаха на нещо излязло от кошмар! – каза Тифани.

- Епа да, – кимна Роб Секигоопрай – Баш *оттам* ги е зела.

Тифани погледна Уилям гонагъла. Той най-спокойно заменяше тръбите. Като я видя да го гледа, вдигна очи и й намигна:

- Нак Мак Фийгъл земат музиката много насерррриозно.

После той кимна към снега до нозете на Тифани.

В снега имаше малко жълто захарно мече, направено от 100% Изкуствени Добавки. А снегът около Тифани се топеше.

Две пиктсита без усилия носеха Тифани. Тя се носеше над снега, а кланът търчеше покрай нея.

На небето нямаше слънце. Даже и през най-облачните дни можеше общо взето да се види къде би трябвало да е слънцето, но не и тук. И имаше още нещо необичайно, нещо, за което тя не можеше да намери точните думи. Мястото не приличаше на истинско. Не можеше да каже, защо го усеща така, но нещо не беше наред с хоризонта. Той изглеждаше толкова близък, че можеше да се пипне, което си беше тъпо.

И нещата тук някак ... ами не бяха довършени. Дърветата в гората, към която се бяха запътили, например. Дървото си е дърво, мислеше си тя. Близко ли е или е далече, все си е дърво. Има си кора, клони и корени. И знаеш, че *ги има*, дори дървото да е толкова далече, че да се вижда само като петно.

Тук обаче дърветата не бяха такива. Тя имаше усещането, че те *си бяха* петна, а се сдобиваха с корени и клони и други подробности едва когато тя наближеше, като че ли си мислеха: "Бързо, някой идва! Заприличайте на истински!"

Беше все едно си в картина, където художникът не си е дал труда да доизкусури нещата на заден план, но бързо добавяше по малко реалистичност, когато погледнеш нещо.

Въздухът беше студен и безжизнен, като в старо мазе.

Когато стигнаха гората, светлината отслабна. Между дърветата тя ставаше синя и тайнствена.

Няма птици, помисли си тя. След това каза:

- Спрете.

Пиктситата я оставиха на земята. Но Роб Секигоопрай каза:

- Не бива да се мотаме тук много-много. Горе чутурите, момци.

Тифани извади жабока и той запримигва към снега.

- Ох, квак, – простена той – Не е на добре тая работа. Трябва да изпадам в хибернация.

- Защо всичко тук е толкова ... странно?

- Тук не мога да ти помогна, – каза той – Виждам само сняг, лед и замръзване до смърт. Тук чувам вътрешната си жаба.

- Не е чак толкова студено!

- Изглежда си студено ... поне ... за мен, – очите на жабока се затвориха. Тифани въздъхна и го прибра в джоба.

- Я че ти речем дека сме,– каза и Роб Секигоопрай, докато очите му изследваха сините сенки – Найш ли ги онез дребните апливи буболечки, дето га се закачат за ягнища, се налочат с кръв и па се пуснат? Е тоя целио свет е като тех.

- Имаш предвид като кърлеж? Като паразит? Като *вампир?*

- Епа да. Мота си се оно доде не намери некое място, дето е по-лабаво, у некой свет, дето никой не си отваря зъркелите. И тогаз си отваря проход. И Кралицата праща нейните ора. Нал найш, да краднат. Плевни да ошушкат, да гепят говеда...

- Еха, харно си беше га гепехме мучеща стока, – обади се замечтано Прост Уили.

- Уили, - каза му Роб Секигоопрай, сочейки го с върха на меча си – Помниш ли дето ти виках я, дека некой път требе да *мислиш* преди да си го олабиш големио тлъст плювалник?

- Епа да, Роб, помним.

- Е те тоя път беше такъв път, – Роб се обърна и погледна Тифани доста плахо – Епа да, баш ние бехме най-върлите шампиони по краднене на Неено 'личество. Ората не излазяха на авджилък от бъзе пред Дребнио народ. Ма на нея туй й не стигаше. Она се сакаше още. Ма и рекохме ние, дека не е *редно* да гепнем на бабушкерата последната гуцка или па рънъта на некой дето си нема що да руча. Фийгъло, найш ли, нема да се кахъри задето е краднал златна чаша от некой големанец чорбаджия, ма да гепиш чашата дето стар дедо си слага зъбите – от тая работа го фаща срам, тъй и викаха те. Нак Мак Фийгъл че се тепат и че краднат – тука нема лабаво, ма кой че сака да тепа слабио и да крадне от сиромаси?

И така, на края на сенчестата гора Тифани чу историята за един малък свят, където нищо не растеше и където не грееше слънце и където всичко трябваше да идва отдругаде. Този свят взимаше, и не даваше нищо в замяна освен страх. Той нахлуваше и хората се научаваха да си стоят по леглата като чуят нощем странни звуци, защото ако някой се изпречеше на пътя на Кралицата, тя можеше да управлява сънищата им.

Тифани почти разбираше как тя прави това, само дето оттам идваха неща като Псетата на Мрака и Конника без Глава. Тези сънища бяха ... по-реални. Кралицата можеше да взема сънища и да ги прави ... по-веществени. Можеш да влезеш в такъв сън и да си погинеш. В него не се събуждаш точно преди чудовищата да те настигнат...

Хората на Кралицата вземаха не само храна. Те вземаха и хора...

- ... като свирачи, – разказваше Уилям гонагълът – Феите, найш ли, свирнята не я могат. Она че си крадне чиляко зарад свирнята му.

- И деца взима, – добави мрачно Тифани.

- Епа да. Твойто дребно братче не е първио, – подтвърди Роб Секигоопрай – Там, найш ли, нема много смех и забава. А она си мисли дека е добра с лапетиите.

- Старата келда каза, че тя няма да му стори лошо, – каза Тифани – Това е вярно, нали?

Нак Мак Фийгълите може да се четат като книга. И то като голяма книга със съвсем малко едри букви и много шарени картинки на Кученцето Шаро и Голямата Червена Топка. Каквото и да си мислеха, то веднага се изписваше по лицата им, а сега на всичките се беше изписало: Кривънци, а дано не попита она за онуй дето нечеме да и кажеме...

- Това *вярно* ли е? – настоя тя.

- Епа да, – каза бавно Роб Секигоопрай – Она нема да те лъже. Кралицата че се помъчи да е добра с него, ма не ‘най она как да бъде добра. Ми елф си е она. Тех ич не ги бива да мислят за другите ора.

- Какво ще стане с него, ако не го върна?

Пиктситата отново я погледнаха сякаш казваха: Зор че видиме както тръгна...

- *Попитах*, какво... – повтори тя.

- Смеем да твърррдим, она че си го върне като си мине врررеме, – каза Уилям – И он нема да остарррее нито с година. Там нищо си нема възраст. Нищо не расне. Ма ич нищо.

- Така че той ще е наред, нали?

От гърлото на Роб се чу хъхрене. Като че ли гласът му се опитваше да каже "Епа да", но мозъкът му се противеше, защото знаеше, че отговорът е "Епа не".

- Кажете ми каквото не ми казвате, – нареди им Тифани.

Пръв се обади Прост Уили:

- Епа много неща има. Да речем оловото се топи га го нагрееш на...

- Времето тече се по-бавно га навлезеш у тоя свет, – намеси се припряно Роб Секигоопрай – Години си минаат като дни. На Кралицата че и писне от ситното лапе след некой друг месец. Ма *тукашни* месеци, найш ли, дето времето е бавно и тежко. Обаче га си се върне он у смъртнио свет, ти че си бабушкера, или па мо'е да си веч умрела. Тъй че ако си имаш дечица, по-добре им речи да гледат за лепкав бебешор да слазя от ридо и да зяе за бонбонки, щото он мо'е да е технио Чичо Уентуърт. Ма туй мо'е и да не е най-лошото. Живото у сънищата за твърде дълго прави чиляко да изперкуляса, и нема да може истински да се събуди докрай нито па пак да я сфаща реалността както си требе.

Тифани го зяпна.

- И друг път е ставало тъй, – рече Уилям.

- Аз *ще* го върна, – каза тихо Тифани.

- Не сме се и съмневали, – каза Роб Секигоопрай – И дето и да идеш, ние че додеме с теб. Нак Мак Фигал от нищо се не плашат!

Последваха бодри викове, но на Тифани и се стори, че сините сенки ги засмукваха.

- Епа да, от нищо освен от адвокати ммфф ммфф, – опита се да каже Прост Уили преди Роб да успее да му запуши устата.

Тифани пак тръгна по дирите от копита.

Снегът хрущеше зловещо под стъпките и.

Тя навлезе малко в гората гледайки как дърветата стават по-правдоподобни като ги наближаваше. После се огледа.

Всичките Нак Мак Фийгъли се промъкваха след нея. Роб Секигоопрай и кимна окуражително. Стъпките и бяха стопили снега и отдолу се подаваше трева.

Дърветата започнаха да я дразнят. Начинът по който нещата се променяха беше по-плашещ от каквито и да е чудовища. Чудовището можеш да го удариш, но не можеш да удариш гората. А на нея и се искаше да удари *нещо*.

Тя спря и отмете снега от основата на едно дърво и, само за малко, отдолу нямаше нищо освен сивота. Но докато тя гледаше, там също изникна кора. И си остана така, правейки се, че винаги си е била там.

Това беше по-обезпокоително дори от Псетата на Мрака. Та те бяха само чудовища. Можеше да ги биеш. А това беше ... страшно...

И отново и дойде вторият акъл. Тя усещаше как страхът и се надига в нея, как коремът и се присви и залюти, как ръцете и се изпотиха. Но тя не беше ... включена в това. Тя се *наблюдаваше* как се страхува, което значеше, че имаше част от нея, а именно наблюдаващата част, която не беше изплашена.

Белята беше, че тази част я носеха крака, които си бяха. Тази част трябваше много да внимава.

И тогава нещата се оплескаха. Страхът я сграбчи, цялата наведнъж. Тя беше в чудат свят пълен с чудовища, следвана от стотици малки сини престъпници. И... Черни кучета! Конници без глава! Чудовища в реката. Овце фучащи през полето заднишком! Гласове под леглото и...

Ужасът я обзе. Обаче, понеже тя беше Тифани, тя се втурна право към него, вдигайки тигана. Трябваше да прекоси гората, да намери Кралицата, да си вземе братчето и да напусне това място!

Някъде зад нея гласове се разкрещяха...

Тя се събуди.

Нямаше сняг, но за сметка на това я обкръжаваха белотата на чаршафите и на варосания таван на нейната спалня. Някое време тя ги гледаше, после се наведе и надзърна под леглото.

Там нямаше нищо освен гърнето. Когато отвори вратата на кукленската къщичка, там нямаше никого освен двете дървени войничета, плюшеното мече и безглавата кукла.

Стените бяха плътни и твърди. Подът си скърцаше както винаги. Пантофите и си бяха като винаги - вехти, удобни, с изтъркан розов пух.

Тя застана посред стаята и попита много тихо:

- Има ли някой тук?

Овце заблеяха в далечината, но те вероятно не я бяха чули.

Вратата се открехна със скърцане и котаракът Плъхарко влезе. Той се отърка в крака й мъркайки като далечна гръмотевица, после скочи на леглото и и се сви на кравай.

Тифани се облече замислено, очаквайки всеки момент стаята да стори нещо странно.

Когато тя слезе по стълбите, закуската беше сложена на печката. Майка и беше до мивката.

Тифани се шмугна през миялнята до мандрата. Запълзя на колене и ръце надничайки под мивката и зад рафтовете.

- Честна дума, сега можете да излезете, – каза тя.

Никой не излезе. Беше сама в стаята. Често беше сама тук и това и харесваше. Тук беше почти нейна собствена територия. Но сега тук беше някак си твърде празно, твърде чисто...

Когато тя се върна в кухнята, майка и все още беше до мивката и миеше чинии, но една паница топла каша беше сложена на масата.

- Днес ще направя повече масло, – каза тя внимателно – Нищо не ни струва, докато си го имаме цялото това мляко.

Майка и кимна и остави една чиния на сушилката до мивката.

- Нали не съм направила нещо нередно? – попита Тифани.

Майка и поклати глава.

Тифани въздъхна. “И тогава тя се събуди и разбра, че всичко е било само сън”. Нямаше по-лош край за една приказка. А всичко изглеждаше толкова *истинско*. Помнеше задимения въздух в пещерата на пиктситата и колко се изнервяше ... о, кой беше той ... а, да, казваше се Роб Секигоопрай ... та колко се изнервяше Роб Секигоопрай всеки път щом говореше с нея.

Странно е, помисли си тя, че Плъхарко се отърка в нея. Той би спал на леглото й ако можеше да му се размине, но денем се държеше настрана от Тифани. Колко странно...

Откъм лавицата над камината се чу тракане. Порцелановата пастирка на Бабината лавица се мърдаше сама натам насам и, когато Тифани я зяпна с лъжица каша спряла на половин път към устата и, тя падна и се разби на пода.

А тракането продължи. Сега пък идеше от голямата пещ. Вратичката и всъщност направо подскачаше на пантите си.

Тя се обърна към майка си, която тъкмо слагаше още една чиния в мивката. Но не я държеше с ръка...

Вратата на пещта се изкърти от пантите и падна на пода.

- Немой да я ручаш кашата!

Стотици Нак Мак Фийгъли нахлуха в стаята и плъзнаха по плочките.

Стените се изместиха. Подът се заклати. А нещото край мивката вече дори не беше човек, а беше ... е не повече човек отколкото курабийковите човечета, сиво като старо тесто и променящо очертанията си, когато се заклатушка накъм Тифани.

Пиктситата се втурнаха покрай нея вдигайки вихър от сняг.

Тя погледна нагоре в малките черни очи на нещото.

Крясъкът излезе отнякъде дълбоко в нея. Нямаше Втори Акъл, нито дори първи акъл, а само крясък. Той като че се разду като излезе от устата на Тифани, докато не се превърна в черен тунел пред нея, и тя падна през него, а някъде в суматохата зад нея се чу:

- Кого си мислиш, че зяпаш, брато? Кривънци, ма глей са как че те сритам!

Тифани отвори очи.

Лежеше на мократа земя в заснежената мрачна гора. Пиктситата я гледаха с тревога, но някои се взираха навън в мрака сред дърветата.

По дърветата имаше ... нещо. Валма от нещо. Беше сиво и висеше като дрипи.

Тя се обърна и видя Уилям застанал зад нея със загрижен поглед.

- Това беше сън, нали...? - попита тя.

- Епа са, – запъна се Уилям – оно си беше, ма се пак не беше...

Тифани рязко се изправи, така че пиктситата отскочиха от нея.

- Но тази ... твар беше там, а после вие дойдохте през печката! – възкликна тя – Вие бяхте *във* моя сън! Какво е ... какво *беше* това нещо?

Уилям я изгледа замислено и после рече:

- Е на туй му викаме сънтутник. Нали нищо не е истински тукашно, сещащ ли се? Сичко тук или е отражение от нещо вънкашно или па е отвлечено от некой дрррруг свет или па мо'е би Кралицата го е направила с магия. А те туй се криеше у дървото, а па ти търчеше тъй бърже, че го не виде. Нали ги найш паяците?

- Разбира се!

- Епа паяко плете мрежи. А сънтутнико плете сънища. Тук това му е лесно. Свето отдето доде ти е а-а реален. А това място тук е а-а нереално, па си е почти без друго сън. Сънтутнико прави сън за теб и вътре слага капан. Изручаш ли нещо у съня, нема вече да сакаш да излезеш.[24]

Той я погледна сякаш очакваше Тифани да е впечатлена.

- Защо му е това на сънтутника? – попита тя.

- Епа харесва му да зяпа сънища. Забавно му е да те гледа как се забавляваш. И че те гледа он как ручаш рънъта от съньо, доде не умреш от глад. Он тогаз че те изруча. Ма не веднага, оно се 'най. Он първо че почека да се поразкапеш, оти си нема он зъби.

- Тогава как може да му се измъкне човек?

- Най-добре става като го намериш сънтутнико, – обясни Роб Секигоопрай – Он че е там у съньо с теб предрешен. И тогаз го сритваш едно убаво...

- Какво имаш предвид под сритване?

- Епа да му я отсечеш чутурата най-често върши работа.

Е сега вече съм впечатлена, помисли си Тифани. Бих предпочела да не бях.

- Това било значи Страната на Феите? – продължи тя.

- Епа да, – отговори Уилям – Онуй от нея, речи го, дето турист го не види. А ти се оправи баш убаво. Ти се бори с него. Сети се ти, че оно не е наред.

Тифани си припомни дружелюбния котарак и падналата пастирка. Тя се беше опитвала да си прати съобщения. Трябваше да се послуша.

- Благодаря ви, че дойдохте за мен, – каза им тя скромно – Как го направихте?

- Епа че ние се че намерим път *насекъде*, па ако ще да е у сън, – усмихна и се Уилям – Ми ний нали сме си крадлив народ се пак.

Едно парче от сънтутника падна от дървото и се разпльока по снега.

- Такова нещо няма да ме хване друг път! – заяви тя.

- Епа да. Вервам ти. У зъррркелите ти се види убийство, – каза и Уилям с оттенък на възхищение – Ако я бех сънтутник, щех да съм си бая изплашен, ако си имах акъл де. Че има още от тех, имай го на ум, и некои от них са хитри. Кралицата ги държи за пазачи.

- Мен няма да ме измамят! – Тифани си спомни кошмара в момента, когато тварта тръгна към нея сменяйки формата си. Особено лошо беше, че това беше в нейната къща, на *нейна територия*. Тя беше почувствала истински ужас, когато нещото затропа по кухнята, но в нея имаше и гняв. То беше нахлуло *на нейна територия*.

Това нещо не просто се беше опитало да я убие, то я беше *оскърбило*...

Уилям я изгледа и рече:

- Епа да, върло свирепа изглеждаш. Бая че да си го обичаш мънечкото братче, щом зарад него излизаш на таквиз караконджули...

И Тифани не можа да си спре мислите: Аз не го обичам. Знам, че не го обичам. Та той е толкова... лепкав и не схваща и трябва да си губя

толкова време да го наглеждам и той вечно реве за разни неща. Не разбира от дума. Той само иска и *иска*.

Но Вторият и Акъл каза: Той е *мой*. Моето място, моят дом, моят брат! Как смее който и да е или каквото и да е да взима каквото е *мое!*

Бяха я възпитали да не бъде себична. И тя знаеше, че не е, поне не и по начина, който хората имаха предвид. Опитваше се да мисли за другите хора. Никога не взимаше последния къшей хляб. Това усещане обаче беше различно.

Тя не беше смела или благородна или още нещо такова. Правеше това, защото трябваше да се направи, защото нямаше начин да се остави така. И тя си помисли за:

... светлината от фенера на Баба Болежкова, лъкатушещ през ридовете през ясни мразовити нощи или посред бури бушуващи като война, за да спасява агнета от премръзване или овни от падане в урвите. Тя мръзнеше и бъхтеше и се измъчваше през нощта заради безмозъчните овце, които нито веднъж не и благодариха и които сигурно ще са също толкова тъпи на следващия ден и ще изпаднат в същата глупава беда. Но тя го правеше защото беше немислимо да не го прави.

Веднъж те срещнаха на една ливада пътуващия търговец с магарето му. Магарето беше дребно и едва се виждаше под вързопите накачурени на него. А той го налагаше, защото беше паднало.

Тифани, като видя това, заплака, а Баба я погледна и каза нещо на Гръм и Мълния...

И търговецът чу ръмжене. Кучетата бяха застанали от двете му страни, така че той не можеше да вижда и двете едновременно. Той надигна пръчката си към Мълния и Гръм заръмжа по-силно.

"Не те съветвам да го правиш", – му каза Баба.

Човекът не беше глупав. Очите на кучетата бяха като от стомана. Той отпусна ръката си.

"А сега хвърли пръчката", – му каза Баба. Човекът тъй и стори, запращайки я в прахта все едно се беше нажежила до червено.

Баба пристъпи напред и взе пръчката. Беше от върбов клон – тънка и гъвкава.

Внезапно, толкова бързо, че ръката и не се виждаше, Баба шибна с нея два пъти по лицето на мъжа, оставяйки червени белези. Той се раздвижи, но сигурно някоя отчаяна мисъл го спаси в последния момент, защото кучетата си умираха да чуят командата "Дръж!"

"Боли, нали", – каза му мило Баба Болежкова – "Е, аз те знам кой си, а и ти струва ми се знаеш коя съм. Ти продаваш грънци и тигани и те, както чувам, не са лоши. Но река ли аз моята дума, не ще имаш работа вече по моите ридове. Да знаеш. По-добре си храни добичето, но не го бий. Чуваш ли ме?

Човекът кимна със затворени очи и разтреперани ръце.

"Тъй вече бива", – заключи Баба Болежкова и изведнъж кучетата отново станаха две обикновени овчарски кучета, и седнаха с изплезени езици от двете и страни.

И Тифани видя, как човекът събра част от товара и го нарами на собствения си гръб и после много грижливо подкара магарето нататък по пътя. Баба го гледаше като си пълнеше лулата с Веселия Моряк. И като я запали, продума, все едно току що и беше хрумнало:

"Които могат, трябва да вършат работа и зарад тия, които не могат. А някой трябва да говори и зарад тия, които нямат свой глас.

И Тифани си помисли: Това ли било то да си вещица? Не е каквото си мислех! Кога ли ще е *хубавата* част?

Тя се изправи и каза:

- Е, да вървим.

- Ма ти не се ли измори? – учуди се Роб.

- Ще вървим!

- Епа тъй ли? Убаво, ма она сигур е отишла у нейното место оттатък гората. Не те ли носим, че минат неколко часа додето...

- Аз ще вървя! – отсече тя, докато споменът за голямото мъртво лице на сънтутника се опитваше да намери път до ума и, но от гняв там просто нямаше място – Къде ми е тиганът? Благодаря! Да вървим!

Тя крачеше покрай странните дървета. Следите от копита почти светеха в тъмнината. Тук там ги пресичаха други дири – такива, каквито биха оставили птичи крака, груби кръгли следи, които можеше да са от какво ли не, лъкатушещи линии като от змии, ако изобщо имаше такова нещо като снежни змии.

Пиктситата търчаха в редица от двете и страни.

Дори когато приливът на ярост започна да отминава, още и беше трудно да гледа дърветата без да я боли глава. Неща, които изглеждаха далече, се приближаваха твърде внезапно, дърветата си променяха формата когато тя минаваше край тях...

Почти нереално, така беше казал Уилям. Почти сън. Този свят сигурно си нямаше достатъчно реалност та разстоянията и формите да работят както трябва. Вълшебният художник пак се беше бясно разрисувал. Вгледаше ли се тя в някое дърво, то се променяше и почваше да прилича повече на дърво, а не на нещо нарисувано от Уентуърт със затворени очи.

Този свят е нагласен, помисли си Тифани. Почти като в приказка. Дърветата няма нужда да са много изпипани, защото в приказката кой ти гледа дърветата?

Тя спря посред една малка поляна и се втренчи в едно дърво. То изглежда усети че го наблюдават. Стана по-истинско. Кората му стана по-грапава, свястни вейки изникнаха по клоните му.

Снегът се топеше покрай краката и. Въпреки че “топене” не беше точната дума. Той просто изчезваше, разкривайки под себе си трева и шума.

Ако аз бях свят, който си няма достатъчно реалност за подробности, помисли си Тифани, то снегът щеше да ми дойде много добре. Нямаше да изисква много усилия да се нагласи. Та той е просто нещо бяло. Всичко е толкова бяло и просто. Аз обаче мога да го направя сложно. Аз съм по-истинска от това място.

Над себе си тя чу бръмчене и погледна нагоре.

Изведнъж въздухът се изпълни с мънички човечета, по-малки от Фийгъли, с криле като на водни кончета. Златисто сияние ги обгръщаше. Очарована Тифани протегна ръка и...

В същия миг, нещо, което изглежда беше целият фийгълски клан, скочи на гърба й, събори я и я зарови в снега.

Когато тя се надигна, поляната се беше превърнала в бойно поле. Пиктситата подскачаха и замахваха към хвърковатите създания, бръмчащи около тях като оси. Докато тя примигваше две от тях се спуснаха, грабнаха Роб Секигоопрай за косата и го вдигнаха във въздуха.

Те го носеха, а той крещеше и се извиваше. Тифани скочи и го хвана през кръста опитвайки се да удари тварите с другата си ръка. Те пуснаха пиктсито и и се измъкнаха, пърхайки през въздуха бързо като колибрита. Едно от тях я ухапа по пръста преди да отхвърчи.

Някъде зад нея се надигна глас:

- Ооооооооуууууууоооооооуууууууу....

Роб се заизвива в ръката на Тифани и закрещя:

- Бърже, пусни ме! Че има поезия!

Глава 9

Загубени момчета

Стонът ехтеше над сечището, печален като цял месец все от понеделници.

- Оуууууууоооооооооооуууууууу...

Звучеше като животно страдащо от ужасна болка, но всъщност беше Не-толкоз-голем-като-Средно-голем-Джок-но-по-голем-от-Дребен-Джок-

Джок, който стоеше върху една снежна пряспа с ръка притисната до сърцето, а другата протегната напред, много театрално. Също така си въртеше и очите.

- Ооооооооооооооооооооо...

- Ах, музата е ужасно нещо, га те сполети, - каза Роб Секигоопрай, запушвайки ушите си с ръце.

- Ооооооо скррръб тъжовна, о упадък жален, - стенеше пиктсито - сполетял Земята на феите злочеста...

Във въздуха летящите създания спряха да атакуват и побягнаха в паника. Някои направо се изпоблъскаха.

- Където препечални инциденти се случват всеки ден безчет, - рецитираше Не-толкоз-голем-като-Средно-голем-Джок-но-по-голем-от-Дребен-Джок-Джок - Включително, о с горест ще го кажа, въздушна атака от иначе тъй прррреелестни феи...

Летящите създания пищяха. Някои паднаха в снега, но тези, които все още бяха способни да летят, се втурнаха между дърветата.

- Сърррце поетово не трррае във рррима трррепетна таз случка да възпее, - викна след тях Не-толкоз-голем-като-Средно-голем-Джок-но-по-голем-от-Дребен-Джок-Джок.

И те се изгубиха.

Фийгълите започнаха да се надигат от земята. Някои кървяха, там където феите ги бяха ухапали. Няколко лежаха, превивайки се, и пъшкаха.

Тифани погледна собствения си пръст. Ухапването на феята беше оставило две малки дупчици.

- Не е толкоз зле, - Роб Секигоопрай изкрещя отдолу. - Никой не са зели, само неколко случая, дето момците не са си запушили ушите овреме.

- Те добре ли са?

- Епа че се опраят, след мънечко литературен разбор.

На купчината сняг Уилям потупа приятелски по рамото Не-толкоз-голем-като-Средно-голем-Джок-но-по-голем-от-Дребен-Джок-Джок.

- Това, момко, - каза той гордо - беше най-лошата поезия, която съм чувал от дълго време насам. Беше оскъррбление за ухото и мъчение за душата. Вярно, последните неколко стиха се нуждаят от още малко работа, ма баш добре си усвоил стенанието. Един похвален опит! Че напра'им гонагъл от теб!

Не-толкоз-голем-като-Средно-голем-Джок-но-по-голем-от-Дребен-Джок-Джок се изчерви щастливо.

"В Земята на феите думите *наистина* притежават сила." - помисли си Тифани - "А аз съм по-реална. Ще трябва да запомня това."

Пиктситата отново се строиха в боен ред, макар и доста безреден. Този път Тифани реши да не избързва напред.

- Е ти ги на твойте дребни човечета с криле, - обади се Роб, докато Тифани си смучеше пръста. - Е са доволна ли си?

- Защо се опитваха да ви отнесат?

- Ми те си носят жертвите у гнездата си, дето техните малки...

- Стоп! - каза Тифани. - Това ще е ужасно, нали?

- О, епа да. Страховито, - ухили се Роб

- И вие сте *живели* тук?

- Епа оно не беше толкоз лошо тогаз. Не беше перфектно, требе да отбележим, ма тогаз Кралицата не беше толкоз студена като тия дни. Кралят още беше тук. Она тогаз се си беше щастлива.

- Какво стана? Кралят ли умря?

- Не. Они си размениха думи, ако сфатиш що ти викам... - каза Роб.

- О, имаш предвид че са имали кавга...

- Епа мънечко, - каза Роб. - Ма туй беха *вълшебни* думи. Гори беха порутени, планини изпогръмнали, неколко стотин души умреха, таквиз ми ти неща. И он си ойде у неговио си свят. Страната на феите никогиж не е била пикник, дори у старите дни. Ма убаво си беше, ако си се нащрек, па си имаше и цветенца и пилещари и лето. Сега па има сънтутници и псета и жилещи феи и таквиз неща, дето са се промъкнали се от техните светове и у целото място пропада секакъв ред.

"Неща, взети от техните си светове" - мислеше Тифани, докато газеше през снега. - "Светове, наблъскани заедно, като грахови зърна в торба или скрити един в друг като мехури в други мехури."

Тя си представи нещата, промъкващи се от техните светове в други, по същия начин, както мишките нападат шкафа. Само че това бяха неща, по-лоши от мишки. Какво би направил сънтутникът, ако дойде в нашия свят? Изобщо няма да разбереш, че е там. Ще си седи в ъгъла и изобщо няма да го видиш, защото няма да ти позволи. А ще промени начина, по който виждаш света, ще ти докара кошмари, дотам ще те докара, че ще искаш да умреш...

Нейният Втори акъл добави: *"Чудя се колко ли от тях вече са при нас без ние да знаем?"*

"И аз съм в страната на феите, където сънищата могат да нараняват. Има място, където всички приказки са истина и песните са верни. А аз си мислех, че това, което каза келдата, е странно..."

Вторият акъл на Тифани каза: "Чакай малко, това Първи акъл ли беше?" А Тифани си помисли: "Не, това беше Трети акъл. Аз мисля за това как мисля за това, което мисля. Поне така мисля."

Нейният Втори акъл каза: "Айде всички да се успокоим, ако обичате, все пак това е една доста малка глава."

Гората все не свършваше. Или, може би, това беше мъничка горичка, която някак се движеше с тях, докато вървяха. Все пак това си беше Страната на феите. Не можеш да и вярваш.

И снегът продължаваше да изчезва, където Тифани стъпваше, и тя само трябваше да погледне някое дърво, за да поумнее то и да направи опит да изглежда повече като дърво.

"Кралицата е... ами кралица," - помисли си Тифани. - "Тя си има неин собствен свят. Може да прави *каквото си иска* с него. И всичко, което прави, е да краде неща и да се бърка в живота на хората..."

В далечината се чу тропот на копита. "Това е тя! Какво да правя? Какво да кажа?"

Нак Мак Фийгъл наскачаха зад дърветата.

- Мани се от пътьо! - изшътка й Роб Секигоопрай.

- Той може да е още с нея! - каза Тифани, вкопчила се нервно в тигана и втренчила се в сините сенки между дърветата.

- Е, и? Се че намерим начин да и го гепим! Она е *Кралицата!* Нема как да биеш Кралицата лице у лице!

Копитата чаткаха все по-силно и сега звучаха, като че ли имаше повече от едно животно. Един елен изникна между дърветата, от кожата му се издигаше пара. Той се втренчи в Тифани с диви червени очи и, като се засили, я прескочи. Тя подуши вонята му, когато се сви, почувства потта му покапала на врата й.

Това беше истинско животно. Не можеш да си въобразиш смрад като тази.

И тогава се появиха кучетата...

Първото тя удари с ръба на тигана, поваляйки го. Другото се обърна да я захапе и погледна надолу изумено, когато пиктсита изригнаха изпод снега под всяка лапа. Трудно е да хапеш някой, когато всяка от четирите ти лапи се движи в различна посока, а тогава останалите пиктсита се приземиха на главата му и хапането на каквото и да е скоро стана...невъзможно. Нак Мак Фийгъл мразеха псетата на мрака.

Сега пред погледа на Тифани се изправи един бял кон. Той също беше истински, доколкото тя можеше да прецени. И върху него имаше момче.

- *Ти* пък коя си? - попита то. Прозвуча като: "Какво нещо си ти?"

- Ти пък кой си? - отвърна Тифани, отмятайки косата от очите си. Това беше най-доброто, което можеше да направи точно сега.

- Това е *моята* гора, - каза момчето. - Заповядвам ти да правиш, каквото кажа!

Тифани се взря в него. Мътната, втора ръка светлина на Страната на феите не беше много добра, но колкото повече го гледаше, толкова по-сигурна беше.

- Казваш се Роланд, нали? - сети се тя.

- Не смей да ми говориш така!

- Да, така е. Ти си син на Барона!

- Нареждам ти да спреш да говориш! - изражението на момчето беше странно, сбръчкано и розово, като че ли се опитваше да не заплаче. То вдигна ръка с камшик за езда. Чу се глухо "клъц". Тифани бързо погледна надолу. Нак Мак Фийгъл бяха направили пирамида под корема на коня и един от тях, покачен на раменете им, току-що беше срязал ремъка на седлото.

Тя бързо вдигна ръка.

- Кротко сега! - изкрещя тя, опитвайки се да звучи заповедно. - Ако мръднеш, ще паднеш от коня!

- Това магия ли е? Ти вещица ли си? - момчето хвърли камшика и изтегли дълга кама от колана си. - Смърт на вещиците!

Той рязко пришпори коня и тогава се случи един от тези дълги моменти, когато цялата вселена казва "о-па", и все още държейки камата, момчето се прекатури през коня и тупна в снега. Тифани знаеше какво ще се случи. Гласът на Роб Секигоопрай ехтеше между дърветата:

- Са го загази, шашкънин с шашкънин! *Фащайте го!*

- Не! - извика Тифани. - Стойте далеч от него!

Момчето залази назад, взирайки се в Тифани в ужас.

- Познавам те, - каза му тя. - Ти *се казваш* Роланд. Ти си синът на Барона. Казаха, че си умрял в гората...

- Не бива да говориш така!

- Защо не?

- Лоши неща ще се случат!

- Те вече се случват, - каза Тифани - Виж, аз съм тук, за да спася моя...

Но момчето вече се беше изправило и побягна обратно през гората. По едно време се обърна и изкрещя:

- Остави ме на мира!

Тифани се втурна след него, прескачайки покрити със сняг пънове и го видя отпред да търчи на пребежки от дърво на дърво. После то се спря и погледна назад. Тя хукна, за да му каже: "Знам как да те измъкна оттук..."

... и затанцува.

Държеше за ръка един папагал, или поне някой с глава на папагал. Краката й се движеха грациозно под нея. Завъртяха я и този път ръката й беше хваната от паун, или поне някой с глава на паун. Тя хвърли поглед над рамото му и видя, че сега беше в стая, не, в *бална зала*, пълна с маскирани танцуващи хора.

"А," - помисли си тя. - "Друг сън. Трябва да внимавам къде ходя."

Музиката беше странна. Имаше си нещо като ритъм, но звучеше размазано и чудато, като че ли беше изсвирена наопаки, под водата, от музиканти, които никога преди не са виждали инструментите си. И тя *се надяваше*, че танцьорите носят маски. Осъзнаваше, че гледа през дупките

за очи на маска и се зачуди каква е самата тя. Освен това беше облечена в дълга рокля, която бляскаше.

"Добре" - помисли си тя предпазливо. - "Там имаше сънтутник, а аз не се спрях да се огледам. И сега съм в сън. Но той не е мой. Той използва, каквото намери в ума ти, но аз никога не съм била на нещо такова..."

- Фаа уаа фуа уаа уа? - каза паунът.

Гласът му беше като музиката. Звучеше почти като глас, но не беше.

- О, да, - каза Тифани - Чудесно.

- Фуаа?

- О. Ъъъ...ууф фауф фуаф?

Това изглежда свърши работа. Пауноглавият танцьор се поклони леко, продума и тъжно "Муа уаф уаф", и се отдалечи.

Някъде тук ще е и сънтутникът, каза си Тифани, ш трябва доста да го бива. Това е *голям* сън. Макар че разни дребни детайли бяха сбъркани. В залата имаше стотици хора, но онези в далечината, въпреки че се движеха съвсем естествено, изглеждаха също като дърветата - петна и водовъртежи от цветове. Макар че трябваше внимателно да се взреш, за да го забележиш.

"Първото зрение" - помисли си Тифани.

Хора в бляскави дрехи и маски вървяха ръка за ръка покрай нея, сякаш тя беше просто още един гост. Тези, които не се присъединиха към следващия танц, се придвижваха по посока на дългите маси отрупани с храна покрай едната стена на залата.

Тифани беше виждала такава храна само на картинка. Никой не гладуваше в чифлика, но дори когато храната беше е в изобилие, например на Прасоколеда или след жътва, тя никога не изглеждаше като тази. На село храната е предимно в бяло или кафяво. Никога не е розова или синя, и никога не се кламбуца.

Тук имаше неща на клечки, и неща, които блестяха и лъщяха в купи. Нищо не беше семпло. Всичко имаше или крем отгоре, или шоколадена глазура, или хиляди малки цветни топчици. Всичко беше вито или глазирано или прибавено към друго или миксирано. Това не беше храна; беше това, което ще стане храната, ако е била добра и е отишла в рая на храните.

Това не беше просто ядене, беше цяло шоу. Беше пълно с купчини зеленина и огромни аранжименти от цветя. Тук там грамадни прозрачни скулптури се мъдреха като крайъгълни камъни в този пейзаж от храна. Тифани се пресегна и докосна един блестящ петел. Беше от лед, влажен под пръстите й. Имаше и други ... весел дебелак, купа плодове, всичките изрязани от лед, лебед...

За миг Тифани почувства изкушение. Изглежда беше минало доста време, откакто беше нещо. Но пък беше толкова очевидно, че храната

изобщо не е храна. Това беше примамка. Все едно и казваше: "Здравей, малко детенце. Изяж ме."

Почвам да му хващам цаката, помисли си Тифани. Добре, че създанието не е сетило за сирене...

... И ето ти го сиренето. Внезапно се оказа, че *сиренето винаги си е било тук*.

Тя беше виждала картинки на много различни видове сирена в Алманаха. Биваше я да прави сирене и винаги се беше чудила какъв ли вкус имат другите сирена. А тук имаше чуждестранни сирена със странни имена като Камънбррр, Пикантна Мочарела, Размазан, Брей с Аристократична плесен и легендарното Ланкърско Синьо, което трябваше да бъде заковавано за масата, за да не напада другите сирена.

Само мъничко вкусване сигурно няма да навреди. Не е същото като да ядеш, нали? Все пак, тя се контролираше, нали? Нима не беше прозряла съня? Така че няма да има никакви последствия, нали? И... що за изкушение може да е това за когото и да е, точно пък *сирене*... Добре де, сънтутникът е добавил сиренето, веднага щом тя помисли за него, обаче...

Тя вече държеше нож за сирене. Не помнеше да го е взимала.

Капка студена вода капна на ръката й. Това я накара да погледне най-близката блестяща ледена скулптура. Сега тя беше пастирка, с рокля, все едно е натъпкала дисаги в нея, и голямо боне. Тифани беше сигурна, че когато я погледна преди, беше лебед.

Гневът се върна. Без малко да я направят на глупачка! Тя погледна ножа за сирене и му каза:

- Стани меч!

Макар че сънтутникът правеше съня, все пак тя беше тази, която сънува. Тя беше истинска. Част от нея не спеше.

Нещо издрънча.

- Поправка, - каза Тифани - Стани меч, който да не е толкова тежък.

Този път нещото вече можеше да се използва.

Нещо в зелената украса зашумоля и от там се подаде червенокоса глава.

- Псът, - прошепна тя. - Не ручай ора-да-уврите!

- Малко закъсня!

- Епа гявол си е тоя дърт сънтутник, дето се разправяш с него тук, - каза Роб Секигоопрай. - Не сакаше да ни пусне в съньо, доде не земеме подходящо облекло.

Той излезе, изглеждайки много смутен в черен костюм с папийонка. Чу се още шумолене и другите пиктсита се измъкнаха от зелената украса. Изглеждаха малко като червенокоси пингвини.

- Подходящо облекло ли? - зачуди се Тифани.

- Епа да, - каза Прост Уили, който имаше парче маруля на главата си. - И тея панталони мънечко ме стегат отдоле, да ти кажем я.

- Мерна ли го вече шашкънино? - попита Роб Секигоопрай.

- Не! Много е претъпкано!

- Ей са че ти помогнем да го видиш, - каза Роб Секигоопрай. - Нещото не мой се крие, ако си току до него. Ма да внимаваш! А си помисли, дека че му джаснеш едно, не се знай що че опита. Ха се разпръснете, момци, и се престорете, че се забавлявате.

- Кво? Имаш предвид да се напием, и да се бием, и таквоз? - не повярва Прост Уили.

- Кривънци, не мо'ем да повервам, - завъртя очи Роб Секигоопрай, - Не ма, ахмак с ахмак! Това е *тузарско* парти бе! Туй че рече да водите светстки разговори и да се смесювате с тълпата.

- Ааа, я съм прочут смесювач! Нема дори да вденат, че сме тук! - въодушеви се Прост Уили. - Айде!

Дори насън, дори на изискан прием, Нак Мак Фийгъл знаеха как да се държат. Щурмуваш лудо и крещиш ... любезно.

- Убаво временце за туй време на годината, нали, бе тъпанар?

- Ей, овнешка главо, нечеш ли да подадеш пържени картофки на старото другарче?

- Да не поверваш колко божествено се представя тоя банд!

- Ха позапържи ми повече хайверо бе!

Имаше нещо сбъркано в тълпата. Никой не се паникьоса нито се опита да избяга, каквато *със сигурност* би била правилната реакция на нашествие от фийгъли.

Тифани тръгна отново през множеството. Маскираните хора не и обръщаха никакво внимание. Защото бяха хора за фон, също както бяха за фон дърветата в гората, помисли тя. Тя прекоси залата до една двукрилна врата и я отвори. Там нямаше нищо, освен чернота.

Така значи ... единственият изход беше да намери сънтутника. Не че очакваше нещо друго. Той можеше да е навсякъде. Можеше да е зад маска или да е някоя маса. Можеше да е всичко.

Тифани се взря в тълпата. И тогава видя Роланд.

Той седеше сам на една маса. Тя беше отрупана с храна и той беше хванал лъжица в ръка. Тя притича и я блъсна на пода.

- Къде ти е умът? - скара му се тя, дърпайки го да стане. - Да не искаш да си останеш тук завинаги?

Тогава тя почувства движение зад себе си. По-късно си спомняше, че не е чула нищо. Тя просто знаеше. Все пак това беше сън.

Тя се озърна, и ето ти го сънтутника. Беше полу-скрит зад една колона. Роланд си седеше и я гледаше.

- Добре ли си? - каза Тифани отчаяно, опитвайки се да го разтърси. - Ял ли си нещо?

- Фуа фуа фаф, - измърмори момчето.

Тифани се обърна към сънтутника. Той се движеше срещу нея, но много бавно, опитвайки се да остане в сенките. Изглеждаше като малък снежен човек, направен от мръсен сняг.

Музиката се усили. Свещите засветиха по-ярко. На огромния дансинг двойките с животински глави се въртяха все по-бързо и по-бързо. И подът блестеше. Сънят беше в опасност. Нак Мак Фийгъл бягаха към нея от всяка част на дансинга, опитвайки се да надвикат врявата. Сънтутникът се надвесваше срещу нея, сграбчвайки въздуха с дебели бели пръсти.

- Първото Зрение, - пое си дъх Тифани.

И отряза главата на Роланд.[25]

Снегът се беше стопил над сечището, и дърветата изглеждаха истински като прилични дървета. Срещу Тифани сънтутникът беше проснат по гръб. В ръката си тя държеше стария тиган, но той беше красиво гравиран. Странни неща са сънищата.

Тя се обърна и се озова срещу Роланд, който се взираше в нея с лице, бледо почти като на сънтутник.

- Беше се уплашил, - каза му тя. - Искаше да нападна теб, вместо него. Опита се да изглежда като теб и да направи теб като него. Но не знаеше как да говори. Ти обаче знаеш.

- Можеше да ме убиеш! - каза той дрезгаво.

- Не, - каза Тифани. - Току-що ти обясних. Моля те, не бягай. Виждал ли си тук едно малко момченце?

Лицето на Роланд се набръчка.

- Какво? - сепна се той.

- Кралицата го взе, - обясни Тифани. - Аз ще го прибера вкъщи. Ще взема и теб, ако желаеш.

- Никога няма да излезеш оттук, - прошепна Роланд.

- Аз влязох, нали?

- Влизането е лесно. Но никой не е излязъл!

- Все ще намеря някакъв начин, - каза Тифани, опитвайки се да звучи по-уверено, отколкото се чувстваше.

- Тя няма да те пусне! - отново се задърпа Роланд.

- Моля те не бъди толкова... толкова *глупав*, - каза Тифани. - Аз ще намеря Кралицата и ще си взема моя брат, каквото и да казваш. Разбра ли? Стигнах далече. И, знаеш ли, имам помощ.

- Къде? - попита Роланд.

Тифани се огледа. Нямаше и следа от Нак Мак Фийгъл.

- Те винаги изникват, - каза тя. - Точно когато имам нужда от тях.

Направи й впечатление, че внезапно гората стана много ... празна. Стори й се по-студено.

- Ще бъдат тук всеки момент, - прибнави тя с надежда.

- Те са хванати в съня, - каза с равен глас Роланд.

- Не могат. Аз убих сънтутника!

- По-сложно е, - каза момчето. - Ти не знаеш как е тук. Тук има сънища в сънищата. Има... други неща, които живеят в сънищата, ужасни неща. Никога не знаеш кога наистина си се събудил. И Кралицата контролира всички тук. Те са все пак от Страната на феите. Не можеш да им вярваш. Не можеш да вярваш на никого. Аз не ти вярвам. Ти вероятно си само друг сън.

Той се обърна и си тръгна, следвайки следите от копитата. Тифани се обърка. Единствената друга реална личност си отиваше, оставяйки я тук с нищо друго, освен дърветата и сенките. И, разбира се, каквито ужасни неща идваха срещу нея през тях...

- Ъъъ... - каза тя. - Хей? Роб Секигоопрай? Уилям? Прост Уили?

Нямаше отговор. Нямаше дори ехо. Тя беше сама, сама с ударите на сърцето си.

Е, добре, тя се беше била с разни неща и беше победила, нали? Но Нак Мак Фийгъл бяха с нея и някак си го бяха направили по-лесно. Те никога не се предаваха, нападаха абсолютно всичко и не знаеха значението на думата "страх". Тифани, която беше изчела речника, имаше и Втори Акъл. Който каза, че "страх" беше само една от хилядите думи, чието значение пиктситата вероятно не знаеха. За нещастие обаче, *тя* го знаеше. И вкуса, и чувството на страх също. Чувстваше го сега. Тя стисна тигана. Вече не й изглеждаше толкова добро оръжие.

Студените сини сенки под дърветата изглежда се разпростираха все повече. Те бяха по-тъмни пред нея, където бяха следите от копитата. Странно, гората зад нея изглеждаше почти светла и подканваща. "Някой не иска да продължа.", помисли тя. Това беше ... доста обнадеждаващо. Но здрачът беше мъглив и блещукаше неприятно. Какво ли не можеше да я чака там.

Тя също чакаше. Осъзна, че чакаше Нак Мак Фийгъл, надявайки се въпреки всички разумни основания, че ще чуе внезапен вик, дори "Кривънци!" (Тя беше сигурна, че това е ругатня.)

Тя извади жабока, който лежеше, хъркайки на дланта й и го мушна с пръст.

- Кво? - изкряка той.

- Стоя в гората на лошите сънища, сама съм и мисля, че се стъмва, - каза Тифани. - Какво да правя?

Жабокът отвори замъглено око и каза:

- Напусни я.

- Това не е много голяма помощ!

- Най-добрият съвет е това, - измърмори жабокът - Сега ме върни обратно, от студа ме хваща летаргия.

Неохотно Тифани го върна в джоба на престилката си и ръката й напипа "Болести по овцете".

Извади я и я отвори наслуки. Там имаше лек за Газове, но беше зачертан с молив. В полето беше написано с едрия закръглен *грижлив* почерк на Баба Болежкова:

"Това не върши работа. Една чаена лъжица терпентин върши работа."

Тифани грижливо затвори книгата, и я върна полекичка, за да не обезпокои спящия жабок. После, стисна тигана по-силно и пристъпи в дългите сини сенки. "Как може да има сенки, когато няма слънце?", помисли тя, защото беше по-добре да мисли за такива неща, отколкото за други, по-лоши, които й бяха на ума. Но тези сенки нямаха нужда от светлина. Те пълзяха по снега и се дърпаха, когато тя вървеше срещу тях. Това поне беше някакво утешение. Те се трупаха зад нея. Следваха я. Тя се обърна и тропна с крак няколко пъти и те побягнаха зад дърветата, но тя знаеше, че приждат пак, когато не гледа. Тя зърна в далечината пред себе си сънтутник, наполовина скрит зад дърво. Изкрещя и размаха тигана заплашително и той се бързо се заклатушка нанякъде. Когато се огледа наоколо, видя още два далече зад нея.

Следите водеха нагоре към нещо като по-гъста мъгла, която светеше слабо. Тя тръгна натам. Нямаше друг път. Когато стигна върха на възвишението, погледна надолу в плитка долчинка. Там имаше четирима сънтутници - големи, по-големи, отколкото беше виждала досега. Те седяха в квадрат, тантурестите им крака протегнати напред. Всеки имаше по златен нашийник, с верига.

- Опитомени? - Тифани се зачуди на глас. - Но...

"... кой ще сложи нашийник на врата на сънтутник? Само някой, който може да сънува не по-зле и от тях. Ние опитомяваме овчарските кучета, за да ни помагат да пасем овцете, да ги подкарваме," мислеше си тя. "Кралицата използва сънтутниците, за да подкарва сънищата..."

В центъра на квадрата, образуван от сънтутниците, въздухът беше наситен с мъгла. Следите от копита и следите от стъпките на Роланд минаваха покрай опитомените сънтутници и влизаха в облака. Тифани се завърти наоколо. Сенките се втурнаха назад. Наблизо нямаше нищо друго. Нито птици пееха, нито нещо се движеше в гората. Но пък сегаможеше да види три сънтутника взиращи в нея иззад един пън с големите лица като че направени от клисаво тесто.

Подкарваха я. В този момент щеше да е добре наблизо да има някой, който да извика нещо като: "Не! Твърде е опасно! Не го прави!" За нещастие, такъв нямаше. Тя щеше да извърши акт на нечувана храброст и никой нямаше да знае, ако тръгне на зле. Това беше плашещо, но също и ...дразнещо. Ето какво беше ... *дразнещо*. Това място я дразнеше. Цялото беше глупаво и странно. Чувството беше същото, както когато Джейни

изскочи от реката. От *нейната* река. И Кралицата отвлече *нейния* брат. Може би беше егоистично да мисли така, но гневът беше по-добър от страха. Страхът беше влажна студена каша, а в гнева имаше метал. Тя можеше да го използва. Ще я *подкарват* те значи! Като някоя ... овца!

Добре, една разгневена овца може да прогони лошото куче скимтящо.

Така...

Четири големи сънтутника, седящи в квадрат. Трябва да е голям сън.

Вдигнала тигана на височината на рамото си, за да фрасне всичко, което приближи, и подтискайки натрапчивото желание да отиде до тоалетната, Тифани се спусна по нанадолнището, през снега, през мъглата ... и навлезе в лятото.

Глава 10

Майсторски удар

Жегата й се стовари като от горелка, толкова силно и внезапно, че тя се задъха.

Веднъж, когато беше излязла на рида без бонето си, й се беше случил слънчев удар. И сега беше като тогава, светът около нея се изпълни с обезпокоителни оттенъци мътно-зелено, жълто и мораво, изобщо без сенки. Въздухът беше толкова пропит с жега, че и се струваше, че може да изстиска от него пушек.

Тя беше насред ... тръстики като че ли, много по-високи от нея...

... из които растяха слънчогледи, само дето...

... слънчогледите бяха бели...

... защото всъщност изобщо не бяха слънчогледи.

Бяха маргаритки. Тя ги позна. Много пъти ги беше гледала на онази чудата картинка във «*Вълшебните Приказки»*. Маргаритки си бяха, а и онова около нея изобщо не бяха гигантски тръстики, а стръкове трева, а пък тя самата беше много, ама много малка.

Беше вътре в смахнатата картинка. Картинката беше взета от съня или пък сънят беше взет от картинката. Нямаше значение кое откъде, тъй като тя беше насред всичкото това. Също както ако падаш от някоя урва, ще е все тая дали земята хвърчи към теб или ти към нея. И в двата случая ще е на лошо.

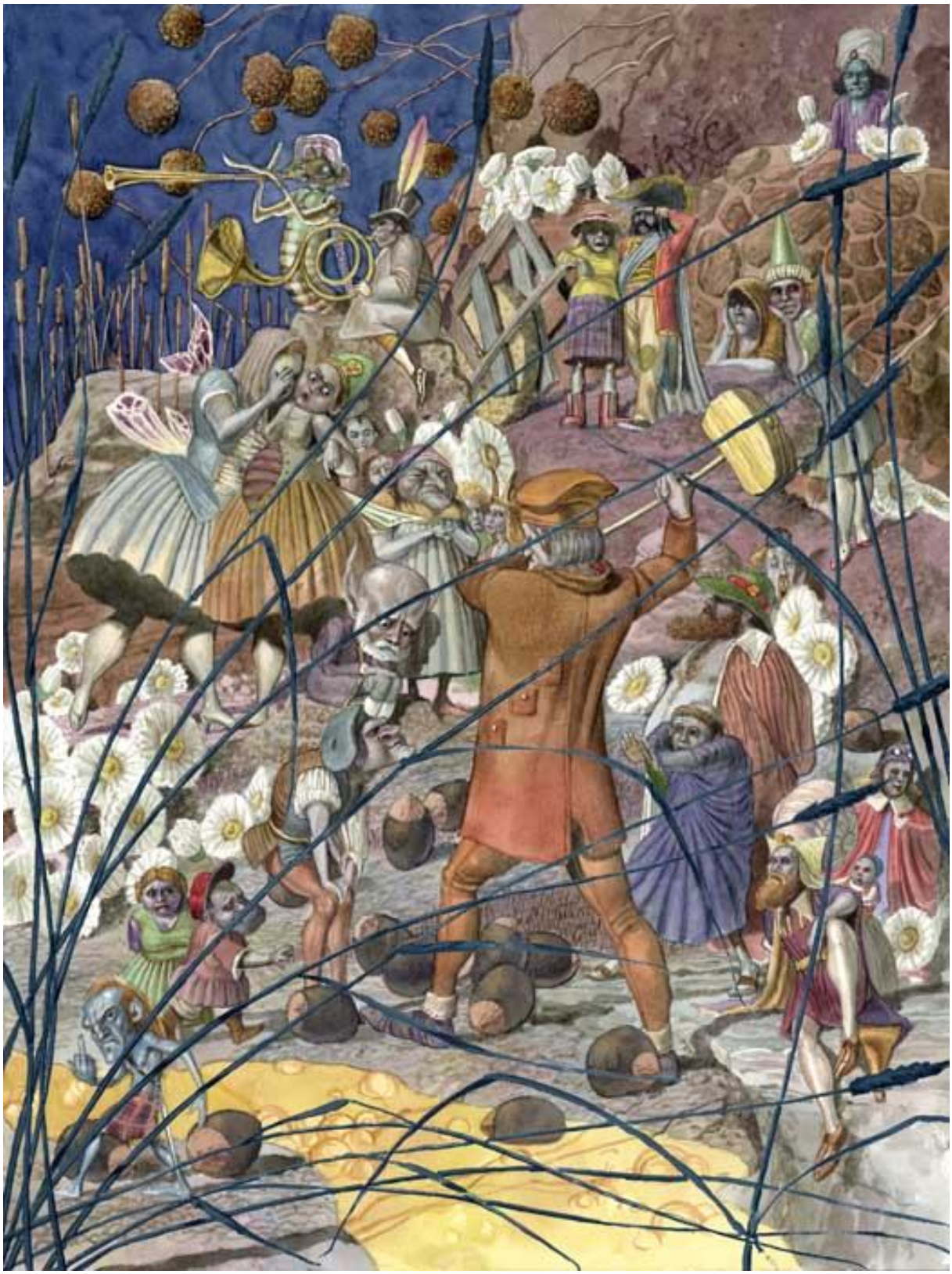

Отнякъде се дочу едно шумно *тряс!* и нестройни викове. Някой изръкопляска и някак си мързеливо промълви:

- Много добре. Браво. Добра работа...

С малко зор Тифани си проби път през стръковете трева.

На един плосък камък един човек с чук с дълга дръжка трошеше лешници големи наполовината колкото него. Цяла тълпа хора се бяха насъбрали да го зяпат. Е, Тифани ги нарече „хора”, понеже не се сети за нищо по-подходящо, но думата трябваше малко да се понасили за да пасне на всичките ... хора.

Първо на първо на големина бяха най-различни. Някои от мъжете бяха по-високи от нея, е, като не се забравя, че *всичките* бяха по-низки от тревата. Други пък бяха съвсем мънички. Някои имаха лица, които човек не би погледнал втори път. Други пък имаха лица, които никой не би поискал да погледне дори *веднъж*.

В крайна сметка това е сън, каза си Тифани. Няма защо да е смислен, нито пък защо да е приятен. Тъй като е сън, а не блян. Онези, които казват неща като „Дано всичките ти сънища се сбъднат”, защо не вземат да поживеят в някой поне за пет минутки.

Тя излезе на ярката, нажежена и задушна поляна тъкмо когато човекът отново надигаше чука и каза:

- Извинете?

- Да? – отвърна той.

- Да има тук някъде една Кралица?

Човекът избърса челото си и посочи накъм другия край на поляната.

- Нейно Величество се оттегли под балдахина, – каза той.

- Това в градина ли е или над легло? – попита Тифани.

Човекът кимна и рече:

- И този път вярно, госпожице Тифани.

Да не вземеш да го попиташ, откъде ти знае името, рече си Тифани.

- Благодаря, – каза тя на глас и понеже я бяха възпитали да е учтива, добави - Успешно лешникотрошене.

- Този ми е най-коравият, – сподели мъжът.

Тифани тръгна през поляната, опитвайки се да изглежда сякаш тази сбирщина почти-хора са си най-обикновена тълпа. Май-че най-страшни от всички бяха Големите Женища, две на брой.

Едрите жени се ценяха на Варовитище. Селяните харесваха едри жени, понеже на село работата си беше мъчна и на никого не му трябваше жена, която да не може да нарами по прасе във всяка ръка или пък копа сено. Тези двете обаче можеха да нарамят всяка по някой кон. Те я изгледаха високомерно. Имаха си на гърбовете мънички глупави крилца.

- Прекрасен ден да се гледа лешникотрошене, нали! – поздрави ги Тифани докато ги подминаваше.

Грамадните им бледи лица се набръчкаха, като че се мъчеха да проумеят що ли ще да е тя.

Наблизо до тях беше седнал загледан с интерес в лешникотрошача дребен човечец с *една* ми ти голяма глава, рехава бяла брада, заострени

уши и много старомодни дрехи. Очите му проследиха Тифани, когато тя мина покрай него.

- Добро утро, – поздрави го тя.

- *Снибс!* – каза той, но в главата и изникнаха думите: „Бягай оттук!”

- Моля? – не разбра тя.

- *Снибс!* – повтори човекът кършейки ръце.

И думите отлово се понесоха през ума и: „Тук е страшно опасно!” Той махна с ръка, като че отпъждайки я. Тифани поклати глава и продължи нататък.

Тук имаше богато пременени господа и дами, хора с прилични дрехи и дори някои овчари. Но някои от тях изглеждаха някак скалъпени. Всъщност те и напомняха на една книжка с картинки от вкъщи.

Тя беше от дебел картон, оръфан по краищата от поколения Болежкови деца. На всяка страница беше нарисуван по някой, но всички бяха разрязани на по четири ивици, които можеха да се разместват както ти скимне. Цялата работа беше скучаещото дете да може да обръща частите от страници и да сменя премяната на нарисуваните хора. Така можеше да се стигне до някой с глава на войник, рамене на хлебар, рокля на слугиня и кондури на селянин.

Тифани никога не беше достатъчно отегчена за тая работа. Струваше и се, че дори неща прекарали целия си живот висейки с главата надолу от някой клон, нямаше да са достатъчно отегчени за да прекарат повече от пет секунди с тази книжка.

Хората около нея изглеждаха сякаш взети от тази книжка, или сякаш се бяха обличали на тъмно за маскарад. Един-двама й кимнаха, когато тя се изравни с тях, но никой не изглеждаше изненадан да я види тук.

Тя се свря под едно кръгло листо, много по-голямо от нея, и пак извади жабока.

- Ккакво има? Толкова е студдено! – оплака той, присвивайки се на дланта й.

- Как да е студено? Виж как пече!

- Тук има само сняг, – не се съгласи жабокът – Прибери ме, че замръзвам!

Един момент, помисли си Тифани и попита:

- Жабите сънуват ни?

- Не!

- О... значи всъщност не е горещо?

- Не! Ти само си въобразяваш!

- Псът! – извика я един глас.

Тифани скри жабока и се зачуди, дали ще посмее да обърне глава.

- Аз съм! – каза гласът.

Тифани се обърна и видя китка маргаритки на половината на човешки ръст. Което не и помогна кой знае колко.

- Ти луда ли си? – попитаха маргаритките.

- Търся брат си, – сопна се Тифани.

- А, онова гнусно хлапе, което постоянно писка за бонбонки ли?

Маргаритките се разтвориха и момчето Роланд се измъкна и се присъедини към нея под листото.

- Да, – каза тя, отдръпвайки се и мислейки си, че никой освен сестра няма правото да нарича „гнусен" дори брат като Уентуърт.

- И оставиш ли го сам, заплашва, че ще ака? – продължи Роланд.

- Да! Къде е той?

- *Това значи* е брат ти? Дето цялото време е лепкав?

- Нали ти казах!

- И ти наистина ли искаш да си го върнеш?

- Да!

- Защо?

Как така „защо?" Та той ми е брат, помисли си Тифани.

- Защото ми е брат! А сега ми кажи къде е!

- Сигурна ли си, че можеш да се измъкнеш от тук? – попита Роланд.

- Разбира се, – излъга Тифани.

- А мен можеш ли да ме вземеш с теб?

- Да, – е, поне се надяваше, че може.

- Добре. Ще ти позволя да го направиш, – каза удовлетворено Роланд.

- О, щял си бил да ми *позволиш*, а? – възмути се Тифани.

- Виж сега, аз не знаех какво си ти, нали разбираш? – заоправдава се Роланд – Тук в гората е пълно със странни неща. Изгубени хора, парчета от сънища, все още мотаещи се наоколо... трябва да се внимава. Обаче ако наистина знаеш пътя, аз ще трябва да се върна, преди баща ми да се е разтревожил твърде много.

Тифани усети как Вторият й Акъл се задейства. Каза й: Той да не вземе да прочете нещо по лицето ти. Само... провери...

- От колко време си тук? – предпазливо го подпита тя – Ама точно?

- Добре де, светлината тук си остава все същата, – каза момчето – Изглежда сякаш съм тук ... ами от часове. Може би цял ден...

Тифани много се постара лицето и да не я издаде, но не се получи. Очите на Роланд се присвиха.

- Толкова е, нали? – попита той.

- Ъ... защо питаш? – отчаяно се опита да се измъкне Тифани.

- Защото някак си ... изглежда ... сякаш е повече. Огладнях само на два-три пъти и само веднъж бях по ... нали знаеш, така че няма как да е било много дълго. Но пък правих куп неща... ту туй ту онуй и... – гласът му заглъхна.

- Ами. Прав си, – каза Тифани – Времето тук се точи бавно. Тук си от ... малко по-отдавна.

- Сто години ли? Само не ми казвай, че са сто години! Станала е някаква магия и са минали сто години, нали?

- Какво? Не! Ъ... няма и година.

Този път реакцията на момчето я изненада. Сега изглеждаше *наистина* изплашен.

- О, не! Че това е по-лошо и от сто години!

- Защо пък? – учуди се Тифани.

- Ако бяха сто години, нямаше да ям пердах като се върна вкъщи!

Хм, помисли си Тифани. А на глас каза:

- Не мисля, че ще стане така. Баща ти много се изтормози. Освен това не е твоя вината, че те открадна Кралицата... – Тя се поколеба, защото този път *неговото* изражение го издаде – Твоя ли е вината?

- Добре де, като изникна тази изискана дама на кон със звънчета по всичките му такъми и като мина покрай мен в галоп, както си бях излязъл на лов и аз *разбира се* препуснах след нея и... – той замлъкна.

- Сигурно не е било добро решение, – завърши Тифани.

- Ами тук не е ... чак толкова *лошо,* – заусуква го Роланд – Само дето е ... променливо. С всичките му ... портали. Имам предвид проходи към други ... места, – и гласът му пак замря.

- Най-добре започни от начало, – каза му Тифани.

- Най-напред беше страхотно, – заразправя Роланд – Мислех си, че съм насред, нали знаеш, приключение. Тя ме хранеше с карамелки и...

- Какво точно са те? – поинтересува се Тифани. В нейния речник нямаше такова – Това да не е нещо от мляна карантия?

- Не знам. Какво е карантия?

- Вътрешностите на животното, които стават за храна, наричат ги още дреболийки, - обясни Тифани – Това последното не е особено удачна дума, така си мисля.

Лицето на Роланд цялото се зачерви от мисловни усилия:

- Ами тези приличаха по-скоро на нуга.

- Както и да е. Давай нататък, – каза Тифани.

- И тогава тя ми каза да пея и да скачам и да пляскам с ръце и да играя. Тя каза, че дечицата били правели така.

- А ти какво?

- Ти щеше ли да се съгласиш? Щях да се чувствам като идиот. Ами че аз, знаеш ли, съм на дванайсет, – тук той се запъна – Тоест, ако е истина това което казваш, вече съм на тринайсет, нали?

- Защо и е на нея да подскачаш и да пляскаш с ръце? – попита Тифани, докато и се искаше да му каже: „Не, още си на дванайсет, а се държиш като на осем.”

- Тя просто каза, че дечицата били правели така, – каза Роланд.

Това озадачи Тифани. Доколкото тя знаеше, децата най-вече се дърлеха, вряскаха, търчаха като щурави, кикотеха се, бъркаха си в

носовете, цапаха се и се цупеха. Вземеше ли някое *хем* да подскача, *хем* да пляска с ръце, *хем* да пее, то сигурно ще да го е ужилила оса.

- Странно, – заключи тя.

- И тогава, когато и казах, че няма пък, тя ми даде още сладки.

- Още нуга ли?

- Захаросани сливи, – каза Роланд и уточни – Те са като, нали разбираш, сливи. Със захар по тях. Тя винаги гледа да ми дава захар! Тя си мисли, че ми харесва!

Едно звънче задрънча в паметта на Тифани.

- Не ти ли дойде на ум, че тя иска да те угои, та после да те опече в печката и да те изяде, а?

- А, не. Само злите вещици правят така.

Очите на Тифани се присвиха.

- О, разбира се, – каза тя внимателно – Бях забравила. Та значи на сладки ли си я карал?

- Не. Аз мога да ловувам! Тук идва истински дивеч. Нямам представа как. Снибс мисли, че се натъкват на порталите по случайност. Те умират от глад, понеже тук винаги е зима. Освен това понякога кралицата праща грабителски отряди ако се отвори проход към някой по-интересен свят. Цялото това място е като ... пиратски кораб.

- Да, или като кърлеж, – помисли на глас Тифани.

- Това пък какво е?

- Насекомо, което хапе овцете и им смуче кръвта и не се пуска докато не се напълни цялото, – обясни Тифани.

- Пфу. Явно това е от нещата, които селянията трябва да ги знаят, – каза Роланд – Аз пък се радвам, че не ги знам. Зърнах един-два свята през порталите. Те обаче не ме пускаха навън. От единия получихме картофи, а от другия риба. Мисля, че те наплашват хората, та да им дават разни неща. О, имаше го и света откъдето са сънтутниците. Те го удариха на смях и ми казаха, че ако искам да ходя там, да заповядам. Аз пък не отидох! Той е целият червен, като по залез. Едно ми ти грамадно червено слънце на хоризонта и червено море, което почти не се вълнува и червени канари и дълги сенки. И тези ужасни твари седят по скалите и се изхранват с раци и нещо като паяци и разни малки четинести неща. Отвратително е. Около всеки от тях натрупани в кръг щипки и черупки и костици.

- Кои са те? – попита Тифани, която си отбеляза думата „селяния”.

- Моля?

- Говориш все за някакви „те”. Кого имаш предвид? Хората от поляната ли?

- Тези ли? Повечето от тях дори не са истински, – каза Роланд – Имах предвид елфите. Феите. Нали тя е тяхната кралица. Ти не знаеше ли?

- Мислех, че те са мънички!

- Аз пък мисля, че те могат да са големи колкото си поискат, – обясни Роланд – Те не са ... съвсем истински. По-скоро са като ... сънища за самите себе си. Могат да са фини като въздух или пък плътни като камък. Снибс казва така.

- Снибс? – не разбра отначало Тифани – А да ... човечецът, който казва «снибс», но истинските думи ти се явяват направо в главата.

- Да, същият. Той е тук *от години*. От него знам, че времето тук е шантаво. Веднъж Снибс се върнал в собствения си свят и всичко се било променило. Той толкова се натъжил, че намерил друг портал и се върнал пак тук.

- *Върнал* се е? – изуми се Тифани.

- Той казва, че по-добре да си на място, където не ти е мястото, отколкото да не си на място там, където някога си си бил на мястото и си спомняш това, – обясни Роланд – Е, поне той казва така. Казва също, че тук не е лошо, стига да не се пречкаш на пътя на Кралицата. Казва, че много неща можело да се научат.

Тифани пак погледна изгърбената фигура на Снибс, все още гледащ лешникотрошенето. Не изглеждаше като да учи каквото и да е. Обаче изглеждаше като някой, страхувал се от толкова дълго време, че това е станало част от него, както става и с пъпките.

- Обаче не бива да ядосваш Кралицата, – продължаваше Роланд – Виждал съм, какво става с хората, които я ядосат. Тя насъсква Женищата Земни пчели по тях.

- Да не говориш за онези грамадански жени с мъничките крилца?

- Точно така! Гадни са. А ако Кралицата наистина се ядоса на някого, просто го поглежда и ... той се променя.

- В какво?

- В друго нещо. Хич не искам да ти го обрисувам, – Роланд потръпна – А пък ако ти го обрисувах, щеше да ми трябва много червено и мораво. А после го хвърлят на сънтутниците, – Той поклати глава – Виж, сънищата тук са истински. *Наистина* истински. Когато си в тях, не си ... точно тук. Кошмарите също са реални. Можеш да *умреш*.

Но не го *усещам* като реално, каза си Тифани. На усещане е като сън. А-а да се събудя от него.

Никога не трябва да забравям кое е истинско.

Тя погледна избледнялата си синя рокля с разкривените шевове по долния край поради твърде многото отпускания и свивания, докато многото момичета носели я, порастваха. Това беше истинско.

И тя самата беше истинска. Сиренето беше истинско. Някъде не особено далече имаше свят от зелен торф под синьо небе, който беше истински.

Нак Мак Фийгъл бяха истински и отново и се дощя и те да бяха тук. Имаше нещо толкова успокояващо в начина по който викаха „Кривънци!” и налитаха на всичко пред очите им.

Вероятно и Роланд беше истински.

Почти всичко останало беше всъщност сън във един грабителски свят живеещ от каквото отмъкне от истинските светове и където времето беше почти спряло и където всеки момент можеха да се случат ужасни неща. Не искам да знам нищо повече за него, реши тя. Искам само да си взема братчето и да се прибера вкъщи, докато съм все още ядосана.

Защото спра ли да се ядосвам, пак ще започна да се страхувам и този път ще съм *наистина* изплашена. Твърде изплашена за да мисля. Изплашена като Снибс. А трябва да мисля...

- Първият сън, в който паднах, беше като един от моите, – каза тя – Имала съм сънища, в които се събуждам, а все още спя. Но балната зала, аз никога...

- О, този беше от моите, – намеси се Роланд – Това беше като бях малък. Една нощ се събудих и слязох в голямата зала, а там бяха всичките тези хора с маските и танцуваха, – За миг той изглеждаше замечтан – Това беше докато майка ми още беше жива.

- Този пък е от картинката в една книга вкъщи, – отбеляза Тифани – Тя трябва да я е взела от мен...

- Не, този тя често го използва, – каза Роланд – Харесва и. Тя взима сънища отвсякъде. Колекционира ги.

Тифани се изправи и пак взе тигана.

- Отивам да се видя с тази Кралица, – заяви тя.

- Недей, – каза и Роланд – Ти си единственото истинско човешко същество тук освен Снибс, а той не става за компания.

- Отивам да си взема брат ми и да се прибирам, – повтори сухо Тифани.

- Тогава аз няма да дойда с теб, – рече Роланд – Хич не искам да видя в какво ще те превърне.

Тифани излезе под ослепителната светлина без сенки и продължи по пътя нагоре по склона. Гигантските треви се скланяха над главата и. Тук таме нови чудато облечени и чудато оформени хора се обръщаха да я изгледат, но се държаха сякаш тя е обикновен минувач не интересуващ никого.

Тя се озърна назад. В далечината орехотрошачът беше намерил по-голям чук и тъкмо замахваше за удар.

- Иска-ам иска-ам *иска-ам* бонбонка!

Главата на Тифани се завърти като ветропоказател при торнадо. Тя хукна по пътя навела глава, готова да халоса с тигана всичко което и се изпречи и се промуши през тревата в едно място цялото окичено с маргаритки. Може да е имало и балдахин. Тя не изгуби време да провери.

Уентуърт седеше на голям плосък камък обграден от бонбонки. Доста от тях бяха по-големи от него. По-малките бяха струпани на купчини, големите се извисяваха като талпи. Бяха във всякакви цветове, каквито изобщо можеше да бъдат едни бонбони, като например Не-съвсем-ягодово червено, Лъже-лимоново жълто, Подозрително-химическо оранжево, Някакво-си-отровно зелено и Кой-знае-какво бяло.

Сълзи капеха от брадичката му на едри капки. Тъй като падаха сред бонбони, очертаваше се сериозна лепкавост.

Уентуърт виеше. Устата му беше голям червен тунел с лигавото нещо, на което никой не му знае името, мятащо се на дъното на гърлото му. Преставаше да реве, само когато изборът беше да вдиша или да умре, а и това траеше само за един подсмърчащ момент и воят продължаваше.

Тифани моментално разбра къде е проблемът. И преди го беше виждала, на рождени дни. Брат й страдаше от трагично лишение от бонбонки. Да, той беше обкръжен от бонбонки, но посегнеше ли към която и да е от тях, неговият извратен от захарта мозък му казваше, че това значи, че *не е взел останалите*. А имаше толкова много бонбонки, че той *никога не би изял всичките*. Твърде много бяха, за да се справи. Единственото останало решение беше да избухне в сълзи.

Тифани пусна тигана и го взе на ръце.

- Аз съм Тифи, – прошепна му тя – Отиваме си вкъщи.

Ето тук, помисли си тя, идва срещата с Кралицата. Обаче нямаше яростен писък, нито експлозия от магия ... нищо.

Имаше само далечно жужене на пчели и шумът от вятъра в тревата и подсмърчането на Уентуърт, твърде стреснат за да реве.

Сега тя можеше да види в отсрещния край на поляната ложе от листа, над което висяха цветя. То обаче беше празно.

- Това е защото съм зад теб, – чу се в самото и ухо гласът на Кралицата.

Тифани бързо се обърна.

Нямаше никой.

- *Още* съм зад теб, – каза Кралицата – Този свят е *мой*, дете. Никога няма да си бърза като мен нито умна като мен. Защо искаш да вземеш моето момче?

- То не е твое! То е наше! – викна Тифани.

- Ти никога не си го обичала. Сърцето ти е като малка снежна топка. Аз виждам.

Челото на Тифани се сбърчи.

- Обич ли? – рече тя – Тя пък какво общо има? Той ми е *брат! Моят* брат!

- Да, точно като вещица, нали? – каза гласът на Кралицата – Себичност. Мое, мое, мое. Вещицата се грижи само за каквото е *нейно*.

- Ти го открадна!

- Да съм го откраднала? Да не би той да ти *принадлежи?*

Вторият Акъл и каза: Тя напипва слабостите ти. Не я слушай.

- О, ама ти имаш Втори Акъл, – възкликна Кралицата – Може би си мислиш, че това ти придава много вещерскост, нали?

- Защо не ме оставиш да те видя? – попита Тифани – Страх ли те е?

- Страх? – възмути се гласът на Кралицата – От нещо като *теб* ли?

И ето я Кралицата право пред нея. Беше много по-висока от Тифани, но също толкова тънка, косата и беше дълга и черна, лицето и бледо, устните и червени като череши, роклята и в бяло, черно и червено. И всичко това беше, едва забележимо, неправилно.

Вторият Акъл на Тифани каза: Това е защото е много съвършена. Напълно съвършена. Като кукла. Никой, който е истински, не е толкова съвършен.

- Това не си ти, – каза Тифани абсолютно сигурна в думите си – Това е само твоят сън за тебе си. Изобщо не си ти.

Усмивката на кралицата изчезна за миг, за да се появи отново злобна и язвителна.

- Колко грубо, а едва ме познаваш, – каза тя, сядайки на ложето от листа.

Потупа листата до себе си и каза:

- Седни. Да се стои така е толкова конфликтно. Аз обаче ще приема лошото ти възпитание за обикновено обърквване, – и тя дари Тифани със сладка усмивка.

Виж я как си движи очите, каза Вторият Акъл на Тифани. Не мисля, че ги използва да те гледа. Те са само декорация.

- Ти нахълта в моя дом, уби някои от моите създания и изобщо се държа по крайно подъл и отвратителен начин, – продължаваше Кралицата – За мен това е оскърбително. Обаче, както разбирам, си била подведена от подривни елементи...

- Ти открадна брат ми, – прекъсна я Тифани здраво стискайки Уентуърт – Ти крадеш какво ли не.

Но гласът и прозвуча в ушите и слаб и жалък.

- Той се скиташе изоставен, – каза спокойно Кралицата – Аз го заведох у дома и го утеших.

Ето какво беше гласът на Кралицата: той ти казваше, приятелски и разбиращо, че тя е права, а ти не. И, да бъдем точни, това не било твоя вина. Вероятно вината е била в родителите ти, или храната ти или пък в нещо толкова ужасяващо, че напълно си го забравила. Важното беше, че Кралицата разбирала, че вината не била *твоя*, защото *ти* си прекрасна личност. Само че за нещастие всичките тези лоши влияния ти били повлияли така, че да направиш погрешен избор. Ако само признаеш това, Тифани, светът щял да стане много по-щастливо място ... а именно това студено място пазено от чудовища, в свят където никой не остарява и

никой не пораства, каза Вторият Акъл. Където всичко е по думата на кралицата. Недей да слушаш.

Тя успя да направи крачка назад.

- Нима съм чудовище? – каза Кралицата – Всичко което исках беше само малко компания...

И тогава Вторият Акъл на Тифани, почти заглушен от вълшебния глас на Кралицата, каза: Госпожица Женско Потомство Робинсън...

Тя се бе цанила за слугиня в един от чифлиците преди много години. Казват, че била израсла в Дома за Безпризорни в Йелп. Казват, че била родена там след като майка и дошла посред страшна буря, пък управителят бил записал в големия си черен дневник следното: "На г-ца Робинсън, женско потомство", а майката не била кой знае колко умна, а пък така или иначе била пред умирачка и си помислила, че точно това било името на бебето. Та нали било вписано в официална книга.

Сега г-ца Робинсън вече беше поостаряла, никога не бе говорила много, никога не бе яла много, но и никога не можеше да бъде видяна да не работи нещо. Никой не можеше да лъска подове като госпожица Женско Потомство Робинсън. Тя имаше тясно пъпчиво лице с остър червен нос и тесни бледи ръце с червени кокалчета, които постоянно шетаха. Госпожица Робинсън работеше здраво.

Тифани не схвана доста от нещата станали, когато се случи престъплението. Жените говореха за това скръстили ръце на групички по две-три по градинските порти и минеше ли някой мъж спираха и го изглеждаха втренчено.

Тя долови някои откъслеци от тези разговори, макар че понякога те и се струваха шифровани, да речем: "Никога не си е имала някого, горкичката. Не е виновна тя, че е толкова хърбава и мършава" или пък "Казват, че като я намерили, тя го люлеела и казвала че било нейно" и също "Къщата била пълна с изплетени от нея бебешки дрешки". Последното доста озадачи Тифани, защото беше казано със същия тон, с който някой би казал: "И къщата била пълна с човешки черепи!"

Но всичките бяха съгласни за едно нещо: Не можем да го оставим това така. Престъплението си е престъпление. Трябва да се каже на Барона.

Госпожица Робинсън беше откраднала едно бебе – Пунктуалност Ридъл, горещо обичано от младите му родители, нищо че бяха нарекли момиченцето си "Пунктуалност" (защото, разсъждаваха те, щом като деца били наричани на добродетели като Надежда, Вяра или Любов, то какво му било лошото на спазването на сроковете?)

Бебето било оставено в люлката си на двора и изчезнало. И се отпочнало цялото обичайно лудо тършуване и вайкане, докато някой не споменал, че г-ца Робинсън почнала да взима за вкъщи повече мляко...

Това си беше отвличане. На Варовитище нямаше много огради и повечето врати не се заключваха. На всякакъв род кражба се гледаше много сериозно. Че ако не можеш да оставиш твоето си без надзор поне за пет минутки, докъде ще се стигне? Законът си е закон. Престъплението си е престъпление.

Тифани дочу откъслеци от спорове по цялото село, но все едни и същи думи се повтаряха отново и отново: Горкичката не е искала зло на никого. Добра работничка беше тя, никога не се оплакваше. Разхлопала й се е дъската. Законът си е закон. Престъплението си е престъпление.

Така че в крайна сметка беше казано на Барона и той свика съд в Голямата Зала, и надойдоха всички, които не бяха извън закона, включително г-н и г-жа Ридъл, тя изнервена, той с решителен вид. Там беше и г-ца Робинсън, която само гледаше в пода свила в скута си ръцете си с червените кокалчета.

Беше малко пресилено да се нарече това съд. Госпожица Робинсън не беше наясно, в какво ще да е виновна, а на Тифани и се струваше, че изобщо никой не беше наясно. Те не бяха сигурни какво правят там и затова бяха дошли за да разберат.

Баронът също беше смутен. Законът беше ясен. Кражбата беше чудовищно престъпление, а да откраднеш човешко същество беше много по-лошо. В Йелп имаше затвор, точно зад Дома за Безпризорни. Казваха че между тях даже имало пряка вратичка. Там отиваха крадците.

А Барона не го биваше много много в мисленето. Хората от рода му бяха задържали Варовитище толкова време като гледаха да не си променят становището за каквото и да е със стотици години. Та той седеше и слушаше и потропваше с пръсти по масата и се вглеждаше в лицата на хората и изобщо се държеше като човек седнал на нажежен стол.

Тифани беше на първия ред. Тя беше там, когато той започна да изрича присъдата си, пълна с "ъъъ" и "ами", мъчейки се да не каже това, което знаеше, че трябва да каже и така, докато не се отвори вратата от задната страна на залата и не влязоха овчарските кучета Гръм и Мълния.

Те минаха по пътеката между редовете пейки и клекнаха току пред Барона, гледайки го с ясни, внимателни очи.

Само Тифани се озърна назад по пътеката. Вратата все още беше едва едва открехната. И тя беше твърде тежка за да я отвори дори и много силно куче. И тя мярна как някой надзърта през процепа.

Баронът спря и зяпна. И той също погледна към другия край на залата.

И после, след още малко време, той бутна настрани книгата със законите и рече: "Изглежда ще трява да го направим по друг начин".

И наистина имаше такъв друг начин, състоящ се преди всичко в това, хората да обръщат малко повече внимание на г-ца Робинсън. Не беше съвършен този начин и не всички останаха доволни, но свърши работа.

Когато съдът свърши, Тифани усети мириса на Веселия Моряк пред вратата на залата. И си помисли за кучето на Барона. "Запомни този ден" беше казала Баба Болежкова и още: "Някой ден и аз ще дойда с тъжба".

Бароните от време на време имат нужда от напомняне...

- Кой ще говори за теб? - попита на глас Тифани.

- Да говори за мен ли? - изви вежди Кралицата.

А Третият Акъл на Тифани каза: Гледай й лицето като е нервна.

- Няма кой, нали? - каза Тифани отстъпвайки - Има ли някой, на когото да си сторила добро? Някой, който да каже, че си нещо повече от крадла и изнудвачка? Защото си точно такава. Ти имаш... ти си точно като сънтутниците, имаш си само един трик...

И ето. Сега можеше да види онова, което беше забелязал Третият Акъл. За миг лицето на Кралицата беше *премигнало*.

- А това не е твойто тяло, - не я оставяше на мира Тифани - Това е само за пред хората. Не е истинско. То е като всичко останало тук, то е кухо и празно...

Кралицата се впусна напред и я шамароса много по-силно, отколкото би било редно да може един сън. Тифани тупна на мъха, а Уентуърт се изтърколи крещейки "Иска-ам да аа-каам!"

Добре, каза Третият Акъл на Тифани.

- Добре ли? - продума на глас Тифани.

- Кое да е добре? - не разбра Кралицата.

Да, каза Третият Акъл на Тифани, защото тя не знае, че можеш да имаш Трети Акъл, и защото ръката ти е само на някоя друга педя от тигана, а пък такива като нея не понасят желязо, нали? Тя е ядосана. А ти я накарай да побеснее, та да не може да мисли. Засегни я.

- Ти само си живуркаш тук, в страна скована от зима, и само бленуваш за лято, - каза Тифани - Нищо чудно, че Кралят си е тръгнал.

За миг Кралицата застина, подобно на прекрасна статуя, на каквато тя толкова приличаше. И сънят отново премигна и на Тифани и се стори, че вижда нещо. Не беше много по-високо от нея, почти човекоподобно,

леко похабено и, поне за миг, изглеждаше шокирано. В следващия момент Кралицата беше пак тук, висока и яростна и тя си пое дълбоко въздух и...

Тифани грабна тигана и замахна докато се претърколи накъм краката и. Уцели само крайчеца на високата фигура, но Кралицата затрептя като мараня над нагорещен път и изпищя.

Тифани не изчака да види какво ще последва, а отново награби брат си и побягна надолу през тревата покрай странните образи озъртащи се натам, откъдето се чуваше гневът на Кралицата.

Сега вече през не хвърлящата сенки трева се раздвижиха сенки. Някои от хората - онези смехотворните, които изглеждаха като излезли от книжката с прегъващи се листчета, си промениха облика и се впуснаха след Тифани и врещящото и братче. От другата страна на поляната се дочу бръмчене. Двете грамадански твари, които Роланд беше нарекъл Женища Земни Пчели тъкмо излитаха, мъничките им крилца невидими от бързото замахване.

Някой я сграбчи и я избута сред тревата. Беше Роланд.

- Сега можеш ли да се измъкнеш оттук? - попита настоятелно той със зачервено лице.

- Ъ... - започна Тифани.

- Тогава по добре бягай, - каза и той - Дай ръка. Айде!

- *Ти* знаеш ли изхода оттук? - попита задъхано Тифани, докато се шмугваха през едни гигантски маргаритки.

- Не, - също тъй задъхано отговори Роланд - Няма такъв. Нали видя ... сънтутниците отвън ... това е един наистина *як* сън...

- Тогава защо бягаме?

- За да не и стоим ... на пътя. Ако ... се спотайваш достатъчно време ... Снибс казва, че тя ... забравя...

Не мисля, че ще ме забрави скоро, помисли си Тифани.

Роланд беше спрял, но тя си издърпа ръката и хукна нататък с онемелия от изненада Уентуърт вкопчен в нея.

- Къде отиваш? - извика след нея Роланд.

- Аз *наистина* не ща да съм на пътя и!

- Върни се! Бягаш на обратно!

- Не! Бягам си право напред!

- Но това е сън! - изкрещя Роланд, този път по-силно, защото я настигаше - Връщаш се право...

Тифани изскочи на поляна...

... на поляна*та*.

Женищата Земни пчели кацнаха от двете и страни, а Кралицата излезе напред.

- Знаеш ли, - рече и тя - Наистина очаквах повече от теб, Тифани. А сега ми върни момчето, а аз ще си помисля какво да те правя.

- Този сън не е голям, - измънка някъде зад нея Роланд - Ако отидеш твърде надалеч, в крайна сметка се озоваваш в средата...

- Бих могла да ти направя сън по-малък и от самата теб, - каза и мило Кралицата - Това може да е доста болезнено!

Цветовете бяха по-ярки. Звуците бяха по-силни. Освен това Тифани можеше да подуши нещо, което беше странно, тъй-като досега тук изобщо нямаше миризми.

Беше остра и горчива миризма, каквато не можеше да се забрави. Миризмата на сняг. А отвъд жуженето на насекомите из тревата тя дочу почти недоловим глас:

- Кривънци! Не мо'ем да намерим пътьо!

Глава 11

Събуждане

От другата страна на поляната, където онзи човек трошеше лешници, беше останал един последен лешник, голям до кръста на Тифани. И той леко помръдваше. Трошачът замахна към него с чука, той обаче се оттърколи настрани.

Я виж какво си имаме в действителност... каза си Тифани и се засмя.

Кралицата я изгледа озадачено.

- Нещо смешно ли има? - изсумтя тя - Какво точно намираш за смешно? Нещо в цялата ситуация да е забавно?

- А, хрумна ми една забавна мисъл, - отговори Тифани.

Кралицата я зяпна, както правят хората без чувство за хумор, когато се натъкнат на подхилване. Не си особено умна, помисли си Тифани. Никога не ти е трябвало да си. Всичко каквото си поискаш може да си го вземеш само като си помечтаеш за него. Ти вярваш в сънищата си, поради което не ти е нужно да *мислиш*.

Тя се обърна и прошепна на Роланд:

- Строши лешника! Не се тревожи за мене, ами строши лешника!

Момчето я изгледа с празен поглед.

- Какво му каза? - сопна се Кралицата.

- Казах му сбогом, - отвърна Тифани, притискайки към себе си братчето си - Каквото и да правиш, няма да предам брат си!

- Знаеш ли, какъв цвят са вътрешностите ти? - попита Кралицата.

Тифани безмълвно поклати глава.

- Добре, ей сега ще научиш, - сладко-сладко и се усмихна Кралицата.

- Не си достатъчно могъща за такова нещо, - заяви Тифани.

- Да знаеш, права си, - рече Кралицата - Подобна физическа магия действително е много трудна. Но мога да те накарам да *си мислиш*, че съм ти сторила най-... ужасните неща. И това, малката ми, е всичко, което ми трябва. Искаш ли да молиш за милост сега? После може и да не можеш.

Тифани помълча някое време и после каза:

- А, не. Май няма да ти се моля.

Кралицата се надвеси над нея. Сивите и очи изпълниха света на Тифани, когато тя каза:

- Хората тук дълго ще помнят това.

- Да се надяваме, - промълви Тифани и добави - Стро-ши лешника.

За момент кралицата отново изглеждаше озадачена. Не я биваше да се оправя с внезапни промени.

- Какво? - извика тя.

- Ъ? А да... разбира се, - измънка Роланд.

- Какво му каза? - настоя Кралицата, докато момъкът се втурна накъм мъжа с чука.

Тифани я срита по пищяла. Такова нещо не отиваше на една вещица. Толкова приличаше на работа на осемгодишна, че на Тифани и се прищя да беше измислила нещо друго. От друга страна тя имаше солидни ботуши, а и ритника си го биваше.

Кралицата я разтърси:

- Защо *направи* това? Защо не искаш да правиш каквото ти казвам? Всички можеха да са щастливи, ако само правеха каквото аз им казвам!

Тифани се вглеждаше в лицето и. Сега очите и бяха сиви, но зениците и бяха като сребърни огледала.

Знам, какво си ти, каза нейният Трети Акъл. Ти си нещо, което цял живот нищо не е научило. *Нищичко* не знаеш ти за хората. Ти си само едно ... дете, което е поостаряло.

- Иска ли ми кралицата бонбонки? - прошепна тя.

Зад нея се чу крясък. Тя едва успя да се извърне в хватката на Кралицата и видя как Роланд се бореше за чука. Докато тя гледаше той отчаяно се изви и вдигна тежката джаджа над главата си, изпусна я и чукът халоса елфа зад гърба му.

Докато чукът падаше, Кралицата я завъртя грубо към себе си.

- Бонбонки ли? - изсъска тя - Ще ти покажа аз едни бо...

- Кривънци! Оно е неено 'личество! И она, кикимората ниедна, ми гепила нашта келда!

- Нема кралица! Нема господарье! Дребнио волен народ!

- А ми дайте да утепам кебапо!

- Фащайте я ма!

Сигурно Тифани беше единственото същество във всички възможни светове, което можеше да се зарадва да чуе Нак Мак Фийгъли. Те

изригнаха от разбития лешник. Някои още бяха с папийонки. Други пак си бяха навлекли препаските.

Но всичките бяха в настроение за битка и, за да не губят време, се биеха помежду си, за да понаберат скорост.

Поляната се изпълни с тях и се ... изпразни от всички останали. Истински или присънени, хората ясно виждаха бедата, когато тя придойдеше към тях като ревяща и псуваща синьо-червена приливна вълна.

Тифани приклекна, изплъзна се от ръцете на кралицата и се шмугна в тревата откъдето загледа.

Голем Йън мина покрай нея държейки над главата си мятащ се възедър елф. Той спря рязко и го запрати високо над поляната.

- И си ойде он, и право на *чутура*! - изкрещя той, обърна се и пак се върна в битката.

Нак Мак Фийгълите не можеха да бъдат стъпкани или смачкани. Те действаха на групи, качвайки се на гърбовете на другарите си, за да се изкачат достатъчно високо за да ударят някой елф с юмруци, или за предпочитане с глава. А паднеше ли веднъж някой, беше готов за ритане.

Те си имаха свой метод за водене на бой. Например, те винаги избираха най-едрия противник, защото, както обясни по-късно Роб Секигоопрай, "тех, сфатуеш ли, нема зор да ги уцелиш". И почнеха ли нямаше спиране. Това противниците им не можеха да издържат. Беше като да ти налетят оси с юмруци.

Някое време им отне докато осъзнаят, че им са се свършили хората за биене. А и тогава продължиха да си се бият помежду си още някое време, както си бяха започнали, а после се успокоиха и се заеха да пребъркват джобовете на падналите врагове.

Тифани се изправи.

- Ич не беше зле тая работа, дума напреки на туй нема да кажем, - каза Роб Секигоопрай като се огледа - Ей че вургал, мило да ти домилее, даже се не наложи да прибегнуеме до поезия.

- Как успяхте да влезете в тоя сбъркан лешник? - поиска да знае Тифани - Имам предвид, ами че то е толкова... сбъркано!

- Епа друг път немохме да намерим, - обясни Роб Секигоопрай - Оти се требе да се тражи път дето да ста’е. Мъчна работа е туй, навъргацията у сънища.

- А най-мъчно е га сме се мънечко нафиркали, - ухили се широко Прост Уили.

- Какво? Отишли сте били да... пиете? - възмути се Тифани - Аз се изправям срещу Кралицата, пък вие в туй време сте отишли на *кръчма?*

- Не ма! - отрече Роб Секигоопрай - Нал го найш оня сън с големио купон! Дето ти беше с оная ми ти гиздава премяна и таквоз, а? Епа запецнааме там ние.

- Но аз нали убих сънтутника!

Тогава Роб се поомълрлуши:

- Да де, ма ний не смогнааме тъй леко като тебе. Позабави ни мънечко тоя ми ти сън.

- Та доде не излочииме сичката пиячка, - довърши услужливо Прост Уили.

Роб го зяпна и го скастри:

- Ма тъй ли требеше да го изръсиш туй ма?

- Искате да кажете, че сънят може и да продължи, така ли? - заитнересува се Тифани.

- Ми мо'е щом си прежаднел, - изтъкна Прост Уили - А па не беше само пиячката, ми още онея ми ти а-парите-ви че и ора-да-уври и мезелъци.

- А аз си мислих, че ако изядеш или изпиеш нещо в съня, там ще си и останеш! - напомни Тифани.

- Епа за повечето ора си е тъй, - обясни Роб Секигоопрай - Ма не за нас. Къщя или банки или сънища, за нас е се тая. Нема таквоз место, дека да не можеме да влезнеме или па да излезнеме от него.

- Мале, само с кръчмите май ни иде нанагорно, - сети се Голем Йън.

- Епа да, - бодро се съгласи Роб Секигоопрай - Излазюването от кръчма понекогиж ни причинява некои затрррруднения, туй я че си признаем.

- Ами Кралицата къде отиде? - поиска да знае Тифани.

- Ми че она се чупи на моменто га дойдохме, - докладва Роб Секигоопрай и добави - И ние също беж да ни нема, гос'жа, доде съньо се не запроменюва.

После посочи с глава Уентуърт:

- Оно ли е ситното лапе? Мале че пълен нос със сополи!

- Искам бонбонка! - изрева на автопилот Уентуърт.

- Да ама за теб нема! - скастри го Роб Секигоопрай - И ха ми спри да цивриш, ми а да додеш с нас и да не обременявуеш мънечката си сестра!

Тифани отвори уста да протестира, но пак я затвори, когато Уентуърт след кратък шок се изкиска.

- Виж! - викна той възбудено - Малко човече! Мале малко човече!

- Божичко, - въздъхна Тифани - Сега пък започна една.

Но въпреки това тя много се изненада, тъй като досега Уентуърт никога не беше проявявал такъв интерес към някого, който не беше направен от желатин.

- Абе Роб, тука има един истински, - викна едно от пиктситата.

За неин ужас Тифани видя как няколко Нак Мак Фийгъли надигат главата на изпадналия в несвяст Роланд. Целият се беше изпънал на земята.

- Я, ма туй бил момъко, дето беше груб с теб, - забеляза Роб - И на сичко отгоре се опита да джасне Голем Йън с чуко. Ич не беше умно да стори това, ма ич. И к'во да го пра'им са?

Тревите се заклатиха. Небето притъмня. А и въздухът нещо позахладня.

- Не можем да го изоставим тук! - заяви Тифани.

- Убаво бе, с нас че си го влачим, - съгласи се Роб Секигоопрай - А да бегаме, ма *веднагически!*

- Мале малко човече! Мале малко човече! - викаше радостно Уентуърт.

- Опасявам се, че цял ден ще е такъв, - каза Тифани - Съжалявам.

- Бегай към вратнико ма! - настоя Роб Секигоопрай - Не мойш ли да го видиш вратнико?

Тифани отчаяно се заозърта. Вятърът съвсем се беше разлютил.

- Виж го вратнико! - изкомандва Роб.

Тя примигна и се заобръща и рече:

- Ъ... ъ...

Усещането за отвъдния свят, което и се беше появило, докато я беше страх от Кралицата, сега никакво го нямаше. Тя се опита да се съсредоточи. Мирисът на сняг...

Нелепо беше да се говори за мириса на сняг. Та той нали беше чиста замръзнала вода. Но Тифани всеки път като се събуждаше разбираше кога през нощта е валяло сняг. Снегът имаше миризма като вкуса на тенекията. Тенекията си няма вкус, но определено вкусът и беше като миризмата на снега.

Стори и се че чу как мозъкът и пращи от усилие. Щом като е в сън, значи ще трябва да се събуди. От бягане нямаше полза. Сънищата бяха тъпкани с бягане. Но все пак имаше една посока, която изглеждаше ... рехава и бяла.

Тя затвори очи и започна да мисли за сняг, хрущящ и бял като прясно изпрани чаршафи. Съсредоточи се върху усещането да й е под краката. Трябваше й само да се събуди...

Беше се изправила *в* снега.

- Правилно, - одобри Роб Секигоопрай.

- Измъкнах се! - зарадва се Тифани.

- Епа понекогиж вратнико е право у твойта си чутура, - каза Роб - Аре са да одим!

Тифани усети, че я издигат във въздуха. До нея изпод хъркащия Роланд изникнаха дузини малки сини крачета.

- И нема спиранье доде се не изнесем оттук! - заповяда Роб Секигоопрай - Аре, Фийгъли!

Те се понесоха през снега, като групи Фийгъли търчаха пред тях. След някоя друга минута Тифани погледна назад и видя, че синкавите сенки се разнасят.

- Роб... - започна тя.

- Да ма, знаем, - каза той - Беж момци!

- Но *те са бързи*, Роб!

- И туй го знаем!

Снегът се блъскаше в лицето на Тифани. Дърветата се размазваха от бързината с която преминаваха. Но сенките се разпростираха напряко на пътя им и всеки път, щом преминаваха някоя от тях, те изглеждаха някак си твърде плътно, като мъгла.

Сенките зад тях сега вече бяха посредата черни като нощ.

Пиктситата обаче подминаха и последното дърво и пред тях се простряха заснежените поля. Тогава те спряха, толкова внезапно, че Тифани насмалко да се катурне в снега.

- Какво стана?

- Дека са старите ни стъпки ма? - възкликна Прост Уили - Ей са тук си беха па ги нема! И са дека да одим?

Утъпканата пъртина, водила ги досега беше изчезнала. Роб Секигоопрай се обърна и погледна назад към гората. Мрак се кълбеше над нея като дим, разпростирайки се чак до хоризонта.

- Она прати по нас кошмари, - изръмжа той - Са че ни доде върличко, момци.

Тифани различи някакви форми в надигащата се нощ. Прегърна поздраво Уентуърт.

- Кошмари, - повтори Роб, този път обръщайки се към нея - Ти нема що да ги найш *тех*. Ний че ги запрем мънечко. А ти требе да бегаш колкото държиш. Айде беж оттук!

- Няма къде да бягам! - рече Тифани.

Откъм гората се чу пронзителен звук като от цвъркане на насекоми. Пиктситата се скупчиха. Обикновено те се ухилваха щом се зададеше битка, сега обаче изглеждаха смъртно сериозни.

- Епа она, не'но 'личество не 'най как да губи, - изкоментира Роб.

Тифани се озърна към хоризонта зад нея. И там вреше чернилка, тя беше навсякъде околовръст и кръгът все се стесняваше.

Навсякъде има проходи, помисли си тя. Старата келда каза, че проходите са навсякъде. Трябва да намеря проход.

Тук обаче има само сняг и няколко дървета.

Пиктситата си изтеглиха мечовете.

- Кошмарите дето идват, ъ... какви са навид? - попита Тифани.

- Епа от многокракио вид с големи крачища и грамадни зъби и хлопащи криле и стотици очи, таквиз, - обясни Прост Уили.

- Епа да, ма и по-лоши, - продума Роб Секигоопрай, загледан в приждащия мрак.

- Че какво е по-лошо от това? - попита Тифани.

- Нормалните неща га ръгнат накриво, - отвърна Роб.

За момент Тифани го изгледа неразбиращо, а после потръпна. О да, знаеше ги тя тези кошмари. Не се случваха често, но случеха ли се, беше ужасно. Веднъж се беше събудила потръпвайки от мисълта за ботушите на Баба Болежкова хукнали да я преследват, а друг път това беше сторил един пакет захар. Всичко можеше да бъде кошмар. С чудовищата още как да е, но никак не и се искаше да се изправи срещу полудели ботуши.

- Ъ... имам идея, - каза тя.

- И я си имам една - отвърна Роб Секигоопрай - И она е да те нема тук!

- Ей там има китка дървета, - посочи тя.

- Е и? - каза Роб. Беше се загледал във фронта на кошмарите. Сега в чернилката се виждаха фигури - зъби, челюсти, очи, ребра. От начина по който ги гледаше ставаше ясно, че каквото и да стане по-късно, първите няколко чудовища ще да се изправят лице в лице със сериозен проблем. Е, стига да си имат лица.

- Вие можете ли да се *биете* с кошмари? - попита ги тя.

Пищящите звуци доста се бяха засилили.

- Ми оно нема нещо, дето да не стае за тупаник, - изръмжа Голем Йън - Има ли чутура, че му дадеме цела глава пърхут на чело, нема ли си чутура, подлежи на яко ритане!

Тифани се взря в приждащите ... неща и отбеляза:

- Някои имат по *повече* от една глава!

- Иха, леле че късмет! - възкликна Прост Уили.

Пиктситата си наместиха тежестта, готови за бой.

- Гайдарю, - каза Роб Секигоопрай на Уилям гонагъла - А свирни жалейка. Па да се тепаме под песента на миша гайда...

- А не! - надигна глас Тифани - Това аз няма да го търпя! Начинът да биеш кошмар е да се събудиш! Аз съм ви келда! Това е заповед! Отиваме към онези дървета, веднага! Правете каквото ви казвам!

- Мале малко човече! - обади се и Уентуърт.

Пиктситата изгледаха дърветата, а после Тифани.

- Давайте де! - крясна тя толкова силно, че някои от тях се присвиха - Ама веднага! Каквото ви казвам! Има по-добър начин!

- Ич не мо'ем да се репчим на бабаяга, Роб, - промълви Уилям.

- Аз ще ви отведа вкъщи! - отсече тя.

Надявам се, добави тя наум. Но нали беше видяла малкото, кръгло, бледо лице надничащо иззад един дървесен ствол. Сред тези дървета имаше сънтутник.

- Епа да, ма... - започна Роб, после погледна нещо покрай Тифани и рече - Мале не, вижте туй...

Пред редицата настъпващи чудовища имаше едно по-светло петно. Снибс бягаше колкото му държаха силите. Размахваше ръцете си като бутала. Дребничките му крака мязаха на въртящи се колела. Бузите му се бяха издули като балони.

Потопът на кошмарите го застигна и го погълна и продължи напред.

Роб си прибра меча и ревна:

- Аре момци, чухте нашта келда! Фащайте я! Арррре беж!

Някой вдигна Тифани. Други дигнаха още неосвестилия се Роланд. И всички се втурнаха към дърветата.

Тифани извади ръката си от джоба на престилката и разви изпомачканата опаковка от тютюна Веселия Моряк. Трябваше и да се фокусира на него, да и напомня за един сън...

Хората казваха, че морето можело да се види от самия връх на рида, Тифани обаче колкото и да се взираше в ясни зимни дни, когато въздухът беше най-чист, не можеше да види нищо освен някаква синкава мътилка в далечината. Морето на опаковката от Веселия Моряк обаче беше ясно синьо с бели гребени по вълните. Това за Тифани беше морето.

Онова в дърветата изглеждаше като *малък* сънтутник. Значи не беше много силен. Надяваше се да е така. Оставаше и само да се надява, така че да...

Дърветата наближаваха. Кръгът на кошмарите също. Някои от звуците бяха ужасни - като от тракащи кокали или трошащи се камъни или жилещи насекоми и врещящи котки и всички те идваха все по-близо и по-близо...

Глава 12

Веселия Моряк

... под краката и имаше пясък, белопенести вълни се разбиваха в брега и бавно се оттичаха между камъчетата и всичко това звучеше все едно стара баба смуче кораво лукче.

- Кривънци! Е са па дека сме? - изцепи се Прост Уили.

- Да бе, и оти сите мязаме на жълти гъби? - добави Роб Секигоопрай.

Тифани погледна надолу и се изкиска. Всички пиктсита бяха облечени в дрехите на Веселия моряк - импрегнирани палта и огромни жълти импрегнирани дъждобрани, от които едва им се виждаше по малко от лицата. Те се раздвижиха блъсвайки се от време на време един в друг.

Моят сън! - помисли си Тифани. Сънтутникът използва каквото се намери в главата ти... обаче този сън си е *мой*. Мога да го *използвам*.

Уентуърт беше притихнал. Загледал се беше във вълните.

На плажа беше изкарана една лодка. Всичките Нак Мак Фийгъли като едно пиктси (или като една малка жълта гъба) се втурнаха към нея и се заизкачваха през бордовете и.

- Какво правите? - попита ги Тифани.

- Ми я най викам да се чупиме - рече Роб Секигоопрай - Убав сън си намерила, верно си е, ма ич не мо'е тука да останеме.

- Но тук сме на сигурно място!

- Епа се че намери не'но 'личество път за насекъде, - каза Роб докато стотина пиктсита надигнаха едното гребло - И нема да се косиш, оти отбируеме ний от лодки. Нали виде одеве Не-съвсем-дребен Джорджи га беше у потоко с Дребен Боби за риба? Че ние, найш ли, много сме навътре у риболовно-траулерните че и мореплавателните науки.

И вярно, те като че ли наистина разбираха от лодки. Веслата бяха закрепени в ключовете им и една дружина Фийгъли изтика лодката във водата.

- А са ти само ни подай мънечкото лапе, - провикна се Роб Секигоопрай от кърмата.

Несигурно, хлъзгайки се по мокрите гладки камъни, Тифани преджапа студената вода и им подаде Уентуърт. Който изглежда си мислеше, че това е страхотна забава.

- Мале малки човечета! - викаше той, докато го поемаха и го спускаха в лодката. Това беше неговата единствена шега, така че скоро тя нямаше да му омръзне.

- А така, убаво бре, - говореше му Роб настанявайки го под пейката - А са само тука че ми седиш като добро лапе и нема да зяеш за бонбонки, оти иначе чичко Роб че ти дърпа ухото.

Уентуърт се изкикоти.

Тифани се втурна обратно към брега и се помъчи да изправи Роланд на крака. Той отвори очи и й хвърли замътнен поглед.

- К'о ста'а? - изломоти той - Ей че странен сън...

И той пак си затвори очите и клюмна.

- Скачай в лодката! - извика му тя, влачейки го през прибоя.

- Кривънци! Да не земаме с нас и тоя непотребник? - възкликна Роб докато хващаше Роланд за панталоните и го премяташе в лодката.

- Разбира се! - метна се след него Тифани и тупна на дъното на лодката, тъкмо когато я подхванаха вълните. Веслата изскърцаха и зашляпаха и лодката се плъзна напред. Разтърси се още веднъж-два пъти, когато я удариха още вълни, след което запори през морето. Пиктситата си бяха яки. Въпреки че всяко гребло приличаше на бойно поле с всичките пиктсита висящи от него или накачулили се по него или на раменете на

други пиктсита, всеки хванал каквото е успял да докопа, и двете весла почти се огъваха докато загребваха водата.

Тифани се поизправи и се постара да пренебрегне някак несигурното усещане в стомаха си.

- Карайте към фара! - разпореди се тя.

- Епа да, знам си, - каза Роб Секигоопрай - Епа оно друго место тук нема! А па не'но личество светлина не обича, - ухили се той - Убав сън, бе гос'жа. Нечеш ли да го зърнеш небето?

- Небе като небе, - отвърна Тифани.

- Епа не е *баш* като небе, - възрази Роб - Ха глей назаде.

Тифани се обърна. Небето беше синьо. Много синьо. Но високо над отдалечаващия се бряг се рееше огромна жълта ивица. Изглеждаше доста далече, разпростряла се на стотици мили. А посредата й бе надвиснал над света като цяла галактика и сиво-синкав заради далечината един спасителен пояс. По самата ивица бе изписано наопаки с букви по-големи от луната следното:

КЯРОМЯИЛЕСЕВ

- Ние да не *сме* в опаковката? - попита Тифани.

- Епа да, - отвърна Роб.

- Но морето изглежда толкова ... реално. Солено и мокро и студено. Не е като някоя боя! Никога не съм сънувала морето солено, нито толкова студено!

- Епа тъй ли било? - кимна Роб - Епа оно е картинка отвънка, ма си е истинско отвътре. Ние, найш ли, отколе сме обиколили и изпокраднали секакви най-различни светове и от нас туй да найш: Вселената е бая по-сложна, отколкото мяза отвънка.

Тифани извади избелялата опаковка от джоба си и отново се взря в нея. И поясът и фарът си бяха на мястото. Но самия Весел Моряк го нямаше. А вместо него, съвсем мъничка, не по-голяма от точица на напечатаното море, *имаше* една малка гребна лодка.

Тя погледна нагоре. Там на небето, пред грамадния замъглен спасителен пояс бяха изникнали буреносни облаци, обширни, рунтави, кълбящи се и наближаващи.

- Не и отне много време да намери път дотук - промърмори Уилям.

- Така е, - подтвърди Тифани - но това е мой сън. Аз знам как върви той. Продължавайте да гребете!

Някои облаци се изтъркулиха над главите им и се спуснаха към морето. Сляха се с вълните като морски пръски наопаки. Заваля силно, толкова силно, че плътна мъгла се издигна над вълните.

- Това ли е то? - не повярва Тифани - Това ли е всичко, което може да направи?

- Епа надали, - каза Роб Секигоопрай - Налегнете ги греблата бре момци!

Лодката се втурна напред през дъжда прескачайки от един гребен на вълна на друг.

Но тогава, противно на всички нормални правила, морето им тръгна нанагорнище. Водата се надигаше нагоре и нагоре, а лодката беше отметена назад.

Нещо изплуваше. Нещо бяло разтваряше морето надве. Огромни водопади се изливаха от сияещото кубе растящо накъм бурното небе. То се издигаше все повече, но имаше още и още. По едно време изникна око. Съвсем малко в сравнение с грамаданската глава, то се завъртя и се прикова в малката лодчица.

- Леле, *е тая* чутура че е цел ден работа даже за Голем Йън, - възхити се Роб Секигоопрай - Че и за утре че остане! Гребете ма момци!

- Този сън си е мой, - каза Тифани, толкова спокойно колкото можеше - Това е рибата кит.

Да, но никога не съм сънувала миризмата, добави тя наум. Острата, плътна, изпълнила света миризма на сол и вода и риба и буря...

- К'во ли руча това? - поинтересува се Прост Уили.

- А, това го знам, - рече Тифани докато лодката се мяташе в побеснялата вода - Китовете не са опасни, понеже ядат само съвсем ситни неща...

- Гребете като мълнии ма момци! - изкряска Роб Секигоопрай.

- Ма ти отде найш, че оно руча само дребни неща? - попита Прост Уили, когато рибата кит заотваря устата си.

- Че аз платих цяла краставица за урок по Зверовете от Дълбините - отговори Тифани, докато една вълна ги заливаше - Китовете дори си нямат истински зъби!

Чу се гръмко изщракване и ги налетя ураганен зловонен рибешки дъх и всичко се изпълни с гледката на огромни остри зъби.

- Тъй ли ма? - каза Прост Уили - Нечем да те обидим, ма туй рибе комай е одило на друго даскало!

Отлялата се от изплуването на рибата кит вода ги отнасяше надалече от него. Сега Тифани вече можеше да види цялата глава и по някакъв начин, който тя не можеше да обясни, китът й напомняше за Кралицата. Кралицата беше някъде *тук*.

Гневът и се завърна.

- Това е *моят* сън, - извика тя към небето - Десетки пъти съм го сънувала! За теб тук не е разрешено! А китовете не ядат хора! Всеки, стига да не е твърде тъп, го знае!

Опашка голяма като цяло поле се издигна и шляпна в морето. Китът се впусна напред.

Роб Секигоопрай отметна жълтата си шапка и си изтегли меча.

- Епа убаво, опитааме се и толкоз, - провикна се той - Това дзверче че го боли корем, както не го е болело!

- Епа да, - изрева Прост Уили - Че си пробием пътьо към свободата!

- Не, продължавайте да гребете! - извика Тифани.

- Никой никогиж не е рекъл, дека Нак Мак Фийгъл са обърнали гърбо си на враго! - изкрещя Роб.

- Ама вие нали гребете *обърнати* назад! - изтъкна Тифани.

- Епа за това не бех се сетил, - омърлуши се пиктсито и пак седна.

- Само се спирайте да гребете! - настояваше Тифани - Още малко и ще стигнем фара!

Пиктситата замърмориха, понеже макар лицата им да гледаха в правилната посока, все пак се движиха в неправилната посока, но налегнаха веслата.

- Леле, ма голема чутура, найш ли, си имаме тука, - каза по някое време Роб - Колкоз голема че да е чутурата, що че речеш, гонагъл?

- Епа я най викам дека е *опрررределено* голема, Роб, - обади се от екипа по другото гребло Уилям - Впрочем бих я опрررределил даже като непомерррно огрررромна.

- Епа нема ли да прекалиш с туй бе?

- Не ма. Огрررромна си е напълно подходящо.

Още малко и ни е стигнало, помисли си Тифани. Трябва да сработи. Мой си е сънят. Всеки момент. Ей сегичка...

- А що че речеш тогаз за онуй колко ближе е? - попита най-безгрижно Роб, докато лодката се подмяташе и се люшкаше току под носа на кита.

- Това опрررределено е убав въпрос, Роб, - отговори Уилям - И че ти отговорим като ти кажем, че опрررределено е много близко.

Ей сега, всеки момент, мислеше си Тифани. Вярно, че мис Тик ми каза да не вярвам в сънищата си, но всъщност тя имаше предвид само, че не бива да се остава на гола надежда. Ъ... всеки момент ще дойде, ... *надявам се*. Никога не е пропускал...

- В действителност нема да е прекалено да се каже *извънрررредно* близко... - добави замислено Уилям.

Тифани преглътна и се занадява, че и китът няма да стори същото. Между лодката и зъбите вече бяха останали само трийсетина стъпки вода.

И тогава пред нея премигна дървена стена и отфуча нататък, като само се чу едно джат-джат-джат.

Тифани погледна нагоре с увиснало чене. Бели платна се издуваха на фона на бурното небе, а от тях се стичаше вода на водопади. По такелажа се показаха моряци, които завикаха приветствено. И после кърмата на

кораба на Веселия Моряк потъна в дъжда и мъглата, но не и преди Тифани да зърне едрия брадат мъж на руля, облечен с жълто импрегнирано наметало. Той се обърна и й махна само веднъж преди да изчезне в мрака.

Тя някак си успя отново да се изправи в тресящата се лодка и се провикна към надвисналия над нея кит:

- Ти трябва да го гониш! Така става тая работа! Ти го гониш, той те гони! *Така каза Баба Болежкова!* Не сториш ли така, *не* може да си рибата кит! Това е *моят* сън! По моите правила! В него имам повече опит от теб!

- Голяама либа! - викна Уентуърт.

Това беше по-изненадващо и от кита. Тифани зяпна братчето си без да обръща внимание на клатушкането на лодката.

- Голяама либа! - повтори Уентуърт.

- Правилно! - зарадва му се Тифани - Голяама риба! А *най-интересното* е, че китът изобщо не е риба! Всъщност той е бозайник, също като кравата!

Аз ли го изтърсих това? - зачуди се Вторият и Акъл, а всичките пиктсита се бяха загледали в нея, а лодката се завъртя свободно по течението. За пръв път той да каже нещо, което да не се отнася за бонбонки и за малко-малко, а ти пък да го *поправиш?*

Тифани погледна към кита, който си имаше проблем. Но той си беше китъ*т*, същият кит, който тя беше сънувала толкова много пъти откакто Баба Болежкова и беше разказала за него, а дори и Кралицата не може да излезе напреки на такава история.

Китът неохотно се обърна и заплува подир кораба на Веселия Моряк.

- Голяама либа я няма! - каза Уентуърт.

- Не, бозайник е... - произнесе устата на Тифани, преди тя да успее да я спре.

Пиктситата все така я зяпаха.

- Той просто трябва да го усвои както е правилно, - измънка тя засрамено - Много хора допускат тази грешка.

Така ще вземеш да станеш като мис Тик, каза Вторият й Акъл. Това ли искаш?

- Да, - заяви един глас и Тифани осъзна, че е нейният. За нейна радост гневът и се беше завърнал - Да! Аз съм си *аз!* Аз съм предпазлива и логична и обмислям нещата, които не разбирам! Когато чуя хората да казват неправилна дума, това ме дразни! Бива ме със сиренето. Чета бързо! *Мисля!* И винаги си нося по малко канап! Такава съм си!

Тя спря. Дори и Уентуърт я беше зяпнал. И мигаше.

- Голяама водна клава я няма... - налучка той хрисимо.

- Точно така! Браво на момчето! - одобри Тифани - Като се върнем в къщи, ще ти дам *една* бонбонка!

Целокупното Фийгълско войнство все така беше замряло, гледайки я разтревожено.

- С твое позволение да одиме, а? - вдигна нервно ръка Роб Секигоопрай - Докато тая твоя ри... Докато тая твоя крава кит се не повърне, а?

Тя погледна над главите им. Фарът не беше далече. Малък кей се издаваше от островчето му.

- Да, ако обичате. Ъ... благодаря ви, - каза тя, отпускайки се донякъде.

Корабът и китът се бяха изгубили в дъжда, а морето само леко се плискаше край брега. На крайбрежните скали беше седнал един сънтутник, прострял напред бледите си тлъсти крака. Гледаше морето и изглежда не забелязваше наближаващата лодка. Мисли си, че си е в къщи, реши Тифани. Дала съм му сън по вкуса му.

Пиктситата се изсипаха на кея и завързаха лодката.

- Ми убаво, стигнааме, - каза Роб Секигоопрай - Са само да му резнеме чутурата на тоя и прав ни път оттука...

- Недейте! - възрази Тифани.

- Ма он...

- Оставете го на мира. Просто... го оставете на мира, ясно? Не му е до нас, - А и той разбира от море, добави тя наум. Сигурно му е домъчняло за море. Ето защо сънят беше толкова *реалистичен*. Аз сама никога не го докарвах чак такъв.

Един рак изпълзя от прибоя до краката на сънтутника и засънува рачешките си сънища.

Изглежда сънтутникът се е изгубил в собствения си сън. Интересно, дали някога ще се събуди?

- В моя сън винаги се събуждам, когато стигна фара, - обърна се тя към Фийгълите.

Пиктситата вдигнаха погледи към бяло-червената кула и като един Фийгъл си изтеглиха мечовете.

- Немаме и вера на неено 'личество, - каза Роб - Она че те остави да си мислиш, че сичко ти е наред, ма га си го отпуснеш гардо, она че ти скокне. Она че те чека зад вратнико, аре на бас. Требе първо нас да ни пуснеш.

Това не беше въпрос, а разпореждане. Тифани кимна и изгледа как Нак Мак Фийгъл се втурват през камънака към кулата. Останала самичка на кея, като изключим Уентуърт и безсъзнателния Роланд, тя извади жабока от джоба си.

- Или сънувам или съм на плаж, - рече той - А жабите не могат да сънуват.

- В моя сън могат, - възрази Тифани - А това е *моят* сън.

- Значи е изключително опасен сън! - каза неблагодарно жабокът.

- А, не. Много си е сладък, - не се съгласи Тифани - Чудесен е. Виж как светлинките играят по вълните.

- А къде са табелите, предупреждаващи хората за опасност от удавяне? - оплака се жабокът - Няма спасителни пояси, нито заграждения против акули. А да виждам някъде квалифициран спасител? Опасявам се, че и такъв няма. Само да предположим, че някой...

- Стига де, това е морският бряг, - прекъсна го Тифани - Какви бяха тези приказки?

- Аз... аз не знам, - запъна се жабокът - Може ли да ме оставиш на земята, ако обичаш. Че ще ме заболи глава.

Тифани го остави и той се навря в някакви водорасли. След малко се чу как яде нещо.

Морето беше спокойно.

Беше толкова мирно.

Точно като моментите, които всеки, който е с ума си, би заподозрял в нещо нередно.

Но нищо не се случваше. Последва още едно нищо, което също не се случваше. Уентуърт вдигна едно камъче и го лапна основавайки се на принципа, че всичко би могло да се окаже сладка.

Тогава изведнъж откъв фара се чуха шумове. Тифани чу приглушени викове и трясък, а веднъж дваж и шум от чупене на стъкло. По едно време нещо тежко като че изтрополи по витата стълба блъскайки се във всяко стъпало.

Вратата се отвори и Фийгълите излязоха. Изглеждаха удовлетворени.

- Нема проблема, - обяви Роб Секигоопрай - Нема никой.

- Но аз чух много шум!

- Епа нали требеше да се увериме, - обясни Прост Уили.

- Мале малки човечета! - извика Уентуърт.

- Мина ли вратата, ще се събудя, - каза Тифани измъквайки Роланд от лодката - Винаги е ставало така. Трябва да проработи. Това е моят сън, - Тя се напъна, изправи Роланд на крака и се обърна към най-близкия Фийгъл - Можете ли да вземете Уентуърт?

- Епа да.

- И нали няма да се загубите нито пък да се напиете?

Роб изглеждаше обиден:

- Че ние не се губиме! Винаги 'найм дека сме! Само дето понекогиж мо'еби не сме баш сигурни дека е *сичко останало*, ма оти па да е наша вината дека сичко се е изгубило? Нак Мак Фийгъл никогиж се не губят!

- Ами за напиването какво? - попита Тифани, влачейки Роланд накъм фара.

- Никогиж у живото си не сме се губили! - пенеше се Роб Секигоопрай - Тъй ли е момци? - чу се нестройно и неубедително съгласие - Думите "губене" и "Нак Мак Фийгъл" не мо'е да се тражат у едно изречение!

- Ами напиването? - още веднъж попита Тифани, оставяйки Роланд легнал нагоре по брега.

- Губенето е нещо дето става с другите ора! - увери я Роб - Туй че ти речем я най-безкомпрррромисно ясно!

- Е, добре, поне във фара няма нищо за пиене, - отказа се да настоява повече Тифани и се засмя - Освен ако не изпиете лампеното масло, а това никой няма да е толкова луд да направи!

Пиктситата изведнъж се смълчаха.

- Че туй па що ли е? - бавно и предпазливо попита Прост Уили - Да не е онова нещо, дето прилича на такова дето е като големо шише?

- Со черепче и пресечени кокаляци по него? - допълни Роб.

- Да, вероятно е то, и е нещо ужасно, - каза Тифани - Ако го изпиете, ще ви стане много лошо.

- Тъй ли? - замисли се Роб - Много ... интерррресно. И от кой вид лошо че е туй лошо, ей тъй на да попитам?

- Мисля, че сигурно ще умрете.

- Ми че оно ние сме си умрели, - напомни й Роб.

- Добре де, тогава ще сте много, ама много болни, - поправи се Тифани и го погледна внимателно - Освен това е леснозапалимо. Много хубаво, че не сте пили от него, нали?

Прост Уили се оригна шумно. Размириса се на парафин.

- Епа да, - каза той.

Тифани отиде да вземе Уентуърт. Зад себе си дочу приглушени гласове, трескаво шепнещи си:

- Рекох ли ви я дека черепчето значи, дека не бива да го бараме?

- Ма Голем Йън вика, дека черепчето значело дека е яка пиячка! Па и накъде е ръгнал свето, щом се остаят безотговорно такива неща на место дека невинни ора мо'е случайно да строшат вратнико и да изкъртят железните прътове и да дигнат големата верига и да разбиюват катинаро на шкафо и без да искат да го излочат!

- Що па че значи леснозапалимо?

- Ми значи дека фаща огън!

- Убаво, убаво, нема да се паникьосвате бе. Нема да се оригвате и нема да мочите има ли наближе открит огън, вдевате ли? И а се дръжте естествено!

Тифани тихичко се подсмихна. Изглежда пиктситата бяха много трудни за убиване. Може пък вярата, че вече си умрял, да те имунизираше. Тя се обърна и се загледа във вратата на фара. В съня си никога досега не я беше виждала отворена. Досега си беше мислила, че фарът, който си беше помещение за светлина, трябва да е пълен със светлина също както краварникът е пълен с крави, а сайвантът за дърва с дърва.

- Добре, така да бъде, - отново се обърна тя към Роб - Аз ще взема Роланд, а вие искам да вземете Уентуърт.

- Нечеш ли ти да го носиш мънечкото лапе? - учуди се Роб.

- Мале малко човече! - извика Уентуърт.

- Вие го взимате, - каза накратко Тифани.

Имаше предвид: Не съм сигурна, че ще се получи, а за него може би е по-безопасно да е с вас, отколкото с мен. Надявам се, че ще се събудя в леглото си. Да се събудя в леглото си би било хубаво нещо...

Разбира се, ако всички останали също се събудят там, ще имам да отговарям на някои трудни въпроси, но все ще е по-добре отколкото ако Кралицата...

Зад нея се чу силен шум и ромолене и като се обърна видя, че морето се оттича, и то много бързо. Устремно се отдалечаваше от брега. Докато гледаше, камъни и водорасли се показваха над морската пяна и изведнъж ей ги на високо над морето и сухи.

- А, да, - каза след някое време тя - Всичко е наред. Знам какво е това. Това е отливът. Морето ги прави такива едни. Всеки ден си отива и пак приижда.

- Епа тъй ли? - рече Роб Секигоопрай - Чудна работа. Оно мяза сякаш се излива през некоя дупка.

На около петдесетина крачки от тях последните остатъци морска вода се изливаха през някакъв ръб, а някои от пиктситата вече се бяха насочили натам.

В този момент Тифани беше обзета от нещо, което не беше точно паника. Беше много по-бавно и по-гадно от паниката. Започна само с едно досадно малко съмненийце, което гласеше: а не трябваше ли отливът да е по-бавен?

Учителят (Чудесътъ на Природътъ, Иднъ Ябълкъ) не беше навлизал в чак толкова подробности. Обаче по оголеното морско дъно пляскаха с опашки риби, а нали рибата в морето не можеше да умира всеки ден?

- Ъ, мисля си, че трябва повече да внимаваме, - каза тя, пристъпвайки след Роб Секигоопрай.

- Оти ма? Ми то не е като да се надигуе водата. Кога че доде приливо?

- Ами, струва ми се, сигурно след няколко часа, - Тифани усещаше как бавната гадна паника се засилва - Но не съм сигурна дали...

- Ми значи имаме купища време, - зарадва се Роб.

Стигнаха ръба, където вече се бяха наредили останалите пиктсита. По малко вода все още се точеше през краката им и се изливаше в залива отдолу. Който изглеждаше като планинска клисура. В далечния му край, на много мили нататък, отстъпващото море беше само колкото блещукаща ивичка.

Под тях обаче имаше потънали кораби. Бяха купища. Галеони и шхуни и клипери, с изпочупени мачти, с провиснал такелаж, с пробити

корпуси, те бяха пръснати на длъж и на шир сред локвите от това, което някога беше залив.

Като един Фийгълите въздъхнаха блажено:

- Потънали съкровища!

- Епа да! Злато!

- Мильончета!

- Скъпоценни камичета!

- Откъде ви е хрумнало, че вътре има съкровища? - намеси се Тифани.

Нак Мак Фийгълите я изгледаха в почуда, все едно беше предположила, че камъните могат да полетят.

- Ми оно *требе* да има съкровища у тех, - обясни Прост Уили - Иначе оти им е да потъват?

- Верно си е, - подтвърди Роб - Требе да има злато у потъналите кораби, иначе немаше да си струва да се тепаш със сите акулчета и охлюподи и таквоз. Да се гепят съкровища от дъното на океано, ми че оно си е *най*-големото, *най*-убавото краднене на свето!

А това, което Тифани почувства сега, си беше истинска чистосърдечна паника.

- Ама това нали е фар! - посочи тя - Виждате го, нали! Фарът е за да не се разбиват корабите в скалите! Разбрахте ли? А? Това е клопка специално стъкмена за вас! Кралицата е някъде наблизо!

- Ма не мо'е ли само бърже бърже да рипнеме до доле и ей само да надзърнуеме у едно мънечко корабче? - попита смирено Роб.

- Не! Защото... - Тифани погледна нагоре и долови някакъв проблясък - Защото... морето ... то се ... връща!

Това, което отначало изглеждаше като облак на хоризонта се уголемяваше все повече лъскайки заплашително. Тифани вече чуваше рева му.

Тя хукна нагоре по брега и промуши ръце под мишниците на Роланд за да може да го влачи към фара. Огледа се и видя как пиктситата не помръдват, а все така гледат гигантската надигаща се вълна.

С тях беше и Уентуърт, радостно зазяпал се във вълната и леко навел се напред, така че можеше да се хване за ръце с двама Фийгъли, е, *ако* те се вдигнеха на пръсти.

Тази картина й се запечата в очите. Малкото момченце и пиктситата, всичките с гръб към нея, всичките наблюдаващи с интерес грохотната, беснееща, изпълнила небето стена от вода.

- Насам! - изкрещя Тифани - Бях сгрешила, това не е прилив, това е Кралицата...

Вълната надигна потъналите кораби и ги заразмята из свистящите планини от пяна.

- *Насам!*

Някак си Тифани успя да преметне Роланд през рамо и се заклатушка през камъните накъм вратата на фара когато вълната се стовари на брега зад нея...

... за миг светът се изпълни с бяла светлина...

... и снегът изпращя под краката й.

Беше в безмълвната, студена земя на Кралицата. Нямаше никой околовръст, нито пък имаше какво да се види освен сняг и, някъде в далечината, гората. Над нея се кълбяха черни облаци.

Пред нея, едва-едва видима, във въздуха се рееше картина. Малко торф и няколко камъка, огряни от лунна светлина.

Това беше другата страна на вратата към вкъщи.

Тя отчаяно се обърна.

- Моля ви се! - извика тя. Не че искаше от някого каквото и да е. Просто имаше нужда да крещи - Роб? Уилям? Уили? *Уентуърт?*

В далечината откъм гората залаяха псета на мрака.

- Трябва да се измъквам, - измърмори Тифани - Трябва да се измъквам...

Хвана Роланд за яката и го повлече към прохода. Поне по снега беше по-лесно да го плъзга.

Никой и нищо не се опита да я спре. Малко оттатък вратата между камъните и по торфа беше навяло сняг, но въздухът беше топъл и жив от песента на щурците. Под истинската луна, под истинското небе, тя довлече момчето до един паднал камък и го облегна на него. После седна до него изтощена до смърт и се опита да си възстанови дъха.

Роклята й беше подгизнала и миришеше на море.

Някъде далече-далече можеше да чуе собствените си мисли:

Може и да са оживели. Това все пак е сън. Все трябва да има път за обратно. Аз само трябва да го намеря. Трябва да се върна там.

Лаят вече беше много силен...

Тя пак се изправи, въпреки че единственото, което и се искаше, беше да легне и да заспи.

Трите камъка на портала се чернееха на фона на звездите.

И както ги гледаше, те рухнаха. Този отляво бавно се плъзна настрани, а останалите се струпаха върху него.

Тя се втурна и заблъска тоновете скала. Заръчка въздуха около тях, та дано се случи порталът да си е останал там. Мижеше до полуда, опитвайки се да го види.

Тифани стоеше сам сама под звездите и се опитваше да не заплаче.

- Срамота, - каза и Кралицата - Ти подведе всички, не е ли така...?

Глава 13

Земя под Вълната

Кралицата закрачи през торфа към Тифани. Където стъпеше, веднага блясваше слана. Една малка частица от Тифани, която все още не беше престанала да мисли, отбеляза: Сутринта тази трева ще е попарена. Тя убива *моя* торф.

- Само като се замислиш, целият живот на човека не е нищо повече от сън, - каза кралицата със същия онзи вбесяващо спокоен и любезен глас, приседна на падналите камъни и продължи:

- Как бленувате само вие, хората. Бленувате, че сте умни. Бленувате, че сте значими. Бленувате, че сте специални. Знаеш ли, още малко и ще излезете по-добри и от сънтутниците. Най-малкото вие със сигурност имате повече въображение. Изглежда трябва да съм ви благодарна.

- За какво? - Тифани гледаше в ботушите си.

Ужасът я сковаваше цялата като с нажежени до червено струни. Нямаше накъде да се бяга.

- Досега не бях осъзнавала, колко чудесен *е* вашият свят, - говореше Кралицата. - А пък сънтутниците ... е, фактически те не са много повече от ходещи сюнгери. Светът им е вехт. Още малко му остава и ще умре. Не им е останала *изобретателност*. С малко помощ от моя страна твойте хора ще се справят много по-добре. Защото, виждаш ли, вие не преставате да сънувате. *Ти*, вчастност, цялото време сънуваш. Картината ти за света е пейзаж центриран около самата теб, нима не е така? Изумително. Виж се само - с тази ужасна рокля и тези нелепи ботуши. А си въобразяваш, че можеш да нахлуеш в моя свят, въоръжена само с кухненски тиган. Ах, този блян за Смелото Момиченце Спасяващо Малкото Си Братче. Мислила си се за героиня на *приказка*, а? Обаче го изостави. Знаеш ли, да се срутят върху ти милиарди тонове морска вода ще е като да ти падне върху главата цяла планина от желязо, как мислиш?

Тифани не можеше да мисли. Главата и беше пълна с нажежена розова мъгла. *Не беше* сработило.

Някъде там в мъглата беше Третият и Акъл, който настояваше да бъде чут.

- Измъкнах Роланд, - промълви тя, все тъй свела поглед в ботушите си.

- Той обаче не е твой, - отбеляза Кралицата - Той е, нека погледнем истината в очите, едно доста тъпо момче с голямо червено лице, а мозъкът му е същинска свинска лой, съвсем като баща си е. И за да спасиш този разглезен тъпунгер ти заряза малкото си братче с шайка кокошкари.

Нямаше *време!* - крещеше й Третият Акъл. Нямаше как *хем* да стигнеш до него *хем* да се върнеш във фара! Ти и така едва се измъкна! И все пак измъкна Роланд! Това беше разумното нещо в случая! Няма защо да се чувстваш виновна! Какво е по-добре, да се опиташ да спасиш брат си и да си смела, сърцата, глупава и мъртва, или пък да спасиш момчето и да си смела, сърцата, здравомислеща и жива?

Но пък нещо друго в нея каза, че да е глупава и мъртва щеше да е по-... правилно. Нещо й натякваше: И на Мама ли ще кажеш, че си видяла, че нямало време да спасиш братчето си и затова вместо него си спасила някого си другиго? И дали ще й *хареса* на нея тази твоя разсъдителност? Това да си права, не винаги върши работа.

Това е Кралицата! - скастри я Третият Акъл. Нейният глас е! Сякаш те хипнотизира! Я спри да я слушаш!

- Предполагам, че не си виновна, че си толкова студена и безсърдечна, - пак подхвана Кралицата - Вероятно това е заради родителите ти. Изглежда те изобщо не са ти отделяли достатъчно внимание. А и колко жестоко беше от тяхна страна да завъдят Уентуърт. Трябваше да са по-внимателни. И са те оставили да изчетеш твърде много думи. Не може да е на добро за един подрастващ ум да знае думи като "парадигма" и "есхатологически". Това неизбежно води до поведение като твойто, когато употреби братчето си за стръв, - Кралицата въздъхна - Наистина е прискърбно, че такива неща се случват постоянно. Би трябвало да се радваш, че не те е сполетяло нещо по-лошо от това да станеш дълбоко интровертна и социално неинтегрирана.

Тя стана и заобиколи Тифани.

- Колко тъжно, - продължаваше тя - В съня си ти си силна, здравомислеща, логична ... ти си някой, който винаги си има парче канап. Това обаче е само извинение, че не си наистина човечна и чувствителна. Ти си цялата само мозък, а сърцето никакво го няма. Дори не заплака, когато умря Баба Болежкова. Твърде много *мислиш*, а сега безценното ти мислене *те* подведе. Така че *аз* мисля, че е най-добре просто да те убия, как мислиш?

Намери някой камък! - изпищя Третият Акъл. Удари я!

В здрача Тифани можеше да различи още фигури. Някои от хората от летните картинки бяха там. Както и сънтутници, конникът без глава и Женищата Земни Пчели. Покрай нея слана покриваше земята.

- Мисля, че тук ще ни хареса, - рече Кралицата.

Мраз запълзя по краката на Тифани. Третият и Акъл, вече съвсем прегракнал, викна: Направи *нещо!*

Трябваше да бъде по-организирана. Мислите и бяха мътни. Не биваше да се надявам на сънища. Или пък... може би трябваше да бъда по-човечна. Повече ... да чувствам. Тогава обаче нямаше как да заплача! То

просто ... тъй и не ми дойде! И как да спра да мисля? Ами да мисля за това как мисля? Или дори да мисля за това как мисля за това как мисля?

Видя насмешката в очите на Кралицата и си помисли: Кой ли от тези, които мислят всичко това, съм самата *аз?*

И всъщност има ли ме изобщо *мене?*

Облаци се шереха по небето като леке. Затулваха звездите. Същите онези мастилено-черни облаци от замръзналия свят, кошмарните облаци. Заваля. Градушка. Биеше торфа като с куршуми и го превръщаше в белезникава кал. Вятърът виеше като глутница псета на мрака.

С мъка Тифани пристъпи една крачка напред. Калта полепваше по ботушите и.

- Последен напън на волята, а? - подигра я отстъпвайки Кралицата.

Тифани се опита да направи още една стъпка, но не можа. Тя беше толкова премръзнала и преуморена. Усещаше, как същината й чезнеше, губеше се...

- Колко тъжно, да свършиш по този начин, - промълви Кралицата.

Тифани падна по лице в замръзващата кал.

Дъждът се усили, жилейки я като с игли, блъскайки по главата й, стичайки се като ледени сълзи по бузите й. Така я подкара, че я остави без дъх.

Чувстваше как студът изсмуква от нея всичката останала й топлинка. Друго усещане не й беше останало, освен само една музикална нота. Звучеше като миризмата на снега или като искрица мраз. Висока, тънка и пронзителна.

Не усещаше земята под себе си и над нея нищичко не се виждаше. Нямаше дори звезди. Облаците бяха затулили всичко.

Беше й толкова студено, че вече не можеше да усеща студа, нито пък пръстите си. Една мисъл успя да си пробие път през скования и от студ мозък. Има ли ме изобщо? Да не би само мислите ми да сънуват за мен?

Тъмнината ставаше все по-черна. Никоя нощ не е била толкова черна, никоя зима толкова студена. Беше по-студено, отколкото през суровите зими, когато всичко потъваше в сняг и Баба Болежкова обикаляше от пряспа на пряспа, търсейки топли тела. Овцете можеха да оцелеят под снега, ако овчарят си знае работата, обичаше да казва Баба. Снегът пазеше от замръзване, а овцете оцеляваха в дълбоки дупки под пръхкавия сняг, докато мразовитият вятър духаше безопасно отгоре.

Сега обаче беше студено като през онези дни, когато дори сняг не можеше да навали, а вятърът беше самият чист студ, разнасящ ледунки през торфа. Такива бяха смъртоносните дни на ранната пролет, когато ягненето вече беше започнало, а зимата се завръщаше с вой...

Мракът беше навсякъде, беззвезден и безнадежден.

Имаше само едно светло петно в далечината.

Една единствена звезда. Далече отдолу. И тя се движеше...

Разгаряше се все по-ярка в бурната нощ.

Лъкатушеше, докато наближаваше.

Тишина обзе Тифани и тя потъна дълбоко в сече си.

Тишината миришеше на овце, на терпентин и на тютюн.

И тогава... ето го движението, все едно много бързо потъва надолу в земята.

И още нежна топлина и, само за миг, шум от вълни.

И собственият й глас прозвуча в главата и.

Тази земя е в костите ми.

Земя под вълните.

Белота.

Виеше се посред топлата плътна тъмнина около нея, приличаше на сняг, но беше ситна като прах. Трупаше се някъде под нея, където тя видя да се белее нещо смътно.

Някакво създание, приличащо на фунийка сладолед с много пипала, профуча покрай нея и отмина.

Под водата съм, досети се Тифани.

Помня...

Ето, милиони години тя се утаява под морето, новата земя раждаща се изпод океана. Това не е сън. Това е ... памет. Земята под вълните. Милиони и милиони мънички черупки...

Тази земя е *жива*.

И по цялото това време Тифани подушваше топлия успокоителен мирис на овчарската колиба и усещането, че я държат невидими ръце.

Белотата отдолу се надигна над главата й, но на нея и беше уютно. Чувстваше се като в мъгла.

Сега съм вътре във варовика, като кремък, като варовче...

Тя не беше сигурна колко време прекара в дълбоката топла вода, че и дали изобщо беше минало някакво време, или пък милиони години бяха отминали за секунда, но пак се усети движение и този път то беше издигане.

Още спомени заляха ума и.

Винаги е имало кой да наглежда границите. Никой не беше избирал да прави това. Беше избрано вместо тях. Все някой трябваше да има грижата. Понякога трябваше да се борят. Понякога трябваше да говорят за тези, които нямат свой глас...

Тя отвори очи. Все още беше легнала в калта, а Кралицата се беше надвесила над нея и й се надсмиваше на фона на бушуващата буря.

На нея обаче й беше топло. Всъщност се усещаше нажежена до червено от гняв ... гняв заради попарения торф, заради собствената и глупост, гняв срещу тази прекрасна твар, която умееше само да контролира.

Тази... твар се опитваше да й вземе *света*.

Всички вещици са себични, беше й казала Кралицата. Третият Акъл на Тифани обаче заяви: Тогава направи от себичността си оръжие! Нека всички неща станат твои! Нека животът и сънищата и надеждите на другите станат твои! Защити ги! Спаси ги! Вкарай ги в кошарата! Броди през фъртуната заради тях! Пази ги от вълка! Моите сънища! Моят брат! Моето семейство! Моята земя! Моят свят! Как смееш да се опитваш да вземеш всичко това, защото *е мое!*

Имам дълг!

Гневът я заля. Тя се изправи, сви юмруци и изкрещя към бурята, влагайки в този крясък цялата препълваща я ярост.

Светкавица удари земята до нея, веднъж от едната й страна и още веднъж от другата.

Удари и си остана там с пукот и стана на две кучета.

Пара се издигаше от козината им, а от ушите им хвърчаха сини искри когато тръснеха глава. Гледаха я в очакване.

Кралицата зяпна и изчезна.

- Тук, Мълния! - викна Тифани - Редом, Гръм!

И тя си спомни как навремето търчеше през рида, препъвайки се и викайки разни неверни неща, докато двете кучета правеха точно каквото трябваше да правят...

Две черно-бели петна се впуснаха през торфа нагоре към облаците.

Те сбираха бурята.

Облаците се паникьосваха и се пръсваха напосоки, но винаги някоя комета пресичаше небето и ги обръщаше накъдето трябва. Кълбяха се чудовищни очертания и пищяха пронзително в бушуващото небе, но Гръм и Мълния се бяха оправяли с всякакви стада. От време на време се дочуваше по някое щракване с пръскащи искри зъби, последвано от писък. А Тифани гледаше нагоре докато дъждът се стичаше по лицето й и крещеше команди, които никое куче не би могло да схване.

Мятайки се, щурайки се и стенейки бурята се изнесе от хълмовете и се оттегли към планините, където имаше дълбоки клисури, в които можеше да бъде окошарена.

Останала без дъх, грейнала в триумфа си, Тифани гледаше и гледаше, докато кучетата не се върнаха до нея и пак не седнаха на земята. И тогава тя си спомни още нещо: *нямаше* значение *какви* заповеди беше давала на кучетата. Те не бяха нейни кучета. Бяха овчарски кучета.

Гръм и Мълния не приемаха заповеди от малко момиченце.

И кучетата не гледаха нея.

Гледаха точно зад нея.

Ако някой и беше казал, че зад нея има ужасно чудовище, тя щеше да се обърне. Да и бяха казали, че то има хиляди зъби, тя нямаше да се поколебае. Точно сега обаче не искаше да се обърне. Да принуди себе си сега беше най-трудното нещо, което някога и се беше случвало да прави.

Не се страхуваше от това, което би могла да види. Но беше до вцепенение, до смърт уплашена, ужасена в самите си кости от това, което можеше да не види. Затвори очи докато ботушите и плахо я завъртаха, пое си дълбоко въздух и пак ги отвори.

Обля я ароматът на Веселия Моряк, на овце и на терпентин.

Искряща в тъмнината, със сияйната бяла рокля на порцелановата пастирка със всичките и сини фльонги и сребърна бродерия, пред нея беше Баба Болежкова усмихваща се широко, грейнала от гордост. В ръката си държеше огромната орнаментална гега, окичена със сини панделки.

Тя се завъртя в бавен пирует и Тифани видя, че макар от върха на шапката до петите на роклята беше безупречна сияйна пастирка, все пак носеше грамадните си стари ботуши.

Баба Болежкова извади лулата от устата си и леко кимна на Тифани, което за нея заменяше бурни продължителни аплодисменти. И в следващия миг вече я нямаше.

Истинска звездна нощ беше покрила торфищата, а нощните звуци изпълваха въздуха. Тифани дори не знаеше дали това, което току-що се беше случило, не беше сън или пък се беше случило някъде-си, което не беше точно *тук*, или пък се беше случило само в нейната глава. Нямаше значение. Беше се *случило*. А сега...

- Аз обаче съм още тук, - каза Кралицата, пристъпвайки пред нея - Може това да си е *било* сън. Може малко да си се побъркала, защото в крайна сметка ти си едно много странно дете. Може да се получила известна помощ. Ами сега, колко точно *те* бива? Наистина ли си мислиш, че *ти* можеш да се изправиш срещу мен сама? Аз мога да те накарам да си мислиш, каквото си пожелая...

- Кривънци!

- О не, не и *те!* - възкликна Кралицата въздигайки ръце към небето.

Не бяха само Нак Мак Фийгъл, с тях бяха и Уентуърт и тръпчивата миризма на водорасли, много вода и една умряла акула. Появиха се направо посред въздуха и се приземиха в безредна купчина между Тифани и Кралицата. Пиктсито обаче винаги е готово за битка, така че те отскочиха, претърколиха се и се изправиха, вадейки пътьом мечове и изстисквайки морската вода от косите си.

- Епа ти ли си ми тука ма? - провикна се към Кралицата Роб Секигоопрай. - Най-после лице у лице с тебе, бе дърта кухавелницо ниедна! Немойш да ми одиш тука, вдеваш ли? Беж оттук да те нема! Че си одиш ли ти со кротце, а?

Кралицата ядно и със сила го стъпка. Когато си отмести крака, само върхът на главата му се виждаше от торфа.

- Нема, а? - продължи той, измъквайки се от земята все едно нищо не се беше случило - Ич нечем я да си го изпущам темпераменто заради теб! И нема файда да ми пращаш твойте палета по нас, оти си найш, дека мо'ем им ударим една убава почистванка! - после той се обърна към Тифани - Туй мо'еш баш на нас да ни го оста'иш, келда. Ние и Кралицата, имаме си ние една отколешна приказка да си разпраяме.

Кралицата щракна с пръсти.

- Винаги ще се набъркате в неща, които не разбирате, а? - изсъска тя - А я да видим, срещу това можете ли да се изправите?

Мечовете на всичките Фийгъли изведнъж светнаха в синьо.

Някъде изсред тълпата зловещо осветени Нак Мак Фийгъли един глас, твърде много приличащ на гласа на Прост Уили, изстена:

- Е сега *баш верно* я загази'име...

Малко по нататък ей така от нищото изникнаха три фигури. Средната носеше дълга червена роба, странна дълга перука, дълги черни чорапи и големи катарами на обувките си. Другите двама изглеждаха като най-обикновени мъже в най-обикновени сиви костюми.

- О, каква трррудна жена си, Крррралице, - рече Уилям гонагълът - да пратиш адвокати подире ни...

- Глей го оня у лево ма! - занарежда едно от пиктситата - Глей ма, он има куфарче! Мале, *куфарче!* О вай, вай, вай, куфарче, майка ни жална!

Неохотно, стъпка по стъпка, скупчвайки се ужасени, Нак Мак Фийгълите заотстъпваха.

- О вай, вай, вай, он щрака със закопчалката! - изви глас Прост Уили - О вай, вай, вай, оно е звуко на Злата Орис га некой адвокатин стори туй!

- Господин Роб Секигоопрай Фийгъл и придружаващите го лица? - произнесе една от фигурите с глас, навяващ ужас.

- Нема тук никой дето да му викат така! - извика Роб - Нищичко не 'наем!

- Подведени сте под отговорност по ред углавни и граждански дела, общо хиляда и деветстотин на брой, по седемстотин шестдесет и три отделни обвинения...

- Не бехме там! - изпищя отчаяно Роб - Не е ли верно, момци?

- ... в това число над двеста случая на Нарушаване на Обществения Ред, Причиняване на Обществено Недоволство, Намиране в Пияно Състояние, Намиране в Извънредно Пияно Състояние, Употреба на Оскърбителен Език (включително деветдесет и седем случая на Употреба на Език Който Би Бил Оскърбителен Ако Някой Изобщо Можеше Да Го Разбере), Подстрекателство към Насилие, Насилие без Подстрекателство, Злонамерено Скитничество...

- Имаме си али-баба! - викаше трескаво Роб - Не беше оно наша вината! Ние само бе'еме застанали наблизо, а некой друг го напра'и и избега!

- ... Кражба в Особено Големи Размери, Кражба в Особено Малки Размери, Въоръжен Грабеж, Невъоръжен Грабеж, Безделничене с Престъпни Намерения...

- Ми не са се грижили добре за нас га бе'ме дребни бебешори! - нареждаше Роб - Натопили са ни оти сме сини! Само нас се ни топят за сичко! Стражарете ни мразят! Епа нас даже ни немаше тогаз у страната!

Обаче, предизвиквайки стенания у присвилите се пиктсита, един от адвокатите извади голям свитък от куфарчето си, разви го, прочисти си гърлото и зачете:

- Ангъс, Голем; Ангъс, Не-Толкоз-Голем-Колкото-Голем-Ангъс; Ангъс, Дребен; Арчи, Голем; Арчи, Едноок; Арчи, Дребен Луд...

- Сите ни имена ги е зел! - изхлипа Прост Уили - Сите ни имена ги има он! Сите че идем у дранголнико!

- Възразявам! Внасям искане за съблюдаване на Habeas Corpus[26], - дочу се един тъничък глас - И пледирам за Vis-ne faciem capite repletam, без пристрастие.

За момент настъпи абсолютна тишина. Роб Секигоопрай обиколи с поглед наплашените Фийгъли и попита:

- Убаво, ма убаво, ма кой ми го рече това?

От тълпата изпълзя жабокът и въздъхна тежко. После каза:

- Внезапно всичко ми се проясни. Сега си спомних кой съм. Правният език ми върна паметта. Аз съм си жаба, но... - той преглътна - някога бях адвокат. А това тук, хора, не е законно. Тези обвинения са струпване от нескопосани лъжи основани на непроверени слухове.

После той вдигна жълтите си очи към адвокатите на Кралицата:

- Освен това настоявам за отсрочване на делото sine die въз основание на Potest-ne mater tua suere, amice.

Адвокатите извадиха направо от въздуха големи книги и трескаво ги запрелистваха. Един от тях се оплака:

- Не сме запознати с терминологията на защитата.

- Ей, ми че ти ги изпоти, - възкликна Роб Секигоопрай - Значи, викаш, дека мо'ем да имаме наш си адвокатин?

- Естествено, - подтвърди жабокът - Имате право на правно компетентен защитник.

- Защитник? - не бързаше да повярва Роб Секигопрай - Туй ли ми викаш, дека мо'ем да се измъкнем със струпване на лъжи?

- Определено можете, - отговори жабокът - А с всичките съкровища, които сте събрали, можете да си платите достатъчно за да станете наистина много невинни. Обичайният ми хонорар е...

Тук той се задави, когато към дузина светещи мечове се насочиха към гърлото му.

- А, тъкмо си припомних, *защо* онази фея кръстница ме беше превърнала в жаба, - каза той - При тези обстоятелства възнамерявам да поема този случай pro bono publico.

Мечовете изобщо не помръднаха.

- Това значи, че е безплатно - поясни той.

- Брей че убаво звучи туй, баш ни харесва - съгласи се Роб Секигоопрай под съпровода на мечове прибирани в ножниците - Ми как стана тъй, че си ем адвокатин, *ем* жаба?

- А, това ли, то стана заради един спорен случай, - заразказва жабокът - Фея кръстница отпуска на една моя клиентка три желания: стандартния пакет от здраве, богатство и щастие, а когато веднъж моята клиентка се събужда една мрачна сутрин *не особено* щастлива, тя ме ангажира да заведа иск за нарушаване на договора. Безспорно безпрецедентен случай в историята на феите кръстници. За съжаление безпрецедентно беше и превръщането на тъжителката в малко джобно огледало, а на нейния адвокат, както виждате пред себе си, в жаба. Мисля, че най-лошата част беше, когато съдията изръкопляска. Крайно обидно, ако ми позволите да изразя мнението си.

- Ма ти още го помниш целото правно зяене, нал' тъй? Quid, - ухили се Роб Секигоопрай и се обърна към другите адвокати - Е-бре, чапкъни ниедни, имаме евтин адвокатин и ич не се боиме да го използваме с пристрастие!

Другите адвокати заизваждаха от нищото още купища книжа. Изглеждаха обезпокоени и леко изплашени. Роб ги гледаше и направо грееше.

- А що ли значеше онуй за "фъцнем капута", учени ми друже? - поинтересува се той от жабока.

- Vis-ne faciem capite repletam, - поправи го жабокът - Най-доброто, което можах да стъкмя в бързината, но означава приблизително - той леко въздъхна - значи: "Искаш ли да видиш глава по цялото си лице?"[27]

- А я па да не знаем дека правното зяене било толкоз лесно! - изуми се Роб Секигоопрай - Ми то сите мо'ехме да сме се адвокати, ако поназнайвахме засуканите му думи! Аре да им светнеме право у-главно!

Нак Мак Фийгъл можеха да сменят настроението си мигновено, особено ако са подпомогнати от боен вик. Мечовете им веднага се издигнаха във въздуха.

- *Дванайсе иляди разгневени мъже!*[28] - ревнаха те.

- *А ги спрете правните фарсове!*

- *Законо е на наша страна!*

- *Законо е създаден зарад дребните апаши!*

- Стига толкова, - каза Кралицата и махна с ръка.

Адвокатите и пиктситата изчезнаха. Останаха само тя и Тифани, лице в лице посред торфа. Развиделяваше се и вятърът свистеше сред камъните.

- Какво им направи? - извика Тифани.

- О те са някъде наоколо... все някъде, - рече високомерно Кралицата - И без това всичко е само сънища. И сънища в други сънища. На нищо не можеш да разчиташ, момиченце. Нищо не е истинско. Нищо не е трайно. Всичко отминава, всичко си върви. Единственото, което можеш да направиш е да се научиш да бленуваш. Но за теб това е твърде късно. А аз ... аз имах повече време да уча.

Тифани не беше сигурна кой точно акъл се задейства сега. Беше се изморила. Струваше й се че наблюдава себе си отгоре и леко отзад. Видя се как ботушите й стъпиха твърдо на земята и тогава...

... и тогава...

... и тогава, като че извисявайки се над облаците на сънищата тя усети дълбокото ама много дълбоко Време под нея. Долови дъха на бърдата и далечния рев на древните морета затворени в милиони миниатюрни мидени черупки. Помисли си как Баба Болежкова отново е станала долу под торфа част от Варовитище, част от земята под вълните. Край нея като че се завъртяха бавно-бавно огромни колела от звезди и време.

Тя отвори очите си и после, някъде дълбоко в себе си, отново ги отвори.

Чу как расте тревата, чу червеите шаващи под торфа. Усещаше хилядите дребни животи наоколо, подушваше всички миризми носени от бриза, виждаше всичките оттенъци на нощта...

Колелата от звезди и години, от време и пространство се сключиха и станаха едно Място. Тя знаеше точно къде е тя и коя е тя и какво е тя.

Замахна с ръка. Кралицата се опита да я спре, но то беше все едно да спре колелото на годините. Ръката на Тифани улучи лицето й и я хвърли на земята.

- Тъй и не заплаках за Баба, защото нямаше нужда, - каза тя - Тя изобщо не ме беше изоставяла!

Тя се наведе към кралицата и цели векове се наведоха заедно с нея.

- Тайната не е да сънуваш, - прошепна тя - Тайната е да се събудиш. Събуждането е по-трудно. Аз се събудих и съм истинска. Знам откъде съм дошла и знам накъде отивам. Ти повече не можеш да ме измамиш. Нито пък да ме докоснеш. Нито мен, нито нещо мое.

Никога повече няма да бъда такава, помисли си тя, докато гледаше ужаса по лицето на Кралицата. Никога повече няма да се чувствам висока чак до небето, древна като хълмовете и могъща като морето. Нещото ми е дадено за малко и цената е да го върна обратно.

И *отплатата* също е да го върна обратно. Никой човек не може да живее така. Може да прекараш цял ден съзерцавайки едно цвете и изумявайки се колко чудесно е то, но това няма да ти помогне с доенето. Нищо чудно, че сънуваме през целия си жизнен път. Да си буден, да виждаш всичко както е наистина... никой не би могъл дълго да издържи такова нещо.

Тя си пое дълбоко въздух и вдигна Кралицата. Осъзнаваше нещата случващи се наоколо, сънищата бучащи край нея, но те не я засягаха. Тя беше истинска и беше будна, по-будна отколкото някога е била. Трябваше да се съсредоточава дори за да мисли поради потопа от усещания нахлуващи в ума й.

Кралицата беше лека като бебе и бясно променяше формата си в ръцете на Тифани. Превръщаше се в чудовища и зверове съставени от други зверове, в разни неща с челюсти и пипала. Но най-накрая тя се оказа дребна и сива, като маймуна, с голяма глава и големи очи и мъхнато телце. Ребрата и често-често се надигаха докато се опитваше да си възстанови дишането.

Тифани отиде до камъните. Арката си стоеше ненакърнена. Изобщо не се е била срутвала, осъзна Тифани. Кралицата нямаше нито силата за това, нито някаква магия. Имаше само един трик. Най-лошия от всички.

- И да не ми припарваш тук, - заповяда й Тифани, прекрачвайки през каменния портал - Никога не се връщай. Никога не докосвай каквото е мое.

А после, тъй-като създанието беше толкова хилаво и толкова приличаше на бебе, добави:

- Надявам се, че ще се намери кой да поплаче за теб. Надявам се, че Кралят ще се върне при теб.

- Нима ме *съжаляваш?* - изръмжа нещото, което някога беше Кралицата.

- Да. Малко, - каза Тифани.

Също както и г-ца Робинсън, добави тя наум.

Остави тварта на земята. Тя се запрепъва през снега, обърна се и отново се превърна в прекрасната Кралица.

- Няма да ме победиш, - каза Кралицата - Винаги има път към вас. Хората сънуват.

- Понякога се събуждаме, - отвърна Тифани - Не се връщай... иначе *ще има* равносметка.

Тя се съсредоточи и ето че камъните не ограждаха нищо повече, нито пък по-малко, от пейзажа отсреща.

Трябва да намеря начин да запечатам това, каза Третият й Акъл. Или може би дванайсетият и акъл. Главата и беше направо претъпкана - акъл до акъл.

Още малко повървя, после седна и обви коленете си с ръце. Какво ли ще да е да заседнеш в това тук, помисли си тя. Ще ти трябват тапи за уши,

и за носа също и голяма черна качулка над лицето и *все още* ще чуваш и ще виждаш твърде много...

Тя затвори очи и после пак затвори очи.

Всичко като че изтече нанякъде. Беше като да заспиш, плъзгайки се от чудатата пълно-будност в обикновената всекидневна, добре де, будност. Всичко беше като че размазано и приглушено.

Ето така се чувстваме обикновено, помисли си тя. Бродим в просъница през живота си, защото как бихме могли да живеем, ако през цялото време бяхме толкова будни...

Някой я потупа по ботуша.

Глава 14

Мъничко като дъбови дървета

- Ей, де беше ошла ма? – гледаше я отдолу нагоре Роб Секигоопрай – Тамън щехме да им дадем на тея адвокати едно убаво правно разбирателство и у следния миг теб и неено 'личество никакви ви нема!

Сънища вплетени в други сънища, помисли си Тифани хващайки се за главата. Но всички те бяха отминали, а просто не можеш да гледаш Нак Мак Фийгъл и да не знаеш кое е реално.

- Всичко свърши, – каза им тя.

- Утепа ли я ма?

- Не.

- Она че се върне значи, – въздъхна Роб Секигоопрай – Она нашта е страшно тъпа. Акъл има за сънуванье, я и го признавам, ма ич си нема мозък у чутурата.

Тифани кимна. Усещането за размазаност беше отминало. Мигът на напълно-будността беше изчезнал като сън. *Но не бива да забравям, че не беше сън.*

- Как се оправихте с онази огромна вълна? – попита ги тя.

- Епа ние сме си чевръсти у нозете, – отговори Роб – Па и фаро си беше ячък. Макар че водата се дигна баш високо.

- А имаше и няколко акули, такива ми ти неща, – допълни Не-толкоз-голем-като-Средно-Голем-Джок-но-по-голем-от-Дребен-Джок-Джок.

- Епа да, също и неколко акулчета ,– сви рамене Роб – Че и едно от оних охлюподчетата...

- Беше гигантски калмар, – уточни Уилям гонагълът.

- Убаво де, ма бърже си стана на кебап, – обади се Прост Уили.

- На ти чутула у чутула бе, малко малко-малко! – закрещя Уентуърт, направо преизпълнен с остроумие.

Уилям се прокашля учтиво:

- А освен това голямата вълна изхвърли на брега купища потънали кораби пълни със съкрررровища. Та ние поспряхме замалко да помарродерстваме...

Фийгълите показаха невероятни скъпоценни камъни и едри жълтици.

- Но това със сигурност са само сънищни съкровища, нали? – възкликна Тифани – Златото на феите! Ами че то на сутринта ще се е превърнало в боклук!

- Тъй ли ма? – замисли се Роб Секигоопрай и известно време се взираше в хоризонта. После рече:

- Убаво, момци, чухте нашта келда! Че имаме нейде към половин час да го шитнеме на некого! Че ни разрешиш ли да се чупиме, гос'жа?

- Ъ... о, да. Разбира се. Благодаря ви...

И те изчезнаха като само за част от секундата премигна нещо синьо-червено.

Остана само Уилям гонагъла. Той се поклони на Тифани и й каза:

- Ма баш убаво си се опра'и. Сите се гордееме с тебе. И твойта баба че се горррдее. Туй да 'найш. Не е като да не те обичат.

Тогава и той изчезна.

Зад нея Роланд простена. И се раздвижи.

- Няма мале малки човечета, – продума с тъга Уентуърт в последвалата пауза – Няма кливънци.

- А те какво *бяха?* – изломоти Роланд, изправяйки се и хващайки главата си с ръце.

- Не е чак толкова просто, – запъна се Тифани – Ти ... ъ... помниш ли всичко?

- Всичко ми изглежда ... като насън ... – заподбира думи Роланд – Спомням си ... морето и как бягахме и как строших ореха, пълен с тези малките и как ловувах в онази голяма гора със сенките...

- Странни неща може да са това, сънищата, – каза уклончиво Тифани.

Тя стана и си помисли: Ще трябва за почакам още малко тук. Не знам откъде знам, че трябва, но го знам. Сигурно съм знаела и съм забравила. Но трябва да изчакам още нещо...

- Ще можеш ли да слезеш в селото? – попита го тя.

- Да. Сигурно. Обаче какво точно...?

- Тогава, ако обичаш, ще може ли да вземеш с теб и Уентуърт? Аз искам ... да си поотпочина.

- Сигурна ли си? – загрижи се за нея Роланд.

- Да. Няма да е за дълго. Моля ти се. Ще го оставиш ли в чифлика? Кажи на наште, че аз ще сляза ей сега. Кажи им, че съм добре.

- Малки малки човечета, – забърбори Уентуърт – Кливънци! Иска-ам нани-нани.

Роланд само я изгледа несигурно.

- Айде да те няма! – изкомандва тя и махна с ръка.

Когато те двамата се изгубиха надолу по склона, след като на няколко пъти се обръщаха и я поглеждаха, тя седна между четирите железни колела и обви коленете си с ръце.

В далечината се виждаше могилата на Нак Мак Фийгъл. Споменът за тях вече изглеждаше малко несигурен, нищо че бяха с нея само допреди няколко минути. Обаче в момента, когато си тръгнаха, я оставиха с впечатлението, че никога не ги е имало.

Тя би могла да отиде до могилата и да провери за голямата дупка. Ами ако се окаже, че няма нищо? Или пък ако има дупка, но в нея има само зайци?

Не, всичко си беше вярно, *каза си тя*. Трябва да помня и това.

Чу се вик на ястреб някъде в просветляващото небе. Тя се загледа как той кръжи в сивотата на започващия ден, докато една малка точица не се отдели от птицата.

Беше твърде високо дори и за пиктси да издържи падането.

Тя скочи на крака, докато Хамиш падаше. И тогава... нещо се изду над него и падането стана меко-меко като на пухче.

От издутото нещо стърчаха две издължени ивици. Докато се приближаваше, очертанията му ставаха по-ясни и ... по-познати.

Той се приземи, а върху него се надипли един чифт от долните гащи на Тифани, онези с дългите крачоли и шарката на розички.

- Епа туй беше *велико,* – проби си той път през тъканта – Нема вече кацанье на чутура, нема!

- Най-хубавите ми гащи, – каза морно Тифани – Откраднал си ги от простора, нали...?

- Епа да. Чиста работа, – подтвърди бодро Хамиш – Ма требеше да му отрежем сите дантели оти ми се пречкаха, ма я ги не фърлих, та пак че мо'еш да си ги зашиеш, – И той широко й се усмихна, точно като някой, който за пръв път не е рухнал тежко на земята.

Тя въздъхна. Беше си харесвала дантелите. Нямаше си чак толкова много неща, които да не са практични.

- По-добре си ги запази. – каза му тя.

- Убаво, че си ги запазим, – рече Хамиш – Ми са, кво имаше да ти река...? А, да. Че имаш посещение. Видех ги я над доло. Глей там.

Там горе имаше още две неща, по-големи от ястреб, толкова високо, че слънцето вече ги беше огряло. Те се заспускаха на широки кръгове.

Бяха метли.

Знаех си, че трябва да изчакам! – помисли си Тифани.

Ушите й изпищяха. Тя се озърна и видя как Хамиш хукна през тревата. Ястребът се спусна и го понесе нанякъде. Тя се зачуди, дали не се беше изплашил или, най-малкото, май не му се искаше да се среща ... с който там идваше.

Метлите наближиха.

На тази, която летеше по-ниско, бяха седнали две фигури. Когато кацна, едната от тях се оказа мис Тик, вкопчила си в по-нисичката фигура управляваща полета. Мис Тик наполовина скочи от метлата, наполовина се катурна от нея, и се запрепъва към Тифани.

- Няма да повярваш какво преживях, – заговори тя – Същински кошмар! Летяхме през истинска буря! Наред ли си?

- Ъ ... да ...

- Какво стана?

Тифани я изгледа. Как да започнеш да отговаряш на подобен въпрос?

- Свършено е с Кралицата, – каза тя. Това като че изчерпваше всичко.

- Какво? *Свършено* било с Кралицата ли? Ами ... ъ ... тези дами са г-жа Ог...

- Добрутро, – поздрави я другата жена от метлата, докато се ровеше в дългата си черна рокля, изпод диплите на която се дочу пляскането на нещо еластично. – Вятърът там горе си духа както си ще, хич не искайте да ви разправям!

Тя беше ниска и дебела с приветливо лице като ябълка държана твърде дълго в килера. Когато се усмихна, всичките й бръчки се раздвижиха в различни посоки.

- А това, - продължи мис Тик – е госпожица...

- Госпожа, – рязко я поправи другата вещица.

- О, много съжалявам, *Госпожа* Вихронрав, – забързано завърши мис Тик, после се приближи до Тифани и й прошепна – Много, ама много добри вещици. Голям късмет имах, че ги срещнах. Горе в планините вещиците се радват на *уважение*.

Тифани беше впечатлена, че някой може толкова много да смути мис Тик, а другата вещица изглежда постигаше това просто като си стои наблизо. Беше висока... макар че Тифани забеляза, че не беше *чак толкова* висока, но се извисяваше, което можеше лесно да те излъже ако не внимаваш. И също като другата вещица, тя носеше доста похабена черна рокля. Имаше старо, тясно лице, което не издаваше нищо. Пронизителни сини очи огледаха Тифани от глава до пети.

- Добри ботуши, – каза вещицата.

- Разкажи на Госпожа Вихронрав какво се случи... – започна мис Тик.

Но вещицата само вдигна ръка и мис Тик незабавно млъкна. Сега Тифани беше още по-впечатлена.

Погледът на Госпожа Вихронрав премина направо през главата на Тифани и продължи още около пет мили оттатък. След това тя се

приближи до камъните и махна с ръка. Беше чудновато движение, като трепване във въздуха, но за миг остави след себе си светеща диря. Чу се звук, направо съзвучие, като че едновременно се струпаха всички възможни звуци, прозвуча и внезапно замлъкна.

- Тютюн Веселия Моряк? – произнесе вещицата.

- Да, – подтвърди Тифани.

Вещицата пак махна с ръка. Последва още един рязък и сложен звук. Госпожа Вихронрав изведнъж се обърна и се вгледа в далечната гънка на бърдото, където беше могилата на пиктситата.

- Нак Мак Фийгъл? *Келда?*

- Ъъ, да. Само временно, – каза Тифани.

- Ммм, – каза Госпожа Вихронрав.

Замах. Звук.

- *Тиган?*

- Да. Обаче се изгуби.

- Хм.

Замах. Звук. Тази жена като че извличаше случилото се направо от нищото.

- *Напълнили са кофите?*

- А също и дръвника, – уточни Тифани.

Замах. Звук.

- Виждам. Специално Средство за Овчи натривки?

- Да, баща ми казва, че от него...

Замах. Звук.

- А, да. Снежната страна.

Замах. Звук.

- Кралица.

Замах. Звук.

- Бой.

Замах. Звук.

- На морето?

Замах. Звук. Замах. Звук...

Госпожа Вихронрав се вглеждаше в нищото и виждаше неща, която само тя можеше да съзре. Г-жа Ог седна до Тифани, късите и крака се вирнаха нагоре, докато се настаняваше удобно.

- Опитвала съм Веселия Моряк, – каза тя – Мирише на неизмити крака, нали?

- О, да! – каза с благодарност Тифани.

- А за да си келда на Нак Мак Фийгал, трябва да се ожениш за един от тях, нали? – подпита невинно тя.

- Ами да, но намерих начин да заобиколя това ,– отговори Тифани.

Разказа й. Г-жа Ог се засмя. Беше много дружелюбен смях, от този вид смях, който те кара да се почувстваш удобно.

Звуците и проблясъците бяха престанали. Известно време Госпожа Вихронрав стоеше загледана в нищото, после рече:

- Накрая ти победи Кралицата. Но мисля, че някой ти е помогнал.

- Да. Така е, – отговори Тифани.

- И това беше...?

- Аз да не би да Ви разпитвам за *вашите* работи? – каза Тифани още преди да осъзнае, че възнамерява да го каже.

Мис Тик зяпна. Очите на г-жа Ог се присвиха и тя замести поглед ту към Тифани ту към Госпожа Вихронрав, все едно гледаше мач по тенис.

- Тифани, Госпожа Вихронрав е най-прочутата вещица в целия... – започна строго мис Тик, обаче вещицата пак й махна с ръка. Наистина трябва да науча как се прави това, помисли си Тифани.

Тогава Госпожа Вихронрав свали заострената си шапка и се поклони на Тифани.

- Добре го каза, – рече тя като се изправи и се взря право в Тифани – Нямах право да те питам. Това си е твоята страна, а ние сме тук с твое допущение. Аз ти показвам уважение, *също както и ти ще ме уважаваш в замяна*.

За момент въздухът като че замръзна и небето като че притъмня. След това Госпожа Вихронрав продължи с безгрижен тон като че гръмоносният момент изобщо не се беше случвал:

- Но някой ден, когато благоволиш да ми кажеш повече, ще съм ти благодарна да чуя още нещо по въпроса. А и онези твари, дето са като направени от сурово тесто, иска ми се да знаех повече за тях. Никога досега не се бях натъквала на такива. А баба ти изглежда точно като личност, с която много би ми харесало да се срещна, – Тя се изправи още повече. – Междувременно, я да видим, останало ли е нещо, на което все още да можем да те научим.

- А, ето кога значи ще ми кажете за училището за вещици, – предположи Тифани.

За момент настъпи тишина. После Госпожа Вихронрав я прекъсна:

- Училище за вещици ли?

- Ами... – обади се мис Тик.

- Значи тогава ти си била метафурна, нали? – досети се Тифани.

- Мета фурна? – набърчи чело г-жа Ог.

- Тя има предвид метафорична, – измънка мис Тик.

- Също като в приказките, – възбудено заговори Тифани - Всичко е наред. Разгадах го. *Това* е училището, нали? Вълшебното място, нали така? Светът е. Тук. И докато не погледнеш няма как да го видиш. Знаете ли, че пиктситата мислят, че светът е рай? Само дето ние не го виждаме. Не може да има уроци по вещерство. Не и истински. Всичко опира до това как ти си ... си ти, предполагам.

- Добре го каза, – одобри Госпожа Вихронрав – Остър ти е умът. Но има и магия. Ще я схванеш. Тя не изисква чак толкова много ум, иначе магьосниците нямаше да се оправят.

- Ще ти трябва и занаят, – добави г-жа Ог – Вещерството къща не храни. Защото, видиш ли, не може да правиш магия за тебе си. Желязно правило.

- Правя хубаво сирене, – каза Тифани.

- Сирене, а? – замисли се Госпожа Вихронрав – Хм. Да. Добро нещо е сиренето. А разбираш ли нещо от церове? А от бабуване? Ето това е добро подръчно умение.

- Ами, помагала съм при трудно агнене, – отвърна Тифани – И гледах, когато се раждаше брат ми. Не си сториха труда да ме изпъдят. Не изглеждаше чак толкова трудно. Но си мисля, че сиренето като че ли е по-лесно и не дига толкова шум.

- Добро нещо е сиренето, – повтори, кимайки, Госпожа Вихронрав. – Живо е.

- А какво правите *всъщност* вие? – попита ги Тифани.

За миг слабата вещица се поколеба, после каза:

- Ние наглеждаме ... границите. Има много граници, повече отколкото смятат хората. Между живота и смъртта, между този свят и оня, между деня и нощта, между право и криво ... и те трябва да се наглеждат. Ние ги наглеждаме, пазим съвкупността на нещата. И никога не искаме възнаграждение. Това е важно.

- Е, хората ни дават разни работи, не се тревожи,– намеси се г-жа Ог – Понякога хората може да са много щедри към вещиците. Понякога в нашто село, като е ден за печене, две крачки не мога да мръдна без да ме почерпят. Много начини има нищо да не искаш, ако ме разбираш какво имам предвид. Харесва им на хората вещицата да е доволна.

- Да, но тук хората си мислят, че вещиците са лоши! – оплака се Тифани, а Вторият й акъл отбеляза: *Я си спомни, колко рядко й се налагаше на Баба Бележкова сама да си купува тютюн.*

- Трудно е да се повярва, как хората свикват с какво ли не, – възрази г-жа Ог – Само започни да ги навикваш полекичка.

- Ние обаче нямаме много време, – отбеляза Госпожа Вихронрав – Един мъж се е задал насам на селски кон. Светла коса, червено лице...

- Май е баща ми!

- Хубаво, подкарал е горкото добиче в галоп, – каза Госпожа Вихронрав – Да не се помайваме. Искаш ли да изучиш уменията? Кога можеш да напуснеш дома си?

- Моля? – попита Тифани.

- Тукашните момичета не ходят ли да се цанят за слугини и подобно? – помогна г-жа Ог.

- А това ли? Да. Като станат малко по-големи от мен.

- Добре, значи като станеш малко по-голяма от теб. Мис Тик тук ще дойде да те потърси, – реши Госпожа Вихронрав. Мик Тик кимна. – Горе в планината има възрастни вещици, които биха се съгласили да споделят знанието си в замяна на малко помощ по къщите им. Докато те няма, това място ще бъде под надзор, можеш да разчиташ на това. Междувременно имаш право на три яденета дневно, собствено легло и служебна метла... така се прави при нас. Съгласна ли си?

- Да, – радостно се усмихна Тифани. Чудесният миг отминаваше твърде бързо за да зададе всичките въпроси, които й се искаше.

- Да! Обаче, ъ...

- Да? – подкани я г-жа Ог.

- Нали няма да се налага да танцувам без никакви дрехи и такова, нали? Защото подочух туй онуй и...

Госпожа Вихронрав изви очи към небето. Г-жа Ог обаче й се ухили приятелски:

- Добре, тази процедура има и добрите си страни...

- Не, няма защо да го правиш! – отсече Госпожа Вихронрав – Никакви къщурки от сладкиши, никакво кикотене и никакви танци!

- Освен ако не ти се иска, – добави г-жа Ог и се изправи – Какво му е лошото на мъничко покикотване, когато се намериш в настроение? Още сега бих те научила на едно много яко, но наистина трябва да тръгваме.

- Но... но как успя? – не изтърпя да попита мис Тик – Та това е варовик! Тебешир! Станала си вещица върху варовик! Как така?

- Според което на теб ти е известно, Проницателина Тик, – намеси се Госпожа Вихронрав – Обаче *костите* на тези хълмове са от кремък. Твърд, остър и полезен. Цар на всички камъни.

Тя си взе метлата и отново се обърна към Тифани:

- Как мислиш, ще си имаш ли неприятности?

- Сигурно ще имам – отговори Тифани.

- Помощ искаш ли?

- Неприятностите са си мои, аз ще се оправям, – каза Тифани, макар че й се искаше да извика: Да, да! Ще ми трябва помощ! Нямам си и представа какво ще стане щом баща ми дойде! Баронът сигурно съвсем ще се разлюти! Но аз не искам те да си мислят, че не мога да се справя със собствените си проблеми! Длъжна съм да мога да се оправя!

- Правилно, – съгласи се Госпожа Вихронрав.

Тифани се зачуди, дали тя не й чете мислите.

- Мислите ли? Не, – каза Госпожа Вихронрав възсядайки метлата си – Това, което чета, са лица. Ела насам, млада госпожице.

Тифани се подчини.

- Там е работата, че вещерството, – заобяснява Госпожа Вихронрав – изобщо не е като училище. При нас *първо* изкарваш изпита, а после може

да ти отнеме години, докато разбереш как си го изкарала. В това отношение то си е съвсем като живота.

Тя протегна ръка и внимателно повдигна брадичката на Тифани за да я погледне в очите. И каза:

- Виждам, че си си отворила очите.

- Да.

- Добре. Мнозина тъй и не го сторват. Въпреки това може и да не ти е леко. Ще ти трябва това.

Тя протегна ръка и описа кръг около косата на Тифани, после вдигна ръка над главата й поглаждайки въздуха с върховете на пръстите си.

Тифани вдигна ръце към главата си. За миг и се стори, че там няма нищо, но после напипа ... нещо. Беше по-скоро като усещане във въздуха. Не го ли очакваш, пръстите ти просто преминаваха право през него.

- *Наистина* ли я има? – ахна тя.

- Кой знае? – рече вещицата - Това е *виртуална* островърха шапка. Никой освен теб няма да знае, че я има. Може да си има свойте удобства.

- Имате предвид, че съществува само в главата ми ли? – попита Тифани.

- Много неща има в главата ти. Това обаче не значи, че не са истински. Най-добре да не ми задаваш много-много въпроси.

- А какво стана с жабока? – обади се мис Тик, която постоянно *задаваше* въпроси.

- Отиде да живее с Дребния Волен Народ, – отговори Тифани – Оказа се, че преди е бил адвокат.

- Какво? Дала си собствен адвокат на един клан Нак Мак Фийгъли? – надигна глас г-жа Ог – Светът ще има да трепери. Макар че, както винаги съм казвала, малко трепет винаги се отразява добре.

- Настана време, о сестри, оттук да отлетим, – продума мис Тик, настанила се на другата метла зад г-жа Ог.

- Какви ги плещиш? – рече г-жа Ог – Такива приказки са само театро. Чао-чао, Тиф. Пак ще се видим.

Метлата й се издигна плавно във въздуха. Превозното средство на Госпожа Вихронрав обаче издаде само едно тихичко печално *цък* като от върха на шапката на мис Тик. Госпожа Вихронрав ръчна метлата и тя каза *джъга-джъга-цък*.

Госпожа Вихронрав въздъхна:

- Тия джуджета. А *казаха*, че уж го били оправили. И естествено първия път в работилницата им си запали от воле...

В далечината се чу тропот на копита. С изненадваща пъргавина Госпожа Вихронрав скочи от метлата, хвана я здраво с две ръце и се затича през торфа така че полите на роклята й се заразвяваха след нея.

Беше се смалила до петънце в далечината, когато бащата на Тифани се показа иззад гънката на хълма. Дори не беше спрял да нахлузи кожените

навуща на коня и големи резени земя колкото големи супени чинии[1], изхвърчаха всеки път, когато желязото на копитата се забиваше в торфа.

Когато той скочи от коня, някъде далече зад себе си Тифани дочу едно *джъга-джъга-джъга-вввъммм*.

За нейна изненада той едновременно плачеше и се смееше.

Всичко беше като насън.

Тифани откри, че е много удобно да казва това. "Толкова е трудно е да си спомня, всичко беше като насън." "Всичко беше като насън, така че не съм съвсем сигурна."

Пощурелият от радост Барон обаче беше напълно сигурен. Несъмнено тази жена – Кралицата или каквато е там тя, е отвличала деца, обаче Роланд я е победил, о да, че и отгоре на всичко е помогнал да се измъкнат и на тези две дечица.

Майка й настояваше Тифани веднага да си легне, макар да си беше бял ден. Всъщност тя *нямаше* нищо напротив. Беше си уморена и се сгуши под завивките в онзи чудесен розов свят някъде между будността и съня.

Чу как Баронът и баща й си говорят на долния етаж. Историята се тъчеше и оплиташе между тях докато се мъчеха да разгадаят какво се е случило. Несъмнено момичето било постъпило много храбро (казваше Баронът), обаче, добре де, ами тя нали е на осем? И си няма и на представа как се върти меч! Докато Роланд е вземал уроци по фехтовка...

И така нататък. По-късно, когато Баронът си тръгна, родителите й обсъждаха и други неща. Като например това защо Плъхарко е заживял на покрива.

Тифани си лежеше в леглото и миришеше на мазилото, с което майка й й беше натрила слепоочията. Тифани ще да си е ударила главата, беше казала тя, поради това как все се държеше за главата.

Така значи ... Роланд с лицето си като наденица, взел, че излязъл герой, моля ви се. А пък тя била досущ като някоя глупава принцеса, която си е навехнала крачето и цялото време припадала, а? Беше *толкова* нечестно!

Протегна ръка към масичката до леглото й, където беше оставила невидимата шапка. Вярно, майка й беше оставила там купа бульон, която беше минала направо през шапката, но тя все пак си беше там. Пръстите й едва доловимо напипаха грубата материя на периферията.

Никога не искаме каквато и да е отплата, помисли си тя. Освен това нали всичко си беше нейна тайна. Никой освен нея не знаеше за Дребния Волен Народ. Е, вярно, че Уентуърт беше почнал да търчи из къщата вързал покривка от маса около кръста си и викаше: "Мале малки човечета! Я че те джаснем у ботушо!", но г-жа Болежкова все още толкова му се

[1] Вероятно около единадесет инча в диаметър. Този път Тифани не ги беше измерила. - бел. авт.

радваше, че се е върнал и че говори за неща, които не са бонбонки, че изобщо не обръщаше внимание, какви точно ги приказва.

Не, тя не можеше да каже на никого. Изобщо нямаше да й повярват, а пък ако пък случайно й повярваха и отидеха да ръчкат покрай могилата на пиктситата? Не можеше да допусне да случи такова нещо.

Какво би направила Баба Болежкова в такъв случай?

Баба Болежкова щеше да си мълчи. Баба Болежкова често си мълчеше. Само се усмихваше на нещо нейно си и пуфкаше с лулата си и чакаше да му дойде времето.

Тифани се усмихна на нещо нейно си.

Заспа и не сънува.

И мина цял ден.

И още един ден.

На третия ден заваля. Тифани отиде до кухнята, когато никой не се навърташе наоколо и взе порцелановата пастирка от полицата. Пъхна я в една торба, измъкна се от вкъщи и хукна към бърдото.

Времето беше най-лошо от двете страни на Варовитище, което пореше облаците като корабен кил. Обаче когато Тифани стигна до мястото със старата пещ и четирите железни колелета и където тя изряза чим от торфа и внимателно издълба дупка за порцелановата пастирка, а после върна торфа отгоре ... тогава вече валеше достатъчно силно за да го накваси и да му даде шанс да оживее. Струваше й се правилно да стори тъй. И беше сигурна, че я лъхна миризма на тютюн.

След това отиде до могилата на пиктситата. Тревожеше се. Знаеше, че са там, нали така? Поради което да иде да провери, дали наистина са там беше ... все едно ... да покаже, че се съмнява дали ги има, нали така? Те имаха купища неща за вършене. Имаха да оплачат старата келда. Вероятно бяха много заети. Ето това си казваше тя. Не беше заради някакво съмнение, дали пък *в действителност* в дупката няма да се намери нищо, освен може би зайци. Ама изобщо не беше това.

Тя беше келдата. Имаше дълг.

Чу музика. Чу гласове. И внезапната тишина, когато се вгледа в тъмнината.

Внимателно извади от торбата шишето Специално Средство за Овчи Натривки и го мушна в дупката.

После си тръгна и чу, как някой отново подхвана музиката.

Помаха с ръка на ястреба, кръжащ лениво под облаците и беше сигурна, че една малка точица и помаха в отговор.

На четвъртия ден Тифани имаше да бие масло, както и друга къщна работа. Имаше и кой да и помага.

- А сега искам да идеш да нахраниш кокошките, - каза тя на Уентуърт - Какво искам да направиш?

- Да хланя ко-ко, - произнесе бавно и усърдно Уентуърт.

- Кокошките, - поправи го строго Тифани.

- Кокошките, - повтори послушно Уентуърт.

- И не си бърши носа *в ръкава!* Дадох ти кърпичка. А като се връщаш, виж дали ще можеш да донесеш цяла цепеница, а?

- Ау, кливънци! - измънка Уентуърт.

- А какво не биваше да казваме? - каза Тифани - Ние не казваме...

- ... думичката кливънци, - изломоти Уентуърт.

- И не я казваме пред кого?

- Пред Мама.

- А така. А когато аз си свърша работата, ще имаме време да идем на реката.

Уентуърт грейна и рече с надежда:

- Малки малки човечета?

Тифани не му отговори веднага. Откакто се беше върнала вкъщи не беше видяла нито един Фийгъл.

- Може и да са там, - рече тя накрая - Но сигурно ще са много заети. Трябва да си намерят нова келда, пък и... така де, много са заети. Предполагам.

- Малки малки човечета казват че те фласнем у чутулата либешка мутло! - зарадва се Уентуърт.

- Ще видим, - каза Тифани, чувствайки се направо като родител - А сега, моля те, върви да нахраниш кокошките и вземи яйцата.

Когато той затопурка накъм курника, носейки с две ръце кошницата за яйца, Тифани извади малко масло на мраморния плот и взе лопатките да го разфасова на, ами на разфасовки. После ще ги мине с дървения печат. Хората обичаха на маслото им да има по някоя картинка.

Когато започна да оформя маслото, усети сянка на прага и се обърна.

Беше Роланд.

Погледна я с лице още по-червено от обикновено. Въртеше нервно в ръце много скъпата си шапка, също както правеше навремето Роб Секигоопрай.

- Да? - подкани го тя.

- Виж, за онова ... такова де, за всичко, което ... ами за такова... - започна Роланд.

- Е?

- Ами виж, аз не ... имам предвид, че не съм лъгал на никого за нищо, - изломоти той - Но баща ми някак си реши, че аз съм бил героят и той просто изобщо не слушаше нищо от онова, което му казвах после за това, как... колко...

- Колко съм ти помогнала ли? - довърши Тифани.

- Да... имам предвид не! Той каза, ами той каза, че било късмет за теб, че аз съм бил наблизо и още каза, че...

- Няма значение, - прекъсна го Тифани.

- И той продължи да разправя на всички, колко смел съм бил и...

- Казах, че няма значение, - повтори Тифани.

Пляс-пляс-пляс - потропваха малките лопатки по прясното масло.

Ченето на Роланд увисна за кратко и пак се затвори.

- Имаш предвид, че нямаш нищо напротив ли? - каза той накрая.

- Да. Нямам нищо напротив.

- Но това не е честно!

- Ние сме единствените, които знаят истината, - каза Тифани.

Пляс-пляс-пляс. Роланд се втренчи в гъстото мазно масло, докато тя най-спокойно му придаваше форма.

- О, - каза той - Нали ... ъ ... нали няма да кажеш на никого? Имам предвид, ти имаш пълното право, но...

Пляс-пляс-пляс...

- Никой не би ми повярвал, - каза Тифани.

- Аз се опитах, - каза Роланд - Честна дума. Наистина се опитах.

Вярвам ти, помисли си Тифани. Само че ти не си чак толкова умен, а пък Баронът със сигурност е човек лишен от първо зрение. Той вижда света такъв, какъвто иска да го види.

- Някой ден ще станеш Барон, нали? - попита го вместо това тя.

- Е, да. Някой ден. Виж обаче, ама ти наистина ли си вещица?

- *Като станеш Барон*, да очаквам ли, че ще си добър? - попита Тифани и обърна маслото - Справедлив и щедър и почтен? Ще плащаш ли добри надници и ще се грижиш ли за старите хора? Нали няма да позволиш на хората да изхвърлят една старица от къщата й?

- Добре, надявам се, че аз...

Тифани се обърна с лице към него, хванала по лопатка за масло във всяка ръка:

- Защото, виждаш ли, *аз ще* съм там. Озърнеш ли се, ще видиш, че те наблюдавам. Аз ще съм там, в края на тълпата. Цялото време ще съм там. Всичко ще наглеждам, защото произхождам от дълга редица Болежкови и това е моята земя. Ти обаче можеш да си Барон за нас и се надявам, че ще си добър. Защото ако не си... ще има равносметка.

- Виж, аз знам че ти ... че ти беше... - започна Роланд и се зачерви.

- От голяма помощ ли? - вметна Тифани.

- ... обаче, знаеш ли, не можеш да ми говориш така!

Тифани беше сигурна, че на пределите на слуха си дочу как някой каза от покрива:

- Леле, кривънци, брей че дребен лигльо...

За миг тя затвори очи, а после, с разтуптяно сърце, посочи с лопатка към една от празните кофи и заповяда:

- Кофа, напълни се!

Тя примигна и заплиска. Вода прокапа по единия й край на пода.

Роланд зяпна. Тифани се обърна към него с една от най-сладките си усмивки, която можеше да си е доста страшничка:

- Нали няма да кажеш на никого?

Той се обърна към нея пребледнял и изпелтечи:

- Никой не би ми повярвал.

- Епа да, - съгласи се Тифани - Разбрахме се значи. Не е ли чудесно? А сега, ако нямаш нещо напротив, аз трябва да завърша това тук и после имам да се заема с едно сирене.

- Сирене ли? Но ти... ти можеш да правиш каквото ти се иска! - избухна той.

- А точно сега ми се иска да правя сирене, - рече спокойно Тифани - Върви си.

- Този чифлик е на баща ми! - каза Роланд и чак тогава усети, че го е казал на глас.

Чуха се две леки, но изненадващо гръмки тупвания, когато Тифани хвърли лопатките и се обърна.

- Току що каза нещо, което беше много смело, - каза му тя - но ми се струва, че съжаляваш, че си го казал, сега, след като се позамислиш едно хубаво, така ли е?

Роланд, който си беше затворил очите, кимна с глава.

- Добре, - рече Тифани - Днес ще правя сирене. Утре ще правя нещо друго. По-късно по някое време може и да не съм тук и ти ще се чудиш: Къде ли е тя? Но част от мен винаги ще е тук, ама винаги. Винаги ще мисля за това място. Ще му хвърлям по едно око. И *ще* се върна. А сега *да те няма!*

Той се обърна и побягна.

Когато стъпките му заглъхнаха в далечината, тя каза:

- Добре сега, кой е тук?

- Я съм, гос'жа. Не-толкоз-голем-като-Средно-Голем-Джок-но-по-голем-от-Дребен-Джок-Джок, гос'жа.

Пиктсито се показа иззад кофата и продължи:

- Роб Секигоопрай вика дека требе да дождаме да ти фърляме по некое око, па и да ти благодарим за армаганецо.

Пак си е магия, нищо че знаеш как става, помисли си Тифани. А на глас каза:

- Тогава ще ми хвърляте по око само в мандрата. Никакво шпиониране!

- Нема таквоз нещо, гос'жа, - отвърна малко нервно Не-толкоз-голем-като-Средно-Голем-Джок-но-по-голем-от-Дребен-Джок-Джок. После се ухили - Фиона че ръгва да ста'е келда у един клан горе у планината на Медни Връх. Па ме помоли она да дода с нея за гонагъл!

- Честито!

- Епа да, а па Уилям вика, дека че се оправим, ако практикувам повече с гайдата, - продължи пиктсито - И... ъ...

- Е? - подкани го Тифани.

- Ъ... Хамиш вика, дека има една мома от клано на Дългио Гьол, дето сака да става келда ... ъ ... он клано й е свестен ... ъ ... - пиктсито полилавя от смущение.

- Добре, - каза Тифани - Ако бях на мястото на Роб Секигоопрай, веднага щях да я поканя да дойде.

- Ма ти немаш ли възражения? - попита затаил дъх Не-толкоз-голем-като-Средно-Голем-Джок-но-по-голем-от-Дребен-Джок-Джок.

- Никакви, - успокои го Тифани.

Е, имаше съвсем мъничко възраженийце, но трябваше да си признае, че е такова, че може да го прибере на някой забутан рафт в главата си.

- Брей че убаво! - зарадва се пиктсито - Оти момците мънечко се кахъреха, 'найш ли. Я че бегам да им кажем, - след което той добави по-тихо - А не сакаш ли да ръгнем подир оня дългококилестия дето са си ойде, па да уредим па да падне от коньо, а?

- Не! Недей. В никой случай, - заговори припряно Тифани.

После вдигна лопатките и продължи с усмивка:

- Оставете го на мен. Всичко можете да оставите на мен.

Когато отново остана сама, тя завърши маслото... *пляс-пляс-пляс*...

Тогава остави лопатките и с върхчето на много чистия си пръст надраска на повърхността му крива линия, после още една, лекичко докосваща я, така че двете заедно приличаха на вълна. После прокара под тях още една, този път права, за Варовитище.

Земя под вълните.

После набързо пак заглади маслото и взе печата, който беше направила предния ден. Много грижливо го беше издялала от парче ябълково дърво, което й беше дал г-н Блок дърводелецът. Натисна с него маслото и внимателно го вдигна.

И ето я, лъщяща върху мазната, гъста жълта повърхност една гърбава луна и, реещa се пред нея, една вещица на метла.

Тя пак се усмихна, този път с усмивката на Баба Болежкова. Някой ден нещата ще са различни.

Но трябва да се започне с малко, както е с дъбовите дървета.

След това тя се зае да прави сирене...

... в мандрата посред чифлика, там където зелени морави се стелеха под парещото лятно слънце, където стадата овце бавно плуваха по торфищата като облаци по зелено небе, а тук таме овчарски кучета се втурваха през торфа като комети. Сега и завинаги.

Бележка на автора

Картината, в която "влиза" Тифани в тази книга, съществува и в действителност. Казва се "The Fairy Fellers' Master-Stroke" от Ричард Дад и се намира в Лондонската галерия Тейт. Тя е само 53 на 38 сантиметра. На художника са му трябвали девет години да я завърши, някъде по средата на деветнадесети век. Надали има по-известна "феерична" картина. И наистина, тя е много странна. Лятната жега направо лъха от нея.

Това, което хората "знаят" за Ричард Дад е, че "е полудял, убил е баща си, затворили го в лудница до края на живота му и е нарисувал чудата картина". Колкото и да е жестоко, това си е самата истина, макар че е ужасно да се резюмира по този начин животът на талантлив художник, развил сериозно душевно заболяване.

На картината изобщо няма Нак Мак Фийгъл. Но предполагам, че е напълно възможно да са го изличили, защото е направил неприличен жест. Те все ще направят нещо такова.

А да, традицията да се погребва овчар с малко сурова вълна също е истинска. Дори и боговете разбират, че овчарят не бива да зареже овцете. Бог, който не разбира това, не заслужава да вярват в него.

Няма такава дума "пълнопладние", макар че не би било зле ако имаше.

Бележки на превосача:

[1] В оригинала Дребните Мъже говорят на селяндурски шотландски. Това е диалектът на който говорят шотландците от безбройните вицове и комични сценки за шотландци, традиционно популярни в Англия.
[2] Зеленозъбата Джейни - обитаващо блатата чудовище от английския фолклор, живеещо в блата, където хваща с ноктестите си ръце и дави непослушни деца, които ходят по въпросните блата въпреки че им е забранено. - бел-пр.
[3] Варовитище - Това място забележително прилича на една област в английското графство Уилтшир, където е роден не кой да е, а самият Тери Пратчет. - бел.пр.
[4] "Въведение в Ескейпологията" от Великия Уилямсън - под името ескейпология е известно цирковото изкуство човек да се отвърже, след като е бил вързан, окован и т.н. по преизобилен и много впечатляващ начин.
[5] *Не мога да го направя... Но мога да уча другите* - В кръглия свят е много популярен афоризмът «Който може, прави го, а който не може, учи другите».
[6] „Чук-чук" и по-нататъшният диалог намеква за една широкоизвестна англоезична серия тъпи вицове, където човекът когото не престават да питат за името накрая казва нещо друго, което звучи като името му.
[7] Ян Тан Тетера - В множество английски области наистина има такъв странен език използван само за броене на разни неща. Вчастност особено често използван от овчари.
[8] *Шапки достатъчно здрави да издържат пряко попадение на селска къща* - за разлика от шапката на злата вещица от началото на «Магьонсикът от Оз» която не е издържала такова попадение. В света на Диска обаче има шапки доказано издържащи падане на селска къща отгоре. Във «Вещици в чужбина» Леля Ог с такава шапка е преживява именно такова премеждие.
[9] *На върха имаше равно място, където не растеше нищо и Тифани знаеше едно предание за герой, който веднъж се е бил тук с дракон* - Външният вид на Арканския хълм и легендите за него приличат на Драконовия хълм в графство Оксфордшир, за който има предание, че Св.Георги се е бил там с дракон, и хълма Силбъри в графство Уилтшир, където бил погребан рицар или крал в златни доспехи.
[10] В името и не малко от приказките на Голем Йън има доста прилика с шотланкския комик Били Конъли, известен като the Big Yin.
[11] *„Не пиксита, а пиктсита*" - Като на народа пикти, обитавал Шотландия в древни времена, които са се боядисвали в синьо като са ходили на война, и които били прочути със свирепостта си. Докато пиксита са миниатюрни крилати приказни същества. Които според преданията живеят в могили останали от времето на пиктите.
[12] Роб Секигоопрай - В оригинала Rob Anybody което може да се преведе или „Роб Който-и-да-е" така и „Граби Всекиго". Първото твърде много прилича на прочутия шотландски бунтовнически водач Роб Рой, само че „Рой" значи всъщност „крал", а фийгълите изпитват страшна омраза към монархията, така че един фийгълски вож просто трябва да замени това „Рой" с нещо не чак толкова противно.
[13] Прост Уили - Има един популярен комикс герой от 30-те години на име Наш Уили (Oor Wully) - не особено умно но много сърцато шотландско момченце. Именно този Уили е въвел в употреба израза „Кривънци!" (Crivvens).
[14] Ковачницата на Дъртия - Това място много прилича на неолитната гробница близо до английския град Ашбъри известна като «Ковачницата на Уейланд». Уейланд е преиначена форма на едно от имената на старогерманския бог Вотан. За това място има предание, че ако човек остави за през нощта наблизо кон с паднала подкова и сребърна монета, на сутринта конят ще е подкован, а парите ще са изчезнали. Което предание много прилича на едно предание от света на Диска (споменато в «Господари и господарки») за една могила в планините Овнерог, за която е известно че е обитавана от Фийгъли. Там като оставиш за през нощта коня и парите, на сутринта парите ще са изчезнали. И конят също. Не е известно подобно предание на Варовитище, но това може би има нещо общо с това, Баба Болежкова никак не е одобрявала карането на подковани коне по торфа.
[15] Келда - във „Фолклорът на Света на Диска" се казва, че това наименование произхожда от ирландското и старошотландското Cailleach Dubh, което няма значение как точно се произнася, защото по-свойски речено може да бъде съкратено на „келда". Буквално това значи „Черната старица" или „Черната вещица" и означава древна богиня майка и сътворителка на света.
[16] Псета на Мрака - в оригинала Grimhounds - Английският фолклор (особено ва английския еквивалент на Варовитище) е пълен с най-различни легенди за такива същества. Обикновено те пазят душите на погребаните от дявола, но да ги видиш е поличба за скорошна смърт, защото те явно си мислят че вече имаш нужда от защитата им. Според други легенди дяволът понякога си устройва лов нощем, а тези зверове му служат за хрътки.
[17] *„Ама вие в могилите ли живеете? Аз си мислех, че те са, нали знаете, гробове на древни вождове. „* - Да, според английския фолклор пикситата обитават древните погребални могили, които са всъщност са били построени от пиктите. Понеже пиктситата са и пиксита и пикти, то за техните могли е вярно и едното и другото.
[18] Уилям гонагъла - На кръглия свят е имало в действителност един шотландски поет на име Уилям МакГонагал (1825-1902), който си е спечелил славата на най-некадърния англоезичен поет за всички времена. При това я е спечелил с (не)завидно себеотрицание, като не е преставал редовно да провежда рецитали в града си Дънди, въпреки че гражданите на Дънди редовно го замеряли с развалени зеленчуци и яйца.
[19] *„А рибата се казва Мойби„* - това е закачка с романа на Мелвил «Моби Дик».

[20] „*и "р"-то му беше все едно биеше барабан*" - Което е характерно за декламацията на произведения от шотландски поети, особено на Бърнс. Всъщност шотландците просто произнасят «р» нормално за разлика от мижавото английско «р», но за английското ухо нормалното «р» звучи непривично. Е, а декламаторите на Бърнс имат склонността да се престарават с това непривично «р».
[21] петстотин-и-дванадесеторен рил - Рил е бърз шотландски народен танц, при който няколко танцьори изпълняват фигури като се заобикалят взаимно. Всеки участник трябва да изиграе фигурата с всеки друг, така че колкото повече участници, толкова повече време отнема целият танц. Известни са четворен, осморен, дванадесеторен и шестнадесеторен рилове, според колко пъти трябва да се изпълни фигурата от всички участници. Имало е случай при една инспекция на шотландски генерал в един шотландски полк (Гордънския планински), когато е бил изпълнен 265-ен рил. След като добре се полели и изтанцували всички съществуващи рилове, на генерала му се поискало да види не може ли двойно по-голям рил. Как да не може, разбира се, и така изтанцували 32-ен, после 64-ен, 128-ен и накрая 256-ен рил. За последния се наложило да мобилизират местни жители и германски военнопленници (лагерът бил в Либия през 1946г.) за да попълнят бройката. За изтанцуването на този 256-ен рил трябвало някъде три-четири часа. 512 е двойно повече, така че на фийгълите ще им трябва цял ден.
[22] Относно свежия вятър под препаската: Разправя се че в старо време шотландските войне не носили нищо под поличките си, а правили това с цел да плашат враговете. За който си мисли че знае, от какво ще се плашат враговете, ще поясним, че не, страшното за враговете е, че след като на шотландския боец не му пука, че студеният вятър му смразява това под поличката, значи няма да му пука и от раните в боя.
[23] Относно бойните викове на фийгълите:
„*Могат да ни земат живото, ма не могат ни земат гащите!*" - Някой да не си помисли, че поради този възглас фийгълите носят гащи под препаските. Не, не носят. На кръглата земя даже съществува поговорка «да вземеш на шотландския планинец гащите», което отговаря на нашето «да вземеш на босия цървулите».
„*Фрас-прас и паричките си отидоха*" - това произхожда от една популярна комедийна сцена за разказа на един шотландски селяндур за скъпотията на големия град.
„*Ти си фана високио път, па я ти фанах кесията*" - е от припева на шотландската песен «The Bonny, Bonny Banks of Loch Lomond": „Ти пое по високия път, а аз поех по ниския път", което значи, че ти си поел по пътя на благородниците, а аз по пътя на непрокопсаниците.
„*Накрая ще остане само един клан*" - няма какво да се коментира, това е от филма „Шотландски боец"
„*Нема царье! Нема кралици! Нема болярье! Нема господарье! Нема пак да ни излажат!*" - това пък е задявка с песента на Ху „Won't get fooled again".

[24] В много различни английски приказки за света на феите я има тази подробност, че изядеш ли нещо в този свят, после не можеш да излезеше от него.
[25] „И отряза главата на Роланд" - има такава английска приказка „Чайлд Роуланд", където сестрата на героя е открадната от царя на елфите, двамата му братя са се опитвали да я спасят преди него, но не са се върнали. За да я спаси от страната на елфите Роуланд трябва да отсече главите на всички които срещне там докато не види сестра си. Пратчет изрично е казал, че не е имал предвид тази приказка, но все пак...
[26] Habeas Corpus - този прочут принцип на английското право, често възхваляван като една от основите на гражданските свободи, според който всеки задържан трябва да бъде докаран на съд и да се представи основание за задържането му, та на латински това буквално значи «имай тяло» (т.е. представи го телом на съда). Което предвид безтелесността на адвокатите на Кралицата добавя още интересни правни основания към възражението на Жабока.
[27] А пък „Potest-ne mater tua suere, amice" пак на латински значи приблизително: Майка ти да не би да не може да шие, приятелче.
[28] *Дванайсе иляди разгневени мъже* - закачка с класическия филм за съдебни заседатели «Дванадесет разгневени мъже»

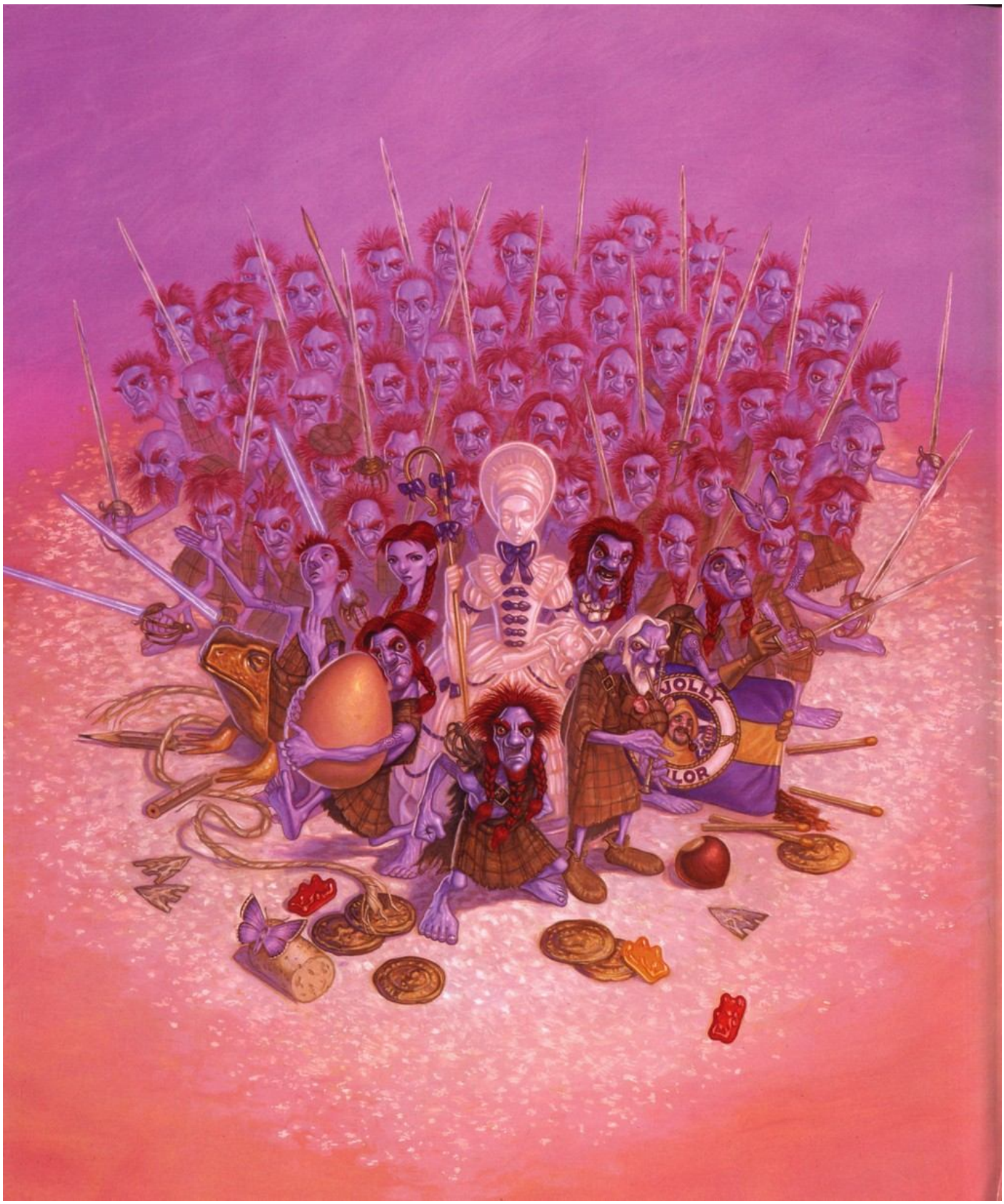
JOLLY
ILOR